

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Datum och tid: onsdag 29 november 2023 Kl. 16:00-21:00

Plats: Furåsen, stora salen, Stigsvägen 2, Färgelanda

- 1 **Val av justerare och justeringsdag**
(Förslag på justeringsdag är måndagen den 4 december)
- 2 **Godkännande av dagordning**
- 3 **Allmänhetens frågestund**
- 4 **Ekonomichef informerar om befolkningsprognos** 3 - 42
- 5 **Mål och resursplan/Budget 2024–2026** 2023/6 43 - 110
- 6 **Avsägelse politiska uppdrag 2023** 2023/97 111 - 115
- 7 **Val av politiska uppdrag 2023** 2023/47 116
- 8 **Val av politiska uppdrag- Länsstyrelsen meddelar 2023** 2023/46 117 - 121
- 9 **Rapport över ej verkställda gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen, SoL och Lagen om stöd och service, LSS 2023** 2023/14 122 - 124
- 10 **Inkomen motion (S) (M) (L)- Inrättande av 1:e vice ordförande kommunstyrelsen** 2023/248 125
- 11 **Inkomna frågor 2023** 2023/51 126
- 12 **Inkomna interpellationer 2023** 2023/50
- 13 **Godkännande av delårsrapport 2023, Färgelanda kommun** 2023/5 127 - 196
- 14 **Godkännande av delårsrapport 2023, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund** 2023/268 197 - 259
- 15 **Godkännande av delårsrapport 2023, Dalslands Miljö & Energiförbund** 2023/264 260 - 303
- 16 **Beslut om äskande om medel-Socialnämnden** 2023/258 304 - 310

**Färgelanda
kommun**

17	Godkännande av partistöd – Utbetalning av kommunalt partistöd 2024	2023/20	311 - 315
18	Antagande av VA-taxa för 2024 med taxeföreskrifter	2023/265	316 - 355
19	Antagande av taxa 2024–2026 för alkohol, tobak, nikotinprodukter samt receptfria läkemedel	2023/257	356 - 363
20	Fastställande av taxor och avgifter för utbildningsnämndens verksamhetsområde 2024	2023/310	364 - 369
21	Fastställande av taxa för prövning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar	2023/238	370 - 378
22	Godkännande revidering av renhållningsavgifter i Färgelanda kommun	2023/237	379 - 398
23	Godkännande revidering av kommunstyrelsens reglemente avseende strategisk lokalförsörjning	2023/250	399 - 400
24	Godkännande revidering av förbundsordning för Dalslands Miljö & Energiförbund	2023/269	401 - 404
25	Antagande av riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda	2021/312	405 - 453
26	Antagande av riktlinjer för handläggning av ärenden enligt LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade	2023/256	454 - 477
27	Antagande av avsiktsförklaring Dalslandssamverkan <i>(Ärendet kommer beredas under kommunstyrelsens sammanträde 2023-11-29)</i>	2023/288	

Kenneth Carlsson (L)
Kommunfullmäktiges ordförande

Izabel Flood
Kommunsekreterare

BEFOLKNINGSPROGNOS 2023 - 2032

FÄRGELANDA KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEL 1 INLEDNING OCH SAMMANFATTNING

BILD 4-5 INLEDNING

BILD 6-7 SAMMANFATTNING

DEL 2 FOLKMÄNGDENS UTVECKLING

BILD 9 FOLKMÄNGDENS UTVECKLING

BILD 10 FOLKMÄNGDENS UTVECKLINGSTAKT

BILD 11 FÖRSÖRJNINGSBÖRDA

BILD 12 FÖDDA, DÖDA OCH FÖDELSEÖVERSKOTT

BILD 13 IN- OCH UTFLYTTNING SAMT FLYTTNETTO

BILD 14 FLYTTNETTO OCH FÖDELSEÖVERSKOTT

DEL 3 DEMOGRAFISKA EFFEKTER

BILD 16 BEFOLKNINGENS SAMMANSÄTTNING EFT.

ÅLDER

BILD 17 FÖRÄNDRING I ÅLDERSSTRUKTUREN

BILD 18 GENOMSNITTSÅLDER

BILD 19 UTVECKLING AV ANTALET BARN

BILD 20 UTVECKLING AV ANTALET UNGDOMAR

BILD 21 UTVECKLING AV ANTALET VUXNA

BILD 22 UTVECKLING AV ANTALET ÄLDRE

DEL 4 BAKGRUND OCH ANTAGANDEN

BILD 24 BAKGRUND OCH ANTAGANDEN

BILD 25 FOLKMÄNGDENS ÅLDERSSTRUKTUR

BILD 26 ANTAL MÄN OCH KVINNOR

BILD 27 KVINNORS FRUKTSAMHET I OLIKA ÅLDRAR

BILD 28 FRUKTSAMHETENS UTVECKLING ÖVER TID

BILD 29 IN- OCH UTFLYTTNING

BILD 30 FLYTTARNA OCH ÅLDERSSTRUKTUREN

BILD 31 INVÅNARNAS BENÄGENHET ATT FLYTTA

BILD 32 KVINNORS BENÄGENHET ATT FLYTTA

BILD 33 MÄNS BENÄGENHET ATT FLYTTA

DEL 5 METOD

BILD 35-36 METODBESKRIVNING

TABELLBILAGA

BILD 38-39 FOLKMÄNGD EFTER ÅLDERSKLASS

Del 1

INLEDNING OCH SAMMANFATTNING

INLEDNING

Hitta mer statistik om dödlighet i Sveriges kommuner på <https://studios.statisticon.se/dodlighet>

Enligt SCB:s befolkningsregister uppgick Sveriges folkmängd till 10 521 556 personer den 31 december 2022. Det motsvarar en ökning på 69 000 personer under året, knappa 4 000 färre än år 2021. Ökningen består till drygt 80% av utrikes flyttnetto samt återstående knappa 20% av födelseöverskott.

Den ökade rörligheten som uppstod till följd av pandemin kvarstår även under 2022. I viss utsträckning sker återflyttar bland de som lämnade större städer under pandemin samtidigt som rörligheten ut från stora städer fortfarande finns kvar. Behovet av att arbeta på distans för vissa

yrkesgrupper skapade förändrade önskemål på boendet vilket ledde till ökade inrikes flyttströmmar. I många kommuner ökade bostadspriserna kraftigt under pandemin, vilket också innebar en förändring av inflyttarnas sammansättning. Nu syns dock en tydlig återgång i bostadspriserna.

Även utrikes flyttströmmar förändrades under pandemiåren. Under normala år driver utrikes inflyttning en stor del av befolkningsökningen i Sverige, men denna minskade under 2020. Under 2021 syntes dock en återhämtning som fortsatt och ökat under 2022, även om nivåerna fortfarande är lägre än före pandemin.

Huruvida förändringar i flyttmönster till följd av pandemin kommer att bestå är i dagsläget osäkert och kan relateras till utvecklingen på arbetsmarknaden, kommer exempelvis möjligheten att till stor del arbeta på distans finnas kvar om några år? Även det ekonomiska läget påverkar människors rörlighet.

INLEDNING (forts.)

För att förstå - och kunna använda - utfallet av en befolkningsprognos är det viktigt att känna till hur den görs och vilka faktorer som tas i beaktan.

Den prognosmodell som används bygger på en så kallad kohort-komponentmetod. Enkelt förklarat innebär metoden att vi för varje år under prognosperioden ökar kommuninvånarnas ålder med ett år i taget, lägger till antalet födda och inflyttade och drar bort antalet avlidna och utflyttade. Detta görs för både män och kvinnor uppdelat på samtliga åldrar mellan 0-100 år.

I en enkel formel kan vi uttrycka detta för hela folkmängden år 2023 med:

$$B(2023) = B(2022) + F(2023) - D(2023) + I(2023) - U(2023)$$

Här är $B(2023)$ folkmängden vid årets slut år 2023 och $B(2022)$ folkmängden år 2022.

$F(t)$ är antalet födda, $D(t)$ är antalet avlidna, $I(t)$ antalet inflyttade och $U(t)$ är antalet utflyttade.

I modellen är endast en sak säker; alla som överlever från ett år till nästa blir ett år äldre. De övriga komponenterna (födda, döda, in- och utflyttade) är osäkra och skattas via statistiska metoder. Störst antalsmässig osäkerhet finns som regel bland flyttningarna i åldersgruppen 18-24 år. För dessa åldrar är det generellt sett svårast att göra bra förutsägelser.

SAMMANFATTNING

Statistiken avseende 2022 är officiell folkmängd enligt SCB. På grund av justeringar som myndigheten gör överensstämmer inte alltid summan av angivna förändringar exakt med den totala förändringen i folkmängd. Kontakta SCB för vidare information.

Befolkningsutvecklingen 2022

Under 2022 minskade folkmängden i Färgelanda kommun med 64 personer, från 6 576 till 6 512 invånare. Orsaken till den minskade befolkningen var ett flyttnetto på -61 personer och ett födelsenetto på -11 personer.

Under året flyttade 420 personer till Färgelanda, vilket var färre än 2021. Antalet personer som flyttade från kommunen minskade med 2 personer jämfört med året innan, från 483 till 481. Flyttnettot (antalet inflyttade minus utflyttade) under 2022 var således -61 personer.

Det föddes 67 barn under 2022, 23 fler än 2021. Antalet personer som avled var 78 vilket är 7 färre än året innan. Sammantaget ger detta ett födelsenetto (antalet födda minus döda) under året på -11 personer.

Befolkningens förväntade utveckling 2023-2032

Under prognosperioden 2022 -2032 kommer folkmängden i Färgelanda kommun att minska med 345 invånare, från 6 512 till 6 167 personer.

Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt -4 personer per år och födelsenettot -31 personer per år. Totalt ger detta en förändring med -35 personer per år.

Antalet inflyttade beräknas bli i genomsnitt 400 personer per år medan antalet utflyttade skattas till 404 personer. Detta ger ett årligt flyttnetto på -4 personer för varje år under prognosperioden.

Antalet barn som föds förväntas vara 51 per år i genomsnitt under prognosperioden medan antalet avlidna skattas till 82 personer. Detta medför en befolkningsförändring med -31 personer per år.

SAMMANFATTNING (forts.)

I tabellen sammanfattas befolkningens utveckling över tid avseende folkmängd och förändringskomponenter.

Uppgifterna för 2023 och framåt är prognostiserade värden.

Folkmängd och förändringskomponenter i Färgelanda kommun

	1980	1990	2000	2022	2023	2032
Födda	79	82	65	67	45	53
Döda	98	88	82	78	85	83
Födelseöverskott	-19	-6	-17	-11	-39	-30
Inflyttade	349	394	253	420	406	395
Utflyttade	281	362	302	481	403	393
Flyttnetto	68	32	-49	-61	3	2
Folkökning	49	26	-66	-72	-37	-28
Folkmängd	7 373	7 580	7 020	6 512	6 475	6 167

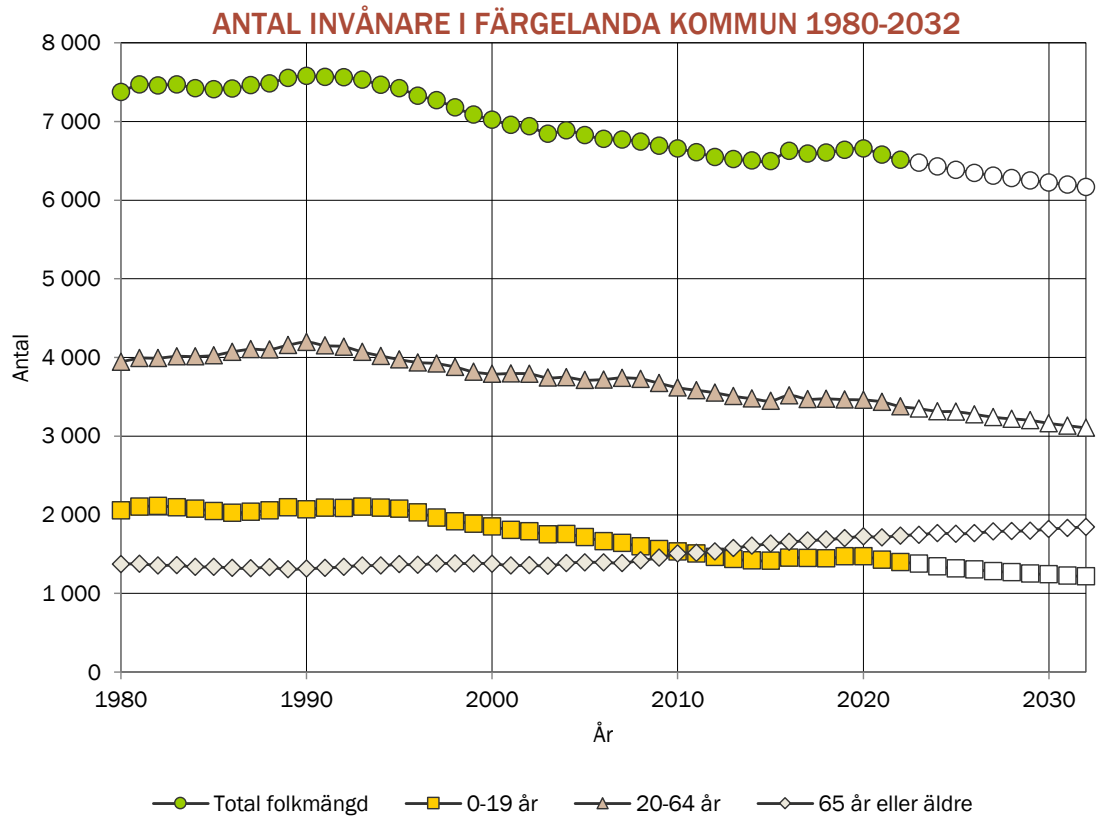
Del 2

FOLKMÄNGDENS UTVECKLING

FOLKMÄNGDENS
UTVECKLING

Historisk utveckling av folkmängden
1980-2022 samt prognostiserad
folkmängd 2023-2032

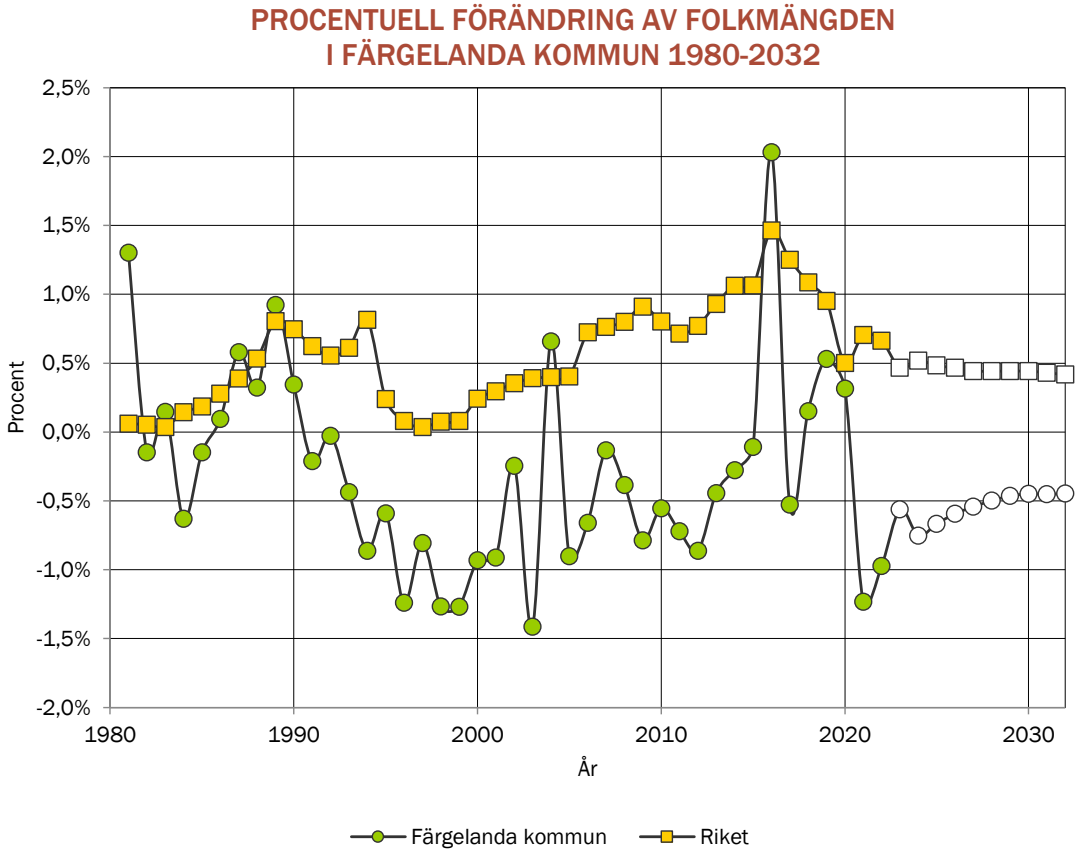
Folkmängden kan delas upp i tre
åldersgrupper: 0-19 år, 20-64 år samt
65 och äldre. Uppdelningen ligger till
grund för beräkningen av
försörjningsbördan i kommunen. Trots
att uppdelningen är grov ger den en
god överblicksbild som gör det lätt att
följa utvecklingen över tiden.
I diagrammet till höger visas
utvecklingen av dessa åldersgrupper
från 1980 till 2032.

FOLKMÄNGDENS
UTVECKLINGSTAKT

Historisk utveckling av den årliga procentuella förändringen av folkmängden 1980-2022 samt prognostiserad utveckling 2023-2032. Jämförelse med riket.

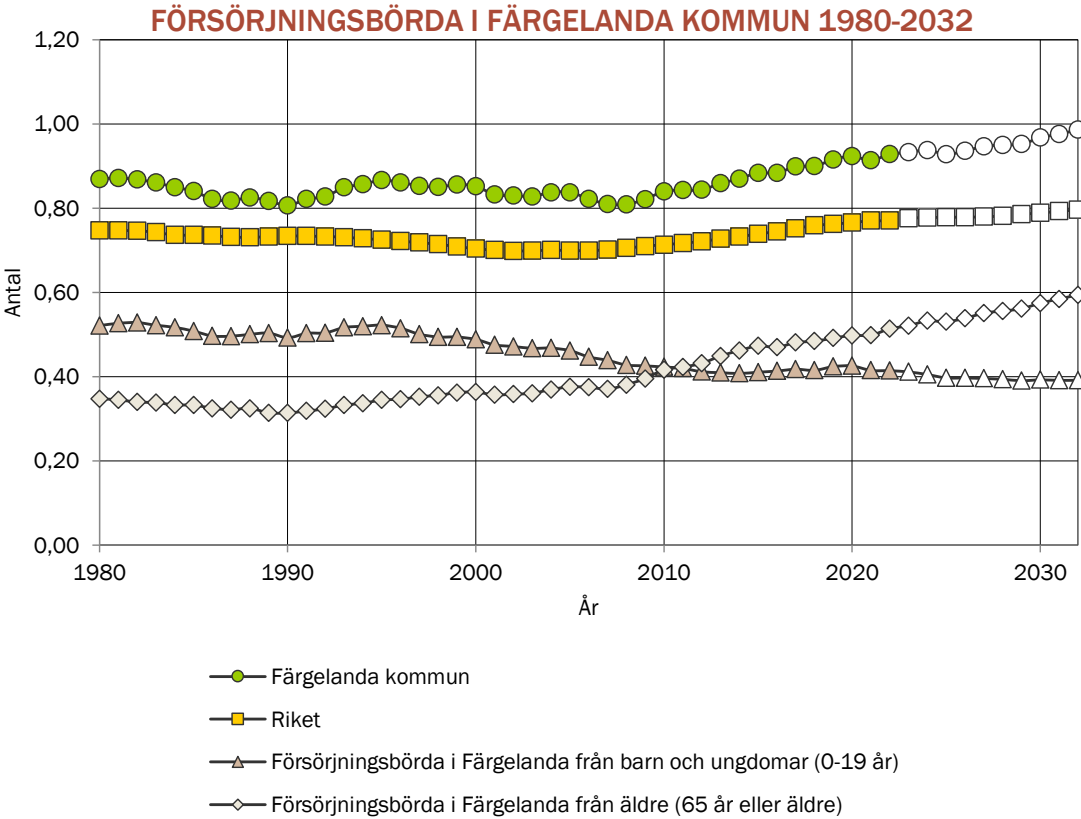
I diagrammet till höger kan man jämföra kommunens procentuella förändring av folkmängden med riket. Den årliga förändringstakten visar med hur många procent kommunen växer under ett år. Negativa tal innebär att folkmängden minskar under året. Förändringen under t.ex. år 2023 beräknas som $\frac{\text{Folkmängd}(2023) - \text{Folkmängd}(2022)}{\text{Folkmängd}(2022)}$ minus 1.

FÖRSÖRJNINGSBÖRDA

Kvoten mellan antalet invånare i icke yrkesverksam ålder (0-19 år och 65 år eller äldre) och antalet i yrkesverksam ålder (20-64). Jämförelse med riket.

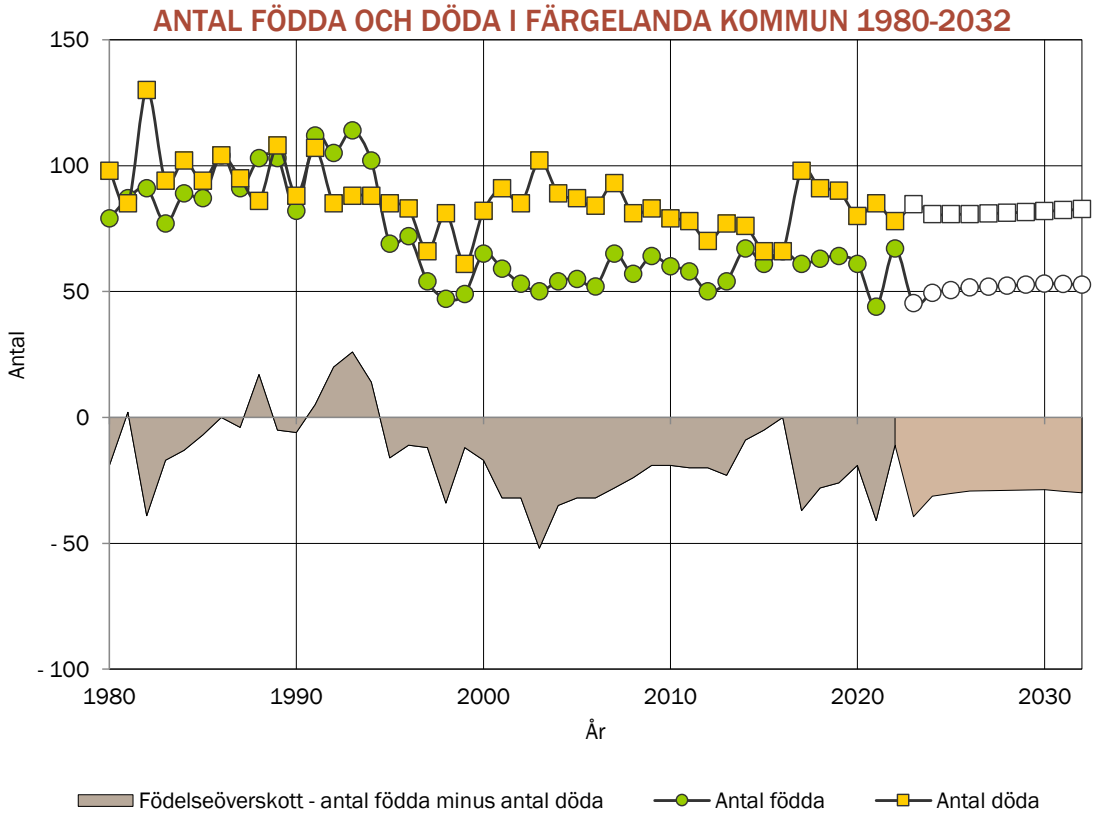
Försörjningsbörda är ett demografiskt mått som visar på relationen mellan antalet personer som behöver bli försörjda och antalet personer som kan bidra till deras försörjning. Uttrycket beskriver hur många personer en person i yrkesverksam ålder måste försörja förutom sig själv. Försörjningsbördan kan delas upp i två delar, en del från barn och ungdomar (0-19 år) och en del från äldre (65+).

FÖDDA, DÖDA OCH
FÖDELSEÖVERSKOTT

Historisk utveckling av antalet födda
och döda 1980-2022 samt
prognostiserat antal 2023-2032

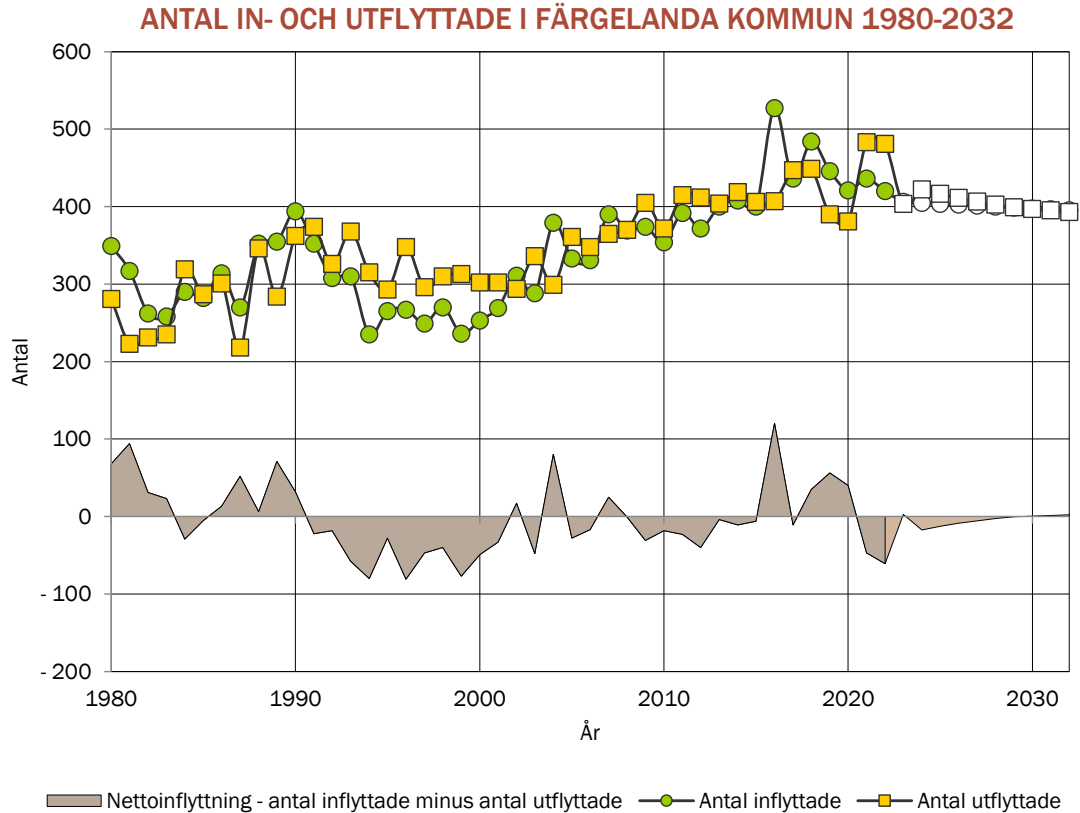
Antalet födda minus döda kallas för
födelseöverskott eller naturlig
befolkningsökning. Antalet födda har
sedan 2012 varierat mellan 44 och
67. År 2022 föddes 67 barn och under
prognosperioden förväntas i genomsnitt
51 barn att födas per år. Antalet avlidna
har sedan 2012 varierat mellan 66 och
98. År 2022 avled 78 personer och
under prognosperioden förväntas i
genomsnitt 82 personer att avlida per
år.

IN- OCH UTFLYTTADE
SAMT FLYTTNETTO

Historisk utveckling av antalet in- och
utflyttade 1980-2022 samt
prognostiserat antal 2023-2032

Flyttnettot beräknas som inflyttade
minus utflyttade. Antalet inflyttade har
sedan 2012 varierat mellan 372 och
527. År 2022 flyttade 420 personer till
kommunen och under prognosperioden
förväntas i genomsnitt 400 personer
flytta in per år. Antalet utflyttade har
sedan 2012 varierat mellan 381 och
483. År 2022 flyttade 481 personer från
kommunen och under prognosperioden
förväntas i genomsnitt 404 personer
flytta ut per år.

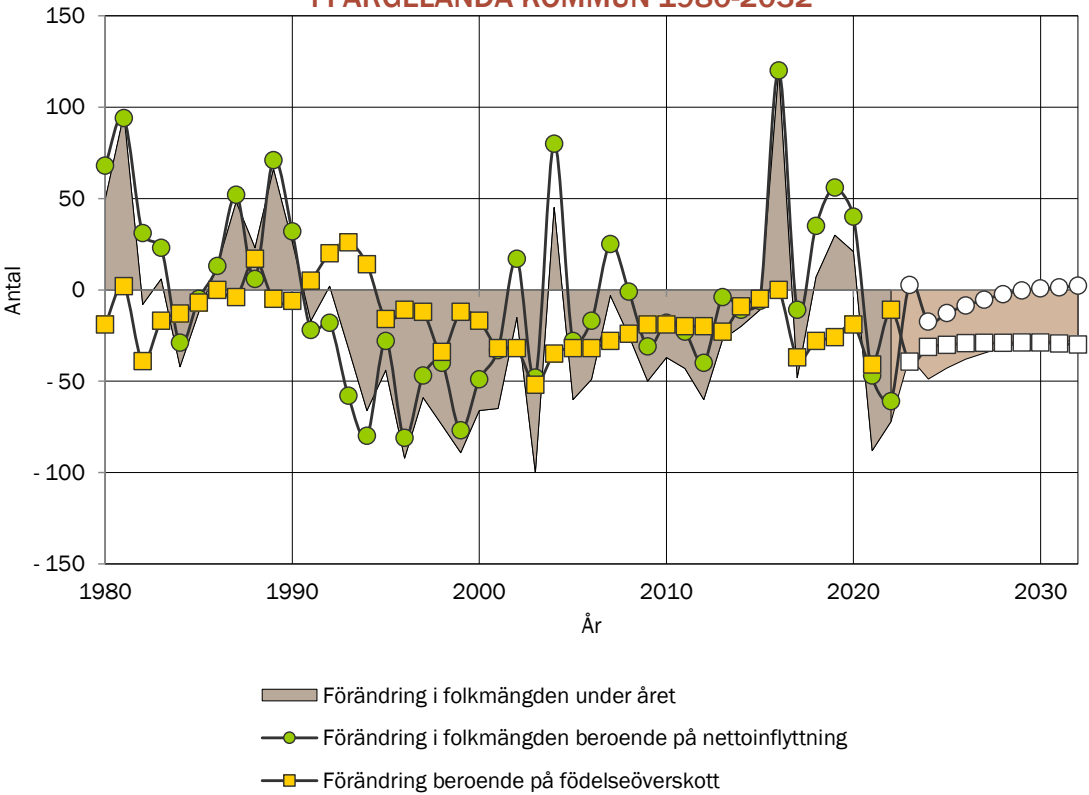
FLYTTNETTO OCH FÖDELSEÖVERSKOTT

Folkmängden har minskat med 37 personer sedan 2012. Från 2022 fram till prognosperiodens slut 2032 förväntas folkmängden att minska med 345 personer.

Födelseöverskottet har sedan 2012 varierat mellan -41 och 0 personer. År 2022 var överskottet -11 personer och under prognosperioden förväntas överskottet bli i genomsnitt -31 personer per år.

Flyttnettot har sedan 2012 varierat mellan -61 och 120. År 2022 var flyttnettot -61 personer och under prognosperioden förväntas flyttnettot bli i genomsnitt -4 personer per år.

FLYTTNETTO OCH FÖDELSEÖVERSKOTT I FÄRGELANDA KOMMUN 1980-2032

Del 3

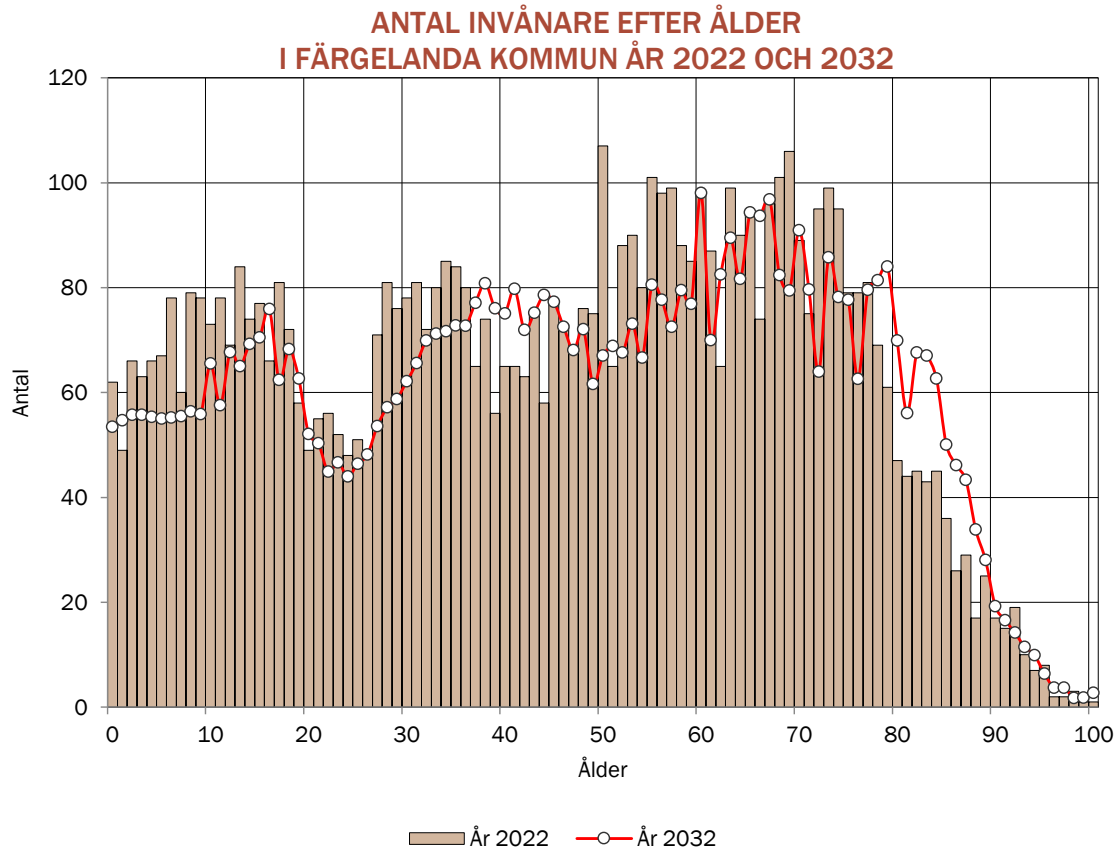
DEMOGRAFISKA EFFEKTER

**BEFOLKNINGENS
SAMMANSÄTTNING
EFTER ÅLDER**

*Antal invånare efter ålder år 2022 och
prognos för 2032*

Förändringskomponenternas
utveckling påverkar åldersstrukturen.
Diagrammet visar hur befolkningen är
fördelad efter ålder i kommunen år
2022 och år 2032.

Åldrandet medför till exempel att de
som var 60 år 2022 är 70 år 2032. Att
antalet 60-åringar år 2022 skiljer sig
från antalet 70-åringar år 2032 beror på
att personer har flyttat till eller från
kommunen samt att vissa har avlidit.

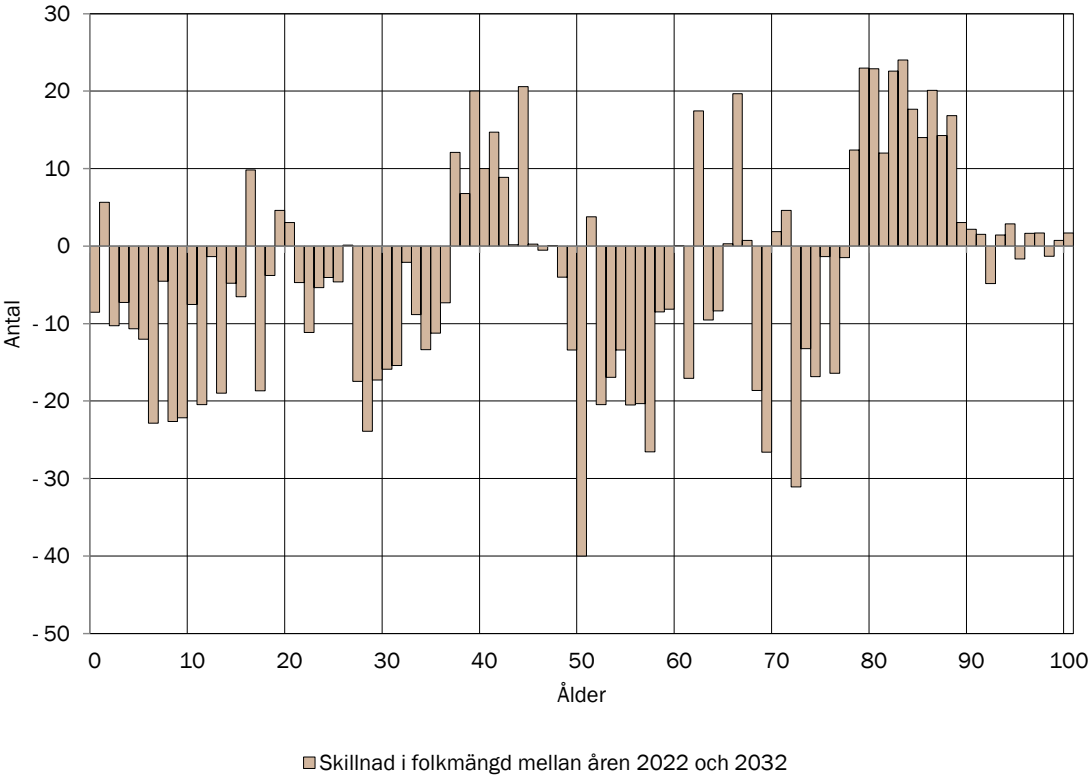

FÖRÄNDRING I
ÅLDERSSTRUKTUREN

Skillnad i antalet invånare i olika åldrar mellan år 2022 och 2032.

I diagrammet visas hur antalet personer i olika åldrar förändras under prognosperioden på grund av åldrande, flyttningar, födselar och avlidna. Detta mäts genom att räkna ut skillnaden mellan de två åldersfördelningarna i diagrammet ovan. Ett positivt värde för en viss ålder innebär att antalet invånare i den åldern ökar under prognosperioden. Ett negativt värde innebär på motsvarande sätt att antalet förväntas minska.

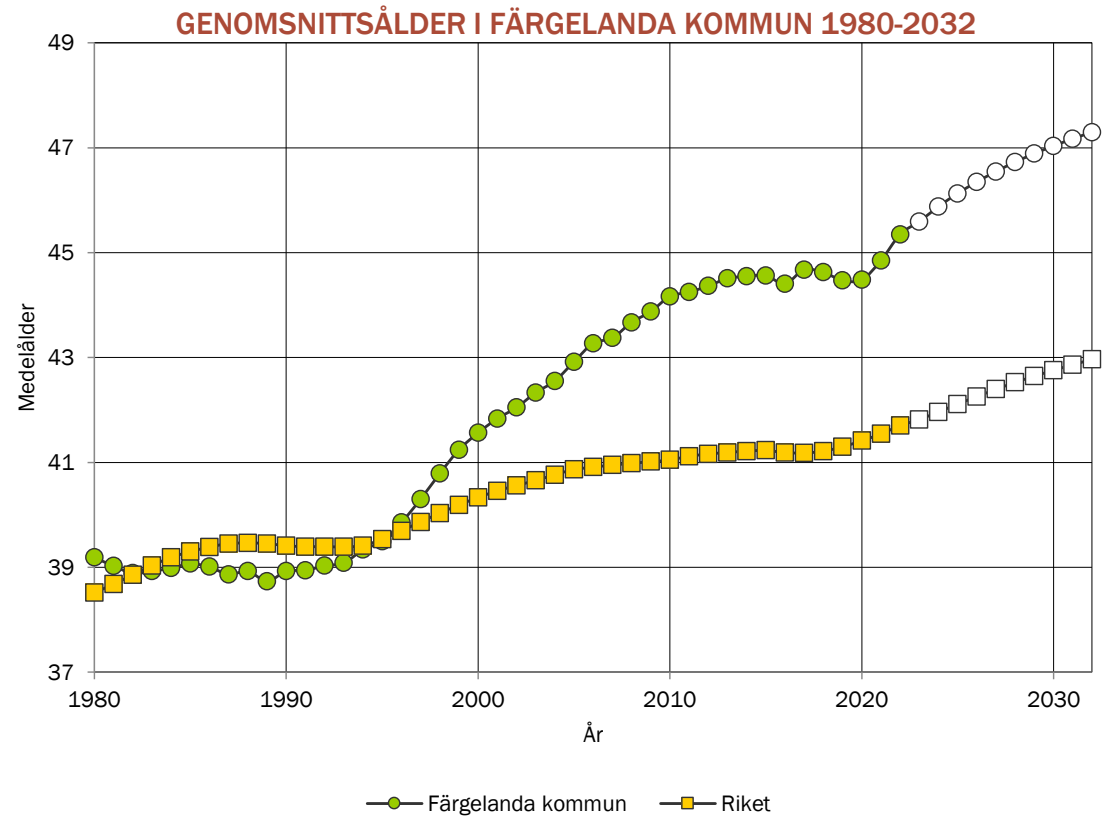
FÖRÄNDRING I ANTALET PERSONER EFTER ÅLDER MELLAN ÅREN 2022 OCH 2032 I FÄRGELANDA KOMMUN

GENOMSNIITTSÅLDER

Historisk utveckling av
genomsnittsåldern 1980-2022 samt
prognostiserad snittålder 2023-2032.
Jämförelse med riket.

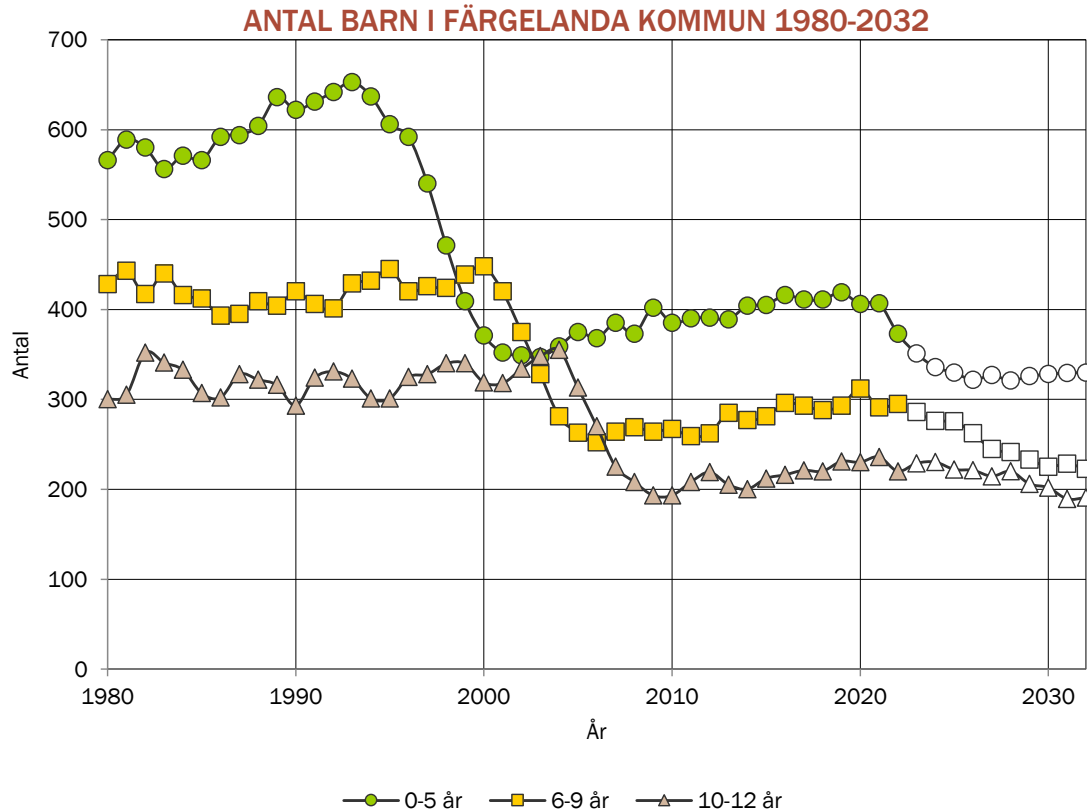
Under perioden 2022 till 2032 förväntas
genomsnittsåldern i Sverige att öka från
42 år till 43 år. Skälen till detta är bland
annat att mortaliteten bland de äldre
minskar samt att stora årskullar
kommer upp i äldre åldrar. I kommunen
förväntas genomsnittsåldern att öka
från 45 år till 47 år under
prognosperioden. Genomsnittsåldern i
kommunen är 3 år högre än i riket år
2022. Vid prognosperiodens slut är
snittåldern 4 år högre.

UTVECKLING AV
ANTALET BARN

Historisk utveckling av antalet barn i åldrarna 0-12 år 1980-2022 samt prognostiserat antal 2023-2032.

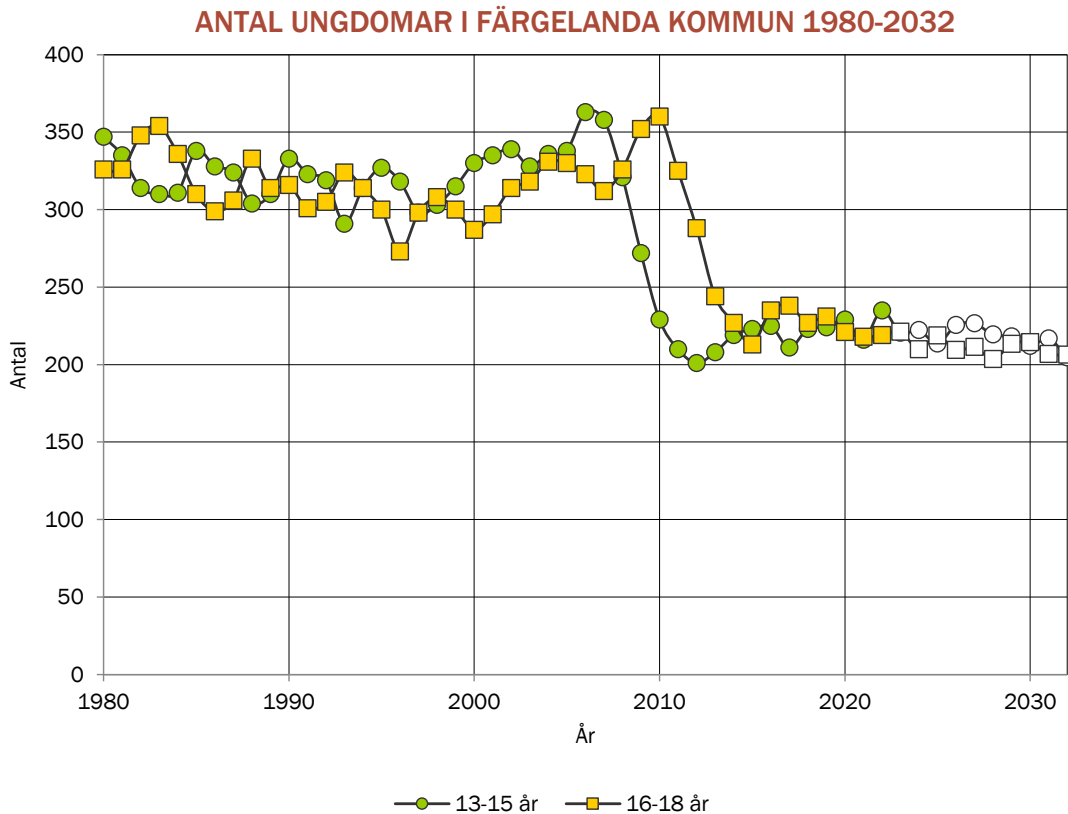
Utvecklingen av antalet barn i åldern 0-5 år beror främst på hur många barn som föds framöver. Eftersom denna åldersgrupp även är relativt mer flyttbenägen än de äldre barnen, vilka har börjat skolan, så har även in- och utflyttning en viss inverkan på utvecklingen. För de äldre barngrupperna, 6-9 år och 10-12 år beror eventuella förändringar i antalet främst på åldrandet och att olika årskullar är olika stora.

UTVECKLING AV
ANTALET UNGDOMAR

Historisk utveckling av antalet ungdomar i åldrarna 13-18 år 1980-2022 samt prognostiserat antal 2023-2032.

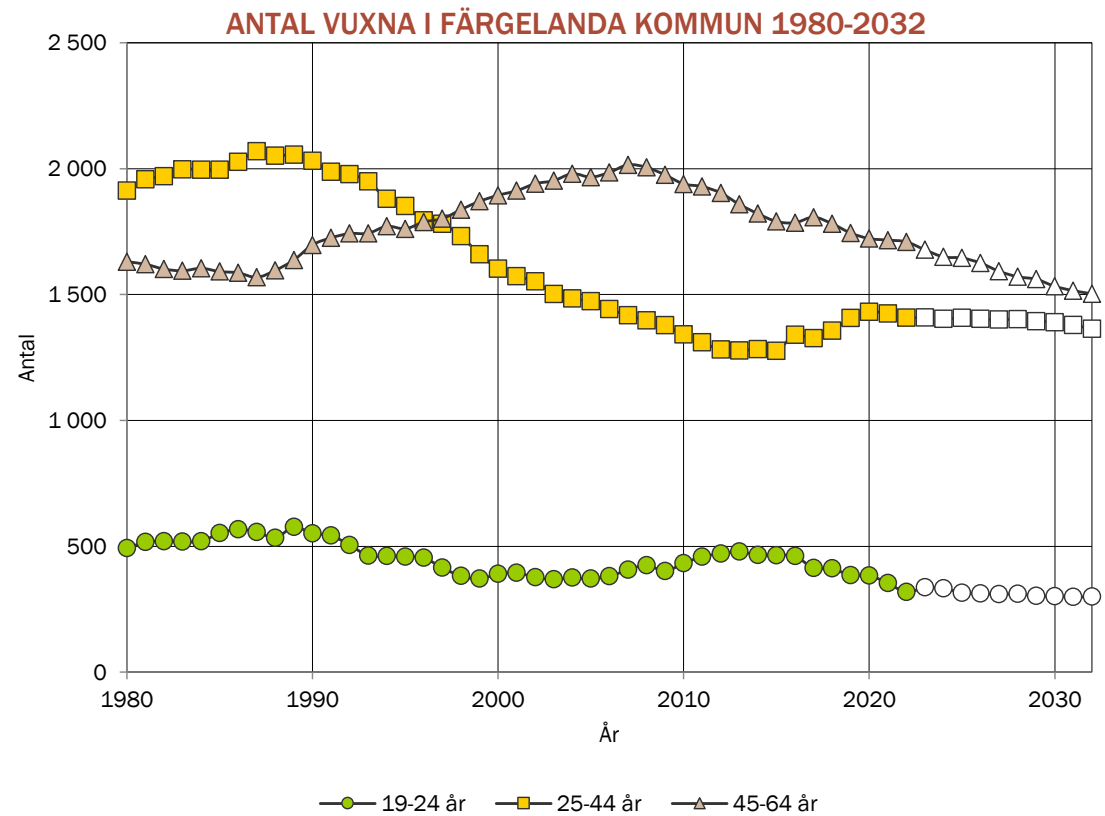
Antalet i åldrarna 13-15 och sedan 16-18 år har sedan 2000-talets mitt minskat i de flesta av landets kommuner. Detta i takt med att de stora barnkullar som föddes kring 1990 har lämnat dessa åldrar bakom sig. I många kommuner kan dock en uppgång av antalet invånare i dessa åldrar förväntas den kommande perioden.

UTVECKLING AV
ANTALET VUXNA

Historisk utveckling av antalet vuxna i åldrarna 19-64 år 1980-2022 samt prognostiserat antal 2023-2032.

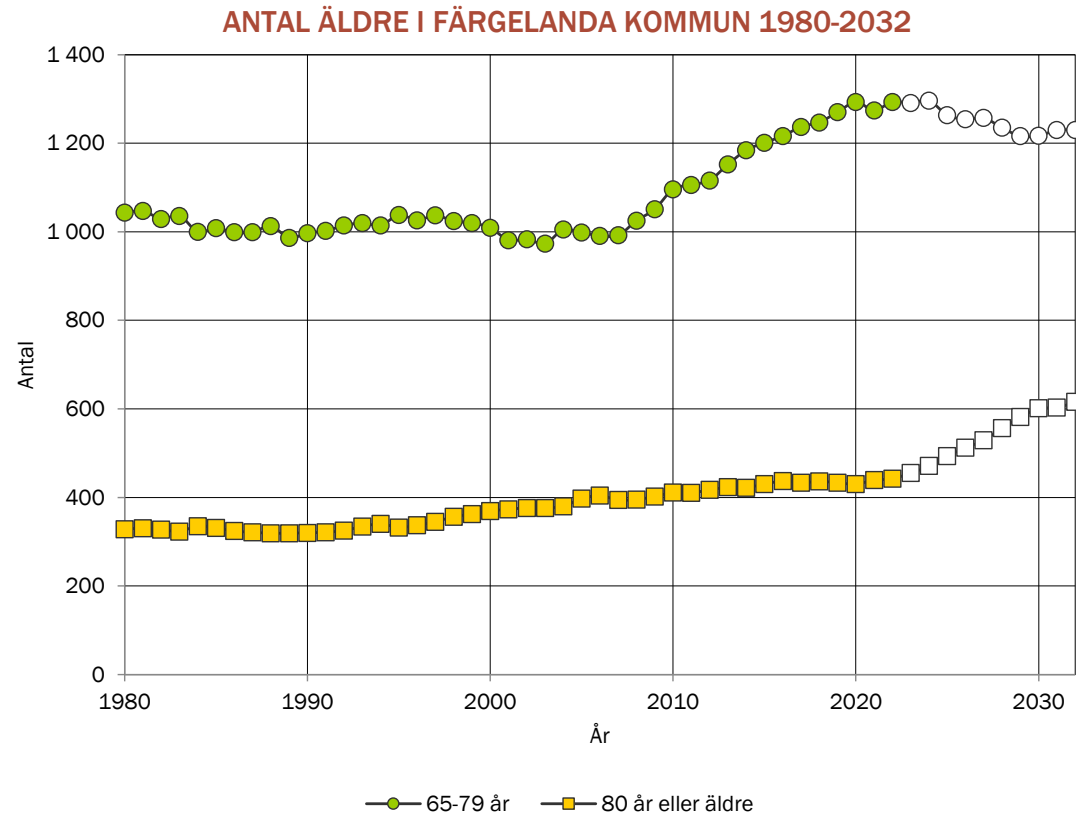
Åldersgruppen 19-24 år har i många kommuner ökat under de senaste åren då generationen född kring 1990 passerat dessa åldrar. Åldersgruppen 25-44 år har minskat då den stora 60-talistgenerationen nu befinner sig i åldersgruppen 45-64 år. Dock ökar den nu igen då 90-talisterna istället träder in här. Samtidigt motverkas detta av att 40-talisterna nu är äldre än 65 år och därmed trätt in i nästa åldersgrupp.

UTVECKLING AV
ANTALET ÄLDRE

Historisk utveckling av antalet äldre i åldrarna 65 år och uppåt 1980-2022 samt prognostiserat antal 2023-2032.

Under en längre tid framöver kommer antalet äldre i landets kommuner att öka. Orsaken är dels att den stora 40-talist generationen uppnått pensionsåldern fullt ut, dels att medellivslängden ökar och att de äldre lever längre än tidigare. Den närmaste framtiden medför främst en ökning i åldersgruppen 80 år eller äldre där 40-taliserna snart börjar träda in.

Del 4

BAKGRUND OCH ANTAGANDEN

BAKGRUND

De följande sidorna innehåller uppgifter som beskriver situationen i Färgelanda kommun under år 2022 och några av de antaganden som ligger till grund för prognosen. Syftet är att ge en demografisk nulägesbild som komplement till redovisningen av prognosresultaten.

I prognosen har vi använt oss av registerdata över folkmängden efter ålder, kön och tid. Uppgifterna kommer från folkbokföringen och är hämtade från SCB. Befolkningen vi använder är den som är skriven i kommunen per den sista december varje år. Denna folkmängd behöver inte stämma med den befolkning som faktiskt bor eller vistas i kommunen. Hur stor skillnad det är mellan den folkmängd som verkligen bor i kommunen och den som är registrerad och om detta är ett problem varierar från kommun till kommun och över åldrarna. För de yngre åldersgrupperna är diskrepansen större. Många ungdomar studerar och arbetar på annan ort men är fortfarande skrivna i föräldrahemmet.

För att göra prognosen använder vi oss även av antal levande födda barn, avlidna, inflyttade och utflyttade som registrerats under året. Med hjälp av denna information skattar vi fruktsamhet, mortalitet, inflyttar fördelningar och utflyttarrisker efter ålder och kön. Skattningarna ligger sedan till grund för beräkningen av den framtida utvecklingen av antalet födda, döda, inflyttade och utflyttade.

Utöver pandemins kvarvarande effekter pågår två större demografiska förändringar som påverkar befolkningsutvecklingen. För det första befinner sig allt fler i den stora 40-talistgenerationen i en ålder över 80 år. Detta innebär att en stor grupp

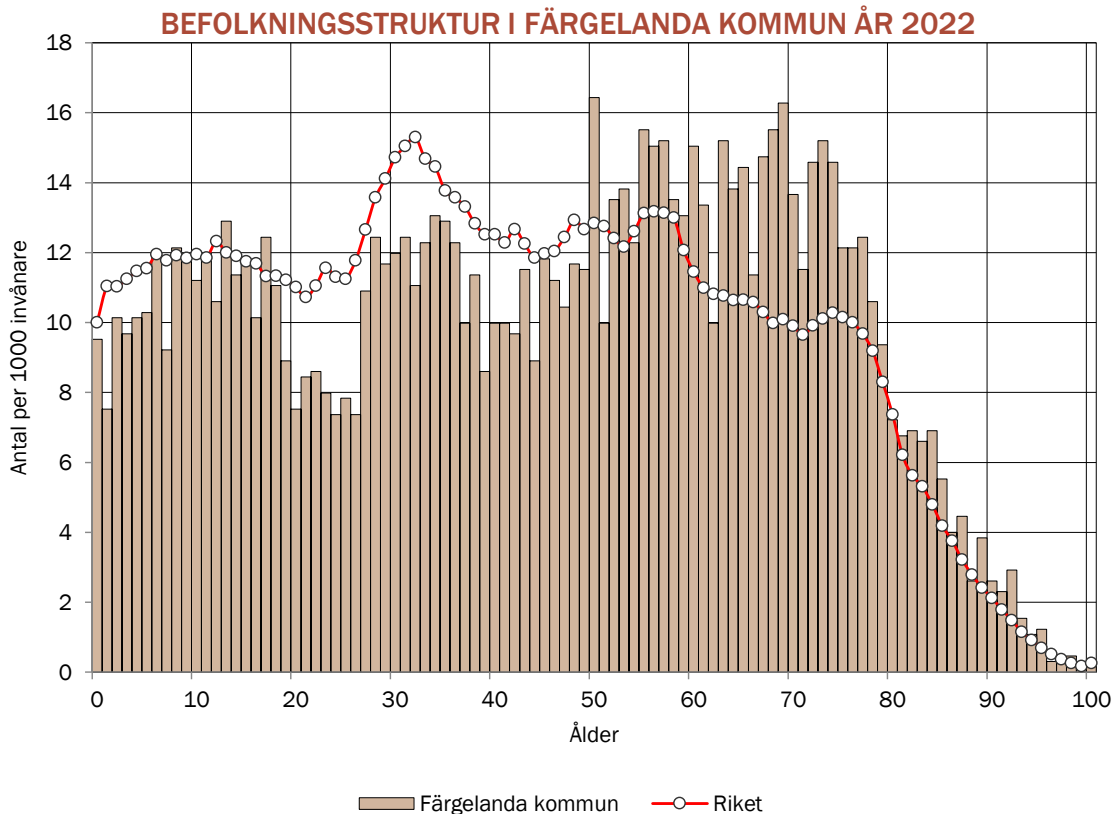
kommer upp i de åldrar där behovet av stöd och service ökar. För det andra befinner sig den stora barnkullen som föddes kring 1990 i förvärsaktiv och barnafödande ålder. Denna grupp flyttar från städer med universitet och högskolor, en del tillbaka till sin hemkommun. För bland annat arbets- och bostadsmarknaden, utbildningssystemet och omflyttningarna har detta stora konsekvenser vilket i sin tur ger effekter för den kommunala verksamheten.

Det bör också beaktas att kvinnor föder allt färre barn. Födelsehalten och den summerade fruktsamheten är de lägsta på många år. Om trenden fortsätter får det effekter för den demografiska utvecklingen och behovet av ex. förskola och skola.

FOLKMÄNGDENS
ÅLDERSSTRUKTUR

Antal personer i varje ålder per 1000
invånare år 2022. Jämförelse med riket.

I diagrammet visas befolkningsstrukturen i kommunen och i riket. Den anger hur stor andel varje åldersgrupp utgör av hela folkmängden, uttryckt i promille. Som exempel kan nämnas att åldern 50 år är den enskilt största åldersgruppen i kommunen och utgör 16 promille av hela folkmängden år 2022. I de delar som kommunens åldersstruktur avviker från rikets så innebär detta att kommunen har relativt fler eller färre invånare i den åldern än vad som finns i riket.

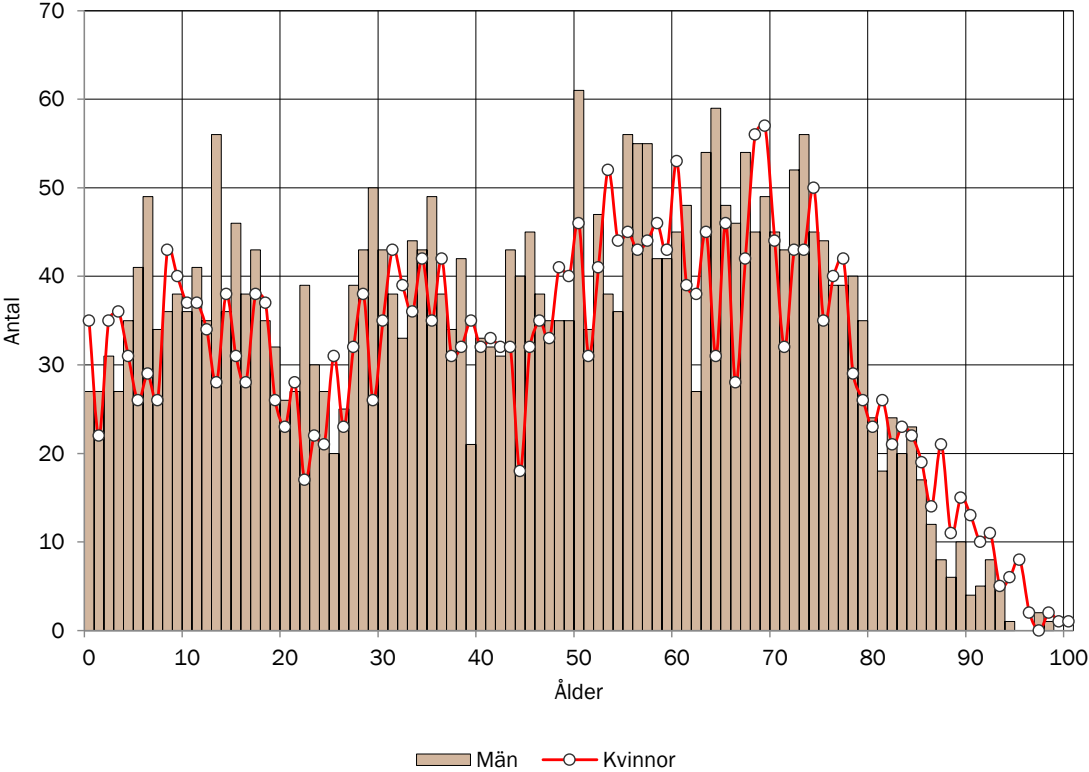

ANTAL MÄN OCH KVINNOR

Antalet män och kvinnor i olika åldrar under år 2022

Antalet män och kvinnor i samma ålder har ofta ett starkt samband förutom för åldrarna 70 år eller äldre där kvinnorna oftast är fler. Det finns kommuner som har andra skevheter i könsfördelningen. I Uppsala kommun är antalet kvinnor i åldrarna 20-25 år betydligt fler än antalet män. Och i Pajala kommun finns det fler män än kvinnor i nästan samtliga åldrar.

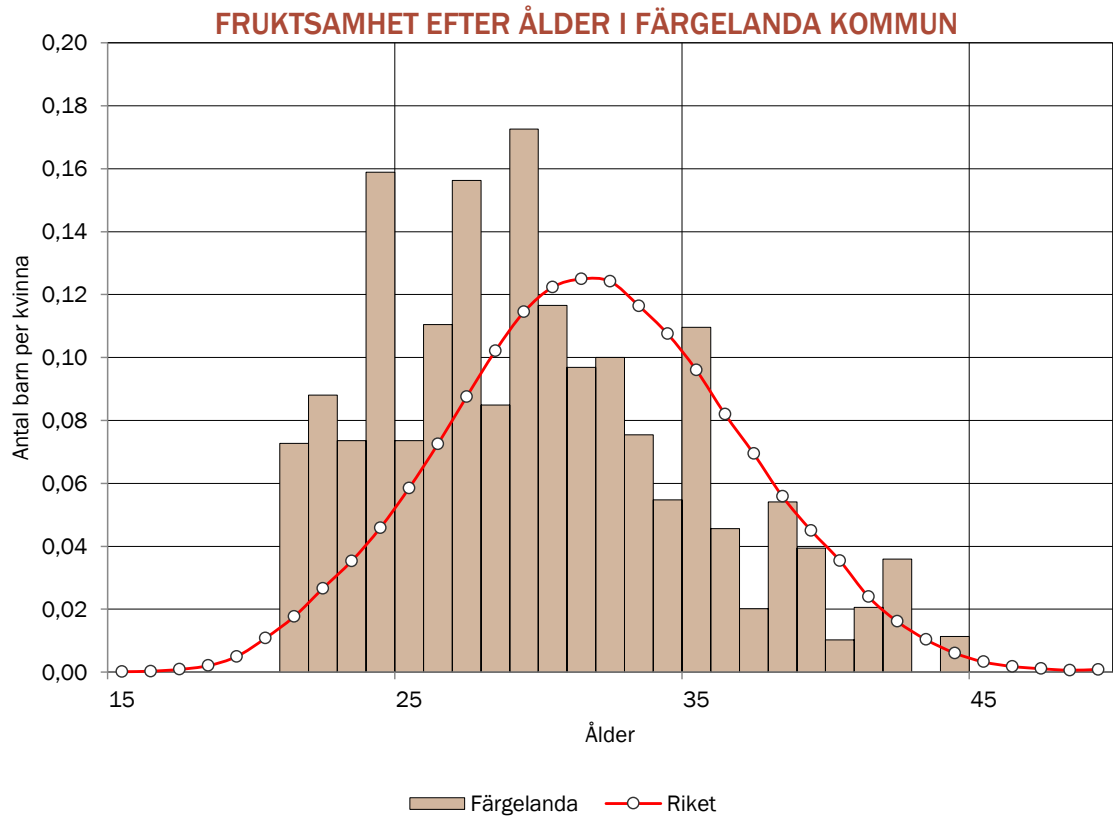
ANTAL MÄN OCH KVINNOR EFTER ÅLDER
I FÄRGELANDA KOMMUN ÅR 2022

KVINNORS FRUKTSAMHET I
OLIKA ÅLDRAR

Antalet födda barn per kvinna efter moderns ålder. Genomsnitt 2020-2022. Jämförelse med riket.

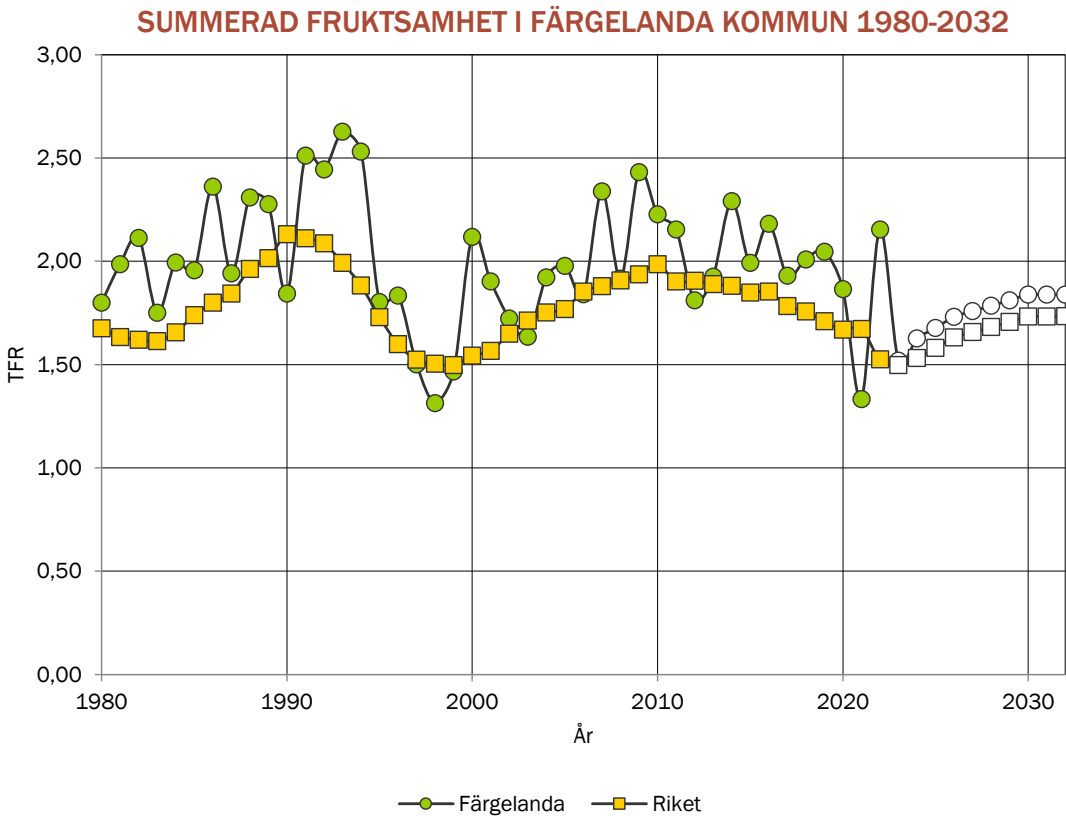
Antalet barn som föds beror dels på antalet kvinnor i fertil ålder, dels på kvinnors benägenhet att bli föräldrar. Benägenheten att föda barn beräknas som antal födda barn efter moderns ålder dividerat med antalet kvinnor i en viss ålder. Diagrammet visar att fruktsamheten är som högst hos 29-åriga kvinnor i Färgelanda kommun, motsvarande i snitt 0,17 barn. Med hjälp av fruktsamheten per ålder och antalet kvinnor i fertil ålder beräknas hur många barn som förväntas födas.

FRUKTSAMHETENS
UTVECKLING ÖVER TID

Utveckling av den summerade
fruktsamheten 1980-2022 samt
prognostiserad fruktsamhet 2023-2032.

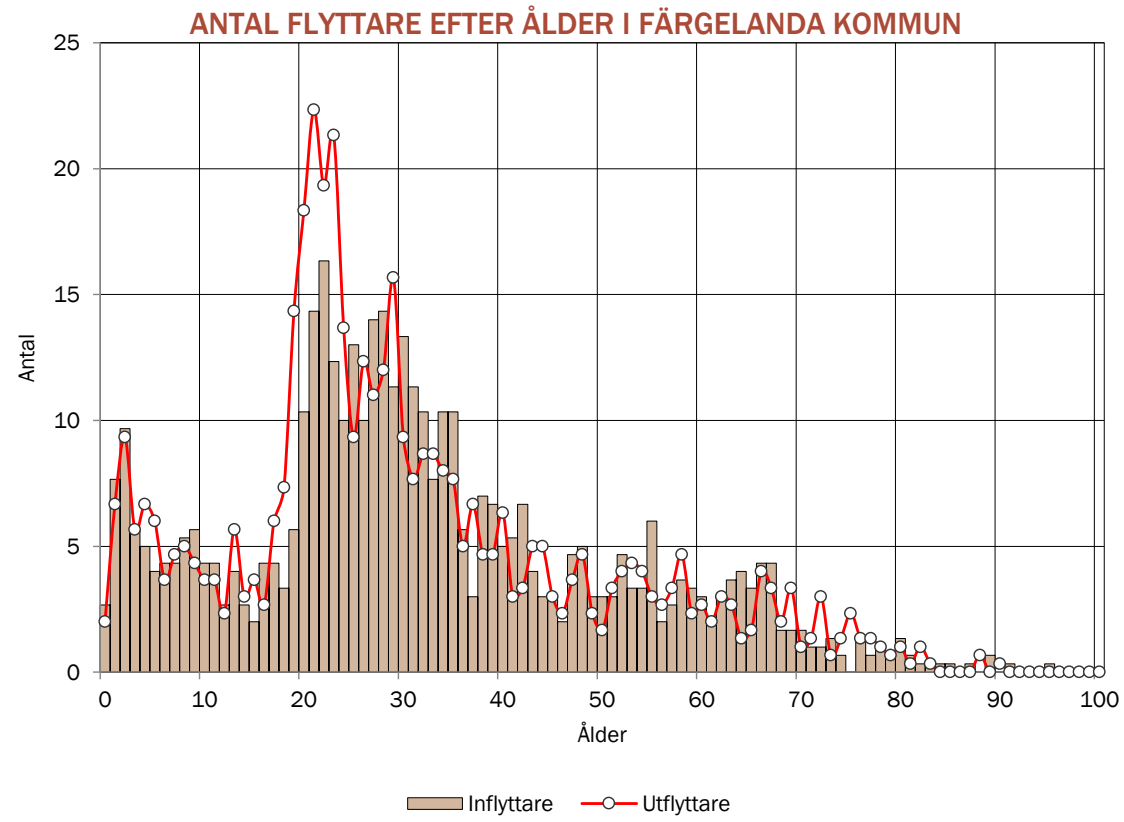
För att få en total bild av fruktsamheten
kan man beräkna summerad frukt-
samhet vilket är summan av
fruktsamheten i olika åldrar (dvs
summan av värdena på staplarna i
diagrammet ovan). Måttet summerad
fruktsamhet visar på hur många barn
en kvinna skulle föda om hon under sin
livstid föder barn såsom kvinnor idag
gör.

IN- OCH UTFLYTTNING

Antalet inflyttade och utflyttade invånare efter ålder. Genomsnitt för perioden 2020-2022.

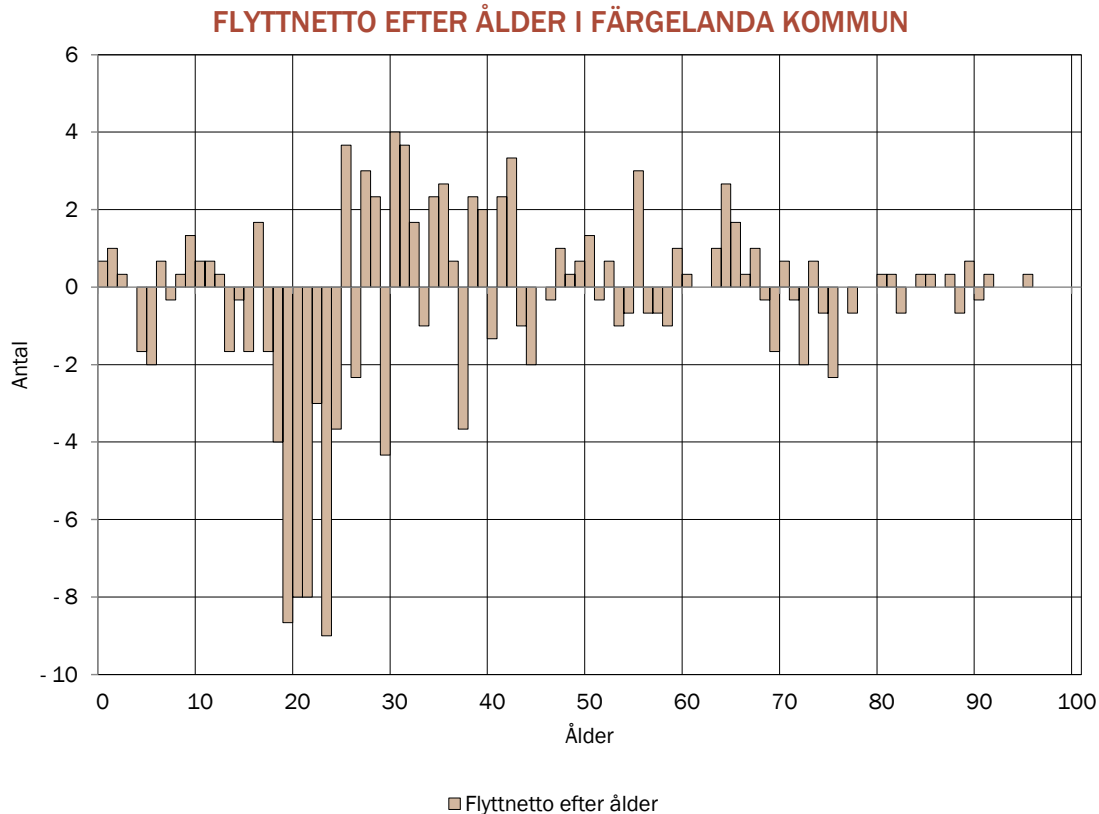
Hur många som flyttar till respektive från kommunen i olika åldrar visas i diagrammet till vänster. Även om lika många flyttar in som ut ur kommunen i en viss åldersgrupp så betyder detta inte att kommunens förutsättningar är oförändrade. Det kan finnas en stor skillnad på in- och utflyttarna avseende socioekonomiska faktorer såsom utbildning, inkomst eller arbetsmarknadsstatus. Det är därför viktigt att göra kompletterande analyser av flyttströmmarna för att få en så heltäckande bild som möjligt.

FLYTTARNA OCH
ÅLDERSSTRUKTUREN

Skillnad i antalet in- och utflyttade invånare i olika åldrar. Genomsnitt för perioden 2020-2022.

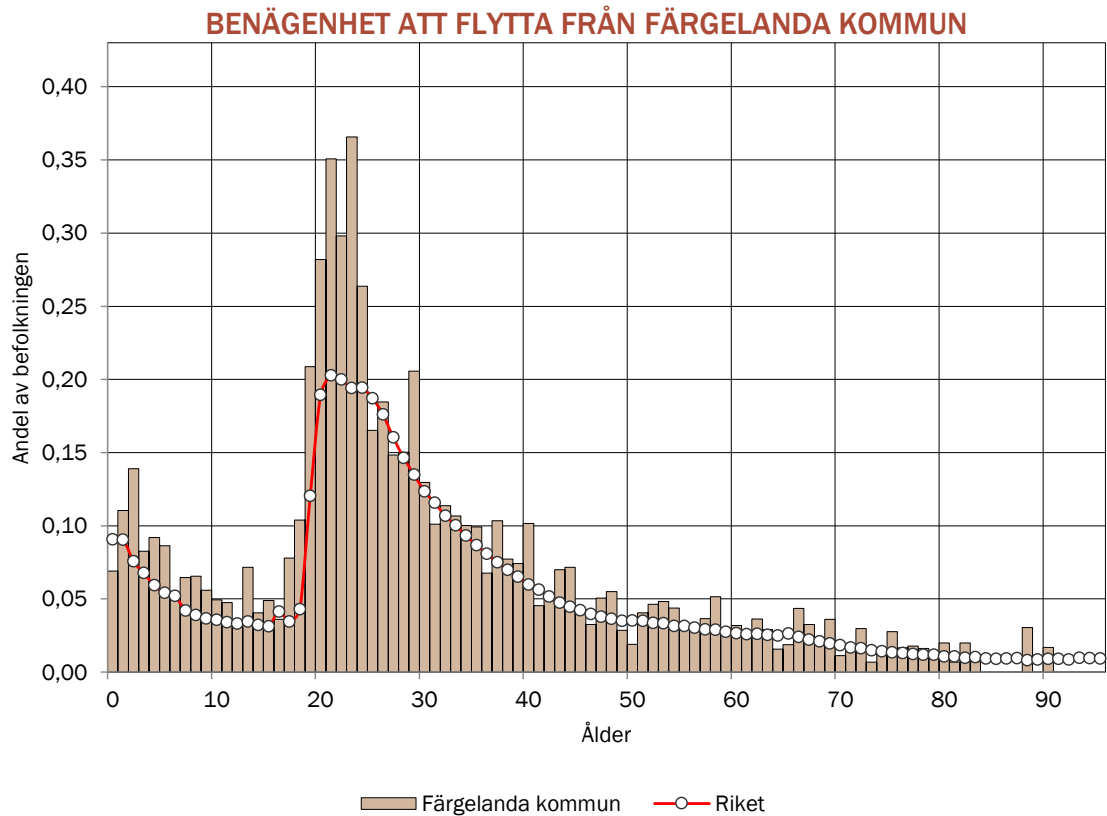
Diagrammet visar effekten av in- och utflyttningen på åldersstrukturen. Staplarna visar flyttnettot, dvs. vilka åldersgrupper som ökar respektive minskar på grund av flyttningar. Nettot har beräknats som skillnaden mellan antalet inflyttade och utflyttade i diagrammet ovan. Ett negativt värde betyder att fler flyttar från kommunen än till kommunen i den åldern. För att få en mer representativ bild av flyttningarna har ett genomsnitt för de tre senaste åren beräknats.

INVÅNARNAS BENÄGENHET
ATT FLYTTA

Andelen invånare i olika åldrar som flyttar från kommunen. Genomsnitt för perioden 2020-2022. Jämförelse med riket.

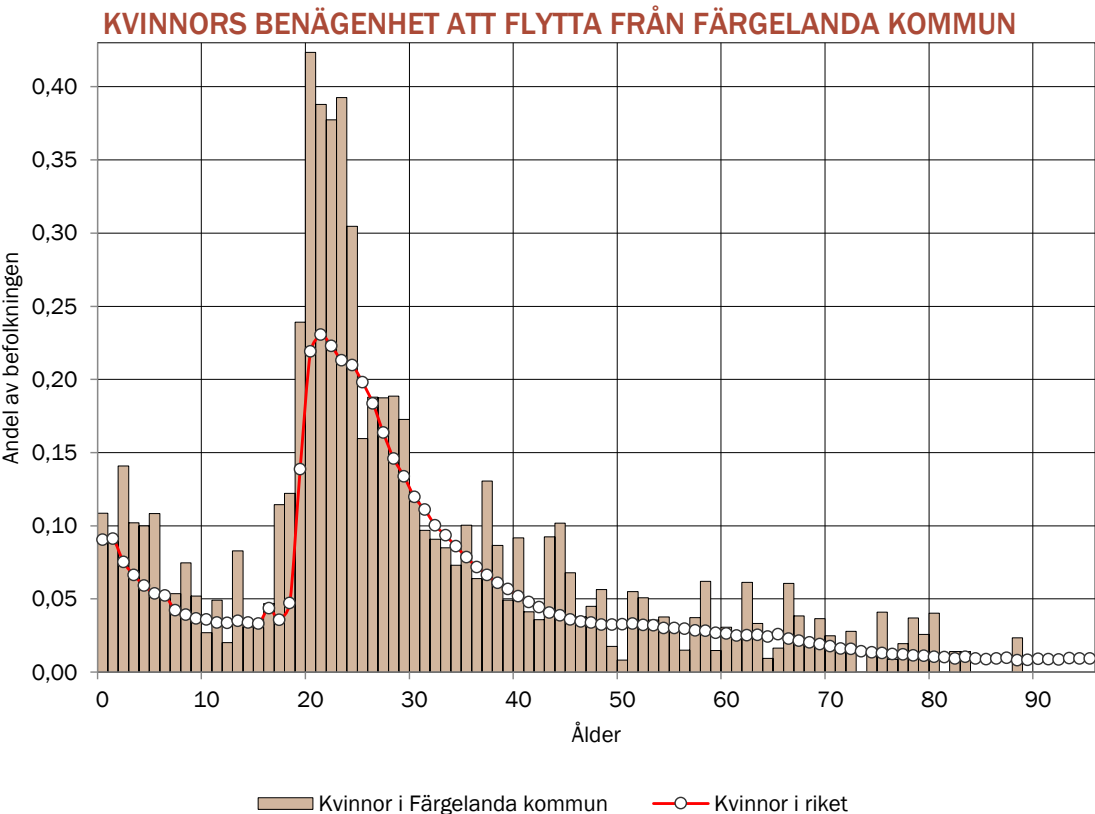
Flyttbenägenheten visar på sannolikheten att en person i en viss ålder flyttar från kommunen. I kommunen har 23-åringarna den högsta flyttbenägenheten med 0,37. Detta innebär att 37 procent av alla 23-åringar under ett givet år flyttar från kommunen.

KVINNORS BENÄGENHET
ATT FLYTTA

Andelen kvinnor i olika åldrar som flyttar från kommunen. Genomsnitt för perioden 2020-2022. Jämförelse med riket.

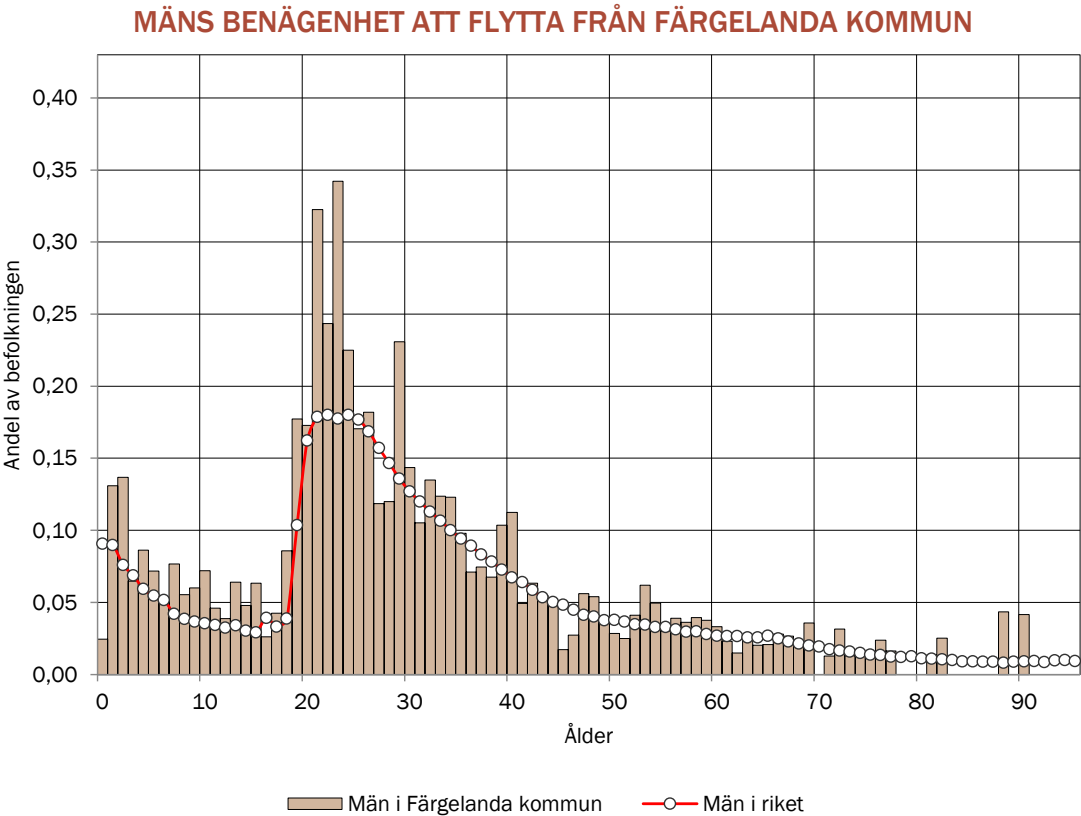
På riksnivå är yngre kvinnor betydligt mer flyttbenägna än männen. De söker sig tidigare än män till orter som erbjuder studie-och arbetsmöjligheter. Vid 30-års ålder blir de dock mindre flyttbenägna än männen. I vissa kommuner flyttar mer än hälften av de unga kvinnorna i vissa åldrar. I Färgelanda kommun har de 20-åriga kvinnorna den största flyttbenägenheten med 0,42.

MÄNS BENÄGENHET
ATT FLYTTA

Andelen män i olika åldrar som flyttar från kommunen. Genomsnitt för perioden 2020-2022. Jämförelse med riket.

På riksnivå har både män och kvinnor en mycket hög flyttbenägenhet mellan 20 och 30 år. Men till skillnad mot kvinnorna, som har en tydlig topp mellan 20 och 25 år, så är männens flyttbenägenhet mer jämn. Män äldre än 30 år har även en något högre flyttbenägenhet än kvinnor i samma ålder. Bland männen i Färgelanda kommun är 23-åringarna mest flyttbenägna med 0,34.

Del 5

METOD

METODBESKRIVNING

Osäkerheten i prognosen ökar i proportion med prognosperiodens längd. Generellt är osäkerheten störst för de åldersgrupper som inte är födda när prognosen görs. Betydande osäkerhet finns även för åldersgrupperna 19-30 år där flyttbenägenheten är stor. Osäkerheten i en befolkningsprognos är förhållandevis mindre för den medellålders och äldre befolkningen vilka brukar vara mindre flyttbenägna.

Befolkningen i prognosen skrivs fram ett år i taget med befolkningen 20230831 som utgångspunkt. Vid tolkning av prognosen skall has i åtanke att Skatteverkets register endast omfattar i kommunen folkbokförda personer. De som bor i kommunen men inte är folkbokförda där, t.ex. asylsökande, finns således inte med i prognosen. Antalet födda och döda beräknas för varje prognos år genom att befolkningen i varje åldersklass multipliceras med åldersspecifika fruktsamhetstal respektive dödsrisker.

Fruktksamheten för kvinnor i olika åldrar beräknas som kvoten mellan antalet födda barn till mödrar i en viss ålder och medelfolkmängden kvinnor i samma ålder.

För att osäkerheten ska bli mindre används befolkningsuppgifter från flera år*. Dessutom görs en utjämning över

åldrarna. Det läggs även en viss vikt vid fruktsamhetstalen i riket. Under prognosperioden antas fruktsamheten förändras i enlighet med SCB:s prognostiserade ökning för riket.

Dödsriskerna för varje ålder och per kön skattas på riksdatabas som kvoten mellan antalet döda i en viss ålder och medelbefolkningen i samma ålder. Därefter sker en justering av mortaliteten så att den sammanfaller med kommunens totala nivå. Data från flera historiska år* används, och dödsriskerna antas minska i proportion till SCB:s prognos för riket.

Antalet inflyttare till kommunen under de kommande åren prognostiseras med hjälp av tidsserieanalys för att plocka upp förekommande trender. De senaste årens utveckling används för att avgöra hur

inflyttarna kommer att utvecklas i framtiden. Vilka som flyttar till kommunen i termer av kön och ålder beräknas utifrån inflyttarfördelning för ett antal historiska år*.

Antalet utflyttare beräknas utifrån ett genomsnitt av utflyttningsbenägenhet ett antal historiska år*. Utflyttningsbenägenheten i varje ålder multipliceras med folkmängden i motsvarande ålder vilket ger antalet utflyttare efter ålder och kön.

*Hur många historiska år, och vilka, som används för beräkningen varierar mellan risker, fördelningar och kommuner. Valen föregås av analyser och syftar till att få bästa möjliga träffsäkerhet i prognosen.

METODBESKRIVNING (forts.)

Det observerade antalet flyttningar i kommunen innehåller endast en begränsad mängd information. Vill man närmare analysera effekterna av flyttningar måste man även studera vilka som flyttar till respektive från kommunen. Flyttarnas socio-ekonomiska situation och ålder har en stor betydelse för utvecklingen av kommunens ekonomi, näringsliv och befolkningssammansättning.

Flyttningar är den demografiska komponent som har störst och snabbast påverkan på demografins utveckling över tiden. Det ligger utanför ramen för denna befolkningsprognos att närmare studera flyttmönster och effekterna av flyttningarna. Men genom att studera flyttnettot efter ålder

(se diagram på tidigare sidor) kan man direkt se hur ålderssammansättningen i kommunen ändras på grund av flyttningarna och det går enkelt att få svar på frågor såsom vilka åldersgrupper som ökar respektive minskar och med hur mycket på grund av in- och utflyttningar. Vill man kunna påverka kommunens demografiska och socioekonomiska sammansättning på kort sikt så måste man göra förändringar som påverkar in- och utflyttningsmönstren.

I många av landets kommuner flyttar de yngre åldersgrupperna 19-25 år från kommunen till arbeten och studier på annan ort. I vissa fall kommer de tillbaka och bosätter sig på födelseorten för att bilda familj och

påbörja ett aktivt yrkesliv. Räknat på riksnivå så är de yngre åldersgrupperna mycket flyttbenägna och var femte 21-åring flyttar över en kommungräns varje år (se tidigare diagram). Yngre kvinnor är mer flyttbenägna än yngre män (se tidigare diagram).

TABELLBILAGA

FOLKMÄNGD EFTER
ÅLDERSKLASS

I tabellen visas folkmängden per olika
åldersklasser samt totalt för perioden
2022-2032.

Tabell 1: Folkmängd Färgelanda kommun efter åldersklass

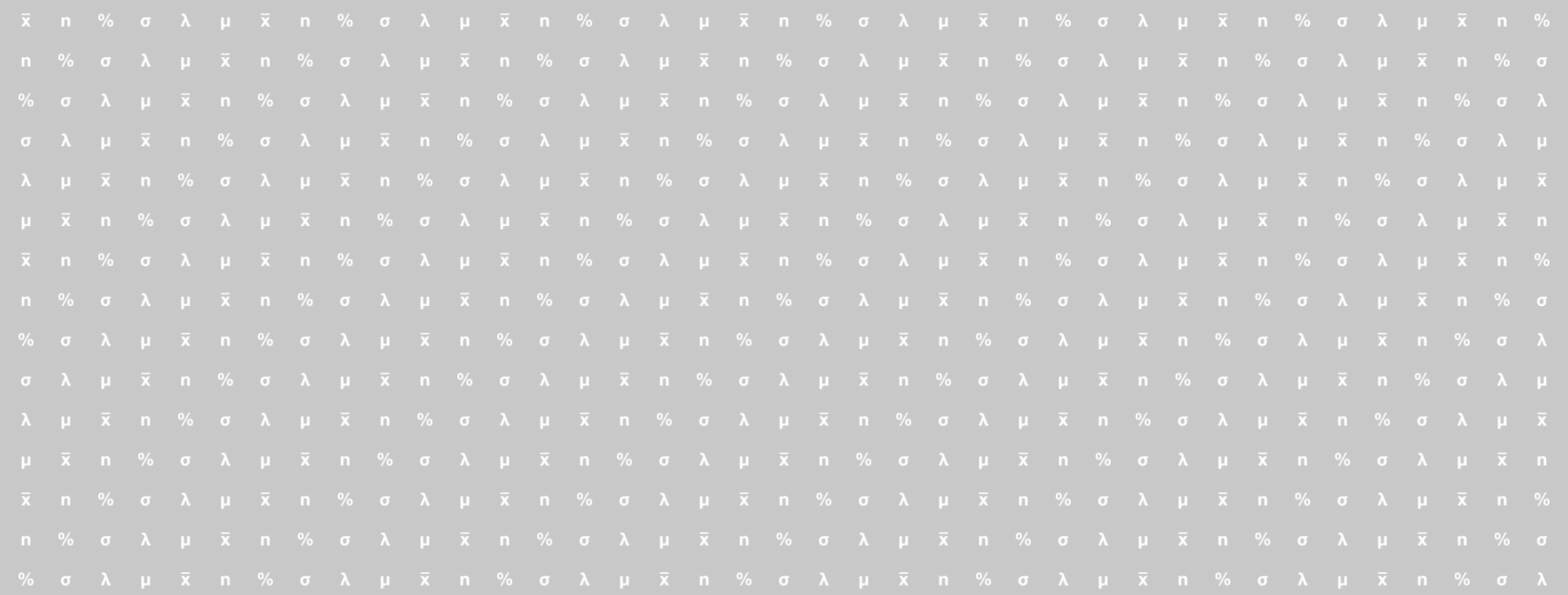
Ålder / År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0-5	373	351	336	330	322	327	321	326	328	329	330
6-9	295	286	276	275	262	245	241	233	225	228	223
10-12	220	229	230	222	221	214	220	206	202	189	191
13-15	235	221	222	214	225	227	219	218	212	217	205
16-18	219	221	210	219	209	211	204	213	214	207	206
19-24	318	336	333	316	313	309	312	303	301	299	300
25-44	1 408	1 409	1 403	1 407	1 403	1 400	1 402	1 394	1 390	1 378	1 364
45-64	1 709	1 677	1 649	1 645	1 625	1 592	1 570	1 560	1 532	1 515	1 503
65-79	1 293	1 291	1 296	1 263	1 254	1 257	1 235	1 216	1 217	1 229	1 230
80-100	442	455	470	493	512	529	556	581	601	603	615
Totalt	6 512	6 475	6 427	6 384	6 346	6 311	6 280	6 251	6 223	6 195	6 167

FOLKMÄNGD EFTER
ÅLDERSKLASS

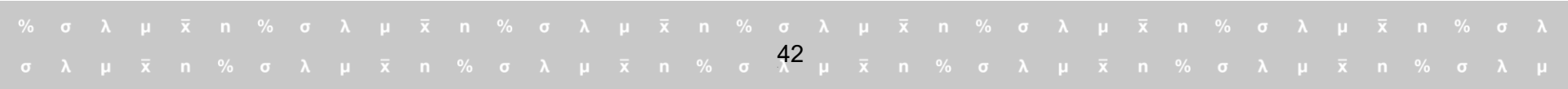
I tabellen visas folkmängden per olika, i vissa fall överlappande, åldersklasser intressanta för t.ex. det kommunala utjämningsystemet för perioden 2022-2032.

Tabell 2: Folkmängd Färgelanda kommun efter åldersklass

Ålder / År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5	311	305	285	278	269	274	268	272	274	276	276
6-12	515	515	506	497	483	459	461	439	427	417	413
6	78	69	67	60	63	51	62	52	54	55	55
7-15	672	666	662	651	645	635	619	605	585	580	563
16-18	219	221	210	219	209	211	204	213	214	207	206
65-79	1 293	1 291	1 296	1 263	1 254	1 257	1 235	1 216	1 217	1 229	1 230
80-89	357	365	387	408	431	447	469	492	510	512	524
90+	85	89	83	85	81	83	87	89	91	91	91
0	62	46	50	51	52	53	53	53	54	54	53
1-3	178	177	161	165	157	161	163	164	165	166	166
4-5	133	128	124	113	113	113	105	108	109	110	110
7-9	217	216	209	216	199	194	179	181	171	174	168
10-15	455	449	452	436	446	441	439	424	414	406	395
65-69	471	446	439	408	420	428	421	411	441	449	446
70-74	453	454	449	444	436	431	412	406	381	392	398

Statisticon AB
Vi ser livet bakom siffrorna
+46 (0)10 130 80 00, info@statisticon.se, www.statisticon.se
Östra Ågatan 31, SE-753 22 Uppsala Klara Södra Kyrkogata 1, SE-111 52 Stockholm Sweden

KS § 162 Dnr 2023/6
Mål och resursplan/Budget 2024–2026

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att

1. fastställa verksamhetsmålen för 2024
2. fastställa de finansiella målen för 2024–2026
3. fastställa skattesatsen för 2024 till 22,91 kronor
4. fastställa budget för 2024 med angivna kommunbidrag för nämnderna med totalt 478 156 tkr
5. i den långsiktiga planeringen utgå från SKR:s prognoser för intäkter vilket innebär 493 205 tkr för 2025 och 509 702 tkr för 2026
6. uppdra till kommunstyrelsen att inom ramen för avsatta medel till lönerevisionen besluta om tilläggsbudget till nämndernas kommunbidrag i enlighet med utfallet av revisionen
7. fastställa internräntan för 2024 till 2,5 % enligt SKR:s rekommendation
8. uppdra åt nämnderna att söka och använda de riktade statsbidrag som finns tillgängliga
9. fastställa investeringsram på 27 mnkr för 2024
10. kommunstyrelsen under 2024 har rätt att nyupplåna, dvs. öka kommunens skulder under 2024, med totalt 27 mnkr
11. kommunstyrelsen under år 2024 har rätt att omsätta lån, dvs. låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2024
12. uppdra åt nämnderna att genomföra de verksamhetsförändringar och effektiviseringar som ingår i Mål- och resursplanen
13. uppdra åt kommunstyrelsen och nämnderna att anta sin budget inom givna ramar senast december 2023.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna till förmån för eget förslag.

Mot beslutet reserverar sig Centerpartiet till förmån för eget förslag.

Yrkande

Ulla Börjesson (S) tillsammans med Linda Jansson (M) yrkar bifall till liggande förslag.

Christoffer Wallin (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas och Kristdemokraternas förslag på mål och resursplan/ Budget 2024–2026.
Margurihe Zellén tillstyrker Christoffer Wallins (SD) yrkande.

Ann Blomberg (C) yrkar bifall till Centerpartiets förslag på mål och resursplan/ Budget 2024–2026.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på liggande förslag och dels på Christoffer Wallins (SD) med fleras yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt liggande förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

Ordförande meddelar att följande omröstningsdisposition ställs upp och godkänns:

Den som röstar Ja, röstar på liggande förslag och den som röstar Nej, röstar på Christoffer Wallins (SD) med fleras yrkande.

Efter avslutad omröstning redovisas fem (5) stycken JA-röster: Ulla Börjesson (S), Linda Jansson (S), Kenneth Öhman (S), Urban Henriksson (S), Bengt Melin (M) och fyra (4) stycken NEJ-röster: Jörgen Andersson (SD), Christoffer Wallin (SD), Karl-Erik Segersax (SD) Margurithe Zellén samt två avstår: Ann Blomberg (C) samt Faraah Mohamud (C).

Kommunstyrelsen beslutar enligt liggande förslag.

Ärendebeskrivning

Under året har kommunstyrelsens budgetberedning diskuterat förutsättningarna för kommunens Mål- och resursplan (MRP) 2024–2026. Budgetförslagen har behandlats och förutsättningar har konsekvensbeskrivits av kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Utifrån förutsättningar och konsekvensbeskrivningarna har förslag till MRP 2024–2026 tagits fram.

Kommunstyrelsen och nämnderna har därefter, utifrån antagen MRP, att besluta om detaljbudget 2024 för sin verksamhet.

Facklig samverkan har ägt rum den 30 oktober (information) och facklig förhandling kommer att äga rum den 13 november.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 25 oktober 2023

Mål- och resursplan 2024–2026, daterad 25 oktober 2023

Budgetförslag 2024 med plan 25 26 För Sverigedemokraterna &
Kristdemokraterna, dat 2023-11-12.

Mål- och resursplan 2024–2026 Centerpartiet, dat 2023-11-14.

Sändlista

Alla nämnder

Ekonomiavdelningen
Ekonomichef
Kristina Olsson

Tjänsteskrivelse
2023-10-25
2023/6

Kommunstyrelsen

Mål- och resursplan 2024–2026 inklusive finansiella mål, skattesats, budget 2024, plan för 2025 och 2026 med angivna kommunbidrag för kommunstyrelse och nämnder, investeringsram samt låneram

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att

1. fastställa verksamhetsmålen för 2024
2. fastställa de finansiella målen för 2024–2026
3. fastställa skattesatsen för 2024 till 22,91 kronor
4. fastställa budget för 2024 med angivna kommunbidrag för nämnderna med totalt 478 156 tkr
5. i den långsiktiga planeringen utgå från SKR:s prognoser för intäkter vilket innebär 493 205 tkr för 2025 och 509 702 tkr för 2026
6. uppdra till kommunstyrelsen att inom ramen för avsatta medel till lönerevisionen besluta om tilläggsbudget till nämndernas kommunbidrag i enlighet med utfallet av revisionen
7. fastställa internräntan för 2024 till 2,5 % enligt SKR:s rekommendation
8. uppdra åt nämnderna att söka och använda de riktade statsbidrag som finns tillgängliga
9. fastställa investeringsram på 27 mnkr för 2024
10. kommunstyrelsen under 2024 har rätt att nyupplåna, dvs. öka kommunens skulder under 2024, med totalt 27 mnkr
11. kommunstyrelsen under år 2024 har rätt att omsätta lån, dvs. låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2024
12. uppdra åt nämnderna att genomföra de verksamhetsförändringar och effektiviseringar som ingår i Mål- och resursplanen
13. uppdra åt kommunstyrelsen och nämnderna att anta sin budget inom givna ramar senast december 2023.

Ärendebeskrivning

Under året har kommunstyrelsens budgetberedning diskuterat förutsättningarna för kommunens Mål- och resursplan (MRP) 2024–2026. Budgetförslagen har behandlats och förutsättningar har

konsekvensbeskrivits av kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Utifrån förutsättningar och konsekvensbeskrivningarna har förslag till MRP 2024–2026 tagits fram.

Kommunstyrelsen och nämnderna har därefter, utifrån antagen MRP, att besluta om detaljbudget 2024 för sin verksamhet.

Facklig samverkan har ägt rum den 30 oktober (information) och facklig förhandling kommer att äga rum den 13 november.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, daterad 25 oktober 2023

Mål- och resursplan 2024–2026, daterad 25 oktober 2023

Sändlista:

Alla nämnder

Kristina Olsson
Ekonomichef

Mål- och resursplan 2024–2026

Dnr:

Antagen av

Innehåll

1. INLEDNING	4
1.1 Budgetprocessen.....	4
2. SAMMANFATTNING	5
3. MÅL.....	7
3.1 Finansiella mål och god ekonomisk hushållning	7
3.2 Färgelanda kommuns prioriterade inriktningar för perioden 2024–2026.....	7
3.3 Verksamhetsmål	8
3.4 Färgelanda kommuns verksamhetsmål för perioden 2024–2026.....	9
4. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	11
4.1 Översikt över verksamhetens utveckling	11
4.2 Den kommunala koncernen.....	11
4.2.1 Kommunen.....	12
4.2.2 Koncernen	12
4.2.3 Minoritetsintressen.....	13
4.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	13
4.3.1 Samhällsekonomi	13
Hög inflation urholkar köpkraften	13
Stark arbetsmarknad 2023.....	14
4.3.2 Kommunernas ekonomi	15
Det demografiska trycket fortsätter.....	15
Arbetskraften räcker inte till	15
Lagrådsremiss: En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner	15
Utredning av kommunalekonomisk utjämning	16
4.3.3 Förutsättningar Färgelanda kommun	16
Befolkningsminskning	16
Demografi – Prognos 2021–2031	17
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.....	18
Finansnetto.....	19
Pensioner.....	19
4.3.4 Förutsättningar nämnderna - ramar	20
Personalkostnader	21
Internränta	21
Personalomkostnadspålägg	21
Budgetramar per nämnd.....	22

4.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	23
4.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	24
4.5.1 God ekonomisk hushållning.....	24
4.5.2 Ekonomisk analys	25
Resultat och resultatutveckling	25
Nettokostnader	25
Investeringar	26
Likviditet.....	26
Soliditet.....	26
Känslighetsanalys	26
Avslutande kommentar	27
4.6 Balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv	28
5. EKONOMISKA RAPPORTER	30
5.1 Resultatbudget.....	30
5.2 Balansbudget	31
5.3 Kassaflödesbudget.....	32
5.4 Investeringsplan	33

1. INLEDNING

Budgetdokumentet är indelat i fem delar eller huvudavsnitt; *Inledning*, *Sammanfattning*, *Mål*, *Förvaltningsberättelse* och *Ekonomiska rapporter*. I *inledningsavsnittet* beskrivs hur budgetprocessen sett ut. *Sammanfattning*, inrymmer en mycket kort övergripande summering av dokumentet.

I avsnittet *Mål* framgår finansiella mål, prioriterade inriktningar och verksamhetsmål. Fjärde avsnittet *Förvaltningsberättelse* är upplagt på liknande sätt som årsredovisningens förvaltningsberättelse. I avsnittet beskrivs verksamhetens översiktliga utveckling, kommunala koncernen, viktiga förhållanden som påverkar resultat och ekonomisk ställning, förutsättningar för Färgelanda kommun, nämndernas förutsättningar och ramar, styrning och uppföljning, god ekonomisk hushållning, balanskrav och resultatutjämningsreserv.

Femte och sista avsnittet, *Ekonomiska rapporter*, innehåller resultatbudget, kassaflödesbudget, balansbudget samt investeringsplan.

1.1 Budgetprocessen

Den 17 och 18 januari 2023 hölls Visions- och omvärldsanalyisdagar där samtliga ledamöter i kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och socialnämnden samt kommunledningsgruppen var inbjudna. Den första dagen medverkade även ett antal externa aktörer, både som moderator och föreläsare.

Följande områden belystes och diskuterades:

- Våra utmaningar
- Det goda livet i Dalsland & Äldre
- Yngre i Färgelanda
- Kvalitet och effektivitet – Innovation
- Attraktiv arbetsgivare
- Attraktiv kommun
- Ekonomi i balans

Andra dagen hölls workshops kring nyss nämnda områden. Syftet med dagarna var att ge ett gemensamt underlag inför arbetet med mål- och resursplan 2024–2026.

Budgetanvisningar, inkl. tidplan, upprättades och antogs av kommunstyrelsen 22 februari 2023 (§ 22).

Budgetprocessen blev framskjuten med anledning av förändrade ekonomiska förutsättningar och ny tidplan upprättades. Tidplanen visar en beslutad MRP av kommunfullmäktige i november 2023.

2. SAMMANFATTNING

Förutsättningarna har förändrats oerhört snabbt för Sveriges kommuner, från att ha haft 2000-talets starkaste resultat till att nu prognostisera 2000-talets svagaste resultat. Sverige har på mycket kort tid gått från att befinna sig i en högkonjunktur till att vara i en lågkonjunktur. Även om inflationen har nått sin topp så kommer effekter av inflationen finnas kvar länge för såväl privatpersoner, företag som offentlig sektor.

För de flesta av landets kommuner är den ekonomiska situationen ansträngd utifrån samhällsekonomiska läget. Det innebär bland annat hög inflation med stora kostnadsökningar och kraftigt höjda räntor. Färgelanda kommun har dessutom mycket stora strukturella utmaningar sedan innan. Den ekonomiska situationen kräver beslut och åtgärder för att nå en långsiktigt sund ekonomi. Om beslut inte fattas och åtgärder uteblir kommer utmaningarna fortsätta. Inflationen tillsammans med nya pensionsavtal innebär också kraftigt ökade pensionskostnader. Härtill kommer en fortsatt minskning av antalet invånare vilket medför att skatteintäkterna blir lägre.

Skattesatsen föreslås oförändrad under perioden, 22:91 kronor per skattekrona. Skatteprognosen beräknas utifrån 6 450 invånare. Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. Nämndernas ramar har minskats med 27 mnkr inför 2024.

Sett över planperioden som helhet budgeteras ett *genomsnittligt* resultat på två procent av totala skatteintäkter och statsbidrag. För 2024 specifikt budgeteras dock ett nollresultat. Detta är rent finansiellt en otillräcklig resultatnivå, men får anses som det kommunen kan klara av i rådande situation. Färgelanda kommun behöver på sikt ha en högre resultatnivå utifrån bland annat stort investeringsbehov. Inflationen har mycket stor betydelse för pensionskostnaderna och om inte inflationen utvecklas enligt Sveriges Kommuners och Regioners prognos (SKR) riskerar resultatet bli sämre.

Investeringarna budgeteras till 27 mnkr för 2024. Totalt under perioden 2024–2028 budgeteras investeringarna till 106 mnkr. Resultatnivån måste över tid finansiera investeringarna annars försvagas kommunens finansiella handlingsutrymme och innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas.

I budgeten beräknas soliditeten, exklusive ansvarsförbindelsen, för perioden 2024–2026 till 32 %, 34 % respektive 36 %. Det är viktigt att inte soliditeten sjunker då det försvagar kommunens finansiella förutsättningar för framtiden.

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en *God ekonomisk hushållning* i verksamheten. Kommunerna ska besluta både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är dessa mål som definierar vad som är god ekonomisk hushållning.

Budgetförslaget uppfyller kommunallagens balanskrav men inte villkoren för *God ekonomisk hushållning*, då inte alla finansiella mål uppnås. Arbete med åtgärder och anpassningar måste intensifieras.

3. MÅL

3.1 Finansiella mål och god ekonomisk hushållning

Färgelanda kommun fastställer varje år i mål- och resursplanen finansiella mål, prioriterade inriktningar och verksamhetsmål. För Färgelanda kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunen uppfyller 100 % av de finansiella målen samt minst 75 % av verksamhetsmålen som är antagna av kommunfullmäktige.

I mål- och resursplanen 2024–2026 föreslås två finansiella mål för planperioden.

- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till 2,0 – 4,0 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten årligen ska öka och på sikt uppgå till minst 35 procent.

Färgelanda kommun behöver på sikt ha en högre resultatnivå utifrån bland annat det stora investeringsbehov som finns.

Kommunen befinner sig i ett mycket svårt ekonomiskt läge. Hög inflation innebär bland annat mycket höga pensionskostnader 2023 och 2024. Med utgångspunkt i bland annat dessa förutsättningar har mål- och resursplanen framtagits utifrån en resultatnivå som motsvarar i *genomsnitt* två procent under planperioden. Detta är rent finansiellt en otillräcklig resultatnivå, men får anses som det kommunen kan klara av i rådande situation.

3.2 Färgelanda kommuns prioriterade inriktningar för perioden 2024–2026

Prioriterad inriktning	Destinerad nämnd
Färgelanda kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare	Kommunstyrelsen
Stärkta skolresultat i en trygg skolmiljö	Utbildningsnämnden
God omsorg med individen i fokus	Socialnämnden Kommunstyrelsen
Ett attraktivt Färgelanda att bo och verka i	Kommunstyrelsen
Agenda 2030 ska implementeras i kommunens arbete	Alla nämnder

3.3 Verksamhetsmål

Enligt Styr- och ledningssystem för Färgelanda kommun (KF 2016-06-22, § 86) utgår verksamhetsmål från prioriterad riktning som arbetas fram i samverkan mellan politik och förvaltning. Målen ska vara rimliga till givna resurser och följas upp i samband med delårsrapporter och årsredovisning. Målen kan vara kort- och/eller långsiktiga och beslutas av kommunfullmäktige efter beredning i nämnderna.

Mål måste, enligt samma styrdokument, för att ha en styrande effekt i en resultatstyrningsmodell – vara *mätbara* och *bygga på sakliga fakta*. När mål ska prioriteras bör diskussionen utgå från vad man vet och vad som är de strategiskt viktiga problemen/frågeställningarna inom verksamheten. Utifrån de prioriteringar som görs sätts mål som utgår från fakta om hur det ser ut just nu, då finns en utgångspunkt för att kunna se hur man lyckas med målen över tid. Till målen kopplas resultatindikatorer som bör vara stabila och byggda på fakta samt kunna följas över tid.

Målen ska formuleras enligt SMART-modellen.:

- *Specifikt* – Det ska vara tydligt vad som ska uppnås
- *Mätbart* – Vid målsättning ska det beslutas om hur man mäter att man lyckats.
- *Acceperat* – Delaktighet i framtagandet av målen är ett viktigt nyckelord
- *Realistiskt* – Det ska vara faktiskt möjligt att uppnå målet.
- *Tidsbundet* – Det ska finnas en tydlig deadline

3.4 Färgelanda kommuns verksamhetsmål för perioden 2024–2026

Prioriterad inriktning	Ansvarig nämnd	Verksamhetsmål	Nuläge	Mått	Målet anses uppfyllt
Färgelanda kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare	Kommunstyrelsen	<i>Ökad andel nöjda medarbetare</i>	HME 75 (2021)	HME (mäts vartannat år)	När HME överstiger 77
		<i>Minskad sjukfrånvaro</i>	9,6 %	Sjukfrånvaro	När sjukfrånvaron understiger 8 %
		<i>Minskad personalomsättning</i>	19 %	Personalomsättning	När personalomsättningen understiger 10 %
Stärkta skolresultat i en trygg skolmiljö	Utbildningsnämnden	<i>Öka elevernas målfyllfillelse</i>	204	Meritvärde i år 9 inför gymnasiet	210
			90 % 82 % 78 %	Andel godkända elever – nationella prov - år 9 Svenska Matematik Engelska	90 %
			90% 82% 78%	Andel godkända elever – nationella prov - år 6 Svenska Matematik Engelska	90 %
			89% 86%	Andel godkända elever – nationella prov år 3 Svenska Matematik	90 %
		<i>Öka andel elever med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram</i>	76%	Andel elever behöriga till yrkesprogram	85 %
		<i>Alla barn och elever ska uppleva en trygg skolmiljö</i>	Enkäten för trygghet och trivsel kommer gå ut till alla elever från förskolan till år 9 i slutet på april.	Trygghetsenkät	Fler elever svarar i enkäten att de känner sig trygga
God omsorg med individen i fokus	Kommunstyrelsen	<i>Öka antalet individer i verksamheten som erhåller kvalitativ sysselsättning efter avslutad AMI-insats (anställning och utbildning)</i>	22 deltagare skrevs in under 2022. 60% kom ut i studier eller arbete.	Antal deltagare som går vidare till anställning eller studier	Antalet deltagare som går vidare till anställning eller studier med 5 procentenheter
	Socialnämnden	<i>Graden av nöjdhet bland kunderna på särskilda boenden ska ligga över genomsnittet i riket och öka.</i>	2022 års mätning Färgelanda 81% (Riket 77 %)	Mäts genom Socialstyrelsens nationella enkät vad tycker de äldre om äldreomsorgen.	Graden av nöjdhet ska öka med 1 procentenhet
		<i>Graden av nöjdhet bland kunder som har hemtjänst ska ligga över</i>	2022 års mätning Färgelanda 92% (Riket 77%)	Mäts genom Socialstyrelsens nationella enkät vad tycker de äldre om äldreomsorgen.	Graden av nöjdhet ska öka med 1 procentenhet

		<i>genomsnittet i riket och öka.</i>			
		<i>Graden av nöjdhet bland brukare i LSS verksamheten ska ligga över genomsnittet i riket och öka.</i>	Ingen mätning gjord	Mäts genom Socialstyrelsens nationella brukarundersökning avseende daglig verksamhet	Mätning genomförd 2023
Ett attraktivt Färgelanda att bo och verka i	Kommunstyrelsen	<i>Öka utsmyckningarna i kommunens tätorter</i>	Ingen mätning gjord	Andel nöjda medborgare avseende Färgelanda kommuns attraktivitet	Genomförd mätning av andel nöjda medborgare avseende Färgelanda kommuns attraktivitet
		<i>Brukarnöjdheten inom myndighetsutövningen</i>	86 %	Kundenkät på bygglov och bygganmälan	90 %
Agenda 2030 ska implementeras i kommunens arbete	Kommunstyrelsen	<i>Matsvinnet ska minska</i>	50 g/dag och portion	Mäts under en vecka 6 ggr/år	Max 35 g/dag och portion (skola och förskola) Max 100 g/dag och portion (äldreomsorg)
	Kommunstyrelsen	<i>Energiförbrukningen i kommunens fastigheter skall minska</i>	2 956 Mwh	Årsförbrukning	Förbrukningen skall minska med 5 % per år under perioden.
	Kommunstyrelsen Utbildningsnämnden Socialnämnden	<i>Alla kommuninvånare involveras i klimatarbetet</i>	Ingen mätning finns av genomförda dialogträffar	Antal dialogträffar med berörda grupper	Minst 2 st. dialogträffar per nämnd
	Kommunstyrelsen		Ingen plattform finns idag	Kontroll av det finns en plattform för klimatdialog	Inrättad plattform
	Kommunstyrelsen	<i>Näringslivets utsläpp ska minska</i>	Ingen mätning finns av ev. genomförda insatser	Antal insatser tillsammans med näringslivet	Minst en insats per år
	Kommunstyrelsen	<i>Samarbetet tillsammans med lantbruket inom kommunens klimatomställning ska öka</i>	Ingen mätning finns av genomförda dialogträffar	Antalet dialogträffar mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv	Minst två gånger/år
			Ingen mätning finns av ev. genomförda projekt	Antal projekt för att minska utsläpp	Minst ett projekt under åren 2024-2026
	Kommunstyrelsen Utbildningsnämnden Socialnämnden	<i>Kommunen ökar livslängden på elektronik</i>	Ingen mätning finns av antal livslängdsökande	Antal nya livslängdsökande åtgärder per år	Minst ytterligare en livslängdsökande åtgärd/ år
	Kommunstyrelsen Utbildningsnämnden Socialnämnden	<i>Kommunen ökar användandet av cirkulära möbler</i>	Finns ingen inventering gjord	Antal kontor/ arbetsplatser med cirkulära möbler och inredning	Genomförd inventering
	Kommunstyrelsen		Inget stadfäst system för cirkulära möbler finns	Kontroll av system för cirkulära möbler	Infört och stadfäst system för cirkulära möbler

4. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

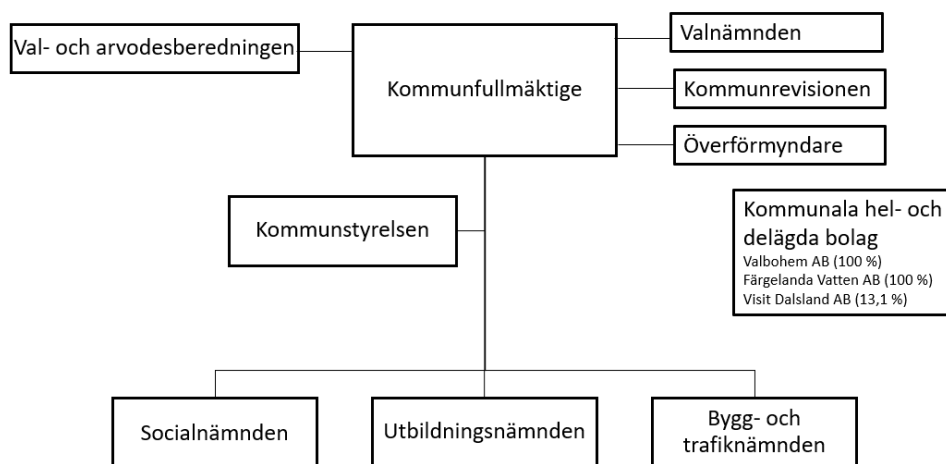
Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Färgelanda kommuns verksamhet och finansiella läge för kommande budgetår 2024 samt planperioden 2025–2026. Inledningsvis presenteras en översikt av verksamhetens utveckling följt av koncernens uppbyggnad och ansvarsfördelning. Vidare följer en omvärldsanalys och hur generella förhållanden i samhället påverkar specifikt Färgelanda kommun och dess nämnder. I nästa avsnitt presenteras kommunens process kring styrning och uppföljning. Efterföljande avsnitt behandlar det centrala begreppet *god ekonomisk hushållning* och Färgelanda kommuns kontext i förhållande till densamma. Avsnittet innehåller också en ekonomisk analys inkluderat en övergripande bild av kommunens investeringar och deras påverkan på kommunens ekonomiska ställning. Det avslutande avsnittet beskriver det lagstadgade balanskravsresultatet samt kommunfullmäktiges riktlinjer kring resultatutjämningsreserven (RUR).

4.1 Översikt över verksamhetens utveckling

NYCKELTAL

	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Årets resultat (tkr)	30 740	-8 218	3 068	0	13 408	16 939
Resultatandel (2-4%)	6,6%	-1,7%	0,6%	0,0%	2,7%	3,30%
Soliditet (min 35%)	31,7%	28,8%	32,8%	31,5%	33,6%	36,50%
Självfinansieringsgrad	308,0%	74,0%	377,0%	98,0%	80,0%	124%
Ack besparingar (tkr)	0	0	0	27 042	36 185	47 042

4.2 Den kommunala koncernen

4.2.1 Kommunen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 31 ledamöter som är valda av folket i allmänna val. Mandatfördelningen i kommunfullmäktige 2022–2026 är:

- Sverigedemokraterna: 11 mandat
- Socialdemokraterna: 8 mandat
- Centerpartiet: 6 mandat
- Moderaterna: 3 mandat
- Liberalerna: 2 mandat
- Kristdemokraterna: 1 mandat

Kommunfullmäktige ansvarar för bland annat de övergripande strategiska frågorna såsom; mål och riktlinjer, budget, skattesats, taxor och avgifter, fysisk planering, grunder för ersättning till partierna och de förtroendevalda, den politiska organisationen, ansvarsfrihet för förtroendevalda.

Kommunstyrelsen består av 11 ledamöter och är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den ska leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet. Kommunstyrelsen ska också leda kommunens övergripande verksamhet enligt fullmäktiges riktlinjer och övriga styrdokument. Den ska bereda ärenden till fullmäktige. Kommunstyrelsen är även ansvarig för samhällsbyggnadsfrågorna i vid bemärkelse inklusive kommunens fastighetsinnehav.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga kommunala organs verksamhet, över de kommunala bolagen, samt över de kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Kommunala nämnder

Kommunens nämndsorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vika ansvarsområden varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige.

4.2.2 Koncernen

I kommunkoncernen ingår kommunens helägda aktiebolag, Valbohem AB och Färgelanda Vatten AB.

Valbohem AB har till uppgift att förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta fastigheter och inom ramen för den kommunala kompetensen främja bostadsförsörjningen inom kommunen.

Färgelanda Vatten AB är huvudman för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunen. Bolaget äger samtliga VA anläggningar i Färgelanda kommun. Färgelanda Vatten AB har inga anställda utan den dagliga driften och annan förenlig verksamhet sköts av det gemensamma bolaget, Västvatten AB, som svarar för driften av VA-anläggningarna i Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommun. Färgelanda Vatten AB äger 7 % av det gemensamma bolaget Västvatten AB.

4.2.3 Minoritetsintressen

Kommunen har också minoritetsintressen i Dalslands miljö- och energiförbund (DMEF), Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF), Visit Dalsland AB samt Stiftelsen för Dalsland kanals framtida bestånd. Fyra av Dalslandskommunerna har en gemensam Miljönämnd inom kommunalförbundet (DMEF).

4.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

4.3.1 Samhällsekonomi

Hög inflation urholkar köpkraften

SKR beskriver i cirkulär 23:36 (augusti 2023) att global ekonomi präglas fortsatt av hög inflation och penningpolitisk åtstramning. Bakgrunden är de störningar som rubbat utbud och efterfrågan, där pandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och expansiv ekonomisk politik utmynnat i den exceptionella inflationsutveckling som utspelat sig sedan början av 2022. Utgången väntas ge två år av svagare global tillväxt 2023–2024. Den ekonomiska politiken, och penningpolitiken i synnerhet, har lagts om för att få kontroll över inflationen. Vad som förvånar är att arbetsmarknaderna ännu står så starka.

I likhet med omvärlden har även svensk arbetsmarknad visat sig motståndskraftig, men vår bedömning är att den lägre efterfrågan (BNP) i år kommer leda till en avmattning på arbetsmarknaden framöver. Efterfrågan tar fart igen under 2024 då inflationen sjunker tillbaka till målnivåer och centralbankerna anpassar politiken med att inleda en följd av räntesänkningar.

Utvecklingen för svensk inflation tyder på ett bredare och mer varaktigt förlopp än i SKR:s prognoser. För kommuner och regioner spiller den starka arbetsmarknaden över i ett starkare skatteunderlag. I reala termer har bilden dock inte förändrats, sektorns köpkraft faller i år och blir mycket svag nästa år.

Tabell: Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	2,8	−0,6	1,2	3,4	2,4
Arbetade timmar	2,3	2,4	−0,7	1,7	1,7
Lönesumma	6,4	5,2	3,8	5,1	5,1
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	2,7	4,5	3,4	3,3
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,7	3,9	3,8	3,4	3,3
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,5	7,8	9,1	8,8	7,8
Inflation, KPIF	7,7	6,0	2,0	1,9	2,0
Inflation, KPI	8,4	8,5	2,8	1,4	1,8
Styrränta, värde vid årets slut	2,5	4,0	2,5	2,0	1,8

Källa: SKR.

BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade data i volym. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

Stark arbetsmarknad 2023

SKR skriver vidare i cirkulär 23:36 att skatteunderlaget växer snabbt i nominella termer under perioden 2023–2026, i genomsnitt med 4,6 procent per år. Den genomsnittliga ökningen under de senaste tio åren (perioden 2013–2022) var 4,1 procent. Arbetsmarknaden har utvecklats starkt under det första halvåret 2023 och likaså lönesumman. En sämre utveckling på arbetsmarknaden främst under 2024 kommer dock leda till en inbromsning av skatteunderlagets ökningstakt. Därefter ökar skatteunderlaget i snabbare takt när konjunkturen återhämtar sig.

En högre inflationsutveckling framöver lyfter också garantipensionerna och därmed skatteunderlaget. Trots den goda nominella utvecklingen faller köpkraften för det reala skatteunderlaget med 2 procent i år och är i stort sett oförändrat nästa år. Därefter ökar det starkare när konjunkturen beräknas återhämta sig. I reala termer växer skatteunderlaget med 1,3 procent per år 2023–2026, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,6 procent. Trots den nominella ökningen urholkas alltså kommunsektorns köpkraft drastiskt.

Förutom att priser och löner stiger och därigenom påverkar kommuner och regioners kostnader för verksamheten så ökar också pensionskostnaderna. Det är främst prisbasbeloppets förändring och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld som påverkar resultaten negativt, men även det nya pensionsavtalet för sektorn påverkar.

4.3.2 Kommunernas ekonomi

Det demografiska trycket fortsätter

Den demografiska utmaningen beror något förenklat på att antalet personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbare än antalet invånare i yrkesför ålder. De demografiska behoven väntas öka snabbare än sysselsättningen. Sammantaget ökar behovet av de resurser som krävs för att upprätthålla välfärden på dagens nivå snabbare än skatteintäkterna. Kraven på kvalitet och välfärd kommer inte att minska. Det kommer att ställa krav på effektiviseringar.

Arbetskraften räcker inte till

SKR belyser i ekonomirapporten (dec. 2022) att kompetensförsörjning blir en allt större utmaning när befolkningsstrukturen förändras framöver och personer över 80 år ökar med nära 50 procent samtidigt som personer i arbetsför ålder ökar med knappt 5 procent. Under kommande år kommer sysselsättningsökningen inte att räcka till för att täcka de ökade personalbehoven som finns i offentlig sektor, i näringslivet och i staten. För kommunsektorn är behovet särskilt fokuserat till äldreomsorgen. Det finns också ett matchningsproblem på arbetsmarknaden där den lediga arbetskraftens kompetens inte motsvarar den som de lediga jobben kräver. För att klara kompetensförsörjningen krävs en helhetssyn och kombination av långsiktiga åtgärder där staten, arbetsgivare och fackliga organisationer samarbetar med målet att trygga kompetensförsörjningen i välfärden.

Lagradsremiss: En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner

Regeringen har lämnat över en remiss till Lagrådet utifrån förslagen i betänkandet *En god kommunal hushållning*. Förändringarna i regelverket är få då regeringen bedömer att det inte finns skäl till mer omfattande ändringar. Några ändringar som ändå sker är införandet av en resultatreserv samtidigt som resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas, att budget ska ha ett koncernperspektiv samt att revisionsberättelsen ska hållas tillgänglig på kommunens webbplats. Därtill föreslås att särskilda riktlinjer för pensionsmedelsförvaltningen tas bort, däremot föreslås ingen ändring av pensionsredovisningen, blandmodellen kvarstår. Den nya lagen föreslås träda i kraft 1 januari 2024.

Källa: SKR.se

Utredning av kommunalekonomisk utjämning

En parlamentariskt sammansatt kommitté har fått i uppdrag att göra en översyn av den kommunalekonomiska utjämningen. Syftet med uppdraget är att säkerställa att den kommunalekonomiska utjämningen ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar. I utredningen ingår samtliga delmodeller. Utredningen ska även undersöka en eventuell påverkan av utjämningssystemet på utveckling och tillväxt, såväl positiv som negativ. Uppdraget ska redovisas senast 3 maj 2024.

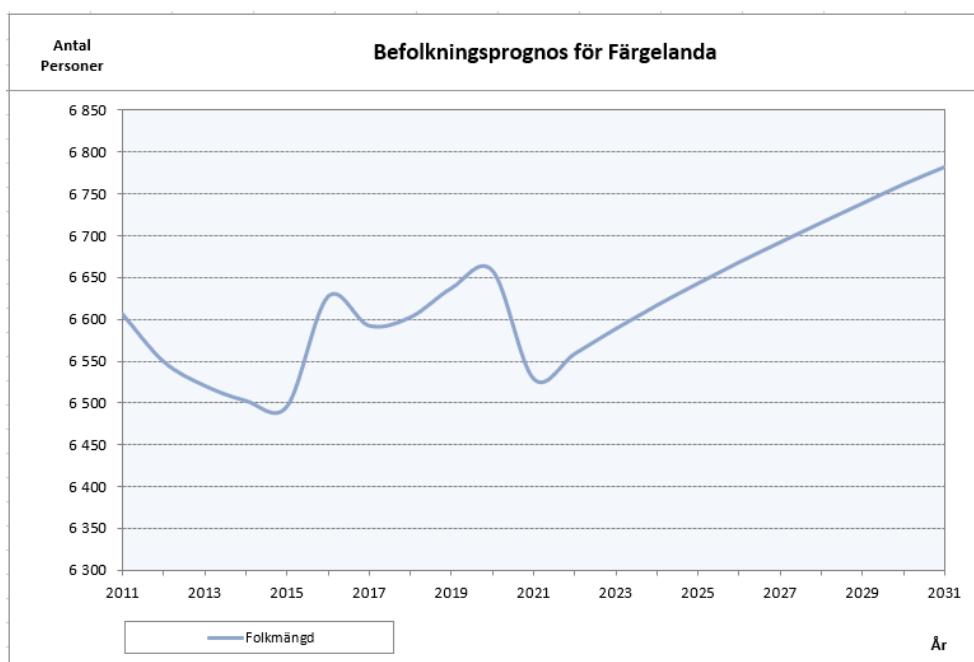
Källa: Regeringen.se

4.3.3 Förutsättningar Färgelanda kommun

Befolkningsminskning

SCB tog under 2021 fram en befolkningsprognos för Färgelanda kommun för åren 2021–2031. För prognosåret 2021 togs hänsyn till känd befolkningsstatistik till och med 30 juni 2021.

Diagrammet nedan visar faktiskt invånarantal för åren 2011–2020 samt prognostiserat invånarantal för åren 2021–2031.

Prognosen visar:

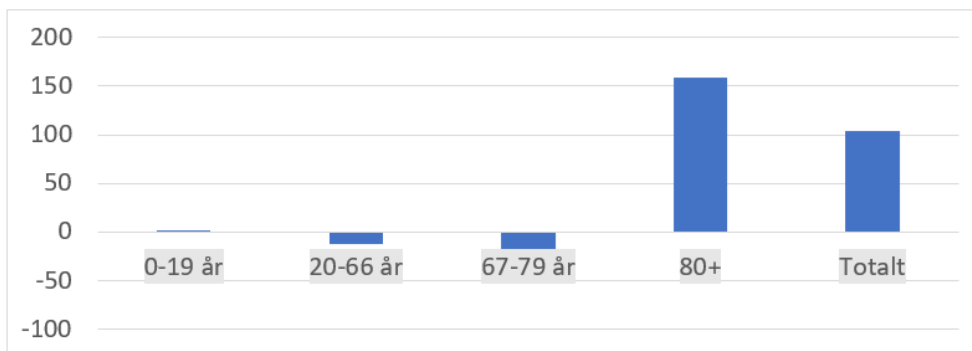
6 558 invånare per sista december 2022.
6 588 invånare per sista december 2023.
6 617 invånare per sista december 2024.
6 643 invånare per sista december 2025.
6 668 invånare per sista december 2026.

Verkligheten har i stället blivit en befolkningsminskning. Färgelanda kommun hade 6 512 invånare vid årsskiftet december 2022, vilket var en minskning med 64 personer sedan föregående årsskifte. Första halvåret 2023 minskade invånarantalet med ytterligare 54 personer och uppgick således per sista juni 2023 till 6 458 invånare. Den svagt positiva trenden som funnits 2016–2020 bröts 2021. 2022 års minskning berodde till övervägande del på negativt flyttnetto och till liten del på negativt födelsenetto. Minskningen första halvåret 2023 bestod av negativt flyttnetto till något större del än vad negativt födelsenetto gör. Kan konstaterats att invånarantalet är betydligt lägre än vad prognosen visar.

En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och försämrade planeringsförutsättningar. Färgelanda är beroende av bidrag från de kommunala utjämningsystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag. Befolkningsutvecklingen är av yttersta vikt för kommunens verksamhets- och investeringsplanering. Lika viktigt ur en kommunal synvinkel är befolkningsstrukturen, då framför allt invånare i de äldre och yngre åldrarna i högre utsträckning efterfrågar välfärdstjänster än invånare i arbetsför ålder. För de yngre handlar det framför allt om förskola och skola och för de äldre om äldreomsorg och sjukvård.

Demografi – Prognos 2021–2031

Diagrammet nedan visar förändringar i antal i olika åldersgrupper, år 2030 jämfört med 2020 i Färgelanda kommun.

SCB:s befolkningsprognos för perioden 2021–2031 visar att mellan 2020

och 2030 är åldersgruppen 0–19 år i princip oförändrad antalsmässigt (+1). Den arbetsföra åldersgruppen 20–66 år minskar med 12 personer under samma period. Yngre pensionärer 67–79 år minskar med 44 personer medan äldre pensionärer 80+ ökar med 159 personer. Prognosen visar på en total ökning med 104 personer.

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör ca 85 % av Färgelandas totala inkomster. Skatteintäkterna påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget, dvs summan av våra beskattningsbara inkomster i riket. Skatteintäkterna för 2024 grundas på taxeringsutfallet från 2021 uppräknat med SKR:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2022, 2023 och 2024. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2024 sker efter taxeringen 2025 och regleras i januari 2026.

Skatteintäkter är beräknade efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos från augusti samt SCB:s befolkningsprognos. Enligt SCB:s befolkningsprognos ökar antalet invånare med 25–29 invånare per år under kommande treårsperiod. Utifrån faktiskt invånarantal, SCB:s befolkningsprognos för 2021–2031 samt beaktande utifrån försiktighetsprincip används nedanstående prognos vid beräkning av skatteintäkter och generella bidrag för perioden.

Färgelanda	2024	2025	2026
Antal invånare	6 450	6 450	6 450

Skattesatsen på 22,91 är oförändrad under perioden.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antalet invånare 1 november året innan budgetåret. En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag. En minskning med 50 invånare per år ger ca 3 mnkr lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag per år.

Skatteintäkter och statsbidrag, i form av kommunalekonomisk utjämning, för planperioden beräknas utifrån augustiprognosen (SKR Cirkulär 23:36) uppgå till nedanstående belopp med hänsyn tagen till ovanstående befolkningsprognos och skattesats.

	2024	2025	2026
Skatteintäkter	333 599	344 891	354 809
Generella statsbidrag och utjämning (inkl. fastighetsavgift)	144 557	148 314	154 893
Summa	478 157	493 206	509 702

Finansnetto

Utdelning från Kommuninvest samt borgensavgifter från Valbohem AB och Färgelanda Vatten AB utgör den övervägande delen av de finansiella intäkterna. De finansiella kostnaderna består huvudsakligen av räntor på upptagna lån. Ränta för lån har beräknats utifrån allmänna ränteläget och befintlig låneskuld.

Pensioner

Kommunernas pensionsredovisning enligt den s.k. blandmodellen innebär att pensionsrätt som är intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse. Det innebär att kommunens pensionskostnader belastas både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu.

Från 2023 har ett nytt pensionsavtal tecknats. Det innebär att premierna höjs från 4,5 % av lönesumman till 6 % och från 30 % till 31,5 % för de som har inkomster över taket (7,5 inkomstbasbelopp).

De som idag tjänar över 7,5 gånger inkomstbasbeloppet och är födda före 1986 har rätt till den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP:en), förutom en premie på 4,5 % av lönesumman. De kan välja om de vill gå in i det nya pensionsavtalet eller stanna kvar i befintligt avtal.

Den höga inflationen påverkar även pensionskostnaderna. Enligt Skandias pensionsskuldsprogno per december 2022 beräknades pensionskostnaden för 2023 öka med ca 16 mnkr. Skandias pensionsprognos per augusti 2023 visar i princip oförändrad prognos jämfört med årsskiftet när det gäller 2023 års pensionskostnad.

Enligt Skandias pensionsskuldsprogno per december 2022 beräknades pensionskostnaden för 2024 öka med ca 22 mnkr. Skandias pensionsprognos per augusti 2023 visar en ökning på 7 mnkr ytterligare när det gäller 2024 års pensionskostnad.

Orsaken till förändringen är främst den ökande inflationen vilket ger en ytterligare höjning av prisbasbeloppet. Enligt prognosen beräknas pensionskostnaderna minska till 2025 men förutsätter att inflationen sjunker.

Pensionskostnaderna och pensionsskulden är beräknade efter Skandias prognos från augusti 2023. Prognosen är osäker då pensionskostnaderna påverkas av ett antal faktorer som inflation, lönerevision, inkomstbasbelopp, räntor mm.

4.3.4 Förutsättningar nämnderna - ramar

Utgångspunkten för antaganden om kostnadsökningar i kommunens verksamhet baseras på prognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Uppgifterna i Mål- och resursplanen är i huvudsak hämtade från SKR Cirkulär 23:36.

I Mål- och resursplanen används SKR:s PKV-index (prisindex för kommunal verksamhet) per augusti för bedömning av prisutveckling i den kommunala verksamheten. I tabellen nedan redovisas SKR:s prognos från 24 augusti 2023 för perioden 2022 – 2026.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetskraftskostnader*	2,1	7,4	4,7	0,2	2,5
Övrig förbrukning	10,0	4,8	2,9	2,6	2,7
Prisförändring, %	4,9	6,6	4,1	0,9	2,6

**Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

Stora ökningar av pensionskostnaderna innebär stora kostnadsökningar i kommunerna 2023 och 2024. Den kraftiga nedgången 2025 vilar på en inflationsprognos för en enskild månad 2024, vilket gör den synnerligen osäker.

Pensionskostnaderna varierar mellan de olika kommunerna till följd av skillnader i personalstruktur. I tabellen nedan beräknas en motsvarighet till PKV exklusive PO-effekten. Arbetskraftskostnaderna ökar därmed i samma takt som timlönerna. Arbetskraftskostnaderna har dock samma vikt i beräkningen av PKV som i tabellen ovan. Det bör understrykas att beräkningarna av kostnaderna för tjänstepensionerna är mycket osäkra för de bortre åren i denna framskrivning.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetskraftskostnader*	2,1	3,7	3,8	3,4	3,3
Övrig förbrukning	10,0	4,8	2,9	2,6	2,7
Prisförändring, %	4,5	4,0	3,5	3,1	3,1

**Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter.*

Källa: SKR

Beräkningarna för tjänstepensionerna är mycket osäkra för de bortre åren.

Personalkostnader

Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara.

Internränta

Internräntan för 2024 är satt efter SKR:s rekommendation i cirkulär 23:05, det vill säga till 2,5 %. Det är en höjning med 1,25 procentenheter jämfört med internräntan för 2023 som är 1,25 %. Den föreslagna internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader. Nämndernas budgetramar är inte justerade till den högre internräntan.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägget följer SKR:s rekommendationer (Cirkulär 23:20 samt information publicerad 12 juni 2023), det vill säga 45,75 %, vilket innebär en höjning med 3 procentenheter jämfört med nuvarande 42,75%.

Både de lagstadgade arbetsgivaravgifterna samt avtalsförsäkringarna bedöms preliminärt vara oförändrade för 2024, dvs. 31,42 % respektive 0,13 %. Det kalkylerade pålägget avseende pensioner föreslås preliminärt justeras upp för kommuner från 12,98 % till 14,20 %. Anledningen till höjningen är på grund av kraftigt ökat prisbasbelopp och andra faktorer som leder till högre kostnader till den förmånsbestämda pensionen. Nämndernas budgetramar är inte justerade till det högre PO-pålägget.

Budgetramar per nämnd

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Totala skatteintäkter och statsbidrag	478 156	493 205	509 702
FINANSEN	2024	2025	2026
Lönerevision fg. år ofördelat	9 000	18 000	27 000
Lönerevision	9 000	9 000	9 000
Kostnader för finansen	37 600	17 300	15 600
TOTALT FINANSEN	55 600	44 300	51 600
KOMMUNFULLMÄKTIGE	2024	2025	2026
Ingående ram	2 843	2 878	2 909
Indexuppräknings	35	31	28
KOMMUNBIDRAG KOMMUNFULLMÄKTIGE	2 878	2 909	2 937
KOMMUNSTYRELSEN	2024	2025	2026
Ingående ram	97 246	99 637	100 718
Indexuppräknings	1 191	1 081	1 095
Ökade pensionskostnader NÄRF	1 200		
Ramförändring	-7 000	-4 919	-4 726
KOMMUNBIDRAG KOMMUNSTYRELSEN	92 637	95 799	97 087
UTBILDNINGSNÄMNDEN	2024	2025	2026
Ingående ram	180 996	183 213	185 201
Indexuppräknings	2 217	1 988	2 009
Ramförändring	-13 000	-9 135	-8 777
KOMMUNBIDRAG UTBILDNINGSNÄMNDEN	170 213	176 066	178 433
SOCIALNÄMNDEN	2024	2025	2026
Ingående ram	161 969	163 953	165 732
Indexuppräknings	1 984	1 770	1 820
Ramförändring	-7 125	-4 919	-4 726
KOMMUNBIDRAG SOCIALNÄMNDEN	156 828	160 804	162 826

SUMMA KOMMUNBIDRAG	478 156	479 878	492 883
Resultatmål i % av totala skatteintäkter och statsbidrag	0,0%	2,7%	3,3%
RESULTAT	0	13 327	16 819

4.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrning och ledning

Kommunfullmäktige antog den 2016-06-22 § 86, dnr 2015–534, nu gällande Styr- och Ledningssystem för Färgelanda kommun.

Målstyrning

Kommunens vision är enligt MRP 2023–2025 Färgelanda – En trygg kommun med tillväxt och livskraft.

Kommunen leds av målstyrning. Det innebär att Kommunfullmäktige fastställer prioriterad inriktning och verksamhetsmål samt ger ekonomiska förutsättningar i form av ramar till nämnderna. De prioriterade inriktningarna bygger på kommunens vision och tanken att sträva efter demokrati, delaktighet och öppenhet samt ska vara vägledande för nämnderna i deras arbete.

Budget och uppföljning

Budgeten beslutas normalt av kommunfullmäktige i juni varje år. Under hösten tar sedan respektive nämnd fram Verksamhetsplaner med detaljbudget. Under året görs två uppföljningar med prognoser, dels efter första kvartalet, dels i samband med delårsbokslut, samt årsbokslut. I delårsbokslut och årsbokslut redovisas även måluppfyllelsen. Månadsuppföljningar sker till respektive nämnd enligt Riktlinjer Redovisning och uppföljning, antagna av kommunstyrelsen 2022-11-23 § 222, dnr 2022/384.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Enligt Kommunallagen 6 kapitel 1 § ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana företag som avses i 10 kapitel 2–6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i Kommunallagens 6 kapitel 6 §, "Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt."

Kommunstyrelsen antog 22 maj 2019 (§ 88) nuvarande Riktlinjer för intern kontroll i Färgelanda kommun. Färgelanda kommun ska ha en god intern kontroll i sin verksamhet, vilket i sin tur genererar en god ekonomisk hushållning. Dessa riktlinjer syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, det vill säga de ska med en rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås;

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten.
- Säkerställa att lagar, policys, reglementen etc. tillämpas.

Det primära syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls. Den interna kontrollen ska skydda kommunen mot förluster eller förstörelse av dess tillgångar, samt eliminera eller upptäcka allvarliga fel. Den interna kontrollen ska vara en naturlig del i verksamheten och den fungerar som ett skydd mot oberättigade misstankar för både förtroendevalda och tjänstemän. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för en god intern kontroll.

4.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

4.5.1 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Minimnivån i lagkravet är det så kallade balanskravet, vilket innebär att kostnaderna inte får överstiga intäkterna. För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs ett positivt resultat, för att också bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden.

I god ekonomisk hushållning inryms också att varje generation ska bära kostnaderna för den service den konsumerar samt att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

För Färgelanda kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunen uppfyller 100 % av de finansiella målen samt minst 75 % av verksamhetsmålen som är antagna av kommunfullmäktige.

4.5.2 Ekonomisk analys

Resultat och resultatutveckling

2022 redovisade Färgelanda kommun ett resultat på ca 30 mnkr vilket till stor del berodde på ersatta sjuklönekostnader, generella statsbidrag och att skatteavräkningen för föregående och innevarande år (2021 och 2022) blev bättre. Inför 2023 budgeterades ett negativt resultat på 8 mnkr. Prognosen för innevarande år (2023) visar ett blygsamt positivt resultat, med hjälp av förbättrad skatteprognos och generella bidrag från staten. Nämnderna prognostiserar dock fortsatt underskott jämfört med budget på ca 6 mnkr. Återigen, tillfälliga pengar löser *inte* kommunens strukturella och demografiska utmaningar.

Skatteunderlagstillväxten täcker inte löne- och prisökningar, ökade räntekostnader, kraftigt ökande pensionskostnader samtidigt som invånarantalet minskar. Den höga inflationen har stor betydelse för kommunsektorns pensionskostnader och även nytt pensionsavtal bidrar till kostnadsökning. Dessutom har kommunen stora strukturella utmaningar sedan ett flertal år tillbaka och saknar ekonomiska reserver.

För 2024 budgeteras ett nollresultat, för 2025 ett resultat på 13 mnkr och för 2026 ett resultat på 17 mnkr. I budgeterat resultat för 2024 ingår ramminskningar på 27 mnkr. För att nå ett *genomsnittligt* resultat för planperioden 2024–2026 motsvarande två procent av skatteintäkter och bidrag beräknas besparingar på ca 50 mnkr. När och hur mycket inflationen dämpas blir avgörande för att trycket från pensionskostnaderna och höga räntekostnader ska lätta och hur ekonomin därmed ser ut i ett lite längre perspektiv.

Nettokostnader

Nämndernas ramar utgår från befintliga ramar med indexuppräkning. Kostnad för lönerevision har budgeterats centralt. Nämndernas ramar har minskat med 27 mnkr till 2024.

En förutsättning för att hålla en god ekonomisk hushållning är att nettokostnaderna på sikt inte överstiger de intäkter som kommunen får genom skatteintäkter och utjämningsbidrag. Inflationen i kombination med ökade pensionskostnader medför att verksamheternas nettokostnader ökat kraftigt till 2023. Den höga nettokostnadsökningen mellan 2022 och 2023 beror främst på pensionskostnaderna men även på inflation och andra kostnadsökningar. Det är viktigt att få balans mellan nettokostnader och skatteintäkter och utjämningsbidrag för att inte försvaga kommunens finansiella styrka.

Investeringar

Investeringarna budgeteras till 27 mnkr för 2024. Totalt under perioden 2024–2028 budgeteras investeringarna till 106 mnkr. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år. Över tid är det viktigt att så stor del som möjligt av investeringarna finansieras via de medel som tillförs från den löpande driften – självfinansieringsgraden uppgår i så fall till 100 %. Det innebär att kommunen kan skattefinansiera investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar. Detta leder till att stärka den långsiktiga betalningsberedskapen i form av förbättrad soliditet.

Likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Investeringar som inte finansieras genom resultat och avskrivningar behöver finansieras genom nyupplåning.

Soliditet

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel och är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning.

Det som påverkar soliditeten är resultatutveckling, investeringsvolym och nyupplåning. Höga investeringsnivåer i kombination med låga resultat leder till försämrad soliditet.

Känslighetsanalys

Utifrån SKR:s augustiprognos (SKR Cirkulär 23:36) och beräkningsmodell har beräknats vad en förändring av invånarantalet skulle få för inverkan på skatteintäkterna. På motsvarande sätt har även beräknats vad en förändring av skattesatsen skulle resultera i.

I nedanstående tabell har också utifrån nuvarande låneskuld beräknats vad en förändring av låneräntan skulle innebära i ökade/minskade kostnader.

Förändring	Årseffekt 2024, mkr
Ändrad befolkning med 50 personer*	+/- 3,2
Förändrad kommunalskatt med 10 öre	+/- 1,4
Förändrad ränta med 1 procentenhet	+/- 0,6

*) Avser endast intäktsökningen. Kostnad för nyttjande av kommunal service exkluderad.

Avslutande kommentar

Den ekonomiska situationen är fortsatt mycket allvarlig och bekymmersam, även om 2023 prognostiserar en budget i balans på sista raden. Det är förbättrad skatteprognos och tillfälliga generella bidrag som gör detta möjligt. Verksamheterna prognostiserar fortfarande stora underskott.

Under ett flertal år har påvisats att den ekonomiska situationen kräver beslut och åtgärder för att nå en långsiktigt sund ekonomi. Kommunen står fortsatt inför mycket stora utmaningar. Dessa utmaningar kommer fortsätta om inte beslut fattas och åtgärder vidtas. Dessutom drabbas kommunen, precis som andra, av rådande samhällsekonomiska läge med prisökningar och höjda räntor. Inflationen tillsammans med nya pensionsavtal innebär dessutom kraftigt ökade pensionskostnader för kommuner och regioner.

Kommunens resultat försämras ytterligare till 2024. Därtill kommer en fortsatt minskning av antalet invånare vilket medför att skatteintäkterna minskar.

För 2024 budgeteras ett nollresultat, för 2025 ett resultat på 13 mnkr och för 2026 ett resultat på 17 mnkr. I budgeterat resultat för 2024 ingår ramminskningar på 27 mnkr. För att nå ett genomsnittligt resultat motsvarande två procent av skatteintäkter och bidrag för planperioden 2024–2026 beräknas besparingar på ca 50 mnkr. När och hur mycket inflationen dämpas blir avgörande för att trycket från pensionskostnaderna och höga räntekostnader ska lätta och hur ekonomin därmed ser ut i ett lite längre perspektiv.

Färgelanda kommun står fortfarande inför stora strukturella och demografiska utmaningar. Det är nödvändigt att budgetera med tillfredsställande resultatnivåer för att möta framtida demografiska behov och kunna finansiera investeringar. En ökad upplåning innebär ökade räntekostnader och mindre medel till verksamheten. Det ekonomiska läget är mycket ansträngt kommande år. Arbetet med åtgärder och anpassningar behöver intensifieras. Resultatnivån måste över tid värdesäkra eget kapital och finansiera investeringarna annars försvagas kommunens finansiella handlingsutrymme och innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas.

4.6 Balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv

Enligt kommunallagen ställs det krav på att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning och redovisa en ekonomi i balans. Föreskrifterna i kommunallagen om balanskrav innebär i korthet att årsbudgeten *ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna*.

Om årets resultat i årsredovisningen är negativt, ska det negativa resultatet regleras senast tre år efter att det negativa resultatet uppkommit. Vid underskott ska en åtgärdsplan upprättas som anger hur det negativa resultatet ska återställas.

Riksdagen har kompletterat befintlig lagstiftning om god ekonomisk hushållning. Det innebär att kommunen utifrån reglerna om balanskravet kan öppna upp för möjligheten att utjämna intäkter över tid genom en resultatutjämningsreserv (RUR).

Kommunfullmäktige beslutade 2013-12-11 § 151 om riktlinjer för Resultatutjämningsreserv (RUR). Av dessa framgår att:

Avsättning bör ske i sådan omfattning att kommunen tror sig kunna klara en normal konjunkturnedgång utan att detta påverkar verksamheten kortsiktigt. Avsättning till resultatutjämningsreserv sker årligen enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen. Även om en planerad avsättning kan beslutas i budgeten så är det först när resultatet för året är klart som den slutliga avsättningen kan avgöras.

Disposition ska i princip endast ske då kommunens skatteintäkter får en svag utveckling till följd av en konjunkturnedgång. En konjunkturnedgång kan anses inträffa när det råder en allmän enighet om detta bland kommunernas företrädare. Överläggning med kommunens revisorer bör också ske inför beslut. Vid disposition bör även en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig.

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med bokslut för att täcka oplanerade underskott. Med SKR:s nuvarande prognos (Cirkulär 23:36) skulle det vara möjligt för 2024. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat. Disponering av RUR innebär i praktiken att det egna kapitalet minskar och därigenom försämras kommunens ekonomiska ställning.

Resultatutjämningsreserven uppgår till 30,1 mnkr, efter avsättning på 26,1 mnkr i samband med 2022 års bokslut. Resultatutjämningsreserven är en del av kommunens egna kapital och det finns ingen likvid fond som innehåller RUR.

I lagrådsremissen *En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner* föreslås att resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas men beslutade medel får nyttjas till utgången av 2033. I stället föreslås en resultatreserv med samma förutsättningar för reservering som resultatutjämningsreserven. Den får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter och utjämningsbidrag och användas för att uppnå en god ekonomisk hushållning. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska framgå när medel ska reserveras, hur de får användas och villkor för användning.

Budgeterad balanskravsutredning

Budgeterad balanskravsutredning i tkr	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
(=) Årets prognostiserade/budgeterade resultat	3 062	0	13 327	16 819
(-) Samtliga realisationsvinster				
(+) Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet				
(+) Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
(-/+) Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(+/-) Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(=) Årets resultat efter balanskravsjusteringar	3 062	0	13 327	16 819
(-) Reservering av medel till resultatutjämningsreserv				
(+) Användning av medel från resultatutjämningsreserv				
(=) Balanskravsresultat	3 062	0	13 327	16 819

5. EKONOMISKA RAPPORTER

5.1 Resultatbudget

RESULTATRAKNING

	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Verksamhetens intäkter	72 451	63 633	57 309	59 028	60 799	62 623
Verksamhetens kostnader	-492 320	-530 750	-527 220	-529 634	-532 525	-547 431
Avskrivning	-11 712	-10 574	-11 592	-10 040	-10 326	-10 390
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-431 581	-477 691	-481 503	-480 646	-482 052	-495 198
Skatteintäkter	316 175	322 341	327 453	336 902	348 306	358 323
Generella statsbidrag och utjämning	146 322	147 996	158 192	144 557	148 314	154 893
VERKSAMHETENS RESULTAT	30 916	-7 354	4 142	813	14 568	18 018
Finansiella intäkter	1246	753	543	537	537	537
Finansiella kostnader	-1422	-1617	-1617	-1350	-1697	-1616
ÅRETS RESULTAT	30 740	-8 218	3 068	0	13 408	16 939

5.2 Balansbudget

BALANSRÄKNING

	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Matriella anläggningstillgångar	296 882	311 223	293 290	309 921	322 916	333 756
Finansella anläggningstillgångar	15 231	15 231	15 231	15 321	15 231	15 231
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	312 113	326 454	308 521	325 242	338 147	348 987
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	103 207	103 207	103 207	103 207	103 207	103 207
SUMMA TILLGÅNGAR	415 320	429 661	411 728	428 449	441 354	452 194
Årets resultat	30 740	-8 218	3 068	0	13 308	16 939
Övrigt eget kapital	101 111	131 851	131 851	134 919	134 919	148 327
EGET KAPITAL	131 851	123 633	134 919	134 919	148 227	165 266
Pensionsavsättning	7 002	23 002	23 002	39 002	34 002	33 002
AVSÄTTNINGAR	7 002	23 002	23 002	39 002	34 002	33 002
Långfristiga lån	47 063	53 622	24 922	25 553	30 140	25 041
Långfristig leasingsskuld	116 001	116 001	116 001	116 001	116 001	116 001
Skuld till statliga investeringsbidrag	5 631	5 631	5 112	5 112	5 112	5 112
NÄRF	3 301	3 301	3 301	3 301	3 301	3 301
Långfristiga skulder	171 996	178 555	149 336	149 967	154 554	149 455
Kortfristiga lån	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Kortfristig leasingsskuld	10 422	10 422	10 422	10 422	10 422	10 422
Övriga kortfristiga skulder	90 549	90 549	90 549	90 549	90 549	90 549
Kortfristiga skulder	104 471	104 471	104 471	104 471	104 471	104 471
SUMMA SKULDER	276 467	283 026	253 807	254 438	259 025	253 926
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	415 320	429 661	411 728	428 359	441 254	452 194

5.3 Kassaflödesbudget

KASSAFLÖDESANALYS/FINANSIERINGSANALYS

	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	30 740	-8 218	3 068	0	13 408	16 939
Justering, ej likviditetspåverkande poster	11 712	26 574	27 592	26 040	5 326	9 390
Övriga likviditetspåverkande poster	-121	0	0	0	0	0
Poster som redovisas i annan sektion	-146	0	0	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	42 185	18 356	30 660	26 040	18 734	26 329
+/- minskn/ökn förråd mm	-130	0	0	0	0	0
+/- minsk/ökn övriga kortfristiga fordringar	-11 986	0	0	0	0	0
- minskning skuld till statliga investeringsbidrag	-519	0	-519	0	0	0
+/- Ökning/minskn NÄRF	-559	0	0	0	0	0
+/- Ökning/minskn övriga kortfristiga skulder	9 731	0	0	0	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	38 722	18 356	30 141	26 040	18 734	26 329
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-12 996	-24 915	-8 000	-26 671	-23 321	-21 230
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	429	0	0	0	0	0
Ökning skuld för statliga investeringsbidrag	0	0	0	0	0	0
Investering i aktier o andelar	-40	0	0	0	0	0
Försäljning av aktier o andelar	0	0	0	0	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN DEN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-12 607	-24 915	-8 000	-26 671	-23 321	-21 230
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Utlåning						
Upplåning						
Nyupptagna långfristiga lån	0	6 559	0	631	4 587	0
Amortering långfristiga lån	-4 000	0	-22 141	0	0	-5 099
Nyupptagna kortfristiga leasingsskuld	1 497	0	0	0	0	0
Amortering kortfristiga leasingsskuld	0	0	0	0	0	0
Ökning kortfristiga lån	0	0	0	0	0	0
Minskning kortfristiga lån	-500	0	0	0	0	0
Ökning kortfristiga leasingsskuld	969	0	0	0	0	0
Minskning kortfristiga leasingsskuld	0	0	0	0	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	-2 034	6 559	-22 141	631	4 587	-5 099
ÅRETS KASSAFLÖDE	24 081	0	0	0	0	0

5.4 Investeringsplan

Investeringsbudgeten omfattar fem år, och innehåller budget för innevarande år (2024) och en plan för de fyra kommande åren (2025–2028).

INVESTERINGSBUDGET (mnkr)

Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
27	23	21	20	15

Mål och resursplan med budget 2024 samt plan 2025,2026.

För Färgelanda kommun.

FÄRGELANDA

Innehåll

Vision Färgelanda	3
Socialnämnden	4
Mål Socialnämnd utefter prioriterad inriktning.	5
Förklaring ram Socialnämnden.....	5
Utbildningsnämnd	6
Mål Utbildningsnämnd utefter prioriterad inriktning.....	7
Förklaring ram Utbildningsnämnden:	8
Kommunstyrelsen	9
Mål Kommunstyrelsen utefter prioriterad inriktning.	10
Förklaring ram Kommunstyrelsen.....	11
Investeringar Ny/Re	12
Beslutsförslag Kommunfullmäktige beslutar att	15

Vision Färgelanda

Genom sitt geografiska läge med närhet till en vacker omgivning, är Färgelanda kommun det självklara valet för dem som vill bo och verka i Dalsland. Kommunen erbjuder, förutom svalkande bad om sommaren, även goda förbindelser till många orter, både i syd, väst och i nord. Färgelanda är framtidens kommun i Dalsland.

Vår ambition med kommunen är att den ska präglas av trivsel, god service, goda kommunikationer, tillgång till arbetstillfällen och valfrihet.

Färgelanda ska vara en trygg och attraktiv kommun att bo i. Människor har rätt att känna sig trygga och kunna vistas utomhus oavsett plats eller tidpunkt.

För att erbjuda valfrihet, där den enskilde själv bestämmer i så stor utsträckning som möjligt över sin egen och sin familjs vardag, krävs alternativ och förutsättningar för att själv kunna styra sin ekonomi.

Grunden för ett fungerande samhälle är att alla som kan, bidrar till det efter egen förmåga. Med rättigheter kommer också skyldigheter. Självförsörjningsgraden ska hela tiden strävas mot att vara så hög som möjligt.

Kommunens verksamheter ska bedrivas med en bra spridning i kommunen för att gemenskapen och sammanhållningen i kommunen ska bevaras.

Kommunens skatteuttag ska strävas efter att sänkas för att lämna mer utrymme för medborgaren att styra sin ekonomi. Det kommunala skatteuttaget ska alltid vara i paritet med den välfärd vi bedriver.

Kommunen ska vara ett attraktivt alternativ till storstaden och framhäva sina fördelar för både företagare och familjer.

Värdegrunden som ska råda. ” I Färgelanda sätter vi skyldigheter före rättigheter”

Socialnämnden

Äldreomsorgen i Färgelanda ska vara av den bästa kvaliteten och ska bedrivas på ett sådant sätt så att det finns möjlighet till demensvård och annan adekvat omsorg som behövs för individen. Kraven från den åldrande befolkningen kommer att öka, därav ser vi behov av att införa fler alternativ i äldreomsorgen som behövs utöver hemtjänst och särskilt boende. Kommunens särskilda boenden som finns idag är av åldrande karaktär. Vid renovering/utbyggnad eller nybyggnation ska det fortfarande finnas äldreomsorg i norra och södra delen av kommunen så länge behovet finns. Vi ser att investeringsmedel ska beviljas för hjälpmedel till de äldre på våra boenden. För att bygga en kraftig organisation under denna period ska avdelningen Rosen i Högsäter åter bli en demensavdelning.

Andelen av de äldre som är 80 plus kontra 65–80 är bland de lägsta i Sverige, så vi ser möjligheten att inrätta en alternativ boendeform för att både öka valfriheten och effektiviteten i äldreomsorgen.

Personalen ska ha hög prioritet när man bedriver verksamheten.

Socialtjänsten ska bedriva sin verksamhet så att den stämmer överens med beprövad erfarenhet och gällande lagstiftning. Hemmaplanslösningar ska prioriteras inom nämndens alla områden då det är ekonomiskt fördelaktigt. Färgelanda sticker ut med sitt höga försörjningsstöd. Detta är en fråga som ska vara en stor prioritet för nämnden. Vi ser stor möjlighet att man kan tänka nytt på detta område och öppna upp för att leverera matlådor till dem som uppbär ekonomiskt bistånd för att både minska matsvinnet och få en bättre ekonomi.

För att trygga kompetensförsörjningen så ska nämnden jobba med att skapa bra förutsättningar för sin personal och öka självbestämmandet för personalen.

Mål Socialnämnd utefter prioriterad inriktning.

Inriktning

Verksamhetsmål 2 år

Stärka tryggheten:

1, Inrätta alternativ boendeform för äldre.

Öka självförsörjningen:

1, Försörjningsstöd som är lägre än rikssnittet.

Starka familjer:

1, Öka det förebyggande arbetet på hemmaplan.

Starkt civilsamhälle:

1, Minska ensamheten.

2, Involvera ungdomar.

Prioritera kärnverksamhet:

1, Införa frivilliga delade turer.

2, Öka medbestämmande för personalen.

Effektivisera administrationen:

1, Kostnaderna ska inte öka.

2, Införa digital vårdplanering.

Företagervänlig kommun:

1, Engagera företagare inom nämndens område.

Socialnämnd	Helårsbudget 2024 KS 230222	Helårsbudget 2024 förslag till beslut nov -23	Helårsbudget 2025	Helårsbudget 2026
<i>ingående kommunbidrag</i>	161 969	161 969	163 953	165 732
<i>index</i>	1 701	1 984	1 779	1 820
<i>Besparing enligt ansökan Kommundelagationen</i>	-520			
<i>Enligt MRP 2023-2025</i>	2 800	0	2 000	
Justering			-2 000	
INTERNHYROR				
Summa förändringar	3 981	1 984	1 779	1 820
Totala kommunbidrag	165 950	163 953	165 732	167 552

Förklaring ram Socialnämnden:

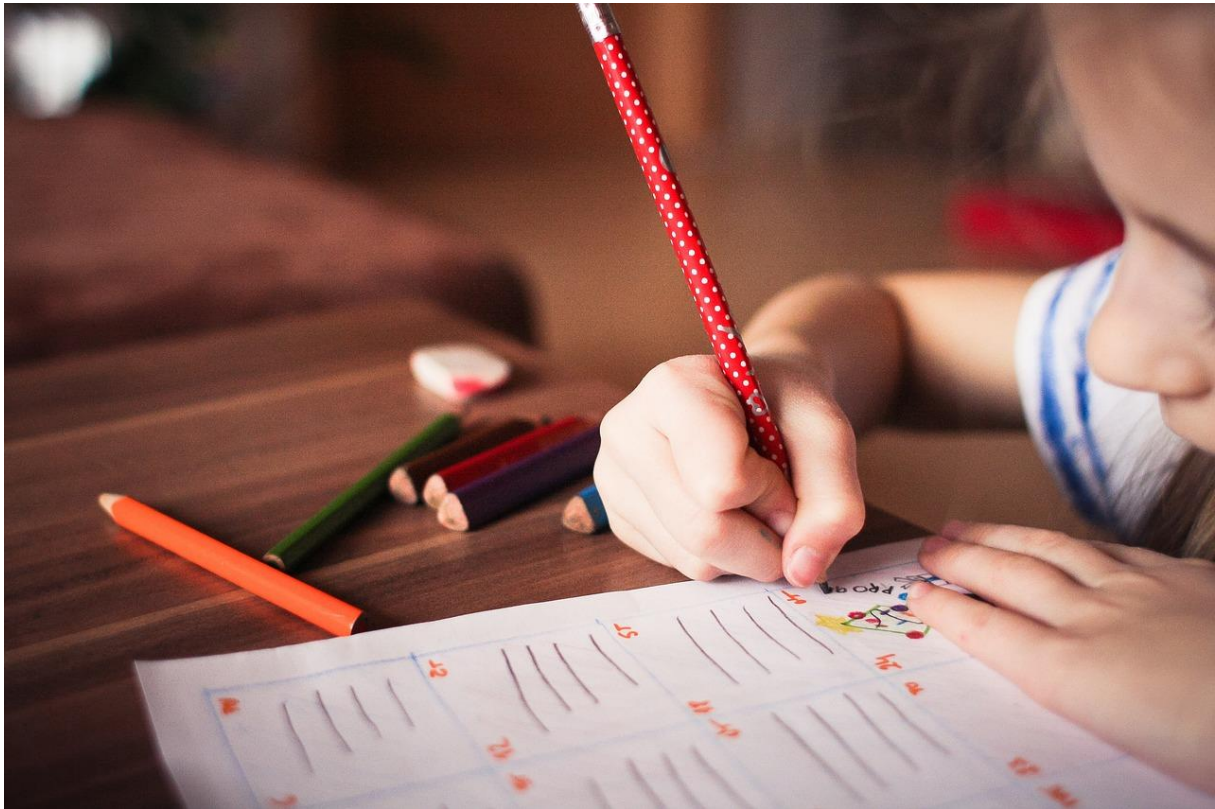
Räknat på utfall Aug 2023 totalt ink kommunakuten 5 miljoner.

-Ekonomiskt bistånd under rikssnittet – 3 miljoner

-Inrätta alternativ boendeform för att möta kostnadsökningar

-Lönekostnader för ekonom och sekreterare

Utbildningsnämnd.

Skolan i Färgelanda ska präglas av ordning och kunskapsfokus. Vi ser behov av att det skall finnas skolor i både södra och norra kommundelen. Då skolorna är i behov av renovering av både inne och utemiljöer för att skapa bra förutsättningar, så ser vi detta som en hög prioritet för nämnden att jobba med. För att stärka tryggheten på våra skolor så ska nämnden jobba med åtgärder för att öka tryggheten. Det sjunkande barnafödandet gör att det inte finns underlag för alla befintliga förskolor i kommunen. Då Höjdens förskola är den byggnad som har högst renoveringsbehov så ska den avvecklas och barnen fördelas ut på resterande förskolor i södra delen av kommunen med fokus på Ödeborg och Håvesten för att göra dessa enheter mer bärkraftiga. Vi avsätter investeringsmedel för detta. För att ytterligare komplettera barnomsorgen så vill vi utveckla den pedagogiska omsorgen. Musikskolan är en viktig verksamhet för att kunna erbjuda ett alternativa fritidssysselsättningar vilket vi vill utveckla och uppmuntra.

Mål Utbildningsnämnd utefter prioriterad inriktning.

Inriktning

Verksamhetsmål

Stärka tryggheten:

- 1, Införa trygghetsvärdar.
- 2, Införa Kameraövervakning på osäkra platser.
- 3, Stärka samverkan mellan skola och Socialtjänst

Öka självförsörjningen:

- 1, Öka andel gymnasiebehöriga elever.
- 2, Andelen med högt meritvärde ska öka.
- 3, Riktvärde 25 elever per klass.
- 4, Alla elever ska ha tillgång till särskild undervisningsgrupp.

Starka familjer:

- 1, Öka valfriheten i Barnomsorgen.
- 2, Syskonförtur på Förskolan.
- 3, Utveckla musikskolan.

Starkt civilsamhälle:

- 1, Motivera barn till fritidsaktivitet,

Prioritera kärnverksamhet:

- 1, Stärka skrivkunnigheten.
- 2, En förskollärare per avdelning.
- 3, Adekvat utbildningsmaterial.
- 4, En förskola i varje ort, inkl friskolor.
- 5, Behovsbaserad resurstilldelning.
- 6, Attraktiva utemiljöer.

Effektivisera administrationen:

- 1, Utredda central provrättning,

Företagervänlig kommun:

- 1, Uppdragsstyrd vuxenutbildning.

Utbildningsnämnd	Helårsbudget 2024 KS 230222	Helårsbudget 2024 förslag till beslut nov -23	Helårsbudget 2025	Helårsbudget 2026
ingående kommunbidrag	180 996	180 996	183 213	184 201
index	1 900	2 217	1 988	2 009
Enligt MRP 2023-2025	1 000			
Enligt förslag KS 230222	-14 000			
Justering			-1 000	-1 000
INTERNHYROR				
Summa förändringar	-11 100	2 217	988	1 009
Totala kommunbidrag	169 896	183 213	184 201	185 210

Förklaring ram Utbildningsnämnden:

Räknat på utfall Aug 2023 totalt under period cirka 5 miljoner.

- Lönekostnad sekreterare och ekonom.
- 1 Förskollärare per avdelning – 1,5 miljoner
- Avveckling av Stigens och Höjdens förskolor -3,5 miljoner
- Utveckla musikskola + 500
- Minskning rektorstjänst -750
- Översyn av SFI, hemspråksundervisning och uppdragsbaserad vuxenutbildning -2 miljoner
- Införa B-form -1 miljon
- Utökning av statsbidrag skola totalt i Sverige 6 miljarder

Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen ska under kommande år lägga fokus på att stödja nämnderna utefter deras behov. Färgelanda har idag väldigt många fastigheter som vi bedriver förvaltningsverksamhet i. Genom att samla allt runt t.ex nuvarande kommunhus så ser vi möjlighet till att spara pengar för att kunna lägga på kärnverksamheten. Att även socialtjänstens verksamhet skulle komma närmare Valbo-skolan ser vi som en ytterligare positiv effekt. Styrelsen behöver även fokusera på att minska sina kostnader på kommunikation, IT, Lön och upphandling. Därav ser vi att en anslutning till SML skulle vara en väg som snabbt kan ge en bra ekonomisk utväxling. SML idag är en redan färdig organisation. Så det går snabbt att ansluta sig. Styrelsen ska avveckla medlen till studieförbunden för att lägga fokus på kärnverksamheten.

Tryggheten ska vara en hög prioritet. Kameran ska installeras på otrygga platser. Trygghetsvårdar ska anställas som kan röra sig både i kommunens verksamhet och ute bland allmänheten.

För att skapa bra förutsättningar för kommunen ska man arbeta långsiktigt med att locka fler företag till Färgelanda. För att göra detta måste det finnas attraktiv hårdgjord industrimark.

Vi behöver ha en mer säsongsbaserad matsedel för att få en bra ekonomi. Vi ser att det behövs en matsedel i skolorna som gör det mer attraktivt för att alla barn ska äta.

Styrelsen ska även ta fram en ny styrmodell för kommunen som är bättre anpassad för organisationen med nämnder och egna förvaltningar.

Styrelsen ska även ta fram nya ägardirektiv för de kommunala bolagen.

Kommunstyrelsen ska sälja jord och skog samt de verksamhetsfastigheter som står tomma som är gynnsamt att sälja för att finansiera investeringar.

Mål Kommunstyrelsen utefter prioriterad inriktning.

Inriktning

Verksamhetsmål

Stärka tryggheten:

- 1, Införa trygghetsvårdar i kommunen
- 2, Införa kameraövervakning på otrygga platser.

Öka självförsörjningen:

- 1, Självförsörjningsgraden ska öka.

Starka familjer:

- 1, Ta fram attraktiva tomter.
- 2, Självbestämmande för personalen.
- 3, Underlätta regler för byggande.

Starkt civilsamhälle:

- 1, Inrätta civilsamhällespris.
- 2, Pris för bevarande av kulturarvet.
- 3, Utredda Motorgård.

Prioritera kärnverksamhet:

- 1, Säsongsbaserad matsedel.
- 2, Möjlighet till mer sortering på återvinningscentralen.
- 3, Konkurrenskraftiga löner.

Effektivisera administrationen:

- 1, En förvaltningsfastighet.
- 2, Ansluta till SML
- 3, Inrätta kategoristyrning.

Företagervänlig kommun:

- 1, Feriepraktik med näringslivet.
- 2, Öka tillgängligheten av industrimark

Kommunstyrelse	Helårsbudget 2024 KS 230222	Helårsbudget 2024 förslag till beslut nov -23	Helårsbudget 2025	Helårsbudget 2026
<i>ingående kommunbidrag</i>	97 246	97 246	94 637	92 418
<i>index</i>	1 021	1 191	1 081	1 095
<i>Enligt MRP 2023-2025</i>	200			
<i>Enligt MRP 2023-2025</i>	300		500	
<i>effektivisering enligt MRP 22-24</i>	-2 000			
<i>Enligt MRP 2023-2025</i>	600		-300	
<i>Besparing enligt ansökan Kommundelegationen</i>	-1 436			
<i>Ökade pensionskostnader NÄRF</i>		1 200		
Justering		-5 000	-3 500	-3 500
<i>Enligt förslag KS 230222</i>	-2 907			
INTERNHYROR				
Summa förändringar	-4 222	-2 609	-2 219	-2 405
Totala kommunbidrag	93 024	94 637	92 418	90 013

Förklaring ram Kommunstyrelsen.

- Säsongsbaserad matsedel färre rätter- 600 tusen
- Anslutning till E-Handel SML, -5,5 miljoner
- En förvaltningsfastighet- 4 miljoner
- Avveckling bidrag studieförbund -100 tusen
- Minskning av konsulttjänster -2 miljoner
- Inrättande av trygghetsvårdar +1,2 miljoner
- Överföring sekreterare och ekonom till egna förvaltningar- 2 miljoner
- Fortsatt Kollektivt ansvar för snöröjning.
- Besparingskrav AMI jobba mer mot näringsliv -2 miljoner
- Besparingskrav miljöförbundet – 500 tusen.
- Minskat partistöd under 2024-2025 16 tusen per parti, besparing 300 tusen.
- Egenavgift tolk 50–100 tusen
- Anvisningstal så lågt som möjligt.
- Översyn skattefinansiering kultur, ej kulturarvsrelaterad. Idag enligt Kolada för 2022 drygt 4,5 miljoner.
- Minskning av konkurrerande verksamheter såsom kommunikation och fritidsbank som exempel -1 miljon.
-

Investeringar Ny/Re.

Investeringar Budget Kommunen 2024–2026

Objekt	Belopp
Ödeborgs Förskola och Skola Renovering/anpassning.	2500 Kvm X 15 000: - Tot. 37 500 000: -
Centralisering till kommunhuset.	2017 Kvm X 5000: - Tot. 10 085 000: -
Anpassning övriga lokaler, skolor och inne/utemiljöer.	----- Tot. 10 000 000:-
Avsättning för investeringar/Underhåll 2026–2030.	
Renovering Valbo-skolan	8000 Kvm X 10 000: - Tot. 80 000 000
Nybyggnation/Renovering äldreboende	Uppskattad siffra Tot. 200 000 000: -
Nämnderna ska i första hand finansiera sina investeringskostnader själva. Så att det avsätta medlen på finanssen ej behöver nyttjas.	

Avsatta medel investeringar

Budget 2024

10 miljoner

Plan 2025

20 miljoner

Plan 2026

20 miljoner

Kommunfullmäktige	Helårsbudget 2024 KS 230222	Helårsbudget 2024 förslag till beslut nov -23	Helårsbudget 2025	Helårsbudget 2026
ingående kommunbidrag	2 843	2 843	2 843	2 843
index	30	35	31	28
Enligt MRP 2023-2025			-300	
Justering		-35	269	-35
Summa förändringar	30	0	0	-7
Totala kommunbidrag	2 873	2 843	2 843	2 836

Kommunstyrelse	Helårsbudget 2024 KS 230222	Helårsbudget 2024 förslag till beslut nov -23	Helårsbudget 2025	Helårsbudget 2026
ingående kommunbidrag	97 246	97 246	94 637	92 418
index	1 021	1 191	1 081	1 095
Enligt MRP 2023-2025	200			
Enligt MRP 2023-2025	300		500	
effektivisering enligt MRP 22-24	-2 000			
Enligt MRP 2023-2025	600		-300	
Besparing enligt ansökan Kommundelelegationen	-1 436			
Ökade pensionskostnader NÄRF		1 200		
Justering		-5 000	-3 500	-3 500
Enligt förslag KS 230222	-2 907			
INTERNHYROR				
Summa förändringar	-4 222	-2 609	-2 219	-2 405
Totala kommunbidrag	93 024	94 637	92 418	90 013

Utbildningsnämnd	Helårsbudget 2024 KS 230222	Helårsbudget 2024 förslag till beslut nov -23	Helårsbudget 2025	Helårsbudget 2026
ingående kommunbidrag	180 996	180 996	183 213	184 201
index	1 900	2 217	1 988	2 009
Enligt MRP 2023-2025	1 000			
Enligt förslag KS 230222	-14 000			
Justering			-1 000	-1 000
INTERNHYROR				
Summa förändringar	-11 100	2 217	988	1 009
Totala kommunbidrag	169 896	183 213	184 201	185 210

Socialnämnd	Helårsbudget 2024 KS 230222	Helårsbudget 2024 förslag till beslut nov -23	Helårsbudget 2025	Helårsbudget 2026
<i>ingående kommunbidrag</i>	161 969	161 969	163 953	165 732
<i>index</i>	1 701	1 984	1 779	1 820
<i>Besparing enligt ansökan Kommundelelegationen</i>	-520			
<i>Enligt MRP 2023-2025</i>	2 800	0	2 000	
Justering			-2 000	
INTERNHYROR				
Summa förändringar	3 981	1 984	1 779	1 820
Totala kommunbidrag	165 950	163 953	165 732	167 552
Avsättning investeringar Äldre,Skola,Förvaltning. Kapitalkostnader			3 000	6 000
Lönerevison	18 000	18 000	27 000	36 000
Finans	31 100	21 600	22 300	20 600
Försäljning av fastigheter Jord,skog verksamheter		15 000	5 000	
Höjd Borgensavgift till bolagen		1 000	1 000	1 000
Summa ramar	480 843	484 246	494 494	502 211
Återställande av resultat 2023 RUR 30 007 tkr				
Summa finansieringsbehov	480 843	484 246	494 494	502 211
Skatteintäkter	329 277	333 599	344 891	354 809
Generella statsbidrag	156 423	164 000	162 000	162 000
Totala skatteintäkter och generella bidrag	485 700	497 599	506 891	516 809
Budgeterat resultat	4 857	13 353	12 397	14 598
Resultat %	1,00%	2,68%	2,45%	2,82%
Investeringsutrymme	14 777	23 273	21 559	22 355
Avskrivningar	9 920	9 920	9 162	7 757

Budgeterat med tillkommande permanenta statsbidrag skillnad från styret.

Snittresultat 2,65%

Finansiella mål. Att kommunens resultat ska uppgå till 2 procent under perioden.

Att soliditeten ska uppgå till 30 procent under perioden.

Beslutsförslag Kommunfullmäktige beslutar att

1. fastställa verksamhetsmålen för 2024
2. fastställa de finansiella målen för 2024–2026 i budgetdokumentet.
3. fastställa skattesatsen för 2024 till 22,91 kronor
4. fastställa budget för 2024 med angivna kommunbidrag för nämnderna med totalt 478 156 tkr
5. i den långsiktiga planeringen utgå från beslutade mål och resursplan samt med hjälp av SKR prognoser.
6. uppdra till kommunstyrelsen att inom ramen för avsatta medel till lönerevisionen besluta om tilläggsbudget till nämndernas kommunbidrag i enlighet med utfallet av revisionen
7. fastställa internräntan för 2024 till 2,5 % enligt SKR:s rekommendation
8. uppdra åt nämnderna att söka och använda de riktade statsbidrag som finns tillgängliga
9. fastställa investeringsram på 10 mkr för 2024
10. kommunstyrelsen under 2024 har rätt att nyupplåna, dvs. öka kommunens skulder under 2024, med totalt 10 mkr
11. kommunstyrelsen under år 2024 har rätt att omsätta lån, dvs. låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2024
12. uppdra åt nämnderna att genomföra de verksamhetsförändringar och effektiviseringar som ingår i Mål- och resursplanen
13. uppdra åt kommunstyrelsen och nämnderna att anta sin budget inom givna ramar senast december 2023.
14. Att kommunfullmäktige beslutar att upphäva alla tidigare investeringsbeslut.
15. uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram ny styrmodell för Färgelanda kommun inför budget 2025
16. uppdra till kommunstyrelsen att besluta om tilläggsbudget för att flytta kostnader för fastigheter till nämnderna förutsatt att ramarna justeras via internhyra.
17. uppdra åt kommunstyrelsen att värdera och utlysa försäljning av kommunens skogsinnehav.
18. kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen uppdrag att bereda fram förslag till ny borgensavgift till nästkommande kommunfullmäktige.
19. fastställa Vision samt prioriterade inriktningar i dokumentet.
20. Kommunfullmäktige fastställer värdegrunden i dokumentet.
21. uppdra åt kommunstyrelsen att revidera styrdokument som påverkas utav besluten i MRP.

FRAMTIDSTRO OCH VÄXTKRAFT I HELA KOMMUNEN

Centerpartiets förslag till:
MÅL OCH RESURSPLAN
2024-2026

Centerpartiet

INNEHÅLL:

1. POLITISK INRIKTNING
2. KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL
3. FINANSIELLA OCH PERSONALPOLITISKA MÅL
4. EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR
5. EKONOMISKA RAMAR
6. GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING
7. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
8. INVESTERINGSANSLAG

1. POLITISK INRIKTNING:

Med denna budget ger kommunfullmäktige fyra huvudinriktningar som tillsammans med verksamhetsmål samt finansiella - och personalpolitiska mål nedan ska utgöra grunden för en fungerande styrning och ledning med sikte på en god ekonomisk hushållning med resurserna.

Grundbulten bygger på behovet av samverkan och samarbete för att finna nya lösningar, behovet av ett starkt civilsamhälle och behovet av en hållbar ekonomisk situation.

Färgelanda kommun behöver framtidstro, växtkraft och långsiktigt hållbara lösningar för att möta utmaningar som en krympande ekonomi, en minskande befolkning och ökade behov inom kommunens verksamheter. Vi vill möta framtiden med nya metoder och arbetssätt.

En stor del av kommunens arbete framöver kretsar kring lokaler, investeringar och bostadsbyggande. Beslut behöver fattas kring vilka investeringar som ska genomföras i kommunala byggnader, vilka som ska renoveras och vilka som ska avyttras. Kommunens inriktning bör fortsatt vara att erbjuda förskola och skola i tre orter samt äldreomsorg i två.

Därtill pågår arbete med en ny översiktsplan samt uppdatering av detaljplaner i syfte att öka byggandet. Långsiktiga beslut som avgör serviceutbud och utveckling för våra orters framtid.

Med anledning av ovan har fullmäktige tidigare (MRP 2022–2024) fattat beslut om att lämna tre särskilda uppdrag till nämnder och förvaltning som vi anser fortsatt bör prioriteras:

1. Förbättra kommunens information och kommunikation, både externt och internt, i syfte öka delaktigheten, locka nya invånare samt stärka varumärket.
2. Med avstamp i Skollokalsutredningen 2019 samt Lokalförsörjningsplanen 2021, ta fram en strategi för att säkerställa ändamålsenliga lokaler för förskola och grundskola i flera orter.
3. Planera för ett nytt äldreboende i kommunen, med öppnande år 2024-2026, som möter

kommande behov av utökade platser samt ändamålsenliga lokaler. Denna service ska även fortsättningsvis erbjudas i de två största orterna.

Därtill vill vi addera ytterligare ett uppdrag för att sätta press på ett nödvändig utveckling:

4. Tillsammans med närliggande kommuner skyndsamt sjösätta samverkan som stärker kommunens service och tjänsteutövning gentemot våra invånare och verksamheter samt minskar kostnaderna inom den kommunala administrationen. Exempelvis: IT-stöd, kommunal administration och myndighetsutövning enligt Plan- och bygglagen samt SoL/LSS.

2. KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL:

Prioriterad inriktning	Ansvarig nämnd	Verksamhetsmål	Mått	Nuläge	Målet uppfyllt
Framtidssäkrade småskolor med goda resultat	Utbildningsnämnden	Öka elevernas måloppfyllelse	1. Meritvärde åk9 2. Behörighet gymn. yrkesprog 3. NP åk 3 resp. 6	1. 204 p 2. 76 %	Ökning jmf med nuläge
		Barn och elever ska uppleva en trygg skolmiljö	Trygghetsenkät till alla elever i FSK t.o.m ÅK9		Ökning
Omsorg med kvalitet och valfrihet	Socialnämnden	Graden av nöjdhet bland brukare ska öka	.. Inom SÄBO	Fla: 81% Riket 77%	Ökning
			... Inom Hemtjänst	Fla: 92% Riket 77%	Ökning
			... Inom LSS	Ej mätt.	Mätning
Grön omställning med hållbar landsbygdsutveckling	Kommunstyrelsen	Ökad egen produktion av förnybar energi *	Produktion av förnybar energi		Ökning
		Minskad energiförbrukning i kommunens fastigheter *	Förbrukning av energi	2 956 Mwh	Minskning
		Minskad användning av fossila drivmedel*	Förbrukning av fossila drivmedel		Minskning
		Ökad användning av cirkulära möbler i vht*	Antal kontor med cirkulära möbler	Ej mätt.	Mätning
		Ökad andel närproducerade livsmedel	Andel närproducerade livsmedel		
Ökad samverkan med civilsamhälle och föreningsliv	Alla nämnder	Ökad samverkan genom dialog och konkreta projekt med...	Civilsamhället	Ej mätt.	Mätning
			Föreningslivet	Ej mätt.	Mätning
			Näringslivet	Ej mätt.	Mätning
			Andra kommuner	Ej mätt.	Mätning

*) Gäller även Valbohem AB

3. Finansiella och personalpolitiska mål:

Finansiella mål 2024-2026:

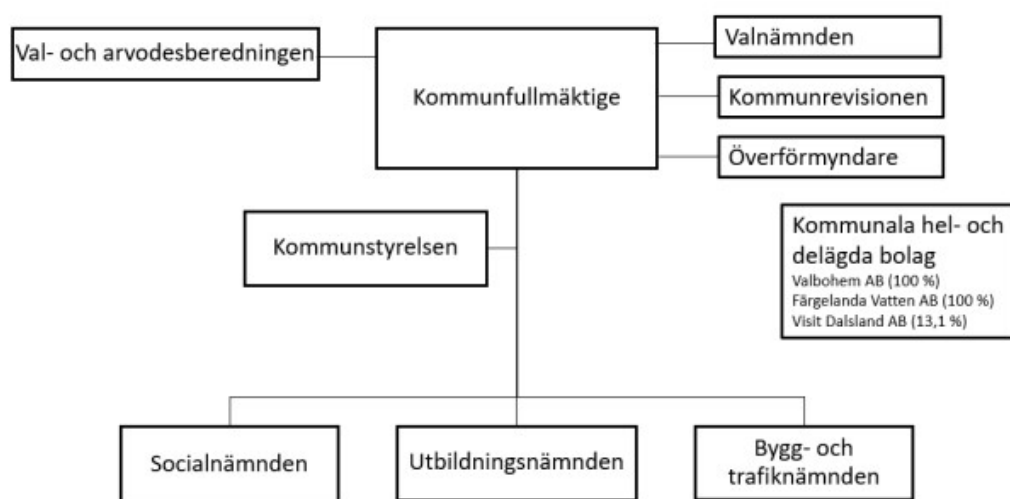
- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till 2,0 - 4,0 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten årligen ska öka och på sikt uppgå till minst 35 procent.
- Färgelanda kommun behöver på sikt ha en resultatnivå på 5,0 – 6,0 procent utifrån bland annat det stora investeringsbehov som finns.

Personalpolitiska mål 2024-2026:

- Ökad andel nöjda medarbetare (Förbättrat HME-index)
- Minskad total sjukfrånvaro
- Minskad personalomsättning

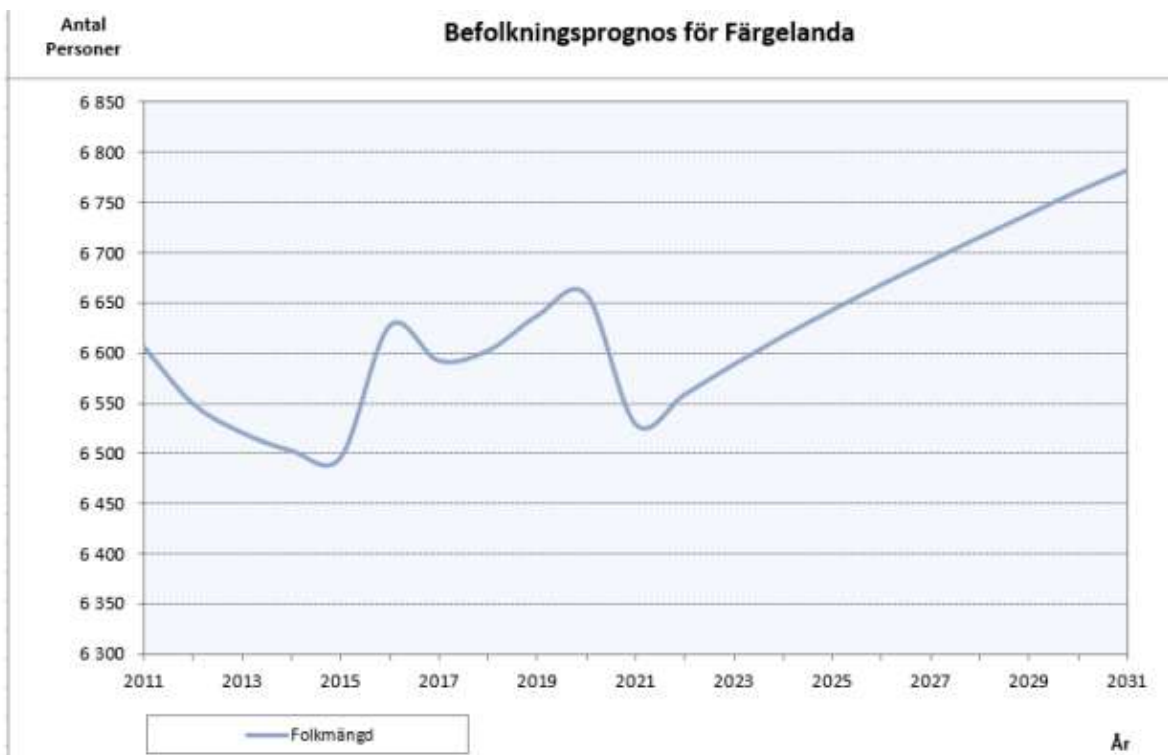
4. Ekonomiska förutsättningar:

Den kommunala koncernen är uppbyggd enligt följande organisationsstruktur. Till den politiska organisationen kopplas en förvaltning, som leds av en kommundirektör tillika förvaltningschef.

Befolkningsminskning

SCB tog under 2021 fram en befolkningsprognos för Färgelanda kommun för åren 2021–2031. För prognosåret 2021 togs hänsyn till känd befolkningsstatistik till och med 30 juni 2021. Diagrammet nedan visar faktiskt invånarantal för åren 2011–2020 samt prognostiserat invånarantal för åren 2021–2031.

Prognosen visar antal invånare per sista december respektive år

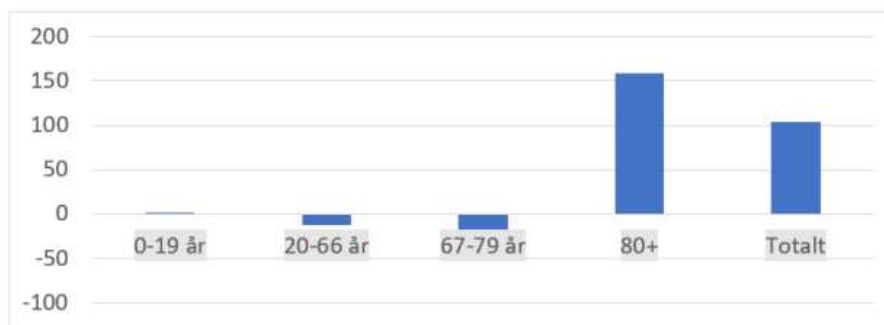
2022	2023	2024	2025	2026
6 558	6 588	6 617	6 643	6 668

Verkligheten har i stället blivit en befolkningsminskning. Färgelanda kommun hade 6 512 invånare vid årsskiftet december 2022, vilket var en minskning med 64 personer sedan föregående årsskifte. Första halvåret 2023 minskade invånarantalet med ytterligare 54 personer och uppgick således per sista juni 2023 till 6 458 invånare. Den svagt positiva trenden som funnits 2016–2020 bröts 2021. 2022 års minskning berodde till övervägande del på negativt flyttnetto och till liten del på negativt födelsenetto. Minskningen första halvåret 2023 bestod av negativt flyttnetto till något större del än vad negativt födelsenetto gör. Kan konstaterats att invånarantalet är betydligt lägre än vad prognosen visar.

En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och försämrade planeringsförutsättningar. Färgelanda är beroende av bidrag från de kommunala utjämningsystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag. Befolkningsutvecklingen är av yttersta vikt för kommunens verksamhets- och investeringsplanering. Lika viktigt ur en kommunal synvinkel är befolkningsstrukturen, då framför allt invånare i de äldre och yngre åldrarna i högre utsträckning efterfrågar välfärdstjänster än invånare i arbetsför ålder. För de yngre handlar det framför allt om förskola och skola och för de äldre om äldreomsorg och sjukvård.

Demografi – Prognos 2021–2031

Diagrammet nedan visar förändringar i antal i olika åldersgrupper, år 2030 jämfört med 2020 i Färgelanda kommun.

SCB:s befolkningsprognos för perioden 2021–2031 visar att mellan 2020 och 2030 är åldersgruppen 0–19 år i princip oförändrad antalsmässigt (+1). Den arbetsföra åldersgruppen 20–66 år minskar med 12 personer under samma period. Yngre pensionärer 67–79 år minskar med 44 personer medan äldre pensionärer 80+ ökar med 159 personer. Prognosen visar på en total ökning med 104 personer.

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör ca 85 % av Färgelandas totala inkomster. Skatteintäkterna påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget, dvs summan av våra beskattningsbara inkomster i riket. Skatteintäkterna för 2024 grundas på taxeringsutfallet från 2021 uppräknat med SKR:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2022, 2023 och 2024. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2024 sker efter taxeringen 2025 och regleras i januari 2026.

Skatteintäkter är beräknade efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos från augusti samt SCB:s befolkningsprognos. Enligt SCB:s befolkningsprognos ökar antalet invånare med 25–29 invånare per år under kommande treårsperiod. Utifrån faktiskt invånarantal, SCB:s befolkningsprognos för 2021–2031 samt beaktande utifrån försiktighetsprincip används nedanstående prognos vid beräkning av skatteintäkter och generella bidrag för perioden.

Färgelanda	2024	2025	2026
Antal invånare	6 450	6 450	6 450

Skattesatsen på 22,91 är oförändrad under perioden. De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antalet invånare 1 november året innan budgetåret. En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag. En minskning med 50 invånare per år ger ca 3 mnkr lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag per år.

Skatteintäkter och statsbidrag, i form av kommunalekonomisk utjämning, för planperioden beräknas utifrån augustiprognozen (SKR Cirkulär 23:36) uppgå till nedanstående belopp med hänsyn tagen till ovanstående befolkningsprognos och skattesats.

	2024	2025	2026
Skatteintäkter	333 599	344 891	354 809
Generella statsbidrag och utjämning (inkl. fastighetsavgift)	144 557	148 314	154 893
Summa	478 157	493 206	509 702

Finansnetto

Utdelning från Kommuninvest samt borgensavgifter från Valbohem AB och Färgelanda Vatten AB utgör den övervägande delen av de finansiella intäkterna. De finansiella kostnaderna består huvudsakligen av räntor på upptagna lån. Ränta för lån har beräknats utifrån allmänna ränteläget och befintlig låneskuld.

Pensioner

Kommunernas pensionsredovisning enligt den s.k. blandmodellen innebär att pensionsrätt som är intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse. Det innebär att kommunens pensionskostnader belastas både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu.

Från 2023 har ett nytt pensionsavtal tecknats. Det innebär att premierna höjs från 4,5 % av lönesumman till 6 % och från 30 % till 31,5 % för de som har inkomster över taket (7,5 inkomstbasbelopp).

De som idag tjänar över 7,5 gånger inkomstbasbeloppet och är födda före 1986 har rätt till den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP:en), förutom en premie på 4,5 % av lönesumman. De kan välja om de vill gå in i det nya pensionsavtalet eller stanna kvar i befintligt avtal.

Den höga inflationen påverkar även pensionskostnaderna. Enligt Skandias pensionsskuldsprogno per december 2022 beräknades pensionskostnaden för 2023 öka med ca 16 mnkr. Skandias pensionsprognos per augusti 2023 visar i princip oförändrad prognos jämfört med årsskiftet när det gäller 2023 års pensionskostnad.

Enligt Skandias pensionsskuldsprogno per december 2022 beräknades pensionskostnaden för 2024 öka med ca 22 mnkr. Skandias pensionsprognos per augusti 2023 visar en ökning på 7 mnkr ytterligare när det gäller 2024 års pensionskostnad.

Orsaken till förändringen är främst den ökande inflationen vilket ger en ytterligare höjning av prisbasbeloppet. Enligt prognosen beräknas pensionskostnaderna minska till 2025 men förutsätter att inflationen sjunker.

Pensionskostnaderna och pensionsskulden är beräknade efter Skandias prognos från augusti 2023. Prognosen är osäker då pensionskostnaderna påverkas av ett antal faktorer som inflation, lönerevision, inkomstbasbelopp, räntor mm.

Kostnadsutveckling

Utgångspunkten för antaganden om kostnadsökningar i kommunens verksamhet baseras på prognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Uppgifterna i Mål- och resursplanen är i huvudsak hämtade från SKR Cirkulär 23:36.

I Mål- och resursplanen används SKR:s PKV-index (prisindex för kommunal verksamhet) per augusti för bedömning av prisutveckling i den kommunala verksamheten. I tabellen nedan redovisas SKR:s prognos från 24 augusti 2023 för perioden 2022 – 2026.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetskraftskostnader*	2,1	7,4	4,7	0,2	2,5
Övrig förbrukning	10,0	4,8	2,9	2,6	2,7
Prisförändring, %	4,9	6,6	4,1	0,9	2,6

**Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

Stora ökningar av pensionskostnaderna innebär stora kostnadsökningar i kommunerna 2023 och 2024. Den kraftiga nedgången 2025 vilar på en inflationsprognos för en enskild månad 2024, vilket gör den synnerligen osäker.

Pensionskostnaderna varierar mellan de olika kommunerna till följd av skillnader i personalstruktur. I tabellen nedan beräknas en motsvarighet till PKV exklusive PO-effekten. Arbetskraftskostnaderna ökar därmed i samma takt som timlönerna. Arbetskraftskostnaderna har dock samma vikt i beräkningen av PKV som i tabellen ovan. Det bör understrykas att beräkningarna av kostnaderna för tjänstepensionerna är mycket osäkra för de bortre åren i denna framskrivning.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetskraftskostnader*	2,1	3,7	3,8	3,4	3,3
Övrig förbrukning	10,0	4,8	2,9	2,6	2,7
Prisförändring, %	4,5	4,0	3,5	3,1	3,1

**Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter.*

Källa: SKR

Beräkningarna för tjänstepensionerna är mycket osäkra för de bortre åren.

Personalkostnader

Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara.

Internränta

Internräntan för 2024 är satt efter SKR:s rekommendation i cirkulär 23:05, det vill säga till 2,5 %. Det är en höjning med 1,25 procentenheter jämfört med internräntan för 2023 som är 1,25

%. Den föreslagna internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader. Nämndernas budgetramar är inte justerade till den högre internräntan.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägget följer SKR:s rekommendationer (Cirkulär 23:20 samt information publicerad 12 juni 2023), det vill säga 45,75 %, vilket innebär en höjning med 3 procentenheter jämfört med nuvarande 42,75%.

Både de lagstadgade arbetsgivaravgifterna samt avtalsförsäkringarna bedöms preliminärt vara oförändrade för 2024, dvs. 31,42 % respektive 0,13 %. Det kalkylerade pålägget avseende pensioner föreslås preliminärt justeras upp för kommuner från 12,98 % till 14,20 %. Anledningen till höjningen är på grund av kraftigt ökat prisbasbelopp och andra faktorer som leder till högre kostnader till den förmånsbestämda pensionen. Nämndernas budgetramar är inte justerade till det högre PO-pålägget.

5. Ekonomiska ramar:

ÅR	2023 (beslutad)	BUDGET 2024	PLAN 2025	PLAN 2026
INTÄKTER	470 336	478 156	493 205	509 702
LÖNEREV	9000	18000	27000	36000
FINANSEN	26500	37 600	17 300	15 600
KF	2843	2 878	2 609	2 939
<i>varav index</i>		35	31	30
<i>varav ramför.</i>		0	-300	300
KS	97246	90 437	90 986	91 023
<i>varav index</i>		1 191	1 049	1 037
<i>varav ramför.</i>		-8 000	-500	-1000
UN	180996	180 213	181 803	183 376
<i>varav index</i>		2 217	2 090	2 073
<i>varav ramför.</i>		-3 000	-500	-500
SN	161969	160 953	160 820	161 186
<i>varav index</i>		1 984	1 867	1 866
<i>varav ramför.</i>		-3 000	-2 000	-1 500
S:A	478 554	490 081	480 518	490 124
	-1,75%	-2,49%	2,57%	3,84%
Resultat	-8218	-11 925	12 687	19 578
TOT	470 336	478 156	493 205	509 702

6. God ekonomisk hushållning:

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Minimnivån i lagkravet är det så kallade balanskravet, vilket innebär att kostnaderna inte får överstiga intäkterna. För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs ett positivt resultat, för att också bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden. I god ekonomisk hushållning inryms också att varje generation ska bära kostnaderna för den service den konsumerar samt att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

För Färgelanda kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunen uppfyller 100 % av de finansiella målen samt minst 75 % av verksamhetsmålen som är antagna av kommunfullmäktige.

7. Förvaltningsberättelse

Resultat och resultatutveckling

År 2022 redovisade Färgelanda kommun ett resultat på ca 30 mnkr vilket till stor del berodde på ersatta sjuklönekostnader, generella statsbidrag och att skatteavräkningen för föregående och innevarande år (2021 och 2022) blev bättre. Inför 2023 budgeterades ett negativt resultat på 8 mnkr. Prognosen för innevarande år (2023) visar ett positivt resultat, med hjälp av förbättrad skatteprognos och generella bidrag från staten. Nämnderna prognostiserar dock fortsatt underskott jämfört med budget på ca 6 mnkr. Återigen, tillfälliga pengar löser inte kommunens strukturella och demografiska utmaningar.

Skatteunderlagstillväxten täcker inte löne- och prisökningar, ökade räntekostnader, kraftigt ökande pensionskostnader samtidigt som invånarantalet minskar. Den höga inflationen har stor betydelse för kommunsektorns pensionskostnader och även nytt pensionsavtal bidrar till kostnadsökning. Dessutom har kommunen stora strukturella utmaningar sedan ett flertal år tillbaka och saknar ekonomiska reserver.

För 2024 budgeteras ett resultat på -11,9 mnkr, för 2025 ett resultat på 12,7 mnkr och för 2026 ett resultat på 19,6 mnkr. I budgeterat resultat för 2024 ingår ramminskningar på 14 mnkr följt av ytterligare ramminskningar om 3 miljoner årligen under år 2025 och 2026. När och hur mycket inflationen dämpas blir avgörande för att trycket från pensionskostnaderna och höga räntekostnader ska lätta och hur ekonomin därmed ser ut i ett lite längre perspektiv.

Nettokostnader

Nämndernas ramar utgår från befintliga ramar med indexuppräkning. Kostnad för lönerevision har budgeterats centralt. Nämndernas ramar har minskat med 14 mnkr till 2024. En förutsättning för att hålla en god ekonomisk hushållning är att nettokostnaderna på sikt inte överstiger de intäkter som kommunen får genom skatteintäkter och utjämningsbidrag. Inflationen i kombination med ökade pensionskostnader medför att verksamheternas nettokostnader ökat kraftigt till 2023. Den höga nettokostnadsökningen mellan 2022 och 2023 beror främst på pensionskostnaderna men även på inflation och andra kostnadsökningar. Det är viktigt att få balans mellan nettokostnader och skatteintäkter och utjämningsbidrag för att inte försvaga kommunens finansiella styrka.

Investeringar

Investeringarna budgeteras till 10 mnkr för 2024. Totalt under perioden 2024–2028 budgeteras investeringarna till 50 mnkr. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år. Över tid är det viktigt att så stor del som möjligt av investeringarna finansieras via de medel som tillförs från den löpande driften – självfinansieringsgraden uppgår i så fall till 100 %. Det innebär att kommunen kan skattefinansiera investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar. Detta leder till att stärka den långsiktiga betalningsberedskapen i form av förbättrad soliditet.

Investeringsutrymmet bygger på faktorerna avskrivningar och resultat. Inom kommunen finns ett stort behov av underhåll, investering och reinvestering. För att kunna genomföra detta på bästa sätt krävs planering och politiska beslut. Underlag för dessa beslut skall framarbetas fortast möjligt och ligga till grund för dialog och långsiktiga beslut. Med anledning av ovan finns i denna ram endast utrymme för grundramar till nämnderna, exklusive fastigheter. Beslut om långsiktig investeringsplan behöver fattas av kommunfullmäktige under året.

Likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Investeringar som inte finansieras genom resultat och avskrivningar behöver finansieras genom nyupplåning.

Soliditet

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel och är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Det som påverkar soliditeten är resultatutveckling, investeringsvolym och nyupplåning. Höga investeringsnivåer i kombination med låga resultat leder till försämrad soliditet.

Känslighetsanalys

Utifrån SKR:s augustiprognos (SKR Cirkulär 23:36) och beräkningsmodell har beräknats vad en förändring av invånarantalet skulle få för inverkan på skatteintäkterna. På motsvarande sätt har även beräknats vad en förändring av skattesatsen skulle resultera i.

I nedanstående tabell har också utifrån nuvarande låneskuld beräknats vad en förändring av låneräntan skulle innebära i ökade/minskade kostnader.

Förändring	Årseffekt 2024, mkr
Ändrad befolkning med 50 personer*	+/- 3,2
Förändrad kommunalskatt med 10 öre	+/- 1,4
Förändrad ränta med 1 procentenhet	+/- 0,6

*) Avser endast intäktsökningen. Kostnad för nyttjande av kommunal service exkluderad.

Balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv

Enligt kommunallagen ställs det krav på att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning och redovisa en ekonomi i balans. Föreskrifterna i kommunallagen om balanskrav innebär i korthet att årsbudgeten *ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna*.

Om årets resultat i årsredovisningen är negativt, ska det negativa resultatet regleras senast tre år efter att det negativa resultatet uppkommit. Vid underskott ska en åtgärdsplan upprättas som anger hur det negativa resultatet ska återställas.

Riksdagen har kompletterat befintlig lagstiftning om god ekonomisk hushållning. Det innebär att kommunen utifrån reglerna om balanskravet kan öppna upp för möjligheten att utjämna intäkter över tid genom en resultatutjämningsreserv (RUR). Kommunfullmäktige beslutade 2013-12-11 § 151 om riktlinjer för Resultatutjämningsreserv (RUR). Av dessa framgår att:

Avsättning bör ske i sådan omfattning att kommunen tror sig kunna klara en normal konjunkturedgång utan att detta påverkar verksamheten kortsiktigt. Avsättning till resultatutjämningsreserv sker årligen enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen. Även om en planerad avsättning kan beslutas i budgeten så är det först när resultatet för året är klart som den slutliga avsättningen kan avgöras.

Disposition ska i princip endast ske då kommunens skatteintäkter får en svag utveckling till följd av en konjunkturedgång. En konjunkturedgång kan anses inträffa när det råder en allmän enighet om detta bland kommunernas företrädare. Överläggning med kommunens revisorer bör också ske inför beslut. Vid disposition bör även en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig.

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med bokslut för att täcka oplanerade underskott. Med SKR:s nuvarande prognos (Cirkulär 23:36) skulle det vara möjligt för 2024. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat. Disponering av RUR innebär i praktiken att det egna kapitalet minskar och därigenom försämras kommunens ekonomiska ställning.

Resultatutjämningsreserven uppgår till 30,1 mnkr, efter avsättning på 26,1 mnkr i samband med 2022 års bokslut. Resultatutjämningsreserven är en del av kommunens egna kapital och det finns ingen likvid fond som innehåller RUR.

I lagrådsremissen En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner föreslås att resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas men beslutade medel får nyttjas till utgången av 2033. I stället föreslås en resultatreserv med samma förutsättningar för reservering som resultatutjämningsreserven. Den får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter och utjämningsbidrag och användas för att uppnå en god ekonomisk hushållning. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska framgå när medel ska reserveras, hur de får användas och villkor för användning.

Budgeterad balanskravsutredning

Budgeterad balanskravsutredning i tkr	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
(=) Årets prognostiserade/budgeterade resultat	3 062	0	13 327	16 819
(-) Samtliga realisationsvinster				
(+) Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet				
(+) Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
(-/+) Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(+/-) Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(=) Årets resultat efter balanskravsjusteringar	3 062	0	13 327	16 819
(-) Reservering av medel till resultatutjämningsreserv				
(+) Användning av medel från resultatutjämningsreserv				
(=) Balanskravsresultat	3 062	0	13 327	16 819

(Balanskravsutredning ska revideras som en konsekvens av ramarna i denna budget, innebärande att medel från RUR minskar med 11925 tkr under 2024)

Enligt 11 kap 13 § kommunallagen får fullmäktige besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

Synnerliga skäl att inte reglera negativt balanskravsresultat Balanskravsresultatet räknas fram i en till resultaträkningen sidordnad balanskravsutredning. Där görs justeringar av ett antal angivna kostnader och intäkter (vissa realisationsvinster och -förluster, orealiserade vinster och förluster i värdepapper, återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper). I förekommande fall ska även RUR hanteras i denna utredning. Enligt lagstiftningen kan det även finnas synnerliga skäl som gör att man inte behöver reglera ett underskott. I förarbetena till lagreglerna ges ett antal exempel på företeelser som kan vara sådana skäl:

- Den finansiella ställningen är så stark att det kan vara försvarbart att under en tid gå med ett planerat underskott.
- Omstruktureringskostnader av engångskaraktär i samband med större strukturförändringar av verksamheten som på sikt leder till ett effektivare resursutnyttjande och god ekonomisk hushållning.
- Andra skäl som kan försvaras med ett mycket väl motiverat resonemang om god ekonomisk hushållning.

Det är tillåtet att budgetera med ett underskott för årets resultat i resultaträkningen om man kan hänvisa till synnerliga skäl i enlighet med punkterna ovan. Om synnerliga skäl för att inte återställa ett negativt resultat åberopas ska dessa enligt rekommendation R15 Förvaltningsberättelse anges tydligt. Justeringar som görs med åberopande av synnerliga skäl ska inte påverka det redovisade balanskravsresultatet utan hanteras efter balanskravsresultatet i förvaltningsberättelse.

<https://skr.se/download/18.5627773817e39e979efae6e9/1643183143203/7585-557-8.pdf>

Motiveringen till synnerliga skäl anges i samband med följande avslutande kommentarer.

Avslutande kommentarer

Den ekonomiska situationen är fortsatt mycket allvarlig och bekymmersam, även om 2023 prognostiserar en budget i balans på sista raden. En förbättrad skatteprognos och tillfälliga generella bidrag gör detta möjligt under innevarande år. Verksamheterna prognostiserar dock fortfarande stora underskott.

Under ett flertal år har påvisats att den ekonomiska situationen kräver beslut och åtgärder för att nå en långsiktigt sund ekonomi. Kommunen står fortsatt inför mycket stora utmaningar. Dessa utmaningar kommer fortsätta om inte beslut fattas och åtgärder vidtas. Dessutom drabbas kommunen, precis som andra, av rådande samhällsekonomiska läge med prisökningar och höjda räntor. Inflationen tillsammans med nya pensionsavtal innebär dessutom kraftigt ökade pensionskostnader för såväl kommuner som regioner.

Kommunens resultat försämras ytterligare till 2024, bland annat på grund av en fortsatt minskning av antalet invånare vilket medför att skatteintäkterna minskar. De åtgärder som vidtas under kommande år kommer endast att få delårseffekt under första året och behöver i vissa fall flera år för att nå full effekt. Därav budgeteras ett förbättrat resultat under perioden. Resultatnivån måste över tid värdesäkra eget kapital och finansiera investeringarna annars försvagas kommunens finansiella handlingsutrymme och innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas.

Åtgärder som behöver vidtas för att nå en budget i balans under planperioden är följande:

- Avyttring av fastigheter där kommunen ej planerar att bedriva verksamhet.
- Omstrukturering i färre lokaler, främst inom Färgelanda tätort där antalet byggnader som kommunen nyttjar för sina verksamheter är många och underhållsbehovet i många fall är stort. Exempelvis inom skola, förskola och administration. Omstruktureringen kan komma att innebära investeringsbehov.
- Verkställa samverkan inom en rad funktioner inom administration och verksamhetsstöd tillsammans med andra kommuner, exempelvis i Dalsland. Aktuella verksamheter kan vara IT, HR/lön, Ekonomi/redovisning samt myndighetsutövning inom ramen för PBL samt SoL och LSS.
- Se över tjänsterna inom ramen för kommunstyrelsen, stab och samhällsutveckling, i syfte att prioritera de mest väsentliga uppgifterna.
- Prioritera bort arbetsuppgifter som i nuläget ej är absolut nödvändiga att utföra.
- Effektivisering av verksamheter inkl. drift, i form av energikostnader.
- Minska kostnader för försörjningsstöd genom ett mer effektivt arbete tillsammans med företag och föreningar.

8. Investeringsanslag:

Investeringsbudgeten omfattar fem år, och innehåller budget för innevarande år (2024) och en plan för de fyra kommande åren (2025–2028)

INVESTERINGSANSLAG				
BUDGET 2024	PLAN 2025	PLAN 2026	PLAN 2027	PLAN 2028
10 mkr	10 mkr	10 mkr	10 mkr	10 mkr

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-10-04
2023/97

Kommunfullmäktige

Avsägelse politiska uppdrag 2023

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna Sarah Svensson (C) avsägelse som ersättare i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige hemställer hos länsstyrelsen om ny sammanräkning avseende avsägelsen i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna Hugo Hultgren (M) avsägelse som revisorsersättare i Valbohem AB.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna Åke Högberg (L) avsägelse som ersättare i Valbohem AB.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna Rolf Garn avsägelse som ledamot i revisionen.

Beslutsunderlag:

Avsägelse från Sarah Svensson (C), dat 2023-10-04

Avsägelse från Hugo Hultgren (M), dat 2023-10-06

Avsägelse från Åke Högberg (L), dat 2023-10-06

Avsägelse från Rolf Garn, dat 2023-10-31

Sändlista:

Sarah Svensson (C)

Hugo Hultgren (M)

Åke Högberg (L)

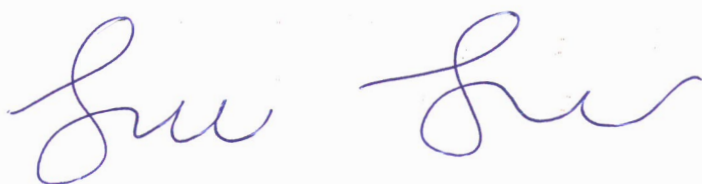
Rolf Garn

Izabel Flood
Kommunsekreterare

Avsägelse av plats i kommunfullmäktige i Färgelanda Kommun.

Jag Sarah Svensson, 8809205563,
för Centerns värdning, vill avsäga
mig min plats i Kommunfullmäktige.
Jag avsäger mig pga tidsbrist.

Datum 3 oktober 2023,
Färgelanda.

Sarah Svensson

Återlämnar även utrustning jag
fått.

2023-10-04

Till

Färgelanda kommunfullmäktige

AVSÄGELSE

Härmed avsäger jag mig uppdraget som Revisorsersättare i Valbohem AB

Högsäter 2023 10 05

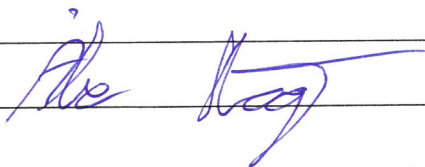
Hugo Hultgren (M)

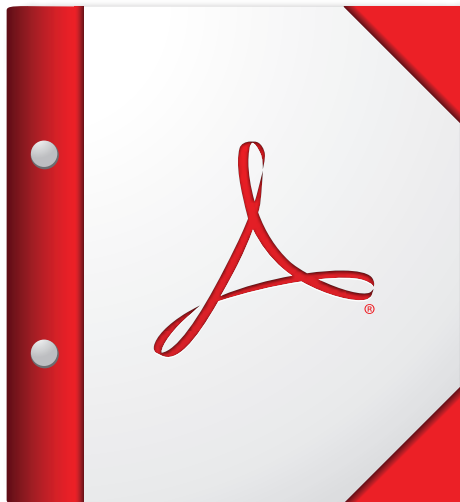
Hugo Hultgren 113

UNDERTECKNAD AVSÄGER SIG
HÄR MED UPPDRAGET SOM
ERSÄTTARE I VALBOHEM

HÖGSÄTER 2023-10-04

ÅKE HÖGBERG

Bästa resultat får du om du öppnar den här PDF-portföljen i Acrobat X eller Adobe Reader X eller senare.

Hämta Adobe Reader nu!

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-10-04
2023/47

Kommunfullmäktige

Fyllnadsval

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har att under pågående mandatperiod t o m 31 december 2026 välja ny revisor i Norra Älvsborgs Räddningstjänst efter Ann-Marie Jacobsson (C).

Kommunfullmäktige har att under pågående mandatperiod t o m 1 maj 2027 välja ny lekammarevisor i Valbohem AB efter Ann-Marie Jacobsson (C).

Kommunfullmäktige har att under pågående mandatperiod t o m 1 maj 2027 välja ny revisorsersättare i Valbohem AB efter Hugo Hultgren (M).

Kommunfullmäktige har att under pågående mandatperiod t o m 1 maj 2027 välja ny ersättare i Valbohem AB efter Åke Högberg (L).

Kommunfullmäktige har att under pågående mandatperiod t o m 31 december 2026 välja ny ledamot i revisionen efter Rolf Garn.

Izabel Flood
Kommunsekreterare

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-10-06
2023/46

Kommunfullmäktige

Val av politiska uppdrag- Länsstyrelsen meddelar 2023

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att lägga meddelandet till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutar att utse ny ledamot och ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 27 september 2023 till och med den 14 oktober 2026.

Kommun: Färgelanda kommun

Parti: Centerpartiet

Ny ledamot: Håkan Melin

Avgången ledamot: Marianne Olsson

Ny ersättare: Kristina Ivarsson

Beslutsunderlag:

Beslut om efterträdarval efter Marianne Olsson (C), dat 2023-10-05

Sändlista:

Håkan Melin (C)

Kristina Ivarsson (C)

Izabel Flood

Kommunsekreterare

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Protokoll

1 (3)

Datum
2023-10-05

Ärendebeteckning
201-37515-2023

Färgelanda kommun

Ny ledamot och ersättare för ledamot i kommunfullmäktige

Beslut

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutar att utse ny ledamot och ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 27 september 2023 till och med den 14 oktober 2026.

Kommun: Färgelanda kommun

Parti: Centerpartiet

Ny ledamot: Håkan Melin

Avgången ledamot: Marianne Olsson

Ny ersättare: Kristina Ivarsson

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Färgelanda kommun har kommit in med en begäran om ny sammanräkning. Detta med anledning av att Marianne Olsson har avsagt sig uppdraget.

Motivering till beslutet

Om en ledamot i kommunfullmäktige avgår under valperioden, ska länsstyrelsen efter anmälan utse en ny ledamot. Länsstyrelsen ska vid behov även utse ersättare i kommunfullmäktige.

Bestämmelser som beslutet grundas på

14 kap. 13–23 §§ vallagen (2005:837).

Information

Bevis (protokollsutdrag) utfärdas för de som berörs av beslutet.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av handläggare David Forsberg med handläggare Tiina Hietala som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Centerpartiet
Håkan Melin
Kristina Ivarsson

Bilagor

1. Överklagandehänvisning Valprovsnämnden

Du kan överklaga beslutet hos Valprovsnämnden

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Valprovsnämnden.

Hur överklagar jag beslutet?

Lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tio dagar** från dagen för beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Valprovsnämnden som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 37515-2023.

Aktuella ledamöter och ersättare

De som berörs av beslutet har markerats med en asterisk (*) i följande sammanställning.

Kommun/region: Färgelanda

Valkrets: Färgelanda

Parti: Centerpartiet

Invalsdatum: 2023-09-27

Ledamot

Bernhardsson, Tobias

Blomberg, Ann

Hallberg, Sandra

Melin, Håkan *

Faraah, Mohamud Faraah

Blom, Louise

Ersättare

1. Svensson, Sarah

2. Örn, Elisabet

3. Ivarsson, Kristina *

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-10-02
2023/14

Kommunfullmäktige

Ej verkställda beslut enligt SoL och LSS 2023

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att lägga Rapport över ej verkställda gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade - LSS, kvartal 2 (Q2) år 2023 till handlingarna och överlämnar dessa till revisorerna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i socialnämnden 2023-09-26.

Ärendebeskrivning

Kommunen är skyldig att till kommunfullmäktige respektive kommunens revisorer och myndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO) rapportera gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader samt avbrott i verkställigheten (enligt § 28f – 28h LSS). Vidare skall kommunen ange vilka typer av insatser och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut skulle ha varit verkställt. Om IVO bedömer att insatser inte verkställts inom skälig tid har myndigheten en skyldighet att ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av en särskild avgift

I nedanstående tabell redovisas de beslut som inte har kunnat verkställas inom tre månader för kvartal 2, 2023 (April-Juni).

Nr	Kvinna (x)	Man (x)	Tid sedan beslut (dagar)	Typ av bistånd	Orsak till att beslutet ej kunnat verkställas
1		X	149	Daglig verksamhet	Person accepterat förslag, men befinner sig på annan ort än där insatsen erbjuds.

För perioden finns det inga insatser som avbrutits på eget initiativ. Det finns inga ärenden som IVO har valt att gå vidare med till domstol och ansökt om åläggande om särskild avgift.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-02.

Protokollsutdrag socialnämnden, dat 2023-09-06 § 78

Izabel Flood

Kommunsekreterare

SN § 78 Dnr 2023/14
Ej verkställda beslut enligt SoL och LSS 2023

Socialnämnds beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige lägger Rapport över ej verkställda gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade - LSS, kvartal 2 (Q2) år 2023 till handlingarna och överlämnar dessa till revisorerna.

Ärendebeskrivning

Kommunen är skyldig att till kommunfullmäktige respektive kommunens revisorer och myndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO) rapportera gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader samt avbrott i verkställigheten (enligt § 28f – 28h LSS). Vidare skall kommunen ange vilka typer av insatser och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut skulle ha varit verkställt. Om IVO bedömer att insatser inte verkställts inom skälig tid har myndigheten en skyldighet att ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av en särskild avgift

I nedanstående tabell redovisas de beslut som inte har kunnat verkställas inom tre månader för kvartal 2, 2023 (April-Juni).

Nr	Kvinna (x)	Man (x)	Tid sedan beslut (dagar)	Typ av bistånd	Orsak till att beslutet ej kunnat verkställas
1		X	149	Daglig verksamhet	Person accepterat förslag, men befinner sig på annan ort än där insatsen erbjuds.

För perioden finns det inga insatser som avbrutits på eget initiativ. Det finns inga ärenden som IVO har valt att gå vidare med till domstol och ansökt om åläggande om särskild avgift.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-08-30

Sändlista

Kommunfullmäktige
Kommunens revisorer

Justering			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

MOTION

Inrättande av 1:e vice ordförande kommunstyrelsen

Under flera mandatperioder har kommunstyrelsen haft tre i presidiet ordförande samt förste och andre vice ordförande vilket har fungerat bra. Ordförande är tillika kommunalråd och andre vice tillika oppositionsråd. Detta har varit en avlastning för ordföranden då dennes uppgifter är omfattande och oftast är betydligt mer än den arvoderade tiden på 100 procent.

Denna mandatperioden valde man att ta bort 1:e vice ordförande och detta märks på arbetsbelastningen.

Med anledning av ovanstående yrkar vi på

Att man tittar på kostnaden för att arvoda 1:e vice ordförande och hur detta kan tänkas finansieras.

Att man tittar igenom arvodesreglemente för en eventuell revidering.

Att man tittar igenom kommunstyrelsens reglemente för en eventuell revidering.

Ulla Börjesson
Kommunfullmäktige
ledamot (S)

Linda Jansson
Kommunfullmäktige
ledamot (M)

Ingo Asplund
Kommunfullmäktige
ledamot (L)

Enkel fråga

Till Ulla Börjesson (s), kommunstyrelsens ordförande

Sedan fullmäktige den 27 september fattade beslutet att snöröjningen blir kvar hela vintersäsongen 2023–24, har kommunstyrelsens ordförande tillsett att väghållarna fått information om de ändrade förutsättningarna inför stundande vinter? Om ja, på vilket sätt? Om nej, hur avses detta kommuniceras till berörda väghållare?

Tobias Bernhardsson (c)

Kommunfullmäktigeledamot

**KS § 141 Dnr 2023/5
Godkännande av delårsrapport 2023**

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner kommunstyrelsens och nämndernas delårsrapporter för perioden 1 januari 2023 – 31 augusti 2023 och lägger dem till handlingarna.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att godkänna Färgelanda kommuns delårsrapport för perioden 1 januari 2023 – 31 augusti 2023 och överlämna delårsbokslutet till revisionen för granskning.

Ärendets beredning

Socialnämnden behandlade sektor Omsorgs delårsrapport den 26 september 2023 § 81 (dnr SN 2023/5) och beslutade att godkänna delårsrapporten. Utbildningsnämnden behandlade sektor Barn- och Utbildnings delårsrapport den 26 september 2023 § 74 (dnr UN 2023/5) och beslutade att godkänna delårsrapporten. Utbildningsnämnden beslutade även att förvaltningen får i uppdrag att ta fram och vidta åtgärder för att nå ett nollresultat för utbildningsnämnden vid årets slut.

Ärendebeskrivning

Resultatet för årets första åtta månader uppgår till 15,6 mnkr, vilket är 21,1 mnkr bättre än budget. Prognosen för helåret visar ett årsresultat på 3,1 mnkr, vilket är 11,3 mnkr bättre än budgeterat resultat för 2023. Det skulle innebära att balanskravet kommer att uppfyllas för året.

Nämnderna prognostiserar en negativ avvikelse jämfört med budget på 5,7 mnkr för helåret, vilket är 10 mnkr bättre än den prognos som lämnats per sista mars. De största förändringarna finns inom Socialnämndens och Utbildningsnämndens verksamhetsområden.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott jämfört med budget på 2,7 mnkr. Socialnämnden behandlade sektor Omsorgs delårsrapport den 26 september 2023 § 81 (dnr SN 2023/5) och beslutade att godkänna delårsrapporten.

Utbildningsnämnden prognostiserar ett underskott jämfört med budget på 2,5 mnkr. Utbildningsnämnden behandlade sektor Barn- och Utbildnings delårsrapport den 26 september 2023 § 74 (dnr UN 2023/5) och beslutade att godkänna delårsrapporten.

Kommunstyrelsen prognostiserar ett underskott jämfört med budget på

0,550 mnkr, varav avdelning Samhällsutveckling prognostiserar ett överskott jämfört med budget på 0,450 mnkr. Det innebär med andra ord en negativ avvikelse med 1 mnkr för kommunstyrelsens övriga verksamheter.

Kommunfullmäktige prognostiserar en budget i balans.

Finansverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse jämfört med budget på 17 mnkr för helåret. Detta beror på att skatteprognosen är 9 mnkr bättre än budgeterat samt att kommunen har erhållit generella bidrag från staten på 8 mnkr. Prognosen visar således en budget i balans för kommunen som helhet, vilket i så fall skulle innebära ett resultat på 3,1 mnkr för 2023.

I den totala delårsrapporten för Färgelanda kommun ingår socialnämndens och utbildningsnämndens delårsrapport varför dessa inte bifogas som separat handling.

Under ett flertal år har på olika sätt påvisats att den ekonomiska situationen kräver beslut och åtgärder för att nå en långsiktigt sund ekonomi. Kommunen står fortsatt inför mycket stora utmaningar. Dessa utmaningar kommer fortsätta om inte beslut fattas och åtgärder vidtas. Dessutom drabbas kommunen, precis som privatpersoner, företag och andra offentliga organisationer, av rådande samhällsekonomiska läge. Det innebär bland annat hög inflation med stora kostnadsökningar och kraftigt höjda räntor. Inflationen tillsammans med nya pensionsavtal innebär också kraftigt ökade pensionskostnader för kommuner och regioner.

I organisationen gäller noggrann vakansprövning av alla tjänster och att beslut kring rekrytering av chefs- samt sektors- och avdelningsövergripande funktioner hanteras av kommundirektören. Budgetuppföljning ska ske till närmast överordnad chef med redovisning av förslag på åtgärder utifrån uppdraget att ha en budget i balans. Utöver ovanstående gäller stor restriktivitet avseende inköp samt särskilda aktiviteter, insatser och projekt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-09-27

Delårsrapport augusti 2023 (inklusive prognos), dat 2023-09-27

Sändlista

Kommunstyrelsen
Utbildningsnämnden
Socialnämnden
Ekonomichef

Till
Fullmäktige i Färgelanda kommun

För kännedom: Kommunstyrelsen

Revisorernas bedömning av delårsrapport

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2023-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

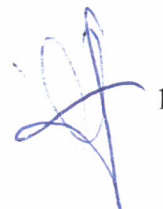
Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

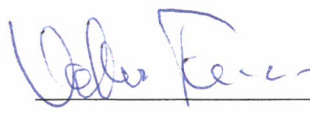
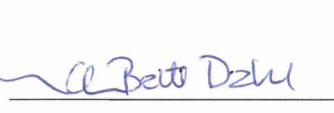
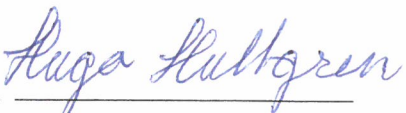
Granskningens resultat presenteras i bifogade rapport och yttrande.

Revisorerna samlade bedömning är att:

- delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2023.
- att det prognostiserade resultat delvis är förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2023.
- att verksamhetens utfall är förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten.

Färgelanda, 16 oktober 2023

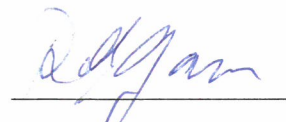
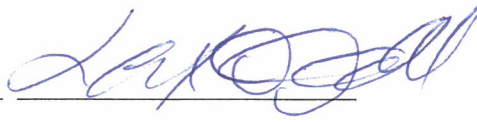
Volker Fransson

Ann-Britt Dahl

Hugo Hultgren

Ordförande

Vice ordförande

Rolf Gärn

Leif Dahl

Bilagor:

Rapport och yttrande över de sakkunnigas granskning av resultat enligt delårsrapport

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-08-31

Färgelanda kommun

Revisionsrapport
Oktober 2023

*Daniel Brandt
Matthew Matti*

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas delårsrapport/årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av respektive rapport. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i delårsrapport respektive årsredovisning förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i delårsrapport respektive årsredovisning förenligt med balanskravet?

I granskning av delårsrapport riktas fokus mot om det finns förutsättningar att mål och balanskrav kommer att uppnås för perioden.

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport respektive rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser delårsrapport/årsredovisning som upprättats per 2023-08-31 och som behandlats av kommunstyrelsen 2023-10-11.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och rött (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef/redovisningschef.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Kommunen har beslutat om mål avseende god ekonomisk hushållning.
- I förvaltningsberättelsen redovisas ett särskilt avsnitt benämnt “God ekonomisk hushållning”.
- I delårsrapporten redovisas det två finansiella mål för planperioden 2023-2025. Det prognostiseras att ett av två finansiella mål kommer att uppnås för helår.
- I delårsrapporten görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2023. Kommunfullmäktige har fastställt 23 verksamhetsmål för planperioden. Fyra av dessa ska följas upp i delårsrapporten, två är uppfyllda, ett är delvis uppfyllt och ett är inte uppfyllt. Övriga mål följs upp med årsredovisningen. Därav har ingen prognos om verksamhetsmålen uppfylls för helåret lämnats.
- Kommunen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2023.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- Balanskravsutredningen redovisas som ett separat avsnitt.
- Kommunen prognostiserar att klara balanskravet för år 2023.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i delårsrapport respektive årsredovisning förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?

- Finansiella mål

Delvis uppfyllt

- Verksamhetsmål

Ja, uppfyllt

2. Revisionsfråga 2

Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

- Följsamhet till balanskravet

Ja, uppfyllt

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Överväg att ändra till årliga mål, istället för en planperioden på flera år. Skulle resultera i en lättare uppföljning av mål och att man i god tid kan säkerställa åtgärder.

2023-10-16

Lars Dahlin

Uppdragsledare

Daniel Brandt

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Färgelanda kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den [datum]. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Sakkunniga biträdets yttrande om delårsrapport
Till revisorerna i Färgelanda kommun

Org.nr 212000-1421

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter för Färgelanda kommun för perioden 2023-01-01–2023-08-31. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga biträdets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Trollhättan den dag som framgår av min elektroniska underskrift

Öhrlings PriceWaterHouseCoopers

Daniel Larsson
Auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Sven Daniel Larsson

Daniel Larsson

2023-10-16 08:25:57 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Ekonomiavdelningen
Ekonomichef
Kristina Olsson

Tjänsteskrivelse
2023-09-22
2023/5

Kommunstyrelsen

Delårsbokslut augusti 2023 inklusive årsprognos

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner kommunstyrelsens och nämndernas delårsrapporter för perioden 1 januari 2023 – 31 augusti 2023 och lägger dem till handlingarna.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att godkänna Färgelanda kommuns delårsrapport för perioden 1 januari 2023 – 31 augusti 2023 och överlämna delårsbokslutet till revisionen för granskning.

Ärendets beredning

Socialnämnden behandlade sektor Omsorgs delårsrapport den 26 september 2023 § 81 (dnr SN 2023/5) och beslutade att godkänna delårsrapporten. Utbildningsnämnden behandlade sektor Barn- och Utbildnings delårsrapport den 26 september 2023 § 74 (dnr UN 2023/5) och beslutade att godkänna delårsrapporten. Utbildningsnämnden beslutade även att förvaltningen får i uppdrag att ta fram och vidta åtgärder för att nå ett nollresultat för utbildningsnämnden vid årets slut.

Ärendebeskrivning

Resultatet för årets första åtta månader uppgår till 15,6 mnkr, vilket är 21,1 mnkr bättre än budget. Prognosen för helåret visar ett årsresultat på 3,1 mnkr, vilket är 11,3 mnkr bättre än budgeterat resultat för 2023. Det skulle innebära att balanskravet kommer att uppfyllas för året.

Nämnderna prognostiserar en negativ avvikelse jämfört med budget på 5,7 mnkr för helåret, vilket är 10 mnkr bättre än den prognos som lämnats per sista mars. De största förändringarna finns inom Socialnämndens och Utbildningsnämndens verksamhetsområden.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott jämfört med budget på 2,7 mnkr. Socialnämnden behandlade sektor Omsorgs delårsrapport den 26 september 2023 § 81 (dnr SN 2023/5) och beslutade att godkänna delårsrapporten.

Utbildningsnämnden prognostiserar ett underskott jämfört med budget på

2,5 mnkr. Utbildningsnämnden behandlade sektor Barn- och Utbildnings delårsrapport den 26 september 2023 § 74 (dnr UN 2023/5) och beslutade att godkänna delårsrapporten.

Kommunstyrelsen prognostiserar ett underskott jämfört med budget på 0,550 mnkr, varav avdelning Samhällsutveckling prognostiserar ett överskott jämfört med budget på 0,450 mnkr. Det innebär med andra ord en negativ avvikelse med 1 mnkr för kommunstyrelsens övriga verksamheter.

Kommunfullmäktige prognostiserar en budget i balans.

Finansverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse jämfört med budget på 17 mnkr för helåret. Detta beror på att skatteprognosen är 9 mnkr bättre än budgeterat samt att kommunen har erhållit generella bidrag från staten på 8 mnkr. Prognosen visar således en budget i balans för kommunen som helhet, vilket i så fall skulle innebära ett resultat på 3,1 mnkr för 2023.

I den totala delårsrapporten för Färgelanda kommun ingår socialnämndens och utbildningsnämndens delårsrapport varför dessa inte bifogas som separat handling.

Under ett flertal år har på olika sätt påvisats att den ekonomiska situationen kräver beslut och åtgärder för att nå en långsiktigt sund ekonomi. Kommunen står fortsatt inför mycket stora utmaningar. Dessa utmaningar kommer fortsätta om inte beslut fattas och åtgärder vidtas. Dessutom drabbas kommunen, precis som privatpersoner, företag och andra offentliga organisationer, av rådande samhällsekonomiska läge. Det innebär bland annat hög inflation med stora kostnadsökningar och kraftigt höjda räntor. Inflationen tillsammans med nya pensionsavtal innebär också kraftigt ökade pensionskostnader för kommuner och regioner.

I organisationen gäller noggrann vakansprövning av alla tjänster och att beslut kring rekrytering av chefs- samt sektors- och avdelningsövergripande funktioner hanteras av kommundirektören. Budgetuppföljning ska ske till närmast överordnad chef med redovisning av förslag på åtgärder utifrån uppdraget att ha en budget i balans. Utöver ovanstående gäller stor restriktivitet avseende inköp samt särskilda aktiviteter, insatser och projekt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-09-27

Delårsrapport augusti 2023 (inklusive prognos), dat 2023-09-27

Sändlista:

Kommunstyrelsen

Utbildningsnämnden

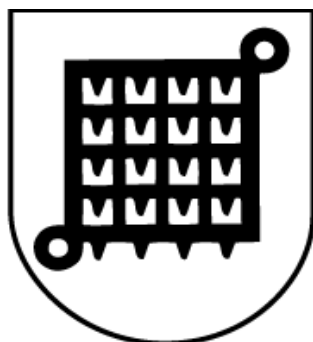
Socialnämnden

**Färgelanda
kommun**

Ekonomichef

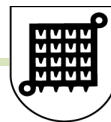
Kristina Olsson
Ekonomichef

Delårsrapport 2023

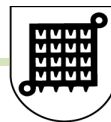
Färgelanda kommun

**Delår jan-
aug 2023**

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	3
<i>Förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning</i>	3
<i>Helårsprognos</i>	7
<i>Balanskravsresultat</i>	7
Resultaträkning	9
Balansräkning	10
Notförteckning	12
Drift- och Investeringsredovisning	17
Kommunfullmäktige	19
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	19
<i>Resultaträkning</i>	19
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	19
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	19
Kommunstyrelse och stab	20
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	20
<i>Resultaträkning</i>	20
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	20
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	21
Sektor samhällsutveckling	22
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	22
<i>Resultaträkning</i>	24
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	24
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	24
Utbildningsnämnden	25
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	25
<i>Resultaträkning</i>	25
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	25
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	26
<i>Volym/nyckeltal som sektorn vill rikta uppmärksamhet på</i>	27
Socialnämnden	28
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	28
<i>Resultaträkning</i>	28
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	28
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	29
<i>Volym- och nyckeltal</i>	30
Valbohem AB	32
<i>Verksamhet Valbohem AB</i>	32
<i>Resultaträkning Valbohem AB</i>	32
<i>Balansräkning Valbohem AB</i>	32
Färgelanda Vatten AB	33
<i>Verksamhet Färgelanda Vatten AB</i>	33
<i>Resultaträkning Färgelanda Vatten AB</i>	33
<i>Balansräkning Färgelanda Vatten AB</i>	33
Redovisningsprinciper	34
Begreppsförklaringar	35

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

Ekonomisk situation

Kommunens bekymmersamma ekonomiska situation har satt en stor prägel under året. Färgelanda har fortfarande ett mycket allvarligt ekonomiskt läge. Kommunen har visserligen vidtagit olika effektiviseringsåtgärder, men samtidigt har utmaningarna ökat. Samhällskrisen, med bland annat krig i Europa, har påverkat och påverkar fortfarande såväl privatpersoner och företag som den offentliga verksamheten. För kommunen har det inneburit ökade kostnader, hög inflation och kraftigt ökade pensions- och räntekostnader. Då kommunen inte har en ekonomi i balans sedan tidigare och således saknar buffertar, så har det ekonomiska läget blivit än tuffare.

I organisationen gäller noggrann vakansprövning av alla tjänster och att beslut kring rekrytering av chefs- samt sektors- och avdelningsövergripande funktioner hanteras av kommundirektören. Budgetuppföljning ska ske till närmast överordnad chef med redovisning av förslag på åtgärder utifrån uppdraget att ha en budget i balans. Utöver ovanstående gäller stor restriktivitet avseende inköp samt särskilda aktiviteter, insatser och projekt.

SKR Projekt - Prislappsmodellen

Den 31 maj 2023 (§ 92) beslutade kommunstyrelsen om Färgelanda kommuns deltagande i SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) projekt Prislappsmodellen. Målet är att genomföra en budgetprocess som utgår från en resursfördelningsmodell baserad på verksamheternas prislappar. Projektet har påbörjats under augusti.

Organisation

Ny utbildningschef har tillträtt under augusti 2023. Även Åmål har nu visat intresse för samverkan i Dalsland.

Samverkan

Socialchefen är för närvarande socialchef även i Dals-Ed.

Gatersbyn 120 Fastighets AB

Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-15, KF § 35 Dnr 2020/87, att Gatersbyn 120 Fastighets AB ska träda i frivillig likvidation och uppdrog till styrelsen och ägarombudet att vidta erforderliga åtgärder för att genomföra likvidationen. Processen har av olika anledningar blivit försenad, men 2023-05-25 avslutades likvidationen.

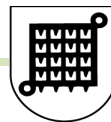
Förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning

Kommuner har sedan 1990-talet enligt kommunallagen haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. I början av 2000-talet tillkom även balanskravet och under 2013 infördes en möjlighet till resultatutjämningsreserver. Samtliga dessa lagstiftningskrav ska följas upp i årsredovisningens och delårsboksutlåtets förvaltningsberättelse.

I detta avsnitt görs en analys av kommunens mål för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställt. I kommande avsnitt görs en balanskravsutredning och redovisning av resultatutjämningsreserven (RUR).

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ha fastställda riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Kommunen ska även fastställa finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Kommunen ska också besluta om man vill använda sig av en resultatutjämningsreserv.

Av Mål- och resursplan 2023–2025, antagen av kommunfullmäktige 2022-12-19 § 149 framgår att enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Miniminivån i lagkravet är det så kallade balanskravet, vilket innebär att kostnaderna inte får överstiga intäkterna. För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs ett positivt resultat, för att också bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden. I god ekonomisk hushållning inryms också att varje generation ska bära kostnaderna för den service den konsumerar samt att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För Färgelanda kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunen uppfyller 100% av de finansiella målen samt minst 75% av verksamhetsmålen som är antagna av kommunfullmäktige.

Finansiella mål

För planperioden 2023–2025 har två finansiella mål fastställts av Kommunfullmäktige:

- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till 2,0 - 4,0 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten årligen ska öka och på sikt uppgå till minst 35 procent.

Färgelanda kommun behöver på sikt ha en resultatnivå på 5,0 - 6,0 procent utifrån bland annat det stora investeringsbehov som finns.

I Mål- och resursplan 2023–2025 (KF 2022-12-19 § 149) har revideringar gjorts utifrån nya prognoser gällande; skatteintäkter och generella bidrag, index, pensions- och räntekostnader. Detta resulterade i negativa resultat för planperioden. 2023 års negativa resultat bedömdes kunna täckas av resultatutjämningsreserv. För att kunna uppnå en relevant resultatnivå för 2024 och 2025 krävs kraftfulla politiska beslut.

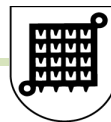
Årets finansiella mål	Utfall 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Resultat, %	4,8	- 1,75	0,6
Resultat, mnkr	15,6	- 8,2	3,1
Soliditet, %	34,4	35	ca 32

Av delårsrapporten framgår att balanskravet för perioden uppfylls och att det även förväntas uppfyllas för helåret. Kommunen som helhet redovisar ett positivt resultat på 15,6 mnkr för perioden, vilket motsvarar 4,8 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag. Det finansiella resultatmålet uppnås således för perioden. För helåret prognostiseras ett positivt resultat på 3,1 mnkr, vilket motsvarar 0,6 procent av prognostiserade skatteintäkter och statsbidrag. Prognosen är således bättre än budgeterat resultatet för 2023, men uppnår inte planperiodens finansiella mål.

Vid föregående årsskifte uppgick soliditeten till 31,7 procent vilket var en förbättring med 5 procentenheter jämfört med 2021. Per sista augusti 2023 uppgick soliditeten till 34,4 procent. Lämnad årsprognos påvisar en soliditet för 2023 på ca 32 procent, vilket i så fall skulle innebära en marginell förbättring jämfört med 2022 och soliditetsmålet skulle i så fall uppnås. Positiva resultat är den faktor som utgör största anledningen till en soliditetsökning.

Den ekonomiska situationen är fortsatt mycket allvarig och bekymmersam, även om 2023 prognostiserar en budget i balans på sista raden. Det är förbättrad skatteprognos och tillfälliga generella bidrag som gör detta möjligt. Verksamheterna prognostiserar fortfarande stora underskott.

Under ett flertal år har på olika sätt påvisats att den ekonomiska situationen kräver beslut och åtgärder för att nå en långsiktigt sund ekonomi. Kommunen står fortsatt inför mycket stora utmaningar. Dessa utmaningar kommer fortsätta om inte beslut fattas och åtgärder vidtas. Dessutom drabbas kommunen, precis som privatpersoner, företag och andra offentliga organisationer, av rådande samhällsekonomiska läge. Det innebär bland annat hög inflation med stora kostnadsökningar och kraftigt höjda räntor. Inflationen tillsammans med nya pensionsavtal innebär också kraftigt ökade pensionskostnader för kommuner och regioner.

Verksamhetsmål

Genomföra förändringsresan och bli en bättre arbetsgivare (destinerad nämnd: kommunstyrelsen)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Stärka medarbetarengagemanget (förbättrat HME-index)	1. Medarbetarenkät	Följs upp i årsredovisningen
2. Förbättra arbetsgivarvarumärket	2. Medarbetarenkät	Följs upp i årsredovisningen
3. Minskad total sjukfrånvaro	3. Nyckeltal	Följs upp i årsredovisningen
Stärkta skolresultat i ändamålsenliga, trygga skolor (destinerad nämnd: utbildningsnämnden)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Öka elevernas måloppfyllelse	1. Nationella prov i årskurs 3, 6 och 9	Årskurs 3: Jämförelse saknas. Årskurs 6: Resultaten i svenska och engelska har ökat, medan resultaten i matematik har minskat. Årskurs 9: Resultaten i svenska och matematik har ökat, medan resultaten i engelska har minskat. (mer information finns i avsnittet "Volym/nyckeltal" under Utbildningsnämnden.)
2. Öka antalet behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram	2. Antalet behöriga elever till yrkesprogram	Gymnasiebehörigheten till yrkesprogram har minskat. (mer information finns i avsnittet "Volym/nyckeltal" under Utbildningsnämnden.)
3. Ökad motivation och lust att lära	3. Årlig enkät i åk 6–9	Följs upp i årsredovisningen.
4. Alla barn och elever ska uppleva en trygg skolmiljö	4. Årlig enkät i åk 6–9	Följs upp i årsredovisningen.
Utvecklad omsorg med individen i fokus (destinerad nämnd: socialnämnden, kommunstyrelsen (punkt 3))		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Graden av nöjdhet över brukarinflytande ska öka	1. Socialstyrelsens enkät	Följs upp i årsredovisningen
2. Öka användandet av digitala verktyg och nya arbetssätt	2. Nyckeltal	Följs upp i årsredovisningen
3. Antalet försörjningsbidragstagare med aktivitet/aktiv genomförandeplan inom 7 dagar ska öka	3. Nyckeltal/ärendegranskning	Följs upp i årsredovisningen

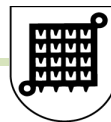

4. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd över 3 år ska minska.	4. Nyckeltal/ärendegranskning	Följs upp i årsredovisningen
Byggnad & boende i hela kommunen (destinerad nämnd: kommunstyrelsen)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Öka antalet antagna detaljplaner	1. Nyckeltal.	Under 2023 har en detaljplan antagits.
2. Främja ökat bostadsbyggande	2. Antal beviljade bygglov.	Under första halvåret 2023 beviljades 6 bygglov rörande enbostadshus, varav 2 avser nybyggnad.
3. Brukarnöjdheten inom myndighetsutövningen ska vara minst 75 %	3. Egen brukarenkät.	Följs upp i årsredovisningen
4. Öka antalet sålda bostadstomter	4. Nyckeltal	Följs upp i årsredovisningen
Underlätta för företagen att växa (destinerad nämnd: kommunstyrelsen)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Antalet företag i kommunen ska öka	1. Nyckeltal	Följs upp i årsredovisningen
2. Öka antalet byggklara småindustritomter	2. Nyckeltal	Följs upp i årsredovisningen
3. Rankingen i Svenskt Näringsliv ska öka	3. SNI	Följs upp i årsredovisningen
Agenda 2030 (destinerad nämnd: alla)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Matsvinnet ska minska	1. Nyckeltal.	Följs upp i årsredovisningen
2. Öka kunskapen i organisationen om Agenda 2030	2. Egen enkät	Följs upp i årsredovisningen
3. Andelen ekologiska och närproducerade livsmedel som köps in till kommunen ska öka inom givna ekonomiska ramar	3. Nyckeltal	Följs upp i årsredovisningen
4. Energiförbrukningen i kommunens fastigheter ska minska*	4. Nyckeltal	Följs upp i årsredovisningen
5. Minska fossilberoende i fordonsflottan*	5. Nyckeltal	Följs upp i årsredovisningen

Kommunfullmäktige har fastställt 23 verksamhetsmål för planperioden. Fyra av dessa ska följas upp i delårsrapporten, två är uppfyllda, ett är delvis uppfyllt och ett är inte uppfyllt. Övriga mål följs upp först i samband med årsredovisningen. Det är således omöjligt att prognostisera om verksamhetsmålen kommer att uppfyllas för helåret eller inte.

Sammanfattning god ekonomisk hushållning

Utifrån ovanstående redovisning kan konstateras att ett av de två finansiella målen för planperioden förväntas uppnås för helåret. Beträffande verksamhetsmålen är det i dagsläget omöjligt att lämna

någon prognos. Fullmäktige har beslutat att 100 % av de finansiella målen och minst 75 % av verksamhetsmålen ska vara uppfyllda för att god ekonomisk hushållning ska föreligga. Färgelanda kommun lever således inte upp till villkoren för god ekonomisk hushållning.

Helårsprognos

En viktig förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning är en god budgetföljsamhet i verksamheten. Budgetföljsamheten mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar. Stora negativa budgetavvikelser innebär inte god ekonomisk hushållning.

Driftsredovisningen visar verksamheternas resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget. I nämndernas redovisning ingår både externa kostnader och avskrivningar samt interna poster såsom interna debiteringar, personalkostnadspålägg och internränta. Nämnderna prognostiserar en negativ avvikelse jämfört med budget på 5,7 mnkr för helåret. Nämndernas avvikelser samt prognoser kommenteras under respektive nämnds avsnitt.

Finansverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse jämfört med budget på 17 mnkr för helåret. Detta beror på att skatteprognosen är 9 mnkr bättre än budgeterat samt att kommunen har erhållit generella bidrag från staten på 8 mnkr.

Prognosen visar således en budget i balans för 2023 för kommunen som helhet, vilket i så fall skulle innebära ett resultat på 3,1 mnkr.

Balanskravsresultat

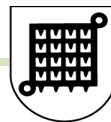
Balanskravsresultat

Belopp i tkr	Prognos 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
(=) Årets resultat enligt resultaträkningen	3 062	30 740	3 261	-10 603
(-) Samtliga realisationsvinster				
(+) Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet				
(+) Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
(-/+) Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(+/-) Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(=) Årets resultat efter balanskravsjusteringar	3 062	30 740	3 261	-10 603
(-) Reservering av medel till resultatutjämningsreserv		-26 115		
(+) Användning av medel från resultatutjämningsreserv				10 603
(=) Balanskravsresultat	3 062	4 625	3 261	0

Kommunfullmäktige antog **Riktlinjer för Resultatutjämningsreserv (RUR)** den 2013-12-11 §151, dnr 2013-569. Av dessa framgår:

Avsättning bör ske i sådan omfattning att kommunen tror sig kunna klara en normal konjunkturedgång utan att detta påverkar verksamheten kortsiktigt. Avsättning till resultatutjämningsreserv sker årligen enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen. Även om en planerad avsättning kan beslutas i budgeten så är det först när resultatet för året är klart som den slutliga avsättningen kan avgöras.

Disposition ska i princip endast ske då kommunens skatteintäkter får en svag utveckling till följd av en konjunkturedgång. En konjunkturedgång kan anses inträffa när det råder en allmän enighet om detta bland kommunernas företrädare. Överläggning med kommunens revisorer bör också ske inför beslut. Vid disposition bör även en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig.

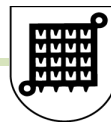

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med bokslut för att täcka oplanerade underskott.

Kommunallagens balanskrav definieras som att intäkterna ska överstiga kostnaderna för varje år och gäller kommunen, inte koncernen. Balanskravsutredningen ovan visar att kommunen prognostiserar att klara balanskravet för 2023. Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat regleras under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske.

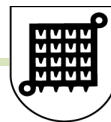
Under 2013 beslutades om riktlinjer, som beskrivits ovan, för att ge möjlighet att reservera och disponera medel i en så kallad resultatutjämningsreserv (RUR). För åren 2010-2012 avsattes 14 575 tkr till resultatutjämningsreserven. Av de avsatta medlen har 10 603 tkr använts för att reglera det negativa resultatet för 2020, kvarvarande medel i resultatutjämningsreserven var därefter 3 972 tkr. I samband med bokslutet 2022 avsattes ytterligare 26 115 tkr. Resultatutjämningsreserven uppgår efter denna avsättning till 30 087 tkr.

Enligt kommunallagen får medel från resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med SKR:s nuvarande prognos skulle det vara möjligt för 2024. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat. (SKR Cirkulär 23:36)

Resultaträkning

Kommunen							
Belopp i Tkr	N o t	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse mot budget	Budget 2023	Prognos jämfört med budget
Verksamhetens intäkter	1	49 351	50 859	42 425	8 433	63 633	6 450
Verksamhetens kostnader	2	-316 201	-352 247	-353 644	1 398	-530 464	-11 170
Avskrivningar	3	-7 857	-7 741	-7 240	-501	-10 860	0
Verksamhetens nettokostnader		-274 707	-309 129	-318 459	9 330	-477 691	-4 720
Skatteintäkter	4	202 752	218 668	214 894	3 774	322 341	4 000
Generella statsbidrag och utjämning	5	98 131	107 455	98 664	8 790	147 996	13 000
Verksamhetens resultat		26 176	16 994	-4 901	21 894	-7 354	12 280
Finansiella intäkter	6	407	372	502	-130	753	0
Finansiella kostnader	7	-321	-1 724	-1 078	-646	-1 617	-1 000
Resultat efter finansiella poster		26 262	15 642	-5 477	21 118	-8 218	11 280
Extraordinära poster	7 b						
Periodens resultat		26 262	15 642	-5 477	21 118	-8 218	11 280

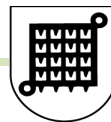
Balansräkning

Tabell

Belopp i Tkr	Not	Bokslut 202212	Bokslut 202308
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	8	0	1 179
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9 a, 9b	157 905	157 488
Maskiner och inventarier	10 a, 10b	12 554	10 635
Finansiell leasing	11	126 423	119 475
Finansiella anläggningstillgångar	12	15 231	15 830
Summa anläggningstillgångar		312 113	304 607
Omsättningstillgångar			
Förråd m.m.		130	130
Fordringar	13	49 394	39 875
Kassa och bank	14	53 683	84 195
Summa omsättningstillgångar		103 207	124 200
SUMMA TILLGÅNGAR		415 320	428 807
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Årets resultat		30 740	15 642
Avgår avsättning till RUR		-26 115	0
Resultatutjämningsreserv		30 087	30 087
Övrigt eget kapital		97 140	101 767
Summa eget kapital		131 852	147 496
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	15	6 931	7 205
Andra avsättningar	16	70	70
Summa avsättningar		7 001	7 275
Skulder			
Långfristiga skulder	17	171 996	164 435
Kortfristiga skulder	18	104 471	109 601
Summa skulder		276 467	274 036
S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER		415 320	428 807

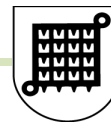

Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser	19	120 448	120 551
Borgensförbindelser	20	228 500	234 500

Notförteckning

Belopp i Tkr	Kommunen	
	202 208	202 308
Not 1 Intäkter		
Statsbidrag	19 211	19 835
Övriga bidrag	1 017	350
Konsumtionsavgifter	5 978	6 617
Huvudavgift (Bo-/vård-/musikskoleavgift/färdtjänst m.m.)	3 248	3 293
Kostersättning	0	0
Avgifter från andra kommuner	0	0
Övriga avgifter	3 371	3 996
Försäljning	8 771	9 092
Hysesintäkter	4 559	5 570
Övriga intäkter	3 196	2 106
Fastighetsförsäljning	0	0
Summa	49 351	50 859
Not 2 Kostnader		
Personalkostnader	192 234	209 611
Material	9 846	12 786
Köpta tjänster	22 225	30 462
Entreprenader	64 213	73 171
Kostnader för räkenskapsrevision avseende fg år	0	0
Övriga kostnader/Bidrag	27 683	26 217
Summa	316 201	352 247
Not 3 Avskrivningar		
Immateriella anläggningstillgångar	0	127
Inventarier	1 940	5 650
Fastigheter	5 917	1 964
Summa	7 857	7 741
Not 4 Skatteintäkter		
Kommunalskatt	204 217	215 371
Slutavräkning skattemedel	1 598	932
Prognos skatteavräkning	-3 063	2 365
Summa	202 752	218 668
Not 5 Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämning	68 506	71 317
Kostnadsutjämning	9 982	16 941
Fastighetsavgift	10 760	10 548
Utjämningsavgift LSS	-6 411	-7 829
Strukturbidrag/Införandebidrag	0	0
Regleringsbidrag/avgift	12 133	10 178
Generella bidrag från staten	3 161	6 300
Summa	98 131	107 455

Not 6 Finansiella intäkter

Utdelning	315	0
Ränteintäkter	0	320
Räntebidrag	0	0
Övriga finansiella intäkter	92	52
Summa	407	372

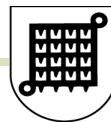
Not 7 Finansiella kostnader

Räntekostnad lån	114	796
Räntekostnad pensionsskuld	0	0
Övriga finansiella kostnader	207	928
Skatt pga. bokslutsdisposition	0	0
Summa	321	1 724

	202212	202308
Not 8 Immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Akkumulerad avskrivning	0	0
Årets investeringar	0	1306
Avskrivning	0	-127
Redovisat värde vid årets slut	0	1179
Not 9a Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	355 243	361 494
Akkumulerad avskrivning	-195 452	-203 590
Årets investeringar	7 238	5 285
Utrangering	0	0
Försäljning	-429	-267
Reavinst	201	216
Reaförlust	-55	0
Nedskrivning	0	0
Avskrivning	-8 841	-5 650
Redovisat värde vid årets slut	157 905	157 488
Genomsnittlig nyttjandeperiod 41 år		

Not 9b Specifikation mark, byggnader och tekniska anläggningar

Markreserv	13 281	13 230
Verksamhetsfastigheter	89 256	85 210
Fastigheter för affärsverksamhet	3 399	3 278
Publika fastigheter	21 732	21 229
Fastigheter för annan verksamhet	10 791	10 783
Övriga fastigheter inkl. VA-anläggningar	2 924	2 068
Pågående arbeten	16 522	21 690
Exploateringsmark	0	0
Summa	157 905	157 488

Not 10a Maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärde	73 038	76 330
Akkumulerad avskrivning	-60 905	-63 775
Årets investeringar	3 291	44
Utrangering	0	0
Försäljning	0	0
Reavinst	0	0
Reaförlust	0	0
Nedskrivning	0	0
Avskrivning	-2 870	-1 964
Redovisat värde vid årets slut	12 554	10 635

Not 10b Specifikation maskiner och inventarier

Maskiner	1 016	899
Inventarier	10 187	8 478
Bilar och andra transportmedel	675	623
Konst	0	0
Övriga maskiner och inventarier	676	635
Summa	12 554	10 635

Not 11 Finansiell leasing

Hyreskontrakt med avtalstid överstigande fem år

Avgifter inom ett år	10 421	10 421
Avgifter senare än ett år men inom fem år	41 688	41 688
Avgifter senare än fem år	74 314	67 366
Summa	126 423	119 475

Fotnot:

Hyreskontrakt med avtalstid mindre än fem år har klassificerats som operationella, även om de i övrigt uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal.

År 2017 var första året som denna klassificering enl. RKR 13.2 tillämpades.

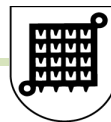
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	296 882	287 598
-----------------------------	---------	---------

Not 12 Finansiella tillgångar

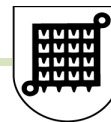
Inera AB	42	42
Valbohem AB	7 500	7 500
Färgelanda Vatten AB	2 500	2 500
Gatersbyn 120 Fastighets AB	50	0
Dalslands Turist AB	253	253
Kommuninvest Ekonomiska förening	4 798	5 447
Ödeborg Folkets Hus	48	48
HBV	40	40
Summa	15 231	15 830

Not 13 Kortfristiga fordringar

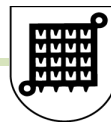
Kundfordringar	4 779	5 583
Värdereglering kundfordringar	0	-1 427
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	39 640	33 486

Mervärdesskatt	4 051	1 670
Övriga fordringar hos staten	921	528
Övriga fordringar	3	35
Summa	49 394	39 875
Not 14 Kassa och bank		
Handkassa	0	0
Kassa och bank	53 683	84 195
Summa	53 683	84 195
Not 15 Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser		
Pensioner	5 578	5 798
Löneskatt	1 353	1 407
Summa	6 931	7 205
Not 16 Övriga avsättningar		
Framtida underhåll av våtmarker	70	70
Övriga avsättningar	0	0
Summa	70	70
Not 17 Långfristiga skulder		
Långfristiga lån		
Ingående skuld	51 063	47 063
Nya lån	0	0
Amorteringar och lösen av lån	-4 000	-2 188
Utgående skuld	47 063	44 875
Övriga långfristiga skulder		
Norra Älvsborgs räddningsförbund	3 301	5 221
Leasingskuld långa hyreskontrakt	116 001	109 053
Skuld för statliga investeringsbidrag	5 631	5 286
Utgående skuld	124 933	119 560
Summa Långfristiga skulder	171 996	164 435
Fotnot:		
År 2017 var första året som RKR 13.2 tillämpades på långa hyreskontrakt.		
Not 18 kortfristiga skulder		
Kortfristig del av långfristiga lån	3 500	3 500
Kortfristig del av leasingskuld	10 422	10 422
Skuld till kollektiv slam och renhållning	1 062	1 335
Leverantörsskulder	15 028	12 837
NÄRF (individuell del pensioner)	406	370
Övriga skulder	26 170	26 582
VA kollektiv	0	0
Löneskatter	4 571	10 830
Mervärdesskatt	227	427
Upplupna löner	912	859
Upplupna semesterlöner	12 081	8 330

Upplupna sociala avgifter	10 251	3 928
Upplupna pensionskostnader	8 465	10 098
Upplupna räntekostnader	114	132
Övriga interimsskulder	11 262	19 951
Summa	104 471	109 601
Not 19 Pensionsförpliktelser		
Ansvarsförbindelse	98 871	98 954
Löneskatt	23 986	24 006
Avgår överskottsfond	-2 409	-2 409
Avgår avsättning	0	0
Summa	120 448	120 551
Not 20 Borgensförbindelser		
Egna Hem*	0	0
Kommuninvest	228 500	234 500
Summa	228 500	234 500

Drift- och Investeringsredovisning

Driftredovisning

Belopp i tkr	Kostnad	Intäkt	Netto 202308	Budget 202308	Periodens Avvikelse	Budget helår	Prognos Jämfört med Budget
Nämnd/Förvaltning/Sektor/Enhet							
Kommunfullmäktige	-1 741	0	-1 741	-1 896	155	-2 843	0
Kommunstyrelse och Stab	-38 966	3 975	-34 991	-32 426	-2 565	-48 639	-1 000
Sektor samhällsutveckling	-64 910	32 709	-32 201	-32 409	208	-48 607	450
Utbildningsnämnden	-178 813	55 791	-123 022	-120 663	-2 359	-180 997	-2 500
Socialnämnden	-130 393	19 547	-110 846	-107 980	-2 866	-161 969	-2 670
Summa verksamheten	-414 823	112 022	-302 801	-295 374	-7 427	-443 055	-5 720
Finansiering	-67 848	61 513	-6 335	-23 085	16 750	-34 638	1 000
- Arbetsgivaravgifter m.m.	-41 837	0	-41 837	-35 294	-6 543	-52 941	0
- Pensionskostnader	-30 573	0	-30 573	-40 008	9 435	-60 012	1 000
- Personalomkostnadspåslag (PO)	0	59 830	59 830	57 021	2 809	85 531	0
- Internränta	0	1 202	1 202	1 196	6	1 784	0
- Övrigt	4 562	481	5 043	-6 000	11 043	-9 000	0
Summa efter finansiering	-482 671	173 535	-309 136	-318 459	9 323	-477 693	-4 720
Skatteintäkter	0	218 668	218 668	214 894	3 774	322 341	4 000
Inkomst-/Kostnadsutjämningsbidrag	-7 829	88 257	80 428	80 914	-486	121 372	0
Kommunal fastighetsavgift	0	10 548	10 548	11 037	-489	16 556	0
Regleringsbidrag	0	10 178	10 178	6 713	3 465	10 070	5 000
Generella bidrag från staten	0	6 300	6 300	0	6 300	0	8 000
Finansiella intäkter	0	372	372	502	-130	753	0
Finansiella kostnader	-1 716	0	-1 716	-1 078	-638	-1 617	-1 000
TOTALT	-492 216	507 858	15 642	-5 477	21 119	-8 218	11 280

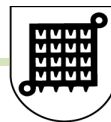
I posten Övrigt ingår avsättning för lönerevision 9 mnkr samt förändring av semesterlöneskuld (lägre) ca 3,7 mnkr.

Investeringsredovisning

	Nämnd	Beslut	Ack utfall 2022	Plan 2023	Utfall 2308	Avvikelse
Investeringar enligt beslut före 2023						
Framtidens vårdmiljö (FVM)	SN	3 180	1 615	1120		
Ny dataplattform	KS/IT	8 450	3 856	200	207	-7
E-arkiv	KS/IT		1 273		33	-33
LPA-system	KS/HR		2 498		424	-424
Ny förskola	UN	47 900				
Industriplan Högalid	KS	25 050	2 798			
SUMMA Infrastruktur och fastighetsinvesteringar		84 580	12 040	1 320	664	-464

	Nämnd	Beslut	Ack utfall 2022	Plan 2023	Utfall 2308	Avvikelse
Utrustningsinvesteringar-Reinvesteringar						
Grundram	KS	900		900		
Grundram	KS/SHU	460		460	175	285
Grundram	KS/IT	1 200		1 200	262	938
Grundram	UN	800		800		
Grundram- IKT-plan	UN/IKT	470		470	469	1
Grundram	SN	880	214	880	406	474
Summa årliga grundramar		4 710	214	4 710	1 312	1 698
Investeringsplan		Äskande				
Elevadministrationsprogram	UN	800		800		
Skolskjutsprogram	UN	300		300		
Verksamhetssystem	KS/stab	500		500		
Fastighet- underhållsplan	KS	59 427	2 446	7 607	2 874	4 733
Omstrukturering ÄO*	SN		124	382	671	-413
Investeringsbidrag ÄO*	SN			-382		
Energieffektiviseringar*	KS		175	11 325		
Investeringsbidrag*	KS			-5 662		
Gatubelysning, utbyte LED-lampor*	KS			7 965	912	3 103
Investeringsbidrag gatubelysning*	KS			-3 950		
Digitala arbetsverktyg	SN	1 000				
Summa EJ beslutade NYA Investeringar		60 427	2 745	18 885	4 457	7 423
SUMMA skattefinansierad investering		149 717	14 999	24 915	6 433	8 657
*i samband med ansökan till Kommundelegationen, ekonomi i balans						
Taxe- eller bidragsfinansierade investeringar	Nämnd	Beslut	Ack utfall 2022-12-31	Plan 2023	Utfall 2308	Avvikelse
Lärcentrum	UN/Vux		567			
Bommar ÅVS	KS/Teknik		356		200	
Fjärrvärmeanslutning	KS		601			

Kommunfullmäktige

Händelser av väsentlig betydelse

Resultaträkning

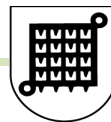
Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse mot budget
Intäkter	0	0	0	
Kommunbidrag	1 857	1 895	1 895	0
Summa intäkter	1 857	1 895	1 895	0
Personalkostnader	-831	-710	-852	142
Övriga kostnader	-394	-1 030	-1 043	13
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Summa kostnader	-1 225	-1 740	-1 895	155
Periodens resultat	632	155	0	155

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikels e 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Kommunfullmäktige	505	706	865	159	1 298	0
Kommunrevision	172	373	300	-72	450	0
Bygg-och trafiknämnd	73	50	109	58	163	0
Överförmyndare	402	608	571	-37	856	0
Valnämnd	71	4	51	47	76	0
Totalt	1 222	1 741	1 896	155	2 843	0

Analys av utfall per verksamhetsområde

Kommunfullmäktige visar ett överskott om ca 155 tkr, vilket bland annat har sin grund i ett inställt sammanträde och icke utnyttjade utbildningsmedel.

Kommunstyrelse och stab

Händelser av väsentlig betydelse

Ekonomiavdelningen har fortsatt arbetet kring kartläggning av ekonomiska processer som ska resultera i en tydlig fördelning av roller och ansvar. Detta är en betydelsefull del i den förändringsresa som kommunen påbörjat. Struktur, rutiner och tydlighet är viktiga delar för att nå en större effektivitet och en högre kvalitet. Utbildning av chefer har skett vid ett par tillfällen under året. Nya attestregler har tagits fram och antagits av kommunfullmäktige den 14 juni 2023 (§ 41). Budgetanvisningar har utvecklats och arbete pågår bland annat kring utveckling av budgetdokumentet.

Den 31 maj 2023 (§ 92) beslutade kommunstyrelsen om Färgelanda kommuns deltagande i SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) projekt Prislappsmodellen. Målet är att genomföra en budgetprocess som utgår från en resursfördelningsmodell baserad på verksamheternas prislappar. Projektet har påbörjats under augusti.

Kommunstyrelsens verksamheter har varit mycket hårt ansträngda på grund vakanser och sjukskrivningar, där flera funktioner haft dubbla eller flera uppdrag att ansvara för under längre tid då ersättare inte gått att finna.

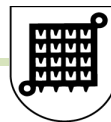
Samverkanslösningar med andra kommuner söks kontinuerligt och utredningar pågår inom en rad olika områden kring tänkbara samverkansområden, där syftet bland annat är att öka kvaliteten, effektiviteten och minska sårbarheten. Inom ramen för projektet "Det Goda Livet i Dalsland" pågår till exempel en utredning om tänkbar samverkan inom IT och digitalisering.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse mot budget
Intäkter	3 713	3 975	3 542	433
Kommunbidrag	29 950	32 426	32 426	0
Summa intäkter	33 663	36 401	35 968	433
Personalkostnader	-15 503	-16 184	-16 306	122
Övriga kostnader	-17 746	-21 266	-18 413	-2 853
Kapitalkostnader	-1 235	-1 516	-1 249	-267
Summa kostnader	-34 484	-38 966	-35 968	-2 998
Periodens resultat	-821	-2 565	0	-2 565

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Kommunstyrelsen	1 653	2 276	2 000	-276	3 000	0
Kommundirektör	10 945	13 828	11 403	-2 425	17 104	-950
Ekonomiavdelning	4 760	4 465	4 846	281	7 269	0
HR-och löneavdelning	4 773	4 580	5 204	624	7 806	200
Kansli-och IT avdelning	8 640	9 743	8 973	-769	13 460	-250
Totalt	30 771	34 892	32 426	-2 565	48 639	-1 000

Analys av utfall per verksamhetsområde

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen uppvisar en negativ avvikelse med 276 tkr, vilket har sin grund i att omställningsstöd motsvarande 350 tkr betalats ut. Den negativa avvikelsen kan dock hanteras inom ramen för kommunstyrelsens ofördelade medel, varför kommunstyrelsens prognos är en budget i balans.

Kommundirektör

Kommunledningen uppvisar en negativ budgetavvikelse på grund av ökade pensionskostnader på NÄRF motsvarande ca 1 800 tkr samt ökade personalkostnader. Vad gäller pensionskostnaderna finns medel avsatta inom finansverksamheten. Vad gäller underskottet avseende personalkostnader, beräknas detta minska genom kommande organisationsöversyn.

Ekonomiavdelning

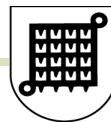
Ekonomiavdelningen visar en positiv avvikelse per augusti månad. Kostnaderna kring ekonomisystemet, som till viss del är beroende av volym, utgör en osäkerhetsfaktor. Avdelningen prognostiserar en budget i balans för 2023.

HR- och löneavdelning

Avdelningen har en positiv avvikelse per augusti månad. Det beror främst på att HR-chefen arbetat som tillförordnad utbildningschef januari till juni och en del av lönen därmed bekostats av sektor utbildning. Det finns också utrymme kvar på grund av att den fackliga tiden inte rapporterats in fullständigt samt att några fakturor för system ännu inte inkommit. Tidigare år har kostnaderna för företagshälsovård legat mycket över budget men än så länge finns det ett visst utrymme kvar. Det är ett tecken på att arbetsmiljöpolycyn som antogs tillsammans med det nya systematiska arbetsmiljöarbetet har haft positiv effekt.

Kansli- och IT avdelning

Kansli- och IT-avdelningens avvikelse härleds till en större engångskostnad som tagits och ännu inte är fördelad. Del av avvikelsen prognostiseras att minska till slutet av året. Vissa osäkerhetsfaktorer ligger kvar på grund av personalförändringar och omkostnader för dessa. Vi ser ökad användning av digitala verktyg och därtill ökade licenskostnader, men detta är i sammanhanget positivt i och med den digitala transformationen. Stort fokus under hösten ligger på struktur och fortsatt samverkan inom utveckling.

Sektor samhällsutveckling

Händelser av väsentlig betydelse

Sektor samhällsutveckling

Byggverksamhet

Bygglövsverksamheten har under perioden uppnått den lagstadgade handläggningstiden för bygglovsärenden som är tio veckor, medelvärde för handläggningstiden är 4,7 veckor. Den relativt korta handläggningstiden bedöms vara en faktor för ett främjat bostadsbyggande. Under första halvåret 2023 kunde 6 bygglov beviljas rörande enbostadshus, varav 2 avser nybyggnad. Verksamheten har fortsatt med att mäta kundnöjdhet i samband med myndighetsbesluten genom en enkätundersökning. Denna visar på en kundnöjdhet på 4,7 på en skala av 5.

Mark- och exploatering samt fastigheter och byggnader

En bostadstomt i Färgelanda tätort har sålts i syfte att bygga bostadshus. Några avverkningar har fått skjutas på på grund av extrem torka under försommaren. Några nya arrendeavtal har kommit till vilket ger ökade inkomster. Funktionen har verkat för olika privata initiativ gällande gång- och cykelvägar.

Under våren har en tjänst på Mark- och exploatering blivit vakant och ännu inte tillsatts.

Då det gäller fastigheter har en del projekt färdigställts som ny takpapp på sporthallen och matsalsbyggnaden på Valbo. Centrumhuset har fått ett nytt digitalt låssystem.

Plan & GIS

Under första halvåret av 2023 har två ändringar av detaljplan vunnit laga kraft. Arbetet med att ta fram en vattentjänstplan har initierats. Flera projekt löper på, såsom Grön infrastrukturplan och Attraktivt boende.

En GIS-portal har satts upp för att skapa ett enkelt verktyg för kommunanställda att använda de verktyg som finns. Det har även funnits ett arbete med att bistå olika fastighetsutredningar med GIS-underlag, framför allt olika scenarier med upptagningsområden. Kartor har även använts av snöröjare som kunnat uppdateras löpande.

Infrastruktur och kollektivtrafik

Planingenjören har deltagit på en pensionärsdialog och informerat om kollektivtrafik. Under våren har arbetet med en åtgärdsvalsstudie på väg 173 fortgått och beräknas klar senare i år. Löpande dialog med Trafikverket samt Västtrafik. Arbetet med förstudier beträffande kommunala fastigheter med utgångspunkt i lokalförsörjningsplanen har fortsatt under våren.

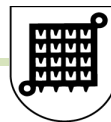
Kultur- och fritidsverksamhet inklusive bibliotek

För att vara en naturlig mötesplats har under våren bokfika, lunchmusik, knattebio, sagostunder och mycket mer erbjudits.

Glädjande är att andelen kommuninvånare som studerar på distans ökar i omfattning. Biblioteket har i möjligaste mån tillgodosett den ökade efterfrågan på kurslitteratur som detta medför.

En familjehylla med litteratur som belyser ämnen som graviditet, spädbarn- och småbarnstiden och vidare upp till tonårstiden. Även litteratur med fokus på social och mental ohälsa har skapats.

Ett läsprojekt med Pixi-böcker i förskolan har startats med syfte att öka tillgången och tillgängligheten på bra barnlitteratur. En IT kurs för seniorer med 8 tillfällen har genomförts under våren. Ett UX-projekt som utgår från användarupplevelse (user experience) har initierats för att utveckla skolbiblioteket utifrån elever och lärarnas önskemål och behov liksom "Talboken kommer"

där biblioteket har investerat i daisyspelare och taltidning för att erbjuda digital leverans till låntagare med funktionsnedsättning.

Enhet Tekniska

Händelser utöver det normala är ett stort arbete kring planering för att möjliggöra eventuell verkställighet av överflyttning av ansvaret för snöröjning till fastighetsägare och vägföreningar.

Samordnaren för städ har av sagt sig den delen och hela driften ligger nu på teknisk chef. Ett genomgripande arbete har genomförts för en budget i balans och ett betydande underskott har vänts.

Leverans av totalt 23 bilar till kommunens verksamheter är i fullgång.

Då det gäller återvinningsstationerna är ny leverantör upphandlad. Det gäller även fastighetsnära insamling för verksamheter och företagare där kommunen har samordningsansvar. Ett arbete är också igång föra att återvinningscentralen fortsatt ska ha tillstånd att hantera brandfarlig vara.

Enhet arbetsmarknad och integration

AMI har under året ingått ett projekt gränsgångarna/Steg1 tillsammans med samordningsförbundet vilket vänder sig till unga vuxna där arbete sker enligt en metod som kallas Beskeftigelse indikator projekt (Bip). Forskning visar på värdet av en organisation som kan anpassa sig efter individens behov. Projektet kommer vara länken mellan de myndigheter som individen har kontakt med som vårdcentral, IFO, försäkringskassa mm. Under projektiden kommer Samordningsförbundet finansiera halva lönen för en medarbetare under tre år.

Beslut att inte avyttra kyrkskolan medförde ändrade planer då verksamheten på kommunförrådet ej blev av. Nu byggs istället en ny lågtröskelverksamhet på kyrkskolan med en secondhandbutik och fritidsbank.

Förseningar av olika anledningar har medfört att Snickeriet inte kunnat tas i bruk som planerat.

Enhet Måltid

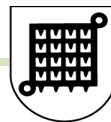
En utbildning för personal inom sektor Utbildning har hållits kring klimatsmarta måltider vilken delvis finansierades av folkhälsorådet. Måltidsenheten deltog också i ett projekt som gav utökad kunskap om våra lokala producenter samt framtida livsmedel.

En 5:e avdelning har öppnat på Håvestensgården, köket har utrustats och rutiner tas fram för att bemanna köket. Under pandemin har matsalen på Solgården varit stängd. Nu är serveringsköket renoverat och matsalen har åter öppnats. Måltid har fått tillgång till Swish som betalningsmetod.

Andelen anpassade kostar ökar och vi samarbetar med skolhälsovården för att hålla detta på en rimlig nivå.

Livsmedelspriserna ligger fortfarande på en hög nivå, men ökningstakten har lugnat sig något. Vi gör ständigt åtgärder för att vara återhållsamma med våra kostnader och hittills har vi hållit vår budget.

Även i år har vi haft pensionsavgångar, som leder till lite rörelse i måltidsenheten. Nu håller vi åter på med rekrytering på Solgården. Som ett led i att täcka bemanningsbehoven deltog vi på jobbmässan på Agneberg i Uddevalla.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse mot budget
Intäkter	31 610	32 709	28 834	3 875
Kommunbidrag	30 296	32 409	32 409	0
Summa intäkter	61 906	65 118	61 243	3 875
Personalkostnader	-24 855	-23 975	-24 056	81
Övriga kostnader	-29 041	-35 621	-32 016	-3 605
Kapitalkostnader	-5 560	-5 315	-5 171	-144
Summa kostnader	-59 456	-64 911	-61 243	-3 668
Periodens resultat	2 450	207	0	207

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikels e 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Tekniska enheten	4 436	6 000	3 303	-2 698	4 978	-900
Arbetsmarknad-och integrationsenheten	2 262	1 359	2 546	1 187	3 815	1 000
Mark-och fastighets enheten	18 754	22 525	23 725	1 200	35 562	400
Måltidsenheten	2 393	2 317	2 835	518	4 252	-50
Totalt	27 845	32 201	32 409	207	48 607	450

Analys av utfall per verksamhetsområde

Tekniska enheten

Eventuellt beslut om att ansvaret för snöröjningen ska övergå till fastighetsägare samt vägföreningar kommer att påverka hur årets resultat blir. Snöröjningsbidraget ska betalas ut nu i höst och fakturering till vägföreningarna för vinterväghållningen i tätorten kan bidra till att vi klarar hålla prognosen.

Belysning har blivit dyrare än beräknat och visar -632. Orsaken är att mindre elarbeten och reparationskostnaderna har ökat sedan föregående år. Elnätskostnaden har dock minskat hittills i år med ca -100tkr. Skadegörelse och slyröjning runt belysningspunkterna är andra kostnader som bidrar till minusresultatet.

Arbetsmarknadsenheten

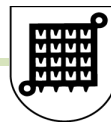
Då flera faktorer gjort att AMI inte kunnat utvecklas som det var tänkt och att bidragen för de ukrainska flyktingarna är idag större än utgifterna gör att AMI kommer ha ett överskott i slutet av året. Medvetenhet behöver finnas kring att bidragen som gör att vi går med ett överskott i nuläget när som helst kan dras tillbaka.

Mark-och fastighetsenheten

Intäkterna för bygglov har blivit större än budgeterat och tjänster har tidvis varit vakanta.

Måltidsenheten

Den negativa prognosen beror på att kundförlusten vilken är svårt att förutse varit större än förväntat.

Utbildningsnämnden

Händelser av väsentlig betydelse

Under vårterminen har sektorn haft en t.f. utbildningschef fram till 14 augusti 2023 då ordinarie tillträdde.

Fortsatt arbete med budget för att genomlysa verksamheten. Parallellt med detta har redovisningar lämnats av fastighetskonsultföretaget Norem AB vad gäller olika möjliga lösningar för att minska lokalytorna eftersom kommunen har en överkapacitet.

Skolinspektionen har förelagt huvudmannen att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Svar ska lämnas i oktober. Analysarbetet behöver utvecklas och detta är fokus bland annat på kompetensutvecklingsdagar.

Skolverket bidrar med insatser inom projektet "Samverkan bästa skola". Det sker både på enhetsnivå och huvudmannanivå i syfte att utveckla de områden som definieras som mest angelägna att arbeta vidare med.

Förändringar har skett i sektorns ledningsgrupp och ny rektor har börjat. Omfördelningar av ansvar har skett inom gruppen.

Rutiner och strukturer behöver arbetas igenom inom flera områden för att få effektiva processer. Resursfördelningsmodellen behöver utvärderas och ses över - särskilt med tanke på barn och elever i behov av särskilt stöd.

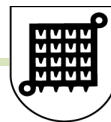
Stigens förskola har ingen verksamhet från höstterminen. Placerade barn och personal har flyttats till annan verksamhet.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse mot budget
Intäkter	60 388	55 791	54 744	1 047
Kommunbidrag	116 309	120 664	120 664	0
Summa intäkter	176 697	176 455	175 408	1 047
Personalkostnader	-71 165	-75 149	-65 583	-9 566
Övriga kostnader	-105 067	-103 637	-109 805	6 168
Kapitalkostnader	-33	-27	-20	-7
Summa kostnader	-176 265	-178 813	-175 408	-3 405
Periodens resultat	432	-2 358	0	-2 358

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Nämndsverksamhet	206	290	203	-86	305	-130
Musikskola	869	620	1 205	585	1 808	880
Fritidsgård	0	0	400	400	600	600
Förskola	24 938	26 385	26 615	230	39 923	350

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Grundskola inkl. fritids, grundsärskola och förskoleklass	62 145	67 334	61 652	-5 682	92 478	-7 880
Gymnasie- och gymnasiesärskola	21 182	22 360	22 971	611	34 457	370
Vuxenutbildning	2 538	3 266	2 631	-634	3 947	0
Förvaltningsledning	3 998	2 768	4 986	2 218	7 479	3 330
Totalt	115 876	123 023	120 663	-2 358	180 997	-2 500

Analys av utfall per verksamhetsområde

Förskola

Förskolan har ett stort underskott på enheterna och det beror i huvudsak på följande:

- Krav på 12-timmars öppethållande utifrån vårdnadshavarnas omsorgsbehov med många barn som har långa dagar och därigenom krävs hög personaltäthet under hela dagen
- Många barn med stora behov som kräver extra resurser
- Frånvaro bland personalen som kräver vikarier
- Små enheter som är sårbara vad gäller möjligheten att täcka upp för varandra vid personals frånvaro

Grundskola och fritidshem

Grundskola och fritidshem har ett stort underskott på enheterna och det beror i huvudsak på följande:

- Hög personalomsättning på vissa enheter vilket ger ett högre löneläge vid nyrekrytering
- Vikariekostnader på grund av frånvarande personal
- Svårigheter att anpassa verksamheten personalmässigt vad gäller sjukfrånvaro, inkonverterad personal och liknande. Övertalighetsprocesser tar lång tid innan de får ekonomisk effekt.
- Flera elever med stora behov
- Låg måluppfyllelse hos vissa årskurser som kräver extra insatser för att öka elevernas förutsättningar att nå målen
- Behov av extra stöd även under elevers vistelse i fritidshem - särskilt med tanke på trygghet och studiero

Anpassad grundskola

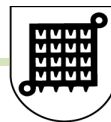
Verksamheten har ett mindre underskott. Elever kan tas emot när som helst under läsåret och behovet av stöd varierar kraftigt. Det är därför svårt att ha den långsiktighet planering som vore önskvärd. Det ställs stora krav på flexibilitet. Några elever är placerade i verksamheten, men läser enligt grundskolans kursplan (individintegrerade elever).

Vux

Verksamheten uppvisar en budget i balans. Finansiering sker till stor del av statsbidrag vilket ställer stora krav på flexibilitet och anpassning.

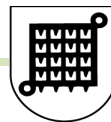
Central elevhälsa

Verksamheten uppvisar just nu ett mindre underskott, men räknar med att ha en budget i balans vid årets slut eftersom viss del av verksamheten är projektfinansierad samt att inga förändringar skett i övrig verksamhet.

Volym/nyckeltal som sektorn vill rikta uppmärksamhet på

Verksamhet	2 020	2 021	2 022	Utfall 202308
Grundskola:				
Meritvärde år 9	216	198	213	204
Resultat i nationella prov år 3 (%)				
Svenska				89
Matematik				86
Resultat i nationella prov år 6 (%)				
Svenska	85	87	70	79
Matematik	82	82	72	70
Engelska	82	87	80	85
Resultat i nationella prov år 9 (%):				
Svenska	N/A	N/A	88	90
Matematik	N/A	N/A	78	82
Engelska	N/A	N/A	88	78
Gymnasieskola:				
Gymnasiebehörighet % (yrkesprogram)	87	87	90	76
Andel som fullföljt utb. inom 4 år	65	72	N/A	N/A
Gymnasielever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	69	74	N/A	N/A
Alla kommuner	78	78	N/A	N/A

Socialnämnden

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har sektorn haft ett antal externa placeringar på bred front. Såväl inom IFOs verksamheter som inom socialpsykiatri har sektorn haft fler placeringar/åtaganden än det funnits budgeterade medel för. Dessa är svåra att förutse och har varit flera i antal.

Inom äldreomsorgen är det framför allt hemtjänsten som drar det stora underskottet. Detta beror i allt väsentligt på bemanningssituationen. Inte minst har sjuklönekostnader varit höga och timavlönad personal beständig. Situationen inom hemtjänsten behöver ses över för att nå en tillfredsställande nivå såväl för medarbetare som för ekonomi och brukare.

Inom enheten för stöd och service har det saknats medel för personal inom service- och gruppboendena. Därtill fick man dubbel kostnad i början av året för en placering med uppsägningstid samt ökade kostnader för personlig assistans.

Under året har man identifierat möjlighet att nyttja ett flertal statsbidrag. Utan dessa hade sektorn redovisat en negativ avvikelse per 31 augusti om ca - 7 800 tkr. Stor osäkerhet råder kring kommande års statsbidrag.

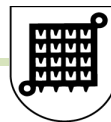
Under sensommaren har det kommit in två statsbidrag om totalt 5 000 tkr, dessa definieras som generella och kommer inte sektorn tillhanda utan politiska beslut. Dessa vilar ändå på prestationer utförda inom omsorgssektorn. Hade socialnämnden fått del av dessa skulle vi reducera vårt underskott betydligt i år. Högst sannolikt kommer flera riktade statsbidrag omdefinieras till generella från och med år 2024, vilket kommer ställa krav på ändrad beslutsgång avseende användande av dessa bidrag inom kommunen.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse mot budget
Intäkter	13 402	19 547	14 108	5 439
Kommunbidrag	99 175	107 979	107 979	0
Summa intäkter	112 577	127 526	122 087	5 439
Personalkostnader	-77 386	-84 978	-84 724	-254
Övriga kostnader	-36 341	-45 401	-37 349	-8 052
Kapitalkostnader	-24	-14	-14	0
Summa kostnader	-113 751	-130 393	-122 087	-8 306
Periodens resultat	-1 174	-2 867	0	-2 867

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Nämndsverksamhet	333	435	453	18	680	0
Omsorgskontor	8 825	8 862	7 431	-1 431	11 146	-2 000
Äldreomsorg	41 993	46 079	43 636	-2 445	65 454	-3 600
Kommunal hälso- och sjukvård	12 006	14 038	13 781	-257	20 672	-450

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Individ- och familjeomsorg	22 244	22 463	22 014	-449	33 020	0
Enheten för stöd och service	14 948	16 384	15 334	-1 050	23 000	-620
Sektorchef		2 586	5 331	2 747	7 997	4 000
Totalt	100 349	110 847	107 980	-2 867	161 969	-2 670

F g år redovisades sektorchef under omsorgskontor då båda ansvaren låg hos denne. 2023 är detta uppdelat varför särredovisning görs.

Analys av utfall per verksamhetsområde

Nämndsverksamhet

Prognos vid helår för Nämndsverksamheten är en budget i balans 0.

Omsorgskontoret

Till i år övergick socialpsykiatrin till omsorgskontoret vilken står för majoriteten av det underskott som redovisas (-2 008 tkr). Antalet placeringar och kostnaden för dessa överskrider budgeten. Från halvårsskiftet har man börjat fakturera ut en mindre del, vilket inte täcker kostnaden men i vart fall reducerar den.

Därtill har bostadsanpassningen även varit utmanande med fler uppdrag och högre kostnader än budgeterat (-642 tkr).

Övriga verksamheter redovisar positiva avvikelser, men är inte så pass i omfång att de kan kompensera de överskridanden som görs inom socialpsykiatrin och bostadsanpassningen (+1 219 tkr)

Prognosen har dock förändrats till det bättre jämfört med i Q1 2023 och spås landa omkring - 2 000 tkr för helåret 2023. Per 31 augusti redovisas på totalen ett underskott om -1 431 tkr.

Äldreomsorgen

Sammantaget redovisas ett underskott mot budget vid delårsredovisningen med

- 2 445 tkr vilket är ett sämre resultat jämfört med Q1 461 tkr.

Det största underskottet är att härröra till hemtjänsten - 1 678 tkr. Underskottet är att härröra till en underbudgeterad personalbudget, den beviljade insatstiden är mycket högre än budgeterade personalresurser. Under året kommer man nyttja medel från två statsbidrag.

Prognosen för helåret 2023 är förändrad till -3 600 tkr. Där det största underskottet spås komma från hemtjänstens verksamhet. Sjukfrånvaron har under året varit hög samtidigt som beviljade timmar legat stadigt högt på en reducerad personalstyrka.

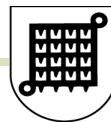
Utan de statsbidrag som trots allt kunnat nyttjas under året hade avvikelsen för samma period varit -3 400 tkr.

Därtill förväntar vi oss tillkommande kostnad för lösen av leasingbilar, ca 100 tkr.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott mot budget vid delårsredovisningen med - 449 tkr vilket är ett bättre resultat jämfört med Q1 - 878 tkr.

Underskottet har att härröra till ökade kostnader för placeringar av barn och unga, vuxna externt samt familjehemsvård.

Prognos för helåret 2023 för Individ- och familjeomsorgen spås bli 0, en budget i balans. Anledningen

är avslutade placeringar samtidigt som man identifierat statsbidrag vilket man nyttjar, samt minskade utbetalningar av försörjningsstöd.

Enheten för stöd och service

Redovisar ett underskott mot budget vid delårsredovisningen med - 1 050 tkr jämfört med Q1 - 310 tkr.

Underskottet har att härröra till ett avtal gällande boende barn som hade tre månaders uppsägningstid vilket medförde en kostnad för januari som inte var budgeterad och ökade personalkostnader. Därtill har man högre kostnader för personlig assistans än budgeterat.

Prognos för helåret 2023 i Enheten för stöd och service spås bli -620 tkr.

Sektorchef

Redovisar ett överskott mot budget vid delårsredovisningen med 2 747 tkr jämfört med Q1 574 tkr.

Överskottet är att härröra till pengar från Kommundelelegationen samt statsbidraget för god och säker vård. Dessa sammantaget kommer generera ett större överskott vilket spås landa omkring 4 000 tkr för helåret.

Kommunal hälso- och sjukvård

Redovisar ett underskott mot budget vid delårsredovisningen med - 257 tkr jämfört med Q1 304 tkr.

Underskottet är att härröra till vakanser då legitimerad personal har valt att säga upp sig och då det tagit tid att rekrytera ersättare och bemanningssjuksköterskor har behövt nyttjas i verksamheten. Utöver detta höga kostnader för sjukvårdsmateriel.

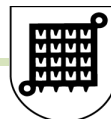
Därtill förväntar vi oss tillkommande kostnad för lösen av leasingbilar, ca 100 tkr.

Prognos vid helår för kommunal hälso- och sjukvård är försämrad - 450 tkr jämfört med Q1 en budget i balans 0.

Volym- och nyckeltal

Volym- och nyckeltalsredovisning

Verksamhet	2 020	2 021	2 022	Utfall 202308
Äldreomsorg				
Antal platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	72	74	74	78
Belagda platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	65	67	74	77
Nyttjandegrad särskilt boende, vid bokslutsdatum	90 %	91 %	100 %	99 %
Nettokostnad per plats särskilt boende, tkr/plats	597	567	560	440 **
Antal korttidsplatser		5	5	10
Antal hemtjänsttimmar, vid bokslutsdatum	40 818	Ingen uppgift	40 629	Se fotnot
Antal personer med beviljad hemtjänst, genomsnitt under året	200	Ingen uppgift	229	230
Antal inskrivna i hemsjukvården, vid bokslutsdatum	166	156	165	155
Individ och familjeomsorg				

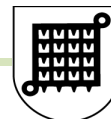

Verksamhet	2 020	2 021	2 022	Utfall 202308
Institutionsvård, barn och unga*, tkr	2 066	2 156	2 661	3 251
Familjehem, barn och unga*, tkr	2 451	517	1 293	546
Institutionsvård, vuxna missbrukare, tkr	5 184	896	750	1 177
Ekonomiskt bistånd, tkr	13 817	9 287	9 418	5 291
*) Egen regi och externa utförare. Verksamhet för ensamkommande barn exkluderad från 2016 och framåt.				
Enhet för stöd och service				
Antal vuxna med boendebeslut egen regi, genomsnitt	16	15	14	12
Nettokostnad per plats, tkr/plats	370	402	458	360
Antal placeringar externt**, genomsnitt	7	7	5	4
Nettokostnad per extern plats, tkr/plats	1 105	1 255	1 312	1 147

På grund av långtidssjukskrivning saknas statistik för antal hemtjänsttimmar per 31 augusti 2023.

* 2020–2022 avser helårsstatistik, 2023 avser jan-aug, dvs 8 månader.

** Nettokostnad Säbo utgår från nettokostnad hos våra Säbo samt kostnader för ledande personal inom verksamheterna.

Valbohem AB

Verksamhet Valbohem AB

Valbohem AB har till uppgift att förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta fastigheter och inom ramen för den kommunala kompetensen främja bostadsförsörjningen inom kommunen. Visionen är att Valbohem AB ska vara den attraktiva hyresvärden som utvecklar framtidens boenden.

Resultaträkning Valbohem AB

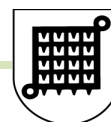
Belopp i tkr	Bokslut 202208	Bokslut 202308
Intäkter	27 382	
Kostnader	-22 517	
Avskrivningar	-3 892	
Rörelseresultat	973	
Finansiella poster	-484	
Periodens resultat	489	

Uppgifter per sista augusti saknas, då de ej inkommit enligt tidplan.

Balansräkning Valbohem AB

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Bokslut 202308
Anläggningstillgångar	188 592	
Omsättningstillgångar	24 646	
Summa Tillgångar	213 238	
Eget kapital	14 437	
Långfristiga skulder	130 412	
Kortfristiga skulder	68 389	
Summa eget kapital och skulder	213 238	

Uppgifter per sista augusti saknas, då de ej inkommit enligt tidplan.

Färgelanda Vatten AB

Verksamhet Färgelanda Vatten AB

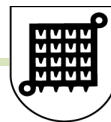
Färgelanda Vatten AB är huvudman för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunen, vilket omfattar att producera och distribuera vatten av god kvalitet samt rena avloppsvatten och därmed förenliga verksamheter. Bolaget äger samtliga VA anläggningar i Färgelanda kommun. Färgelanda Vatten AB har inga anställda utan den dagliga driften och annan förenlig verksamhet sköts av det gemensamma bolaget, Västvatten AB, som svarar för driften av VA-anläggningarna i Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommun. Färgelanda Vatten AB äger 7 % av det gemensamma bolaget Västvatten AB.

Resultaträkning Färgelanda Vatten AB

Belopp i tkr	Bokslut 202208	Bokslut 202308
Intäkter	11 007	12 586
Kostnader	-8 661	-8 561
Avskrivningar	-1 316	-1 516
Rörelseresultat	1 030	2 509
Finansiella poster	-204	-763
Periodens resultat	826	1 746

Balansräkning Färgelanda Vatten AB

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Bokslut 202308
Anläggningstillgångar	53 059	54 100
Omsättningstillgångar	2 220	7 480
Summa Tillgångar	55 279	61 580
Eget kapital	2 500	2 500
Långfristiga skulder	46 157	52 223
Kortfristiga skulder	6 622	6 857
Summa eget kapital och skulder	55 279	61 580

Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningens utformning följer god redovisningssed samt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). God redovisningssed inom den kommunala sfären utarbetas bl.a. av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som har använts i den senaste årsredovisningen har även använts i denna rapport.

Sammanställdredovisning

Den kommunala koncernen består av kommunen och bolagen Valbohem AB (org.nr. 556527-9485) och Färgelanda Vatten AB (556901-9630) som ägs till 100 % av kommunen. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens aktiekapital elimineras mot kommunens aktieinnehav i bolagen. I övrigt görs elimineringar för interna mellanhavanden inom koncernen. Sammanställd redovisning görs endast i samband med årsredovisningen.

Skatteintäkter

Prognosen för den kollektiva slutavräkningen av kommunalskatt för redovisningsåret följer RKR:s rekommendation.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet utgörs av anskaffningsutgiften minskad med eventuella investeringsinkomster. Avskrivningar görs linjärt under investeringens bedömda ekonomiska livslängd. Nedskrivning av anläggningstillgång sker vid behov när värdet varaktigt gått ner. Pågående investeringar beläggs inte med någon internränta. De avskrivningstider som tillämpas är enligt den vägledning som finns från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Komponentavskrivning

RKR:s rekommendation ställer krav på en avskrivningsmetod som syftar till att dela upp anläggningstillgångar i komponenter, som har olika nyttjandeperioder och utgör ett väsentligt värde. Komponenterna ska redovisas och skrivas av som separata enheter.

Från och med 2014 års investeringar tillämpas metoden med komponentavskrivning. Anläggningstillgångar anskaffade före 2014 har inte delats upp i komponenter, då återstående nyttjandeperiod på dessa anläggningars komponenter bedöms att inte utgöra ett väsentligt värde.

Kommunen tillämpar i allt väsentligt RKR:s rekommendation om sammanställd redovisning dock görs ingen anpassning av de kommunala bolagens avskrivningsprinciper till kommunens. Detta gäller framför allt Valbohem AB som redovisar enligt K2 där komponentavskrivning inte tillämpas.

Fordringar

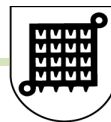
Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Pensionsskuld

Pensionsskulden redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas inom linjen som ansvarsförbindelse medan pensioner intjänade från 1998 redovisas i resultaträkningen som en kostnad och den del som avser framtida utbetalningar redovisas under avsättningar i balansräkningen.

Leasing

Kommunen tillämpar RKR:s rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing.

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelser

Förpliktelser i form av pensionsåtaganden, borgensåtaganden och dylikt. Om förpliktelsen måste infrias belastas resultatet.

Avskrivningar

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångars värde. En i förväg bestämd procentsats av anläggningstillgångens anskaffningsvärde redovisas som kostnad under året.

Balanskrav

I kommunallagen finns fastställda krav om att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna. Fr.o.m. 1 december 2004 gäller att ett negativt resultat skall regleras inom 3 år och gäller fr.o.m. 2005 års resultat.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutsdagen. I balansräkningen framgår vilka tillgångar som finns och hur dessa finansierats i form av skulder och eget kapital.

Driftredovisning

Visar verksamheternas resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget.

Eget kapital

Är skillnaden mellan tillgångar och skulder. Utgör den del av de samlade tillgångarna som finansierats av egna medel. Förändringen av det egna kapitalet påverkas främst av årets resultat.

Finansnetto

Utgör skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Investeringsredovisning

Avser kommunens anskaffningar av anläggningstillgångar i form av t.ex. fastigheter, maskiner och inventarier.

Kassaflödesanalys

Visar hur verksamheten har finansierats och hur kapitalet har använts under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen visar hur likvida medel har förändrats under året.

Kommunbidrag

Till nämnd och sektorer tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Kortfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag mindre än ett år efter bokslutsdagen.

Likvida medel

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsberedskap på kort sikt.

Långfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag senare än ett år efter bokslutsdagen.

Nettoinvesteringar

Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter till den redovisningsperiod de uppstått.

Självfinansieringsgrad

Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

Soliditet

Eget kapital dividerat med totalt kapital uttryckt i procent. Visar långsiktig betalningsförmåga.

Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser

Eget kapital samt pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse (dvs. utanför balansräkningen) dividerat med totalt kapital uttryckt i procent.

Utdebitering

Anger hur stor del per intjänade hundra kronor som betalas i kommunalskatt

**UN § 74 Dnr 2023/5
Delårsrapport 2023**

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden godkänner upprättad delårsrapport
2023-01-01 --2023-08-31 och överlämnar den till kommunfullmäktige.

Utbildningsnämnden beslutar att förvaltningen får i uppdrag att ta fram och vidta åtgärder för att nå ett nollresultat för utbildningsnämnden vid årets slut.

Yrkande

Ordförande (S) yrkar på liggande förslag.

Tobias Bernhardsson (C) yrkar enligt liggande förslag med ett tillägg enligt följande: Att utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram och vidta åtgärder för att nå ett nollresultat för nämnden vid årets slut.
Margurihe Zellén (KD) yrkar bifall till Tobias Bernhardssons (C) yrkande.

Propositionsordning 1

Ordförande ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att utbildningsnämnden bifaller liggande förslag.

Propositionsordning 2

Ordförande ställer proposition på Tobias Bernhardssons (C) tilläggsyrkande med fler och finner att utbildningsnämnden bifaller yrkandet.

Ärendebeskrivning

Nämnderna har att upprätta en delårsrapport, uppföljning av mål och resursplanen, avseende sitt ansvarsområde. Nämndernas delårsrapporter sammanställs sedan till en rapport för hela kommunen som överlämnas till kommunfullmäktige.

Utbildningsnämndens resultat för perioden uppgår till - 2358 tkr jämfört med budget och prognosen för helårsutfallet uppgår till - 2500 tkr.

Arbete har pågått under våren för att förbättra det ekonomiska läget.

Verksamheterna förskola, grundskola och fritidshem visar underskott vilket till stor del beror på personalkostnader och ökade behov på grund av barn och elever i behov av särskilt stöd.

Anpassad grundskola och central elevhälsa har ett mindre underskott. Vux uppvisar en budget i balans. Kostnaderna för gymnasie- och anpassad gymnasieskola visar ett mindre överskott.

Förvaltningen har fått i uppdrag att fortsätta att genomlysa verksamheten för att lämna förslag på åtgärder som behöver vidtas för att nå en budget i balans.

Fortsatt arbete kring måluppfyllelsen måste ske – elevernas meritvärde i år 9 har minskat från 213 till 204 och orsakerna till detta analyseras för att åtgärder ska kunna vidtas för att vända utvecklingen.

Beslutsunderlag

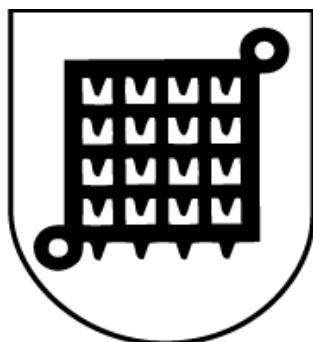
Tjänsteskrivelse daterad 2023-09-22

Delårsrapport 2023 Utbildningsnämnden

Sändlista

Kommunfullmäktige

Utbildningschef

Delårsrapport 2023

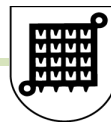
Utbildningsnämnden

**Delår jan-
aug 2023**

Innehållsförteckning

Nämnderna	3
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	<i>3</i>
<i>Resultaträkning</i>	<i>3</i>
<i>Utfall per verksamhetsområde.....</i>	<i>3</i>
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	<i>4</i>
<i>Volym/nyckeltal som sektorn vill rikta uppmärksamhet på</i>	<i>5</i>

Nämnderna

Händelser av väsentlig betydelse

Under vårterminen har sektorn haft en t.f. utbildningschef fram till 230814 då ordinarie tillträdde.

Fortsatt arbete med budget för att genomlysna verksamheten. Parallellt med detta har redovisningar lämnats av fastighetskonsultföretaget Norem AB vad gäller olika möjliga lösningar för att minska lokalytorna eftersom kommunen har en överkapacitet.

Skolinspektionen har förelagt huvudmannen att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Svar ska lämnas i oktober. Analysarbetet behöver utvecklas och detta är fokus bland annat på kompetensutvecklingsdagar.

Skolverket bidrar med insatser inom projektet "Samverkan bästa skola". Det sker både på enhetsnivå och huvudmannanivå i syfte att utveckla de områden som definieras som mest angelägna att arbeta vidare med.

Förändringar har skett i sektorns ledningsgrupp och ny rektor har börjat. Omfördelningar av ansvar har skett inom gruppen.

Rutiner och strukturer behöver arbetas igenom inom flera områden för att få effektiva processer. Resursfördelningsmodellen behöver utvärderas och ses över - särskilt med tanke på barn och elever i behov av särskilt stöd.

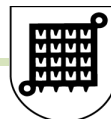
Stigens förskola har ingen verksamhet från höstterminen. Placerade barn och personal har flyttats till annan verksamhet.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse mot budget
Intäkter	60 388	55 791	54 744	1 047
Kommunbidrag	116 309	120 664	120 664	0
Summa intäkter	176 697	176 455	175 408	1 047
Personalkostnader	-71 165	-75 149	-65 583	-9 566
Övriga kostnader	-105 067	-103 637	-109 805	6 168
Kapitalkostnader	-33	-27	-20	-7
Summa kostnader	-176 265	-178 813	-175 408	-3 405
Periodens resultat	432	-2 358	0	-2 358

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikels e 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Nämndverksamhet	206	290	203	-86	305	-130
Musikskola	869	620	1 205	585	1 808	880
Fritidsgård	0	0	400	400	600	600
Förskola	24 938	26 385	26 615	230	39 923	350
Grundskola inkl fritids, grundsärskola och	62 145	67 334	61 652	-5 682	92 478	-7 880

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse 202308	Budget 2023	Prognos 2023
förskoleklass						
Gymnasie- och gymnasiesärskola	21 182	22 360	22 971	611	34 457	370
Vuxenutbildning	2 538	3 266	2 631	-634	3 947	0
Förvaltningsledning	3 998	2 768	4 986	2 218	7 479	3 330
Totalt	115 876	123 023	120 663	-2 358	180 997	-2 500

Analys av utfall per verksamhetsområde

Förskola

Förskolan har ett stort underskott på enheterna och det beror i huvudsak på följande:

- Krav på 12-timmars öppethållande utifrån vårdnadshavarnas omsorgsbehov med många barn som har långa dagar och därigenom krävs hög personaltäthet under hela dagen
- Många barn med stora behov som kräver extra resurser
- Frånvaro bland personalen som kräver vikarier
- Små enheter som är sårbara vad gäller möjligheten att täcka upp för varandra vid personals frånvaro

Grundskola och fritidshem

Grundskola och fritidshem har ett stort underskott på enheterna och det beror i huvudsak på följande:

- Hög personalomsättning på vissa enheter vilket ger ett högre löneläge vid nyrekrytering
- Vikariekostnader på grund av frånvarande personal
- Svårigheter att anpassa verksamheten personalmässigt vad gäller sjukfrånvaro, inkonverterad personal och liknande. Övertalighetsprocesser tar lång tid innan de får ekonomisk effekt.
- Flera elever med stora behov
- Låg måluppfyllelse hos vissa årskurser som kräver extra insatser för att öka elevernas förutsättningar att nå målen
- Behov av extra stöd även under elevers vistelse i fritidshem - särskilt med tanke på trygghet och studiero

Anpassad grundskola

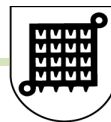
Verksamheten har ett mindre underskott. Elever kan tas emot när som helst under läsåret och behovet av stöd varierar kraftigt. Det är därför svårt att ha den långsiktighet planering som vore önskvärd. Det ställs stora krav på flexibilitet. Några elever är placerade i verksamheten, men läser enligt grundskolans kursplan (individintegrerade elever).

Vux

Verksamheten uppvisar en budget i balans. Finansiering sker till stor del av statsbidrag vilket ställer stora krav på flexibilitet och anpassning.

Central elevhälsa

Verksamheten uppvisar just nu ett mindre underskott, men räknar med att ha en budget i balans vid årets slut eftersom viss del av verksamheten är projektfinansierad samt att inga förändringar skett i övrig verksamhet.

Volym/nyckeltal som sektorn vill rikta uppmärksamhet på

Verksamhet	2 020	2 021	2 022	Utfall 202308
Grundskola:				
Meritvärde år 9	216	198	213	204
Resultat i nationella prov år 3 (%)				
Svenska				89
Matematik				86
Resultat i nationella prov år 6 (%)				
Svenska	85	87	70	79
Matematik	82	82	72	70
Engelska	82	87	80	85
Resultat i nationella prov år 9 (%):				
Svenska	N/A	N/A	88	90
Matematik	N/A	N/A	78	82
Engelska	N/A	N/A	88	78
Gymnasieskola:				
Gymnasiebehörighet % (yrkesprogram)	87	87	90	76
Andel som fullföljt utb. inom 4 år	65	72	N/A	N/A
Gymnasielever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	69	74	N/A	N/A
Alla kommuner	78	78	N/A	N/A

**Styrelse/nämnd kod § K
Delårsrapport 2023**

Dnr Dnr

Styrelse/nämnds beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige godkänner delårsrapporten för perioden 2023-01-01-2023-08-31 enligt bilaga.

Protokollsanteckning för ärendet

Under ärendet diskuterades verksamhetskostnaderna som fortsatt är höga och säkerligen kommer öka i samband med heltidsresan och elva timmars dygnsvila inom hemtjänsten. Sjukskrivningarna är inom hemtjänsten och äldreomsorgen höga och nämnden söker inför nästa sammanträde svar ifrån HR hur de arbetar förebyggande mot detta. Budgetunderskottet har under året lindrats av två inkomna statsbidrag.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden ska upprätta delårsrapport för perioden 2023-01-01-2023-08-31.

Sektor omsorg redovisar ett negativt resultat mot budget med – 2 867 tkr vid delårsrapporten.

Under året har sektorn haft ett antal externa placeringar på bred front. Såväl inom individ- som familjeomsorgens verksamheter som inom socialpsykiatri har sektorn haft fler placeringar/åtaganden än det funnits budgeterade medel för. Dessa är svåra att förutse och har varit flera i antal.

Inom äldreomsorgen är det framför allt hemtjänsten som drar det stora underskottet. Detta beror i allt väsentligt på bemanningssituationen. Inte minst har sjuklönekostnader varit höga och timavlönad personal beständig. Situationen inom hemtjänsten behöver ses över för att nå en tillfredsställande nivå såväl för medarbetare som för ekonomi och brukare.

Inom enheten för stöd och service har det saknats medel för personal inom service- och gruppboendena. Därtill fick man dubbel kostnad i början av året för en placering med uppsägningstid samt ökade kostnader för personlig assistans.

Prognos för helår i sektor omsorg är förändrad till det bättre – 2 670 tkr jämfört med prognos Q1 – 7 860 tkr.

Någon buffert för oförutsedda händelser finns inte budgeterad.

Beslutsunderlag

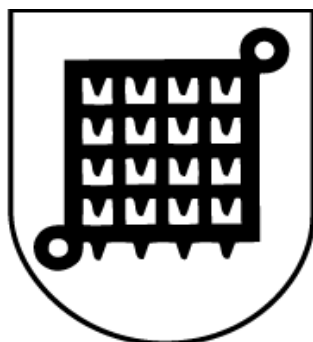
Tjänsteskrivelse, dat 2023-09-13

Delårsrapport i bilaga, dat 2023-09-13

Sändlista

Socialnämnden

Socialchef

Delårsrapport 2023

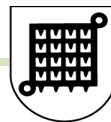
Socialnämnden

**Delår jan-
aug 2023**

Innehållsförteckning

Nämnderna	3
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	<i>3</i>
<i>Resultaträkning</i>	<i>3</i>
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	<i>3</i>
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	<i>4</i>
<i>Volym- och nyckeltal</i>	<i>5</i>

Nämnderna

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har sektorn haft ett antal externa placeringar på bred front. Såväl inom IFOs verksamheter som inom socialpsykiatri har sektorn haft fler placeringar/åtaganden än det funnits budgeterade medel för. Dessa är svåra att förutse och har varit flera i antal.

Inom äldreomsorgen är det framför allt hemtjänsten som drar det stora underskottet. Detta beror i allt väsentligt på bemanningssituationen. Inte minst har sjuklönekostnader varit höga och timavlönad personal beständig. Situationen inom hemtjänsten behöver ses över för att nå en tillfredsställande nivå såväl för medarbetare som för ekonomi och brukare.

Inom enheten för stöd och service har det saknats medel för personal inom service,- och gruppboendena. Därtill fick man dubbel kostnad i början av året för en placering med uppsägningstid samt ökade kostnader för personlig assistans.

Under året har man identifierat möjlighet att nyttja ett flertal statsbidrag. Utan dessa hade sektorn redovisat en negativ avvikelse per 31 augusti om ca - 7 800 tkr. Stor osäkerhet råder kring kommande års statsbidrag.

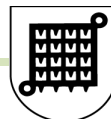
Under sensommaren har det kommit in två statsbidrag om totalt 5 000 tkr, dessa definieras som generella och kommer inte sektorn tillhanda utan politiska beslut. Dessa vilar ändå på prestationer utförda inom omsorgssektorn. Hade socialnämnden fått del av dessa skulle vi reducera vårt underskott betydligt i år. Högst sannolikt kommer flera riktade statsbidrag omdefinieras till generella från och med år 2024, vilket kommer ställa krav på ändrad beslutsgång avseende användande av dessa bidrag inom kommunen.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse mot budget
Intäkter	13 402	19 547	14 108	5 439
Kommunbidrag	99 175	107 979	107 979	0
Summa intäkter	112 577	127 526	122 087	5 439
Personalkostnader	-77 386	-84 978	-84 724	-254
Övriga kostnader	-36 341	-45 401	-37 349	-8 052
Kapitalkostnader	-24	-14	-14	0
Summa kostnader	-113 751	-130 393	-122 087	-8 306
Periodens resultat	-1 174	-2 867	0	-2 867

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Nämndsverksamhet	333	435	453	18	680	0
Omsorgskontor	8 825	8 862	7 431	-1 431	11 146	-2 000
Äldreomsorg	41 993	46 079	43 636	-2 445	65 454	-3 600
Kommunal hälso- och sjukvård	12 006	14 038	13 781	-257	20 672	-450

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 202308	Avvikelse 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Individ- och familjeomsorg	22 244	22 463	22 014	-449	33 020	0
Enheten för stöd och service	14 948	16 384	15 334	-1 050	23 000	-620
Sektorchef		2 586	5 331	2 747	7 997	4 000
Totalt	100 349	110 847	107 980	-2 867	161 969	-2 670

F g år redovisades sektorchef under omsorgskontor då båda ansvaren låg hos denne. 2023 är detta uppdelat varför särredovisning görs.

Analys av utfall per verksamhetsområde

Nämndsverksamhet

Prognos vid helår för Nämndsverksamheten är en budget i balans 0.

Omsorgskontoret

Till i år övergick socialpsykiatrin till omsorgskontoret vilken står för majoriteten av det underskott som redovisas (-2 008 tkr). Antalet placeringar och kostnaden för dessa överskrider budgeten. Från halvårsskiftet har man börjat fakturera ut en mindre del, vilket inte täcker kostnaden men i vart fall reducerar den.

Därtill har bostadsanpassningen även varit utmanande med fler uppdrag och högre kostnader än budgeterat (-642 tkr).

Övriga verksamheter redovisar positiva avvikelser, men är inte så pass i omfång att de kan kompensera de överskridanden som görs inom socialpsykiatrin och bostadsanpassningen (+1 219 tkr)

Prognosen har dock förändrats till det bättre jämfört med i Q1 2023 och spås landa omkring - 2 000 tkr för helåret 2023. Per 31 augusti redovisas på totalen ett underskott om -1 431 tkr.

Äldreomsorgen

Sammantaget redovisas ett underskott mot budget vid delårsredovisningen med

- 2 445 tkr vilket är ett sämre resultat jämfört med Q1 461 tkr.

Det största underskottet är att härröra till hemtjänsten - 1 678 tkr. Underskottet är att härröra till en underbudgeterad personalbudget, den beviljade insatstiden är mycket högre än budgeterade personalresurser. Under året kommer man nyttja medel från två statsbidrag.

Prognosen för helåret 2023 är förändrad till -3 600 tkr. Där det största underskottet spås komma från hemtjänstens verksamhet. Sjukfrånvaron har under året varit hög samtidigt som beviljade timmar legat stadigt högt på en reducerad personalstyrka.

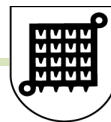
Utan de statsbidrag som trots allt kunnat nyttjas under året hade avvikelsen för samma period varit -3 400 tkr.

Därtill förväntar vi oss tillkommande kostnad för lösen av leasingbilar, ca 100 tkr.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott mot budget vid delårsredovisningen med - 449 tkr vilket är ett bättre resultat jämfört med Q1 - 878 tkr.

Underskottet har att härröra till ökade kostnader för placeringar av barn och unga, vuxna externt samt familjehemsvård.

Prognos för helåret 2023 för Individ- och familjeomsorgen spås bli 0, en budget i balans.

Anledningen är avslutade placeringar samtidigt som man identifierat statsbidrag vilket man nyttjar, samt minskade utbetalningar av försörjningsstöd.

Enheten för stöd och service

Redovisar ett underskott mot budget vid delårsredovisningen med - 1 050 tkr jämfört med Q1 - 310 tkr.

Underskottet har att härröra till ett avtal gällande boende barn som hade tre månaders uppsägningstid vilket medförde en kostnad för januari som inte var budgeterad och ökade personalkostnader. Därtill har man högre kostnader för personlig assistans än budgeterat.

Prognos för helåret 2023 i Enheten för stöd och service spås bli -620 tkr.

Sektorchef

Redovisar ett överskott mot budget vid delårsredovisningen med 2 747 tkr jämfört med Q1 574 tkr.

Överskottet är att härröra till pengar från Kommundelagationen samt statsbidraget för god och säker vård. Dessa sammantaget kommer generera ett större överskott vilket spås landa omkring 4 000 tkr för helåret.

Kommunal hälso- och sjukvård

Redovisar ett underskott mot budget vid delårsredovisningen med - 257 tkr jämfört med Q1 304 tkr.

Underskottet är att härröra till vakanser då legitimerad personal har valt att säga upp sig och då det tagit tid att rekrytera ersättare och bemanningssjuksköterskor har behövt nyttjas i verksamheten. Utöver detta höga kostnader för sjukvårdsmateriel.

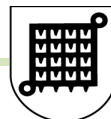
Därtill förväntar vi oss tillkommande kostnad för lösen av leasingbilar, ca 100 tkr.

Prognos vid helår för kommunal hälso- och sjukvård är försämrad - 450 tkr jämfört med Q1 en budget i balans 0.

Volym- och nyckeltal

Volym- och nyckeltalsredovisning

Verksamhet	2 020	2 021	2 022	Utfall 202308
Äldreomsorg				
Antal platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	72	74	74	78
Belagda platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	65	67	74	77
Nyttjandegrad särskilt boende, vid bokslutsdatum	90 %	91 %	100 %	99 %
Nettokostnad per plats särskilt boende, tkr/plats	597	567	560	440 **
Antal korttidsplatser		5	5	10
Antal hemtjänsttimmar, vid bokslutsdatum	40 818	Ingen uppgift	40 629	Se fotnot
Antal personer med beviljad hemtjänst, genomsnitt under året	200	Ingen uppgift	229	230
Antal inskrivna i hemsjukvården, vid bokslutsdatum	166	156	165	155

Verksamhet	2 020	2 021	2 022	Utfall 202308
Individ och familjeomsorg				
Institutionsvård, barn och unga*, tkr	2 066	2 156	2 661	3 251
Familjehem, barn och unga*, tkr	2 451	517	1 293	546
Institutionsvård, vuxna missbrukare, tkr	5 184	896	750	1 177
Ekonomiskt bistånd, tkr	13 817	9 287	9 418	5 291
*) Egen regi och externa utförare. Verksamhet för ensamkommande barn exkluderad från 2016 och framåt.				
Enhet för stöd och service				
Antal vuxna med boendebeslut egen regi, genomsnitt	16	15	14	12
Nettokostnad per plats, tkr/plats	370	402	458	360
Antal placeringar externt**, genomsnitt	7	7	5	4
Nettokostnad per extern plats, tkr/plats	1 105	1 255	1 312	1 147

På grund av långtidssjukskrivning saknas statistik för antal hemtjänsttimmar per 31 augusti 2023.

*2020-2022 avser helårsstatistik, 2023 avser jan-aug, dvs 8 månader.

** Nettokostnad Säbo utgår från nettokostnad hos våra säbo samt kostnader för ledande personal inom verksamheterna.

KS § 163 Dnr 2023/268
Godkännande av delårsrapport 2023, Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner delårsrapporten för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF) per 31 augusti 2023 och lägger den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

NÄRF har inkommit med delårsrapport per 31 augusti 2023. Förbundet redovisar för perioden ett resultat på – 206 tkr, varav räddningstjänsten 297 tkr och sotningsenheten – 503 tkr. Förbundets prognos för helår visar på ett resultat på – 1 100 tkr, vilket är 1 100 tkr sämre än budget.

Revisorerna har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 31 augusti 2023 är förenligt med de mål förbundsdirectionen beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Revisorernas bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Vid revisorernas granskning har särskilt iakttagits följande:

- Enligt kommunallagen ska det i delårsrapporten finnas en uppföljning av de mål med betydelse för god ekonomisk hushållning som förbundsdirectionen fastställt. Direktionen har angivit vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål som ska bidra till att god ekonomisk hushållning uppfylls. Det saknas dock kriterier som tydliggör vilken måluppfyllelse som krävs för att god ekonomisk hushållning ska anses uppnått. Direktionen uttalar sig inte heller om huruvida god ekonomisk hushållning förväntas uppnås. Därtill saknas indikatorer eller målvärden som ligger till grund för bedömningen av måluppfyllelse för varje enskilt mål.
- Direktionen prognostiserar ett negativt balanskravsresultat.

Mot bakgrund av dessa iakttagelser är revisorernas samlade bedömning att de inte kan uttala sig om huruvida resultatet av uppnådda mål är förenligt med god ekonomisk hushållning.

För bedömning avseende kommunens räkenskaper hänvisar revisorerna till det sakkunniga biträdets yttrande om delårsrapport.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-26

Delårsrapport NÄRF, dat augusti 2023

Revisorernas bedömning av delårsrapport dat 4 och 9 oktober 2023

Bilaga 1 Sakkunnigt biträdes yttrande, dat 2023-10-03

Bilaga 2 Granskning av delårsbokslut, dat 2023-08-31

Protokoll Direktionen NÄRF, dat 2023-09-29

Sändlista

NÄRF

Ekonomiavdelningen
Ekonomichef
Kristina Olsson

Tjänsteskrivelse
2023-10-26
2023/268

Kommunfullmäktige

Delårsrapport per 31 augusti 2023 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF)

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner delårsrapporten för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF) per 31 augusti 2023 och lägger den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

NÄRF har inkommit med delårsrapport per 31 augusti 2023. Förbundet redovisar för perioden ett resultat på – 206 tkr, varav räddningstjänsten 297 tkr och sotningsenheten – 503 tkr. Förbundets prognos för helår visar på ett resultat på – 1 100 tkr, vilket är 1 100 tkr sämre än budget.

Revisorerna har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 31 augusti 2023 är förenligt med de mål förbundsdirektionen beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Revisorernas bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Vid revisorernas granskning har särskilt iakttagits följande:

- Enligt kommunallagen ska det i delårsrapporten finnas en uppföljning av de mål med betydelse för god ekonomisk hushållning som förbundsdirektionen fastställt. Direktionen har angivit vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål som ska bidra till att god ekonomisk hushållning uppfylls. Det saknas dock kriterier som tydliggör vilken måluppfyllelse som krävs för att god ekonomisk hushållning ska anses uppnått. Direktionen uttalar sig inte heller om huruvida god ekonomisk hushållning förväntas uppnås. Därtill saknas indikatorer eller målvärden som ligger till grund för bedömningen av måluppfyllelse för varje enskilt mål.

- Direktionen prognostiserar ett negativt balanskravsresultat.

Mot bakgrund av dessa iakttagelser är revisorernas samlade bedömning att de inte kan uttala sig om huruvida resultatet av uppnådda mål är förenligt med god ekonomisk hushållning.

För bedömning avseende kommunens räkenskaper hänvisar revisorerna till det sakkunniga biträdets yttrande om delårsrapport.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-26

Delårsrapport NÄRF, dat augusti 2023

Revisorernas bedömning av delårsrapport dat 4 och 9 oktober 2023

Bilaga 1 Sakkunnigt biträdes yttrande, dat 2023-10-03

Bilaga 2 Granskning av delårsbokslut, dat 2023-08-31

Protokoll Direktionen NÄRF, dat 2023-09-29

Sändlista:

NÄRF

Kristina Olsson
Ekonomichef

**Till: Kommunfullmäktige i
Färgelanda kommun
Melleruds kommun
Trollhättans stad
Vänersborgs kommun**

Revisorernas bedömning av delårsrapport

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 31 augusti 2023 är förenligt med de mål förbundsdirektionen beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Vid vår granskning har vi särskilt iakttagit följande:

- Enligt kommunallagen ska det i delårsrapporten finnas en uppföljning av de mål med betydelse för god ekonomisk hushållning som förbundsdirektionen fastställt. Direktionen har angivit vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål som ska bidra till att god ekonomisk hushållning uppfylls. Det saknas dock kriterier som tydliggör vilken måluppfyllelse som krävs för att god ekonomisk hushållning ska anses uppnått. Direktionen uttalar sig inte heller om huruvida god ekonomisk hushållning förväntas uppnås. Därtill saknas indikatorer eller målvärden som ligger till grund för bedömningen av måluppfyllelse för varje enskilt mål.
- Direktionen prognostiserar ett negativt balanskravsresultat.

Mot bakgrund av dessa iakttagelser är revisorernas samlade bedömning att vi inte kan uttala oss om huruvida resultatet av uppnådda mål är förenligt med god ekonomisk hushållning.

För bedömning avseende kommunens räkenskaper hänvisar revisorerna till det sakkunniga bitrådets yttrande om delårsrapport.

Datum enligt digital underskrift

Eva Larsson

Anders Karlzon

Magnus Cassel

Bilagor:

Det sakkunniga bitrådets yttrande om delårsrapport
Granskning av delårsrapport per 31 augusti 2023

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Hans Anders Karlzon

Undertecknare

Serienummer: 19460224xxxx

IP: 83.255.xxx.xxx

2023-10-04 12:51:13 UTC

EVA LARSSON

Undertecknare

Serienummer: 19520309xxxx

IP: 81.235.xxx.xxx

2023-10-04 15:15:23 UTC

MAGNUS CASSEL

Undertecknare

Serienummer: 19560423xxxx

IP: 217.215.xxx.xxx

2023-10-09 14:36:16 UTC

Penneo dokumentnyckel: OOEEND-W6AJH-7ET0H-B6OLX-7NEIV-OD0IL

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund

Delårsrapport augusti 2023

Dokumentnamn:

Typ av dokument: Delårsrapport	Beslutad av: Direktionen
Diarienummer: 5010-2023-1-37 §45b	Antagen av:
Datum för beslut: 2023-09-29	

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

www.brand112.se

Telefon: 0521-26 59 00

E-post: info@brand112.se

Innehåll

Händelser av väsentlig betydelse, påverkan på de finansiella rapporterna ... 4

Förstudier 6

Verksamhetens utveckling 7

Förväntad utveckling.....12

Räddningstjänst..... 12

Enhet sotning 12

Verksamhetsmål 13

Väsentliga personalförhållanden19

Balanskravresultat22

Drift- och investeringsredovisning23

Driftredovisning 23

Investeringsredovisning 26

Resultaträkning.....28

Balansräkning30

Noter31

Not 1. Redovisningsprinciper 31

Not 2. Uppskattningar och bedömningar 32

Not 3-7. Noter till resultaträkning..... 32

Not 8-15. Noter till balansräkning..... 34

Not 16. Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision 35

Händelser av väsentlig betydelse, påverkan på de finansiella rapporterna

Förändringar i lagstiftning, avtal, uppdrag samt händelser i omvärlden påverkar och ställer ökade krav på resurser och anpassningar inom räddningstjänsten. Inflationen har medverkat till högre kostnader än vad som kunnat förutses, likaså årets lönerörelse.

Förändrade regler kring SAP-R

1 januari 2023 infördes förändringar i särskild avtalspension (SAP-R) för arbetstagare inom utryckningsstyrkor i räddningstjänst. I de fall arbetstagaren väljer extra pensionsavsättning har förbundet rätt att fakturera sina medlemskommuner hela kostnaden medan valet lönetillägg belastar förbundet. Förändringarna har medfört ökad belastning för förbundets administration och en kostnadsökning som uppskattas till cirka 650 tkr per år.

EU:s direktiv om dygnsvila

Allmänna bestämmelser (AB) har anpassats till de skyddsregler som finns om minsta sammanhängande dygnsvila i EU:s arbetstidsdirektiv. Förslag på ny schemaläggning för personal håller på att arbetas fram och utifrån det görs en risk- och konsekvensanalys för hur förbundet kommer att påverkas av de nya reglerna.

Förbundsledningen kommer att verka för att NÄRF:s direktion ska ansöka om och få dispens om det visar sig att konsekvenserna och riskerna blir för stora. Utgångsläget är att verksamheten är sårbar och att det finns ett ansvar att säkerställa skydd för liv, hälsa, egendom och miljö i vårt samhälle – dygnet runt, året runt.

Lönerevision 2023

Industrins så kallade märke blev satt till 4,1 procent från 1 april 2023 och budgeterat utrymme för löneöversyn uppgick till 2,5 procent. Förhandlingen mellan Sobona och Kommunal gav 1 150 kronor per medlem i löneutrymme (cirka 3-4 procent). Ledarna, Vision och Sveriges Ingenjörer har ett sifferlöst avtal.

Lönerevisionen för 2023 slutade på 3,3 procent i genomsnitt, vilket är högre än vad som prognostiserats i budget. Orsaker till detta är bland annat; Kommunals avtal, korrigering av befattningslöner med syfte att stärka förbundets förutsättningar att attrahera på arbetsmarknaden samt att möta Räddningstjänstförbundet Mitt Bohusläns lönestruktur med anledning av ökad samverkan mellan våra två förbund.

Inriktningsbeslut NÄRF-RMB

Kommunstyrelserna inom medlemskommunerna har fattat likalydande inriktningsbeslut att verka för ett gemensamt kommunalförbund mellan NÄRF och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) med start 1 januari 2025. Inriktningsbeslutet innebär att båda förbunden ska arbeta fram underlag inför slutligt beslut om ett gemensamt förbund.

Efter upphandlingsprocess har avtal tecknats med Prospero Samhällssäkerhet AB som fått uppdraget att ta fram förslag till en ny kommunalförbundsordning. Prospero har genomfört intervjuer och arbetsmöten med nyckelfunktioner inom NÄRF och RMB samt

medlemskommunerna med målsättning att presentera förslag till ny kommunal-förbundsordning för samtliga sju kommuner inom NÄRF och RMB under oktober.

Personuppgiftsrevision

Dataskyddsombudet har genomfört personuppgiftsrevision i verksamheten och meddelat en åtgärdsplan. En utpekad prioriterad åtgärd i planen utgör utbildning i dataskyddsfrågor för personal, vilken är bokad till hösten initialt för förbundsledning, presidium och funktions-/systemansvariga.

Höjd terrorhotnivå

Den 17 augusti beslutade Säkerhetspolisen (SÄPO) att höja terrorhotnivån i Sverige från tre till fyra på en femgradig skala. Detta innebär att SÄPO med flera myndigheter gör bedömningen att det är hög sannolikhet att aktörer har avsikt och förmåga att genomföra attentat. Den höjda terrorhotnivån manar till ökad uppmärksamhet, både i vardagen och vid räddningsinsatser, samt att vi som samhällsviktig verksamhet bör se över vårt säkerhetsarbete.

Ingångna avtal

Räddningsregion Västra Götaland

Ledningscentral Fyrbodals har i samverkan med räddningsledningssystemen i Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, Räddningstjänsten Skaraborg och Samhällsskydd Mellersta Skaraborg bildat Räddningsregion Västra Götaland (RRVG). Avtalet innebär utökad samverkan i samband med större händelser och hög belastning. Förutom systemledning berör samverkan även tillhörande utbildnings- och övningsverksamhet samt tekniska lösningar.

SOS Alarm AB

Förhandlingarna med SOS Alarm AB om nytt samverkansavtal BAS 2 är avslutade. Nytt avtal är tecknat och gäller från 1 januari 2024.

Arbetsmiljö

Förbundet summerar för perioden en pågående påverkan av arbetsmiljön i negativ riktning. Förbundet befinner sig i ett allvarligt läge där redundans av personalresurser saknas och där ett flertal planerade och beslutade förändringar påverkar organisatorisk och social arbetsmiljö. En analys har genomförts som påvisar behov av en utökning av antalet tjänster inom administration och ledning, men aktiviteter för att angripa grundorsaken har dröjt. Dialog pågår mellan förbundschef, direktion och medlemskommuner.

Ett flertal oförutsedda förändringar har påverkat medarbetarna negativt och flera i personalen har uttryckt att en framtid inom förbundet känns oviss. Läget har hanterats med stöd av informationsmöten och interna arbetsgrupper.

För enhet beredskap har nytt pensionsavtal inneburit att den enskilda medarbetaren ställts inför ett flertal val som tillkommit.

Allmänna bestämmelser och bilaga R har omförhandlats centralt, vilket påverkar nuvarande förläggning av arbetstid. Det skapar stora utmaningar för förbundet att lösa med nuvarande bemanning. Läget har hanterats med centrala och lokala arbetstids-

grupper samt i samverkan med parterna. Avtalet är normativt och ger inte utrymme för lokala avvikelser.

Miljömässig utveckling

Vid miljötillsyn 2021 fick förbundet föreläggande om att åtgärda brister för oljeavskiljare i tvätthallar på Sjuntorps och Trollhättans brandstationer. Installationen av nya oljeavskiljare i anläggningarna är nu klar och de är åter tagna i drift.

Utredning PFAS, brandstationen Trollhättan

Trollhättans Stad har ställt krav på utredning av föroreningar på fastigheten Brandpumpen 1, vid övningsområdet i anslutning till Trollhättans brandstation. Dialog har skett mellan Trollhättans Stad och förbundet om ansvars- och kostnadsfördelning.

Vid medlemsråd i mars beslutades att förbundet ska genomföra en MIFO fas 2-undersökning med syfte att undersöka eventuell förekomst av PFAS och andra skadliga ämnen. Undersökningen ska bekostas genom medel från eget kapital. Medlemsrådet beslutade vidare att finansiering av eventuella saneringsåtgärder utifrån MIFO fas 2 ska tas upp i medlemsrådet för beslut. Konsult för utredningen är upphandlad och uppdraget tilldelades Västsvenska miljökonsult AB. Mätningen är utförd och rapport för uppdraget ska lämnas till förbundet senast 30 september 2023.

Förstudier

Ledningsplats

Förbundet har, i samverkan med Trollhättans Stad och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), genomfört en förstudie avseende lokaler för ny ledningscentral i Trollhättan. I mars beslutade kommunstyrelsen i Trollhättans Stad att bevilja medel till Kraftstaden AB för lokalplanering. Processen är påbörjad i samverkan mellan berörda parter och Kraftstaden AB. Beslut om att till fullmäktige förordna en byggnation kommer att fattas av kommunstyrelsen i september.

Brandstation Vänersborg

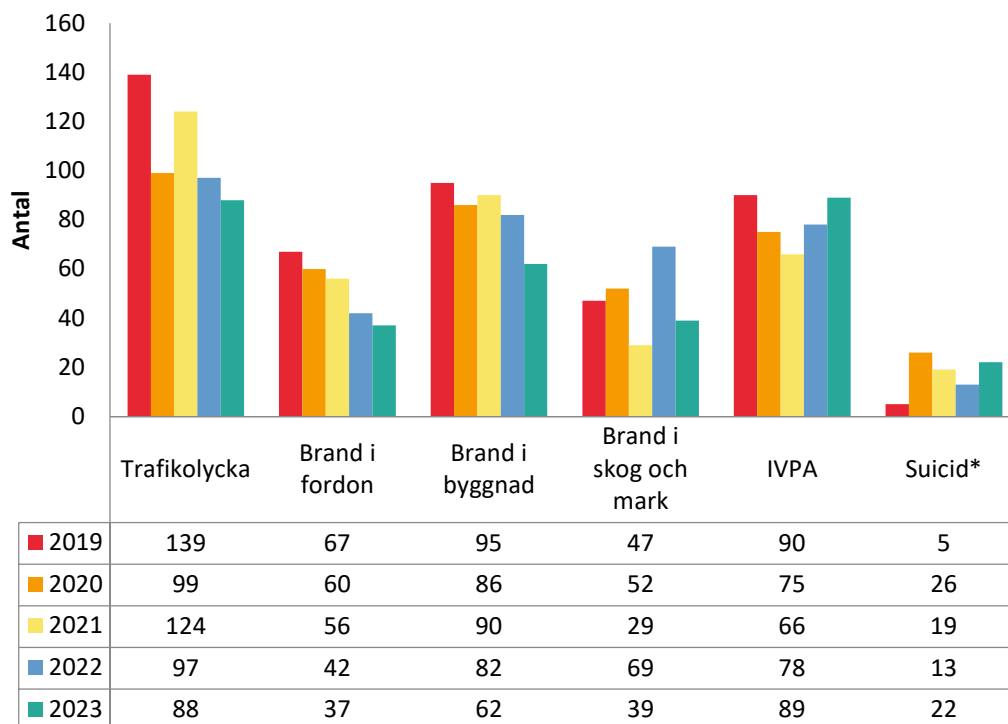
Förstudien avseende förutsättningar för en ny brandstation i Vänersborg är avslutad. Kommunstyrelsen har meddelat att man beslutat att föra in planer om ny brandstation i Vänersborg i sitt lokalförsörjningsprogram för år 2025-2034. På grund av de brister som nuvarande brandstation har är det från förbundets sida mycket angeläget med en ny brandstation.

Verksamhetens utveckling

Räddningstjänstuppdrag

Under perioden har totalt 1 102 räddningsuppdrag utförts fördelade per medlemskommun enligt följande; 58 Färgelanda, 134 Mellerud, 497 Trollhättan och 406 Vänersborg. Andelen automatiska brandlarm uppgick till 251 vilket utgör 23 procent av total larmmängd.

Tabell 1. Urval av händelsetyper januari-augusti 2023, jämförelse 2019-2022

* Räddningstjänsten larmas då fara för suicid kan antas och då händelsen sker utomhus. Statistiken för suicid visar på det antal uppdrag som förbundet varit ute på, inte antalet suicider som genomförts. Flera uppdrag kan avse samma individ.

Utmärkande händelser under perioden:

- 2023-01-15 Villabrand, 1 person avliden, Brålanda
- 2023-03-07 Trafikolycka, 1 person avliden, riksväg 42, Trollhättan
- 2023-03-07 Trafikolycka masskrock, 1 person avliden, E45 Nuntorp, Brålanda
- 2023-04-12 Skogsbrand av ringa omfattning, Färgelanda.
- 2023-04-21 Flertalet samtidiga bränder Mellerud, Vänersborg, Orust, Uddevalla
- 2023-05-29 Skogsbrand Gärdhem, Trollhättan
- 2023-08-01 Explosion inomhus, Åsensbruk
- 2023-08-04 Skyfall, Vänersborgs kommun
- 2023-08-07 Skyfall, Melleruds kommun
- 2023-08-13 Brand i ladugård, Frändefors, Vänersborg

Myndighetsutövning

Tillsyns-, tillstånds- och remisshantering

Förbundet bedriver tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Under perioden har 96 tillsynsbesök genomförts och utfärdande har skett av 37 tillstånd avseende brandfarlig vara samt fem tillstånd för explosiv vara. Huvudsakliga brister vid tillsyn LSO berör utrymningsmöjligheter medan en vanlig brist vid tillsyn LBE är avsaknad av utredning av risker vid hantering av brandfarliga och explosiva varor.

Förbundet är sakkunnig åt medlemskommunerna i brandskyddsfrågor rörande bygglov, planärenden, kommunala serveringstillstånd, samt till Polismyndigheten. Totalt har 102 remissvar upprättats. De flesta remissvar behandlar synpunkter om lokalers lämplighet ur brandskyddssynpunkt och om räddningstjänstens möjlighet till insats.

Till följd av nya föreskriftskrav finns ett ökat behov av att genomföra tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor. Planeringen omfattar i beting 132 tillsyner under hösten 2023, inräknat sådana verksamheter som tillkommit till följd av nya föreskrifter och där ingen tillsyn genomförts tidigare. Utöver dessa finns 186 verksamheter där fristen medger att tillsyn bör göras i år.

Under 2024 tillkommer ytterligare minst 138 verksamheter där tillsyner behöver ske. Enhet samhällsskydd har under perioden haft underbemanning främst till följd av föräldraledigheter men även på grund av att tjänster enligt behovsanalys inte har tillsatts. Förbundet kommer att få svårt att klara av de tillsyner enligt LSO som finns i nuvarande beting. En förnyad analys av personalbehov behövs inför 2024.

Sotning och brandskyddskontroll

Förbundet ansvarar för sotning och brandskyddskontroller inom Färgelanda kommun och Trollhättans Stad. Under perioden har 982 brandskyddskontroller genomförts fördelade per kommun enligt följande: 161 i Färgelanda och 821 i Trollhättan. Detta motsvarar ett utfall om 49,1 procent av årets totala inplanerade kontroller. Förelägganden har utfärdats till 17 fastighetsägare.

Rengöring har skett vid 2 777 tillfällen fördelade per kommun enligt följande: 908 i Färgelanda och 1 869 i Trollhättan.

Två händelser med soteld har inträffat. Bidragande orsak var troligen tjärbildning på grund av felaktig eldning.

Direktionen har inlämnat uppsägning av befintliga sotningsavtal till Färgelanda kommun och Trollhättans Stad. Beslutet innebär att förbundet inte kommer att bedriva någon sotningsverksamhet i framtiden. Avtalet upphör den dag då ny verksamhetsutövare tillträder, dock senast 1 juni 2024. Trollhättans och Färgelandas kommuner kommer var för sig att upphandla ny leverantör av sotnings- och brandskyddskontroller för sina invånare. NÄRF:s mål är att åstadkomma verksamhetsövergång för all berörd personal att ingå i en ny utövers bemanning. Till dess att frågan är löst drivs sotningsverksamheten som vanligt inom förbundet.

Förbundet har svårt att hinna med alla uppdrag som, enligt lag, måste utföras i de båda kommunerna på grund av underbemanning. Med bakgrund av detta har en direkt-upphandling genomförts för att ta hjälp av extern entreprenör, Sotningstjänst i Väst AB.

Entreprenören stöttar verksamheten med att utföra rengöringsarbeten och brandskyddskontroller inom Färgelanda kommun med start från 7 augusti 2023.

Diagram 1. Utförd rengöring (sotning) 2023, jämförelse år 2019-2022

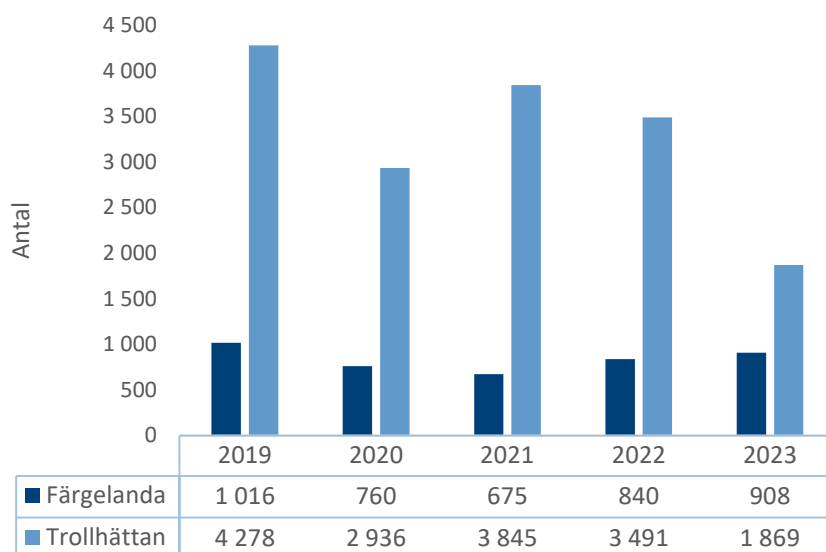
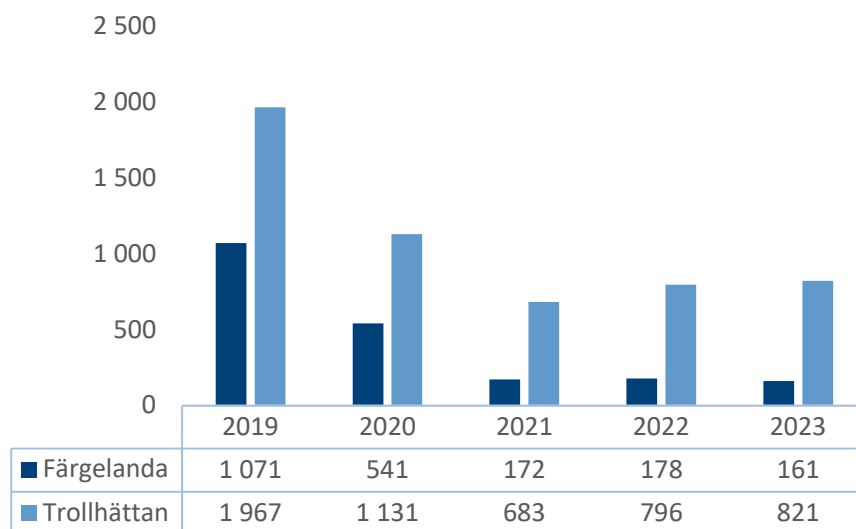

Diagram 2. Utförda brandskyddskontroller 2023, jämförelse år 2019-2022

Ekonomi

Förbundet följer de redovisningsprinciper som framgår av lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen för förbundet.

Periodens utfall

Förbundets totala intäkter under perioden inklusive medlemsavgifter uppgick till 94 631 tkr, och kostnaderna till 94 837 tkr. För perioden redovisas ett resultat om -206 tkr. Dominerande inkomstkälla består av medlemsavgifter från förbundets ägarkommuner. Enhet sotning är inkluderad i resultatet.

Räddningstjänstens intäkter uppgick till 92 052 tkr och kostnader till -91 755 tkr. Resultatet uppgår till 297 tkr.

Enhet sotnings intäkter uppgick till 2 579 tkr och kostnader till -3 082 tkr. Enhet sotning redovisar för perioden ett negativt resultat på -503 tkr.

Utfallet för enhet sotning fördelas mellan Trollhättan och Färgelanda enligt procentuell andel av totala intäkterna baserat på förra årets utfall. För 2023 är fördelningen; Trollhättans Stad 75 procent och Färgelanda kommun 25 procent.

Avseende negativt balanskravsresultat för 2022 har kommunfullmäktige inom medlemskommunerna beslutat att förbundet inte behöver återställa detta med hänvisning till synnerliga skäl. Underskottet kan i stället täckas från det egna kapitalet. Ackumulerat underskott inom sotningsverksamheten ska återställas inom en treårsperiod.

Soliditeten uppgår till 25,10 procent, att jämföras med år 2022 då soliditeten var 29,71 procent vid samma period.

Likviditeten för perioden uppgår till 23 697 tkr. Något lån kommer inte att krävas för ny- och reinvesteringar under året.

Redovisning av större utgiftsposter som ska finansieras under året:

- 7 500 tkr, månadens utgift för löner och skatter
- 10 773 tkr, kostnad för att avsluta årets planerade investeringar
- 4 000 tkr, månadens utgift för övriga kostnader

Påverkan på resultat

Resultatet påverkas av personalrelaterade kostnader såsom ökade lönekostnader där valet "lönetillägg" inom SAP R-valet står för närmare -300 tkr. Högre löneökningar än budgeterat och ökade kostnader för bland annat utbildningar avviker från budget med -766 tkr.

Semesterskulden tillsammans med kompledighet beräknas till totalt 6 702 tkr, en ökning som påverkar resultatet med -349 tkr.

Konsultkostnader för att ta fram en ny förbundsordning vid ett eventuellt förbunds-bildande belastar resultatet med cirka 50 tkr, årsprognosen ligger på cirka 170 tkr.

På den positiva sidan går verksamheten automatlarm med 433 tkr i överskott och ränteintäkterna överstiger budget med 335 tkr.

Kurser och utbildningar

Kurs- och utbildningskostnader för egen personal uppgår till 551 tkr. Prognosen är att utbildningsbudgeten drar över med cirka 125 tkr.

Kurs- och utbildningskostnader för MSB:s olika kompetensutbildningar förväntas öka under året. Detta beror delvis på omsättning av personal men främst på MSB:s nya föreskrifter om räddningsledningssystem samt deras revidering av utbildningssystemet. I samband med redovisning för medlemskommunerna av resursanalys 2023 äskade förbundet 125 tkr extra för dessa kostnadsökningar. Då äskandet inte beviljades har förbundet i stället varit tvungna att lämna återbud till MSB på tilldelade kursplatser.

Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Kostnader för räkenskapsrevision av sakkunnigt biträde avser granskning av bokslut och årsredovisning 2022 och uppgår till 52 tkr. Kostnader för förtroendevalda revisorer ligger inom budget.

(se not 16 till balansräkning)

Pensioner

Medlemskommunerna betalar förbundets pensioner. Utbetalningar grundar sig på Skandias prognos.

Förväntad utveckling

Förväntad utveckling med utgångspunkt i god ekonomisk hushållning i verksamheten. Förbundet ska ha en ekonomi i balans och använda resurser för rätt ändamål på ett effektivt sätt.

Räddningstjänst

Årsprognosen för räddningstjänst visar att året kommer att avslutas med ett minusresultat på -700 tkr. Prognosen utgår från att verksamheten bedrivs utan avvikande händelser som påverkar ekonomin.

Under året sker investeringar för cirka 14,6 mkr varav 8 mkr avser två släckbilar till deltidstationer. Avskrivningskostnaderna blir något högre än budgeterat. Övriga resultatpåverkande poster är SAP-R med cirka 650 tkr vilket är ett avsevärt högre utfall på löneökningar än budgeterat, undersökning om det finns PFAS på övningsplatsen i Trollhättan 200 tkr samt MSB utbildningar om 125 tkr som vi uppmanas att delta på.

Automatalarm har ett prognosticerat överskott på 700 tkr och ränteintäkterna blir cirka 480 tkr högre än beräknat.

Enhet sotning

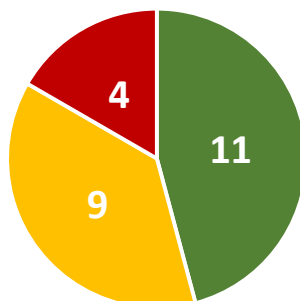
Prognosen för helåret visar att enhet sotning kommer att avsluta året med ett minusresultat på -400 tkr. I prognosen tas hänsyn till att enheten är stängd under juli och därmed har intäkter enbart under 11 månader av året.

Enheten har vid två tillfällen annonserat lediga tjänster som skorstensfejare och brandskyddskontrollant. Trots detta har ingen medarbetare rekryterats. Konsekvensen har blivit att ett minskat antal rengöringar och brandskyddskontroller har kunnat genomföras. För att komma i kapp med eftersläpande arbeten har upphandling skett av extern entreprenör som ska hjälpa till med att stötta förbundet med utförande av uppdrag inom sotningsverksamheten i Färgelanda kommun för en tidsbegränsad period, dock längst till och med 1 juni 2024. Lösningen bedöms vara kostnadsneutral.

Direktionen beslutade vid direktionsmöte 27 april att säga upp befintliga avtal med Trollhättans Stad respektive Färgelanda kommun avseende sotningsverksamheten. Avtalet upphör den dag ny verksamhetsutövare tillträder, dock senast 1 juni 2024.

Verksamhetsmål

Enligt kommunallagen ska verksamhetsmässiga och finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning finnas med i budget och regelbundet följas upp.

■ Följer plan ■ Följer delvis plan ■ Följer ej plan

Tabell 2. Nivåer för bedömning av måluppfyllelse

		
Följer plan, prognos måluppfyllelse: hög	Följer delvis plan, prognos måluppfyllelse: god	Följer ej plan, prognos måluppfyllelse: otillräcklig

Finansiella mål

Mål enligt policy ⁽¹⁾ för finansiell verksamhet och andra relaterade styrdokument.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE	UTVECKLING
Intäkter ska överstiga kostnader enligt balanskrav ⁽¹⁾	Prognosen indikerar att målet för året inte kommer att uppnås. Förbundet redovisar ett resultat om -206 tkr för perioden.	
God betalningsförmåga på kort sikt ⁽¹⁾	Prognosen indikerar att målet för året kommer att uppnås. Likviditeten är 428 procent, korta skulder cirka 18,9 mkr, kassa bank cirka 23,7 mkr och korta fordringar 56,9 mkr.	
Hög självfinansieringsgrad avseende investeringar (100 procent) ⁽¹⁾	Självfinansieringsgrad visar i vilken omfattning årets anskaffade anläggnings-/omsättningstillgångar finansierats med egna medel. Självfinansieringsgraden hittills i år är 100 procent.	
Soliditeten ska öka eller minst kvarstå på årets nivå ⁽¹⁾ . Visar hur stor del av tillgångar som finansieras med egna medel.	Utvecklingen beror på förändring av eget kapital och tillgångarnas värdeökning/-minskning. Soliditet för perioden uppgår till 25,10 procent (jmf. delår 2022: 29,71 procent).	
Taxesättning, analys och justering	Analys av bakomliggande faktorer för taxesättning inför beslut om taxor 2024 har skett. Direktionen fattade beslut om taxor 2024 i juni. Förbundet väntar svar från medlemskommunerna avseende antagande av taxor 2024.	

Kundfakturerings från verksamhetssystem Daedalos	Förberedande åtgärder är genomförda. Att implementera elektronisk överföring av underlag mellan system kvarstår. Arbetet ligger vilande.	
Digital tids- och avvikelsehantering för personal	Avvaktar inriktningsbeslut för behovsanalys och förbundssammanslagning. Parallellt pågår arbete med att driftsätta digital rapportering i Daedalos för RIB-personal, vilket även inkluderar utbildning till personal stationsvis samt att säkerställa tekniska säkerhetsåtgärder i system.	
Investeringsplan	Årets planerade investeringar följer fullt ut planen.	

Mål kopplat till lagstiftning och handlingsprogram

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsgivaren ska undersöka, genomföra åtgärder och följa upp verksamheten för att förebygga olyckor och ohälsa.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE	UTVECKLING
Förbundets vision och grundläggande värderingar är kända i verksamheten	Förbundets vision och värdegrund är beslutade och dokumenterade men dialog om dessa har ännu inte påbörjats. Fördröjningen beror på att arbetsgivaren behövt prioritera information och åtgärder enligt förändringarna för EU:s arbetsgivardirektiv och särskild avtalspension (SAP-R).	
Tillbud/arbetsskada anmäls i räddningstjänstens informationssystem för arbetsmiljö (RIA).	I nuläget speglar inte antalet anmälningar en realistisk bild av händelser kopplade till risker i arbetet. Därtill har avvikelse-rapportering för materiella fel till viss del lagts i RIA vilket inte är korrekt enligt beslutad rutin. Påtalan om vikten av att rapportera tillbud/arbetsskador har varit uppe i förbundsrådet.	
Ta fram strategi för ett långsiktigt hållbart ledarskap och medarbetarskap.	En gemensam aktivitet för första linjens chefer och styrkeledare har genomförts i Räddsam VG. Syftet har varit att synliggöra goda exempel, frågor och diskussioner om räddningstjänstkultur, inkludering, ledarskap, jämställdhet och framtid. Pågående förändringar inom räddningstjänstens verksamhet i stort har medfört att plan för nästa aktivitet inom området skjuts fram till våren 2024.	

Säkerhetsskydd

Verksamheten ska bedriva ett aktivt säkerhetsskyddsarbete.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE	UTVECKLING
INFORMATIONSSÄKERHET Öka kunskap/medvetenhet hos personal om informationspåverkan	Kommunikatör har deltagit i grundutbildning om skydd mot informationspåverkan via Myndigheten för psykologiskt försvar. Avsikten är att förmedla erfarenhet vidare till personal. Förbundet har med anledning av säkerhetspolitiskt läge märkt av att antalet påverkansförsök har stigit, exempelvis nätfiske-/bedrägeriförsök. Personalen har delgivits information om att vara vaksamma och rapportera det som verkar avvika vilket har lett till att uppmärksammade påverkansförsök snabbt har kunnat hanteras och dokumenteras.	
SÄKERHETSSKYDDS-KLASSIFICERING Klassificeringsarbete av skyddsvärd information	Klassificering pågår men arbetet släpar. Detta påverkar dock inte säkerhetskrav vid hantering av information.	
PERSONALSÄKERHET Implementera rutin/organisation för säkerhetsskyddssamtal	Rutin finns framtagen men organisation är inte fastställd i nuläget. Fördröjt på grund av hög arbetsbelastning och planerade förändringar i verksamhet.	

Förebyggande – förmåga och verksamhet

En viktig del i det förebyggande arbetet är att möta olika målgrupper i både fysisk och digital form. Syftet är att bidra till att den enskildes förmåga att förbygga och hantera bränder eller andra olyckor ska öka.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE	UTVECKLING
Utåtriktade informationsinsatser 1) Närvara vid minst 8 större evenemang. 2) Genomföra informationsinsats efter händelser med behov av uppföljning eller förebyggande information. 3) Definiera prioriterade målgrupper för att mer effektivt rikta information.	1) Deltagande har skett vid blåljusdag Färgelanda, hamndagar Vänersborgs Marina, Kanalyran Mellerud, Barnens dag Frändefors, After school Kronan i Trollhättan, Aqua blå i Vänersborg. 2) Genomförs då man anser att behov finns. 3) Prioriterade målgrupper: ungdomar, äldre som bor kvar hemma och boende i utsatta områden. NÄRF saknar i nuläget resurser för riktade informationsinsatser till dessa målgrupper (utöver utbildningsinsatser inom MBU och ungdomsbrandkåren). Fokus läggs i stället på aktiv, löpande information riktad till en så bred allmänhet som möjligt.	
Externa utbildningar, praktik och prao 1) Driftsätta bokningssystem för externa brandskyddsutbildningar. 2) Utbildning/praktik för gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram samt prao för elever i årskurs 8.	1) Bokningssystem driftsatt, öppet för personal inom medlemskommuner att boka utbildning. 2) Utbildning genomförd under våren för både vård- och omsorgsprogram samt årskurs 8.	
Information via digitala kanaler 1) Öka antalet sidvisningar/besökare på brand112.se med vardera 20 procent. 2) Öka räckvidd/antal följare på Facebook och Instagram med särskilt fokus på 16-24 åringar.	Arbetet med att skapa aktuellt, relevant och intressant innehåll i NÄRF:s kanaler pågår kontinuerligt. 1) Under första halvåret har antalet sidvisningar och besökare varken ökat eller minskat nämnvärt. 2) Antalet följare i våra sociala mediekkanaler ökar, om än försiktigt. Under våren nådde vi över 3 000 följare på Facebook och i halvårsskiftet hade vi cirka 450 följare på Instagram.	

Rengöring och brandskyddskontroll

Förbundet utför sotning och brandskyddskontroll i Färgelanda och Trollhättan enligt avtal med respektive kommun.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE	UTVECKLING
Införande av metod för stavsothning	Metod för stavsothning införd. Information lämnad till kunder i Färgelanda och Trollhättan om ny metod och taxa. Ombokningssystem för kunder införd, utvärdering pågår.	

Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

Möjlighet att åstadkomma effekter, att minska sannolikhet eller frekvens, för att olyckor inträffar eller konsekvens vid desamma. Utfall av skada på liv, hälsa, egendom och miljö.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE	UTVECKLING
Tillgång till egna resurser 1) Riktad rekryteringskampanj i Färgelanda. 2) Praktikplatser – ta emot LIA-elever.	1) Rekryteringskampanj genomförd för Färgelanda brandstation, öppet hus 20 maj. 2) Förbundet har tagit emot två LIA-elever under våren.	
Samverkan med andra aktörer: räddningstjänster, myndigheter, medlemskommuner med flera.	Samverkan sker vid behov/efterfrågan. Under året har samverkan ägt rum med medlemskommuner, länsstyrelsen, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Sjöfartsverket och Kustbevakningen. Förbundets deltagande i Räddsam VG styr- och beredningsgrupper följer plan.	
Beskrivning per olyckstyp: Insatsplanering av särskilda riskobjekt, se över insatsplaner för objekt inom NÄRF.	Kontinuerlig samverkan sker med verksamheter och anläggningar för att ta fram och uppdatera insatsplaner (exempelvis externa aktörer som GKN Aerospace och Melleruds pastorat samt samverkan internt mellan ledningscentralen och enhet samhällsskydd).	
Ledning i räddningstjänsten: Operativ systemledning - medverka till utveckling av räddningsregion i samverkan.	Räddningsregion Västra Götaland lanserad 20 mars. Samverkan i lednings- och stabsarbete regleras i avtal och styrdokument.	
Samtida och omfattande räddningsinsatser 1) Vidareutveckla rutiner för, och genomföra kompetensutveckling inom gemensam systemledning. 2) Vidareutveckla former för samverkan kring ledningscentralernas verksamhet.	Komplexa räddningsinsatser och samhällsstörningar 1) Stabsarbete har övats av personal inom systemledning. Administrativ personal har genomfört övningstillfälle i maj. 2) Ett löpande arbete som förmedlas via styrgrupp till beredningsgrupp och vidare till arbetsgrupper vid behov.	

Räddningstjänst under höjd beredskap 1) Planering/förmågehöjande anpassning, komplettering av kunskap, lokaler, fordon, förstärkningsmaterial utifrån beslutade riktlinjer. 2) Grundläggande information till egen personal inom området totalförsvaret.	1) En befattningshavare har genomgått högre kurs i samhällets krisberedskap och totalförsvaret (steg 1) vid Försvarshögskolan. Förbundet förrådshåller visst materiel och skyddsutrustning som byts ut. Arbetet sker löpande. 2) Skriftlig information har gått ut till all personal via NÄRF-nytt. Muntlig information har skett initialt för direktion samt chefer/arbetsledare. Information till övriga medarbetare är ännu inte genomförd på grund av resursbrist. Som samhällsviktig verksamhet har förbundet ansvarsområden inom civil beredskap och räddningstjänst under höjd beredskap, vilket kräver resurser som i dag inte finns i förbundet.	
---	--	---

Omvärldsfaktorer som kan påverka verksamhetsmålen

Händelser och samhällsutveckling som vi i nuläget inte känner till och som påverkar verksamheten kan innebära att målen måste omprioriteras eller helt utgå till förmån för nyttillkomna uppgifter och mål. Det kan handla om myndighetstillsyn, arbetsmiljöfrågor, förändrad eller tillkommande lagstiftning samt rådande omvärldsläge.

Den 1 mars i år överlämnade MSB två olika utredningar till regeringen: Dimensionerande planeringsförutsättningar för kommunal räddningstjänst under höjd beredskap samt Aktivering av civilplikt inom kommunal räddningstjänst – redovisning av genomförda åtgärder för att förbereda en aktivering. Resultaten av dessa utredningar är ännu inte kända men kommer sannolikt, tillsammans med det försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde, att påverka räddningstjänstens verksamhet och planering framöver. Detsamma gäller Sveriges kommande inträde i NATO.

Eventuella konsekvenser och krav på åtgärder med anledning av provtagning PFAS kommer troligen att tydliggöras under september-oktober i år.

Ett eventuellt beslut om att NÄRF och RMB ska gå ihop och bilda ett gemensamt förbund kommer sannolikt att kräva externa resurser för förberedelse av övergången men också ett omfattande eget förberedelsearbete från de båda nuvarande förbunden.

Väsentliga personalförhållanden

Det totala antalet anställda per 31 augusti 2023 var 240 med tjänstgöringsgrad på heltid, som vikarie eller arvodesanställd. Av dessa tjänstgör 6 personer inom enhet sotning.

Förbundet har genomfört 14 nyanställningar varav 7 avser semestervikariat under huvudsemesterperioden juni-augusti. Samtidigt har 12 personer avslutat sin anställning, varav 1 personer har gått i pension och 11 har avslutat sitt semestervikariat eller sagt upp sig på egen begäran.

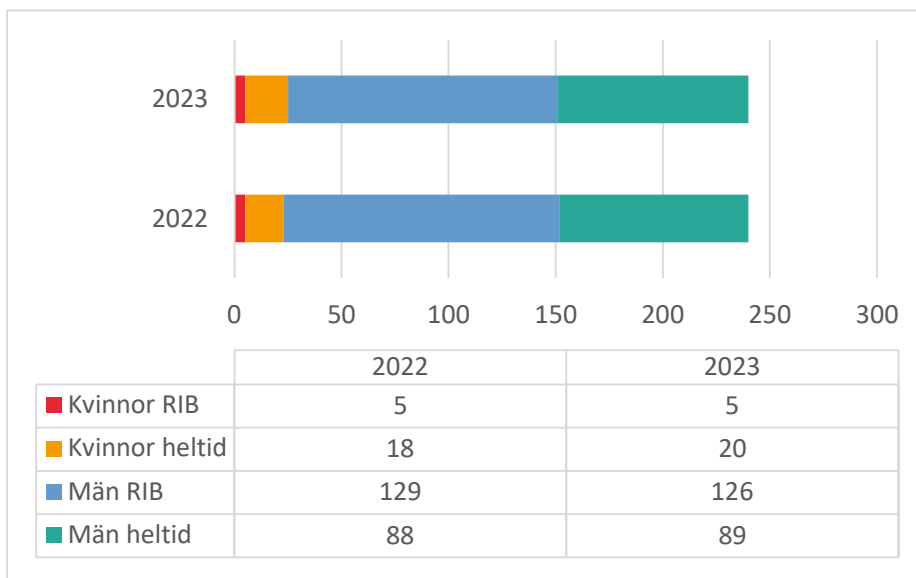
Ny ekonomichef är tillsatt från 1 juni 2023.

En brandingenjör vid enhet samhällsskydd tillträdde tillsvidareanställning i januari 2023.

Tabell 3. Personaldata 2023-2023

Personal per 31 augusti	2023	2022	2021	2020	2019
Totalt personal	240	240	237	242	237
varav heltidsanställda	110	106	104	106	102
varav räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB)	130	134	133	136	135
varav kvinnor	25	23	23	21	21
kvinnor (%)	10,4	9,6	9,7	8,7	8,9
varav män	215	217	214	221	216
män (%)	89,6	90,4	90,3	91,3	91,1

Diagram 3. Könsfördelning, RIB- och heltidspersonal, jämförelse 2022-2023

Sjukfrånvaro

Uppgifter lämnas kring andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. Sjukfrånvaron i procent av total bruttoarbetstid ska redovisas per åldersgrupp respektive fördelat på kön.

Arbetsgivaren ersätter de första 14 dagarna av sjukfrånvaro. Från dag ett görs sjukavdrag och sjuklön utgår till den anställda. Därefter görs ett karensavdrag som motsvarar 20 procent av den genomsnittliga veckoersättningen av sjuklönen.

För sjukfrånvaro 15–90 dagar ersätter arbetsgivaren 10 procent av lönen.

Tabell 4. Sjukfrånvaro fördelat per åldersgrupp, jämförelse 2022-2023

Sjukfrånvaro (%)	2023	2022
Total sjukfrånvaro	2,90	-
Sjukfrånvaro kvinnor	2,11	8,77
Sjukfrånvaro män	3,05	5,56
29 år och yngre	4,53	2,79
30–49 år	3,90	6,40
50 år och äldre	0,23	5,90

Den totala sjukfrånvaron under perioden uppgår till 494 kalenderdagar fördelat på 34 personer. Total sjukfrånvaro beräknas på total bruttoarbetstid, arbetad tid och sjuktimmars, period 1 januari-31 augusti.

Andelen sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro uppgår till 26,50 procent.

Personalkostnader

Personalkostnader avseende löne- och pensionskostnader, sjuklön samt personalomkostnader uppgår till 59 848 tkr vilket motsvarar 63 procent av förbundets totala kostnader under perioden.

Löneprocess 2023 är genomförd, lönesatsning till särskilt prioriterade befattningar har fullföljts. Syftet med en strukturell lönesatsning är dels att förbundet ska närma sig marknadsmässiga löner, dels underlätta rekrytering.

Pensions-/ semester- och övertidsskuld

Pensionsutbetalningar visar på ett utfall på 3 162 tkr. Förbundets skuld till personalen avseende semester och övertid förväntas att minska vilket beror på pensionsavgångar samt att det enbart är tillåtet att spara totalt 30 dagar semester.

Tabell 2. Personalkostnader inklusive PO-pålägg

Område	Budget 2023	Delår 2023	Delår 2022	Prognos bokslut 2023
Heltid, inkl. semesterlön	58 500	38 571	37 670	57 856
Varav enhet sotning	3 360	1 751	2 029	2 627
RiB-personal (arvodesanställd)	20 266	13 116	13 110	19 000
Övertid, fyllnadstid	821	817	1 258	1 225
OB tillägg, beredskap	4 392	3 555	3 276	5 333
Varav enhet sotning	42	34	26	50
Arvode för förtroendevalda	198	219	137	203
Pensionsutbetalning inkl. skatt	4 640	3 162	3 084	5 057
Förändring av semester- och övertidsskuld	0	408	314	300
Resultat	88 817	59 848	58 849	88 974

Kommentar: I tabellen redovisas hela förbundet, både räddningstjänst och enhet sotning. Personalkostnader för perioden uppgår för räddningstjänstverksamhet till 58 063 tkr och för enhet sotning till 1 785 tkr. Pensionsutbetalning samt semester- och övertidsskuld särredovisas inte, det vill säga, dessa kostnader redovisas i räddningstjänstens personalkostnader.

Balanskravresultat

Balanskravsresultatet är ett resultat där poster som inte härrör till den ordinarie verksamheten har rensats bort. Exempel på sådana poster är vinst eller förlust från värdepappershantering, försäljning av materiel/utrustning och fastighetsförsäljning.

Under perioden har förbundet sålt materiel, maskiner och fordon för sammanlagt 145 tkr. Förbundet har ingen resultatutjämningsreserv att ta hänsyn till.

Prognosen indikerar att balanskravet för året inte kommer att uppnås.

Tabell 3. Balanskravutredning

Område	31 aug 2023	31 aug 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Årets resultat enligt helårsprognos	-1 100	-1 416	757	2 611	3 022
Samtliga realisationsvinster	-145	-268	-207	-160	0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar		-1 684	550	2 451	3 022
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	-1 245	-1 684	550	2 451	3 022

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisning

Driftsredovisningen visar på ekonomiskt utfall för respektive ansvarsområde, avvikelser kommenteras. Samtliga summor i tabellerna redovisas i tkr.

Tabell 4. Driftredovisning alla verksamheter

Resultat per område	Budget 2023	Budget 202308	Utfall 202308	Avvikelse	Delår 2022	Prognos avvikelse bokslut 2023
Intäkter	0	0	47	47	0	160
kostnader	-356	-237	-423	-185	-161	-370
Direktion, revision	-356		-376	-138	-161	-210
intäkter	92 180	61 453	61 399	-54	60 518	-100
kostnader	-7 123	-4 749	-4 848	-100	-4 025	-350
Förbundsledning, HR, kommunikatör, UBK	85 057	56 705	56 551	-154	56 493	-450
intäkter	625	417	417	0	391	0
kostnader	-2 718	-1 812	-1 986	-174	-1 777	-240
Förvaltningsstab	-2 093	-1 395	-1 569	-174	-1 386	-240
intäkter	3 781	2 521	2 390	-131	2 104	0
kostnader	-9 083	-6 055	-5 776	280	-5 746	50
Enhet ledningscentral	-5 302	-3 535	-3 386	149	-3 642	50
intäkter	2 395	1 597	1 852	256	1 396	780
kostnader	-595	-397	-219	178	-7	-80
Automatlarm	1 800	1 200	1 633	433	1 389	700
intäkter	3 536	2 357	2 591	234	2 381	155
kostnader	-58 436	-38 957	-39 569	-611	-39 386	-605
Enhet beredskap	-54 900	-36 600	-36 977	-377	-37 005	-450
intäkter	977	651	787	126	896	100
kostnader	-13 320	-8 880	-8 295	585	-9 330	-245
Enhet teknik	-12 343	-8 229	-7 508	721	-8 434	-145
intäkter	2 859	1 906	1 937	31	1 200	114
kostnader	-4 651	-3 101	-3 132	-31	-2 708	-44
Enhet samhällsskydd	-1 792	-1 195	-1 195	-1	-1 508	70
kostnader	-3 035	-2 023	-1 979	44	-1 941	-50
Verksamhetsledning	-3 035	-2 023	-1 979	44	-1 941	-50
intäkter	8 031	5 354	20 280	14 926	4 093	435
kostnader	-15 067	-10 045	-25 177	-15 132	-9 125	-410
Finansförvaltning	-7 036	-4 691	-4 896	-206	-5 032	25
intäkter	5 309	3 539	2 548	-991	2 725	-864
kostnader	-5 309	-3 539	-3 052	488	-3 254	464
Enhet sotning	0	0	-503	-503	-529	-400
Summa intäkter	119 693	79 795	94 249	14 453	75 704	780
Summa kostnader	-119 693	-79 795	-94 455	-14 660	-77 460	-1 880
Totalt resultat	0	0	-206	-206	-1 756	-1 100

Kommentar: Resultatet för perioden visar på -206 tkr, prognos för helår -1 100 tkr.

Kommentarer till årsprognos:

Direktionen visar underskott på grund av kostnader för konsult för hjälp med framtagande av ny förbundsordning och nya regler för ersättning till politiker.

Förbundsledning visar en minusprognos på grund av kostnader om cirka 200 tkr för miljöundersökning efter PFAS, höga personalkostnader vid överlappningsperiod för ekonomichef samt utbetalning av sparad semester. HR och Kommunikation visar 0-resultat.

Automatalarm visar betydligt större intäkter än budgeterat och förväntas gå med cirka 700 tkr i överskott.

Enhet beredskap visar på ett underskott om -450 tkr vilket främst beror på val av lönetillägg 2 tkr/mån för de som valt bort SAP R – ett pensionsavtal för brandmän i uttryckande tjänst. Enheten fick en återbetalning om 57 tkr från en leverantör som missat ett avtalsvillkor. Ett fel som uppmärksammades av förbundet vid genomförd internkontroll.

Enhet teknik visar en prognos på -145 vilket är bättre än befarat då förbundet har ett elavtal som löper ut 31 oktober. Förbundet har via nytecknat avtal bundit 90 procent av sin el på knappt 83 öre för de kommande 24 månaderna.

Finansförvaltningen visar ett litet plus på 25 tkr vilket är tack vare det gynnsamma ränteläget i kombination med förbundets stora kassa.

Tabell 8. Enhet sotning, Färgelanda och Trollhättan

Område	Budget 2023	Delår 2023	Delår 2022
Verksamhetens intäkter	5 309	2 579	2 725
Summa intäkter	4 896	2 579	2 725
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-3 266	-1 785	-2 068
Övriga kostnader	-1 535	-1 199	-1 126
Avskrivningar	-95	-98	-60
Summa kostnader	-4 896	-3 082	-3 254
Resultat	0	-503	-529

Kommentar: Årsprognosen visar att intäkterna kommer att ligga på en negativ avvikelse om -400 tkr. Detta beror bland annat på att en tekniker sagt upp sig under våren och att vakans inte har kunnat täckas.

Cirka 14 tkr av underskottet kan härröras till förlorade intäkter januari till augusti på grund av avsaknad av beslut från medlemskommun i ärende om antagande av reviderade taxor 2023 som översändes till kommunerna i december 2022. Ärendet förväntas tas upp för beslut i kommunfullmäktige i slutet av september 2023.

Fördelning av kostnader för år 2023: Färgelanda 25 procent och Trollhättan 75 procent. Motsvarande fördelning mellan kommunerna under år 2022 var Färgelanda 20 procent och Trollhättan 80 procent.

Tabell 9. Enhet sotning, Färgelanda

Område	Budget 2023	Delår 2023	Delår 2022
Verksamhetens intäkter	979	645	545
Summa intäkter	979	645	545
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-653	-446	-414
Övriga kostnader	-307	-300	-225
Avskrivningar	-19	-25	-12
Summa kostnader	-979	-771	-651
Resultat	0	-126	-106

Tabell 5. Enhet sotning, Trollhättan

Område	Budget 2023	Delår 2023	Delår 2022
Verksamhetens intäkter	3 917	1 934	2 180
Summa intäkter	3 917	1 934	2 180
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-2 613	-1 339	-1 654
Övriga kostnader	-1 228	-899	-901
Avskrivningar	-76	-73	-48
Summa kostnader	-3 917	-2 311	-2 603
Resultat	0	-377	-423

Investeringsredovisning

Investeringar som planeras att genomföras under året grundar sig på en 5-årig investeringsplan som i sin tur har utgångspunkt i NÄRF:s uppdrag och de specificerade förmågorna i förbundets handlingsprogram. Avsteg från planen kan ske vid oförutsedda händelser, till exempel omvärldsfaktorer såsom materielbrist och leveransförseningar som förbundet inte kan påverka.

Periodens utfall

Utöver året planerade upphandlingar har förbundet genomfört upphandling av konsult för utredning av förbundsordning, MIFO fas2 undersökning samt entreprenör för sotningsverksamhet Färgelanda. Viss omfördelning inom ram har även gjorts med anledning av det försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde.

Avskrivningarna överstiger budget för perioden med cirka 180 tkr. Prognosen visar på att utfallet kommer att bli cirka 300 tkr högre än beräknat.

Driftskostnader, det vill säga avskrivningskostnader, som härrör till ledningscentralen fördelas mellan NÄRF och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) enligt fördelningsnycklar.

Förbundet väntar på leverans av två släckfordon under hösten/vintern 2023.

Investeringar i datorer uppgår till cirka 520 tkr 2023.

Planerade investeringar följer i allt väsentligt planen. Dock har beslut tagits om att skjuta på inköp av slängtvätt till förmån för nya hjälmar och skyddsmasker med andningsskydd.

Investeringsplan 2023

Tabell 11. Investeringsbudget 2023, räddningstjänst

Område	Ursprunglig budget	Utfall	Återstår
Teknik	1 830	2 304	-474
Lokaler	200	125	75
Fordon	10 850	600	10 250
Friskvård	100	0	100
IT-stöd	935	813	122
Summa	13 915	3 842	10 073

Tabell 12. Investeringsbudget 2023, NÄRF-RMB ledningscentral

Område	Ursprunglig budget	Utfall	Återstår
Teknik	50	0	50
Lokaler	0	0	0
Fordon	600	0	600
IT-stöd	50	0	50
Summa	700	0	700

Tabell 13. Avslutade samt pågående investeringar under perioden

Proj/inv.nr	Avslutade investeringar	Belopp	Livslängd	Anskaff.datum
98223-15	Sot bastubyggnation	125	3,58	2023-05-04
9122-25	Elverk för brandstationer - RUHB	162	6,00	2023-02-21
9623-12	LINK installation	40	5,00	2023-06-20
9623-13	Navigation EVAM	65	3,00	2023-06-20
9323-06	Terrängfordon-Polaris 570 Sportsman	166	10,00	2023-08-09
9623-01	Rakelterminaler	76	3,00	2023-07-14
9623-02	Operativa telefoner och plattor	109	3,00	2023-07-14
9622-26	Reinvestering datorer	520	3,00	2023-08-15
9322-07	Brandbil-stationsfordon VW Transporter	434	5,00	2023-04-20
9122-23	Utrustning skumsläckning	78	5,00	2023-01-23
9123-05	Räddningsverktyg för trafikolycka	465	7,00	2023-05-25
9123-09	Brandmateriel	264	6,00	2023-08-09
9123-10	Brandslang	82	5,00	2023-08-09
9123-04	Skyddsutrustning larmställ	567	3,00	2023-03-02
9123-04	Skyddsutrustning - Kemdräkt med köldskydd	34	10,00	2023-03-02
9123-14	Andningsskydds utrustning	338	5,00	2023-04-05
9123-17	Ramavtal Skyddsmask 90 (CE)	318	10,00	2023-07-04
	Summa avslutade investeringar	3 842		
Proj/inv.nr	Pågående investeringar	Budget	Livslängd	Anskaff.datum
9323-07	Släckbil Bas 1 MSB - Brålanda	4 000	15-20	
9323-08	Släckbil Bas 1 MSB Högsäter	4 000	15-20	
95323-11	Beredskapsfordon VBIB LC54	600	5	
9623-16	Daedalos Larmplats	29	3	
9123-18	Motorspruta klass 2	250	15	
9323-19	Släpvagnar för transport av motorsprutor	100	15	
9123-20	Hjälmar Skyddsutrustning	290	5	
	Summa pågående investeringar	9 269		
	Summa avslutade och pågående investeringar	13 111		

Resultaträkning

Tabell 14. Resultaträkning, räddningstjänst inklusive enhet sotning

Område	Not	Budget 2023	Delår 2023	Delår 2022	Prognos bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	3	23 000	29 788	12 383	23 300
Medlemsavgifter från kommuner	3	96 693	64 462	63 360	96 693
Verksamhetens kostnader	4	-112 359	-89 752	-72 678	-114 023
Avskrivningar	5	-7 345	-5 068	-4 837	-7 547
Verksamhetens nettokostnader		-11	-571	-1 772	-1 577
Skatteintäkter		0	0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0	0	0
Verksamhetens resultat		-11	-571	-1 772	-1 577
Finansiella intäkter	6	15	382	19	495
Finansiella kostnader	7	-4	-17	-3	-18
Resultat efter finansiella poster		0	-206	-1 756	-1 100
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		0	-206	-1 756	-1 100

Tabell 15. Resultaträkning, räddningstjänst

Område	Not	Budget 2023	Delår 2023	Delår 2022	Prognos bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	3	17 691	27 239	9 658	18 900
Medlemsavgifter från kommuner	3	96 693	64 462	63 360	96 693
Verksamhetens kostnader	4	-107 162	-86 784	-69 482	-109 303
Avskrivningar	5	-7 237	-4 970	-4 777	-7 437
Verksamhetens nettokostnader		-15	-52	-1 241	-1 147
Skatteintäkter		0	0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0	0	0
Verksamhetens resultat		-15	-52	-1 241	-1 147
Finansiella intäkter	6	15	352	15	450
Finansiella kostnader	7	0	-2	-1	-3
Resultat efter finansiella poster		0	297	-1 227	-700
Extraordinära poster			0	0	0
Årets resultat		0	297	-1 227	-700

Tabell 6. Resultaträkning, enhet sotning

Område	Not	Budget 2023	Delår 2023	Delår 2022	Prognos bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	3	5 309	2 548	2 725	4 400
Verksamhetens kostnader	4,16	-5 197	-2 969	-3 196	-4 720
Avskrivningar	5	-108	-98	-60	-110
Verksamhetens nettokostnader		4	-519	-531	-430
Skatteintäkter		0	0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0	0	0
Verksamhetens resultat		4	-519	-531	-430
Finansiella intäkter	6	0	30	4	45
Finansiella kostnader	7	-4	-15	-2	-15
Resultat efter finansiella poster		0	-503	-529	-400
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		0	-503	-539	-400

Balansräkning

Tabell 17. Balansräkning

tkr	Not	Delår 2023	Helår 2022
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	4 529	2 844
Maskiner och inventarier	9	31 633	32 761
Övriga materiella anläggningstillgångar		0	688
Finansiella anläggningstillgångar		0	0
Summa anläggningstillgångar		36 161	36 293
Bidrag till infrastruktur		0	0
Omsättningstillgångar			
Förråd mm		0	0
Fordringar	10	56 925	38 393
Kortfristiga placeringar		0	0
Kassa och bank	11	23 697	21 941
Summa bidrag infrastruktur och omsättningstillgångar		80 621	60 334
Summa tillgångar		116 783	96 627
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	12	29 516	31 341
Årets resultat		-206	-1 825
Resultatutjämningsreserv		0	0
Övrigt eget kapital		0	0
Summa eget kapital		29 310	29 516
Avsättningar			
Avsättningar pensioner	13	68 547	50 269
Andra avsättningar		0	0
Summa avsättningar		68 547	50 269
Skulder			
Långfristiga skulder	14	66	32
Kortfristiga skulder	15	18 860	16 810
Resultatutjämnings, sotning		0	0
Summa skulder		18 926	16 842
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		116 783	96 627
Panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter		0	0
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar		0	0
Övriga ansvarsförbindelser		0	0
Summa panter och ansvarsförbindelser		0	0

Noter

Innehållsförteckning noter;

Not 1	Redovisningsprinciper
Not 2	Uppskattningar och bedömningar
Not 3-7	Noter till resultaträkningen
Not 8-15	Noter till balansräkningen
Not 9	<i>Finansiell leasing</i>
Not 16	Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Not 1. Redovisningsprinciper

Förbundet följer de redovisningsprinciper som framgår av Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som vid årsbokslut 2022.

God redovisningssed

Personalkostnad avseende Räddningstjänst i Beredskap (RIB) och intjänad ej uttagen semester- och övertidsersättning, redovisas som skuld. Periodisering av kostnader och intäkter utförs enligt god redovisningssed. Fakturor som understiger 5 tkr periodiseras inte.

Kvittningsförbud

Förbundet tillämpar kvittningsförbud vilket innebär ett generellt förbud mot kvittning mellan olika poster i balansräkningen, resultaträkningen eller i noterna. Alla poster ska som huvudregel redovisas med bruttobelopp (2 kap. 4 § första stycket 6 ÅRL). Principen syftar till att läsare av årsredovisningen ska få kännedom om samtliga enskilda poster som är av betydelse för en analys av årsredovisningen. Kvittningsförbudet innebär att det inte är tillåtet att utjämna tillgångsposter och skuld- eller avsättningsposter och inte heller intäkter och kostnader mot varandra.

Ett exempel på tillämpning är samarbetet avseendet ledningscentralen där kostnader och intäkter fördelas mellan NÄRF och RMB. Förbunden redovisar sina respektive kostnader och intäkter och fakturerar varandra kvartalsvis, ingen kvittning sker.

Pensioner

Skandia sköter förbundets pensionsadministration och deras prognos används för att beräkna pensionsskuldens storlek och pensionsutbetalningar under året. Enligt finansiell överenskommelse mellan förbundet och medlemskommunerna, angående pensionsåtagande, kvarstår personalens intjänade pensionsrätt t.o.m. 1997 som skuld hos medlemskommunerna. Intjänad pensionsrätt fr.o.m. 1998 belastar förbundet som direkt skuld och medlemskommunerna som indirekt skuld.

Anläggningstillgångar

Ett inköp anses vara en investering om tillgången är anskaffad för stadigvarande bruk, värdet överstiger 30 tkr och har en ekonomisk livslängd på minst 3 år.

Anläggningstillgångar är upptagna i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar. Avskrivningar har beräknats på objektens anskaffningsvärde till och med

innevarande år utifrån beräknad nyttjandeperiod. Avskrivningar sker linjärt, det vill säga med belopp som är lika stora under objektets beräknade ekonomiska livslängd. Avskrivningstid följer rekommendation från Rådet för Kommunal Redovisning där nyttjandetid tas fram utifrån tidigare erfarenhet av motsvarande anläggning, råd från teknisk expertis, kontakter med andra användare samt verksamhetsplanering.

Förbundet tillämpar komponentavskrivning sedan 2014. Exempel på när komponentavskrivning tillämpas är vid inköp av en brandbil där tekniska hjälpmedel ingår. Avskrivningstid på brandbilen är 20 år medan teknisk utrustning såsom klipputrustning, kommunikationsutrustning m.m. har en avskrivningstid på 3-10 år.

Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar:

- 20 år Tunga fordon, slangtvätt
- 10 år Personbil, skåpbil, lätt lastbil, hydraulverktyg, andningsskyddsutrustning m.m.
- 5 år Kommunikationsradio, rökdykningsutrustning, tvättmaskiner m.m.
- 3 år Personaldatorer, datautrustning

Förbundet värderar och tillämpar principen om öppenhet vilken är mycket viktig i ett förbund som ägs av flera kommuner, då samtliga medlemskommuner ska ha samma tillgång till information och inblick i verksamheten.

Not 2. Uppskattningar och bedömningar

I noten ska väsentliga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för de finansiella rapporterna redovisas. För perioden har förbundet inte några sådana poster att redovisa.

Not 3-7. Noter till resultaträkning

Tabell 18. Not 3 Verksamhetens intäkter

Not 3 Verksamhetens intäkter	Delår 2023	Delår 2022
Försäljningsintäkter	479	513
Taxor och avgifter	24 425	10 832
Hyrer och arrenden	376	309
Bidrag och kostnadsersättning från staten	24	532
Bidrag och gåvor från privata aktörer	0	0
EU-bidrag	0	0
Övriga bidrag (medlemsbidrag)	64 462	59 989
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	4 337	4 062
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	0	0
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	145	264
Övriga verksamhetsintäkter		-758
Summa verksamhetens intäkter	94 249	75 743

Tabell 19. Not 4 Verksamhetens kostnader

Not 4 Verksamhetens kostnader	Delår 2023	Delår 2022
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	57 369	57 007
Pensionskostnader	20 365	3 239
Lämnade bidrag	31	0
Köp av verksamhet	974	1 153
Lokal-och markhyror samt övriga fastighetskostnader	856	581
Inköp av material och varor	7 967	8 388
Inköp av tjänster	376	325
Realisationsförluster och utrangeringar	0	0
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	0	0
Bolagsskatt	0	0
Övriga verksamhetskostnader	1 814	1 984
Summa verksamhetens kostnader	89 752	72 677

Tabell 20. Not 5 Av- och nedskrivningar

Not 5 Av- och nedskrivningar	Delår 2023	Delår 2022
Avskrivning immateriella tillgångar	0	0
Avskrivning byggnader och anläggningar	222	167
Avskrivning maskiner och inventarier	4 846	4 670
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	0	0
Summa av- och nedskrivningar	5 068	4 837

Tabell 21. Not 6 Finansiella intäkter

Not 6 Finansiella intäkter	Delår 2023	Delår 2022
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0	0
Ränteintäkter	378	18
Övriga finansiella intäkter	4	0
Summa finansiella intäkter	382	18

Tabell 7. Not 7 Finansiella kostnader

Not 7 Finansiella kostnader	Delår 2023	Delår 2022
Räntekostnader på lån	15	0
Övriga finansiella kostnader	2	3
Summa finansiella kostnader	17	3

Not 8-15. Noter till balansräkning

Tabell 8. Not 8 Mark. Byggnader och tekniska anläggningar

Not 8 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Delår 2023	Helår 2022
Ingående anskaffningsvärde	5 248	4 482
Inköp	1 219	766
Försäljning	0	0
Utrangering	0	0
Överföringar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	6 467	5 248
Ingående ack avskrivningar	-1 716	-1 459
Försäljningar	0	0
Utrangering	0	0
Överföringar	0	0
Årets avskrivningar	-222	-257
Utgående ack avskrivningar	-1 939	-1 716
Utgående redovisat värde	4 529	3 532
Därav finansiell leasing	0	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	19	23

Tabell 24. Not 9 Maskiner och inventarier

Not 9 Maskiner och inventarier	Delår 2023	Helår 2022
Ingående anskaffningsvärde	115 259	112 744
Inköp	3 77	4 518
Försäljning	0	0
Utrangering	0	0
Överföring	0	0
Utgående anskaffningsvärde	118 976	115 258
Ingående ack avskrivningar	-82 498	-77 477
Försäljning	-217	0
Utrangering	0	2 004
Överföring	0	0
Årets avskrivningar	-4 628	-7 024
Utgående ack avskrivningar	-87 343	-82 497
Utgående redovisat värde	31 633	32 761
Därav finansiell leasing	16	32
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	13	13

Tabell 9. Not 10 Fordringar

Not 10 Fordringar	Delår 2023	Helår 2022
Kundfordringar	1 426	1 572
Övriga kortfristiga fordringar	48 168	31 254
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7330	5 567
Summa fordringar	56 925	38 393

Tabell 10. Not 11 Kassa och bank

Not 11 Kassa och bank	Delår 2023	Helår 2022
Bank och plusgiro	23 697	21 941
Summa kassa och bank	23 697	21 941

Tabell 11. Not 13 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Not 13 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Delår 2023	Helår 2022
Ingående avsättning till pensioner inklusive löneskatt	-50 269	-53 938
Nyintjänad pension	-18 278	3 669
Årets utbetalningar	0	0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0	0
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0
Övrig post	0	0
Summa avsättningar till pensioner inklusive löneskatt	-68 547	-50 269

Tabell 12. Not 14 Långfristiga skulder

Not 14 Långfristiga skulder	Delår 2022	Helår 2022
Långfristig skuld (bastubygge)	-49	0
Långfristig leasingskuld	-17	-32
Summa långfristiga skulder	-66	-32

Tabell 13. Not 15 Kortfristiga skulder

Not 15 Kortfristiga skulder	Delår 2023	Helår 2022
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	-79	0
Leverantörsskulder	-2 333	-2 724
Moms	-130	-255
Personalens skatter, avgifter och avdrag	-3 504	-2 993
Retroaktiva löner och OB ersättning	-2 071	-1 634
Semester och övertidsskuld	-6 702	-6 353
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-4 042	-2 725
Övriga kortfristiga skulder	0	-126
Summa kortfristiga skulder	-18 860	-16 810

Not 16. Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Tabell 30. Not 16 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Not 16 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision	Delår 2023	Helår 2022
Sakkunnigt biträde	-52	-79
Förtroendevalda revisorer	-6	-18
Total kostnad för revision	-58	-97

Granskning av delårsbokslut 2023-08-31

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Revisionens uppdrag

- Revisionens uppdrag innebär att självständigt granska ekonomi och verksamhet i förbundet.
- Uppdraget bedrivs enligt kommunallagen och god revisionssed.

Granskning delårsbokslut

- Metod
 - Översiktlig analytisk granskning balans- och resultaträkning
 - Förfrågningar avseende väsentliga avvikelser
 - Avstämning delårsrapport mot huvudbok
 - Avstämning bokslutspecifikationer
 - Övergripande intervju med ekonomiansvarig
 - Granskning delårsrapport
- **Granskning av god ekonomisk hushållning**

lakttagelser

- Resultat per 230831: -206 tkr
 - Budget per 231231: 0 tkr
 - Prognos 2023: -1 100 tkr
 - Resultat per 220831: -1 756 tkr
- Resultatet för perioden i jämförelse med budget har i huvudsak påverkats av:
 - Högre *intäkter* än periodbudget (ca 11,7 mkr) till följd av påverkan justering pensionsskuld samt högre ersättningar för automatlarm samt lägre intäkter kopplat till söttningsverksamheten.
 - Högre *verksamhetskostnader* än vad som budgeterats för (ca 14,8 mkr), påverkat av justering pensionsskuld, i övrigt högre kostnader för personal, kurs- och utbildningskostnader mm.

- Balansräkningen

- Periodens avslutade *investeringar* uppgår till 3 842 tkr och pågående investeringar till 9 269 tkr. Investeringsbudget för 2023 uppgår till 13 915 tkr. Prognos 2023 avseende materiella anläggningstillgångar väntas följa budget.
- Periodens *avsättningar till pensioner* har stämts av och rimlighetsbedömts mot prognoser från Skandia och uppgår till totalt 68 547 tkr i balansräkningen.

Bedömning

- Vår bedömning är, beaktat lämnade iakttagelser, att delårsrapporten per 2023-08-31 i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets ekonomiska resultat och ställning.

- **Uttalande**

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av förbundets investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättade i enlighet med LKBR.

Granskning av balanskrav och god ekonomisk hushållning - delårsrapport

- Budgeten ska enligt kommunallagen innehålla mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning (GEH).
- Dessa mål ska utvärderas i delårsrapport och i årsredovisning.
- EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat om:
 - Förbundet förväntas efterleva kommunallagens krav på en ekonomi i balans.
 - Resultaten i delårsrapporten är förenliga med de fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga om det finns förutsättningar för att målen kommer att uppnås.
- Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken ska biläggas delårsrapporten.

lakttagelser

Direktionens definition av GEH:

”Förbundet ska ha en ekonomi i balans och använda resurser för rätt ändamål på ett effektivt sätt”

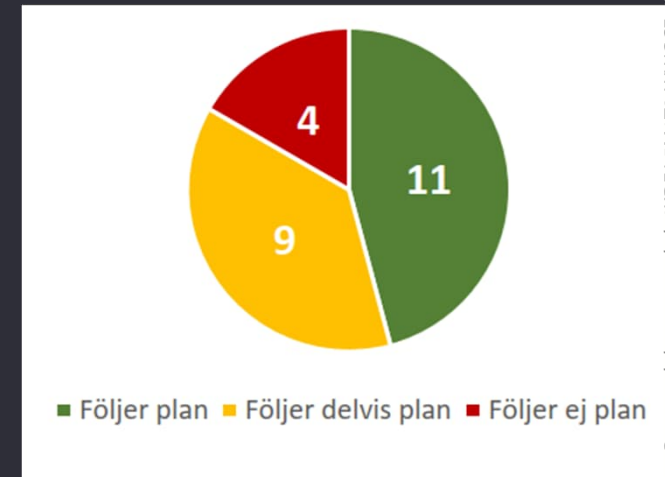
- Det saknas kriterier för när god ekonomisk hushållning anses uppnås

Mål för god ekonomisk hushållning

8 finansiella mål; 3 följer plan, 3 följer delvis plan och 2 följer inte plan

16 verksamhetsmässiga mål; 8 följer plan, 6 följer delvis plan, 2 följer inte plan

- Finansiella och verksamhetsmässiga mål finns och följs upp, men det görs ingen samlad bedömning av huruvida god ekonomisk hushållning uppnås
- Otydlighet i hur måluppfyllelsen bedöms – det saknas indikatorer/riktvärden eller motsvarande

Balanskravet

Prognosen indikerar att balanskravet inte kommer att uppnås

Vår bedömning

- Vi konstaterar att det saknas kriterier för vilken måluppfyllelse som krävs för att uppnå god ekonomisk hushållning.
- Förbundsdirektionen uttalar sig inte om huruvida god ekonomisk hushållning förväntas uppnås.
- Det är enligt vår bedömning otydligt vad som ligger till grund för bedömningen av måluppfyllelse för merparten av de 24 finansiella och verksamhetsmässiga mål som beslutats.
- Mot bakgrund av detta är vår bedömning att vi inte kan uttala oss om huruvida resultatet i delårsrapporten är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning. Vi konstaterar emellertid att flera av målen inte förväntas uppnås och att förbundet också prognostiserar ett negativt balanskravsresultat.

Vår bedömning

- Vi rekommenderar att direktionen tar fram tydligare kriterier för god ekonomisk hushållning i syfte att tydliggöra förutsättningarna för detta arbete.
- Vi rekommenderar att direktionen i delårsrapporten uttalar sig om huruvida god ekonomisk hushållning förväntas uppnås.
- Vi rekommenderar att direktionen tydliggör hur måluppfyllelsen bedöms, exempelvis genom att ange målvärden för respektive mål.

Det sakkunniga biträdets yttrande om delårsrapport

Till revisorerna i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, org.nr 222000-0950.

Vi har utfört en översiktlig granskning av resultat och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund för perioden 2023-01-01 - 2023-08-31.

Det är förbundsledningen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med *Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga biträdets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen

Vår granskning har utförts enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättade i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Uddevalla den 3 oktober 2023
Ernst & Young AB

Anna de Blanche
Ansvarigt sakkunnigt biträde

Sammanträdesprotokoll för Direktionen NÄRF

Plats och tid	Norra Älvsborgs Räddningstjänst, Trollhättan Fredag 29 september kl.13:00-17:00
Beslutande	Dan Nyberg (S) Vänersborg, ordförande Pia Fogelberg (M) Trollhättan, vice ordf. Henrik Harlitz (M) Vänersborg (via Teams) Monica Hanson (S) Trollhättan Ingo Asplund (L) Färgelanda Roland Björndahl (M) Mellerud
Övriga deltagande Ersättare	Malin Tell (S) Vänersborg, ej tjänstgörande Göran Svensson (MBP) Vänersborg, ej tjänstgörande Tuulikki Hedlund (C) Trollhättan, ej tjänstgörande (§§43-45a-f, 46-48, 51) Sofia Andersson Dharsani (S) Trollhättan, ej tjänstgörande (via Teams) John-Olov Frid (S) Mellerud, ej tjänstgörande
Tjänstepersoner	Markus Green, tillträdande tf. förbunds-/räddningschef Anders Gillek stf. räddningschef Annika Larsson, ekonomichef Ann Gustavsson, förbundssekreterare Tomas Sunnerdahl, enhetschef teknik (§45a) Peter Gustafsson, enhetschef ledningscentral (§45a) Åke Berntsson, enhetschef beredskap (§45a) Johan Bäckström, IT-ansvarig (§45a) Anne-Lie Severinsson, HR-ansvarig (§45e) Mette Fossum, ekonomiadministratör (§45b, 51)
Övriga	Fredrik Edkvarn, Kommunal (§§43-45a-e, §§45g-52) Daniel Bäck, BRF (§§43-45a-e, §§45g-52) Patrik Tellander, Vision (§§43-45a-e, §§45g-52) Love Fjellström, miljöinspektör Trollhättans Stad (§45a) Anna Thorén, miljöinspektör Trollhättans Stad (§45a) Nadja Taghat, Västsvenska Miljökonsult AB (§45a) Louise Lindmark, Västsvenska Miljökonsult AB (§45a) Jan Wisén, Prospero Samhällssäkerhet AB (§45f, via Teams) Rainar All, Prospero Samhällssäkerhet AB (§45f, via Teams)
Revisorer	Rebecka Rask, Ernst & Young (§51, via Teams) Anna de Blanche, Ernst & Young (§51, via Teams) Anders Karlzon (KD), Trollhättan (§51) Magnus Cassel (S), Vänersborg (§§45b, 51) Eva Larsson (S), Mellerud (§51)

Utses att justera

Roland Björndahl (M) Mellerud

Justeringens
plats och tid

Brandstationen Trollhättan

Underskrifter

Sekreterare

Paragraf 43-52

Ann Gustavsson

Ordförande

Dan Nyberg (S) Vänersborg

Justerande

Roland Björndahl (M) Mellerud

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ:

Direktionen för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Sammanträdesdatum:

2023-09-29

Protokollet anslaget under tiden:

2023-10-02 – 2023-10-24

Förvaring av protokollet:

Brandstationen, Trollhättan

Underskrift

Ann Gustavsson

Utdragsbestyrkande

§ 43 Närvarokontroll/uppprop

Upprop genomfördes för kontroll av närvaro och beslutanderätt för mötet.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

§ 44 Val av justerare

Direktionen har att välja protokollsjusterare för sammanträdet.

Direktionens beslut

Direktionen beslutade att välja Roland Björndahl (M) Mellerud att justera protokollet.

§ 45 Rapporter/skrivelser

- a) Undersökning PFAS, brandstation Trollhättan (MIFO fas2)
Västsvenska Miljökonsult AB har tillsammans med Enviro Miljöteknik AB utfört en översiktlig miljöteknisk markundersökning enligt MIFO fas2 vid fastigheten Brandpumpen 2, Trollhättan. Rapport för uppdraget har inlämnats till förbundet.

Konsulter från Västsvenska Miljökonsult AB lämnade information om resultat och rekommendation kring vidare åtgärder. Under paragrafen deltog även miljöinspektörer från Trollhättans Stad.

Resultatet från undersökningen visar på höga halter av totalkrom och även krom IV i flera av provpunkterna. PFAS har påvisats i samtliga jordprover och i grundvattnet. För att få en bättre uppfattning om källområdet samt spridningen från området rekommenderas att fler grundvattenrör installeras inom och utanför fastigheten. Miljökonsultens bedömning är att objektet ska tillhöra riskklass 2 till dess att ytterligare undersökningar genomförs.

Trollhättans stad tog del av konsultens bedömning. En provtagningsplan behöver tas fram samt kommuniceras med intilliggande fastighetsägare. Vidare behöver undersökas om det finns tidigare provtagningar genomförda vid intilliggande markområden, hanteras av staden.

Förbundet utgör verksamhetsutövare på fastigheten brandpumpen 1, fastighetsägare är Kraftstaden Fastigheter i Trollhättan AB.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten. Direktionen beslutar att avvakta formellt beslut från Trollhättans Stad för att kunna bereda ärendet vidare.

b) Delårsrapport jan-aug 2023 med bokslutsprognos

Annika Larsson, ekonomichef, lämnade en redogörelse över ekonomiskt resultat jan-aug 2023, samt gav en förklaring över poster med avvikande utfall jämfört med budget. NÄRF redovisar ett resultat om -206 tkr för perioden, varav räddningstjänst 297 tkr och enhet sotning -503 tkr. Prognosen för året visar på ett minusresultat om -1 100 tkr.

Ernst & Young har utfört revision i NÄRF den 20 september 2023. Revisorernas granskning av delårsrapport jan-aug 2023 behandlas under paragraf 51.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

c) Uppföljning sotningsverksamhet

Regelbunden avstämning sker mellan förbundet och anlitaad entreprenör, Sotningstjänst i Väst AB, avseende utförande av uppdrag inom sotningsverksamhet för Färgelanda kommun. Enligt lämnad rapport från enhetschef sotning fungerar lösningen mycket bra.

Enhet sotning har vidare meddelat att personal helt eller delvis kommer vara frånvarande under resterande del av verksamhetsåret. Det kommer medföra minskade intäkter men också minskade lönekostnader för förbundet. Därav råder vissa fördröjningar i utförande av arbeten inom Trollhättans Stad. Enheten bedömer att de i nuläget ligger cirka 1 månad efter vad gäller rengöringsarbeten och cirka 6 månader vad gäller brandskyddskontroller.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

d) Återrapportering möte med KSO – ekonomiska förutsättningar

Dan Nyberg (S) Vänersborg, ordförande, gav direktionen återkoppling i ärendet om uppvaktning av medlemskommunerna kring ekonomiska förutsättningar för NÄRF.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

e) Skärpta regler avseende dygnsvila

Anne-Lie Severinsson HR-ansvarig och Markus Green tillträdande tf. förbunds-/räddningschef lämnade en redogörelse över de åtgärder som sker inom förbundet med anledning av skärpta regler avseende arbetstid för personal enligt Allmänna Bestämmelser och bilaga R. En risk- och konsekvensbedömning är under framtagande med verksamhetsperspektivet som utgångspunkt. Arbetet sker i samverkan mellan NÄRF och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän.

Förbundet avser återkomma med information regelbundet i ärendet till direktionen inför eventuella behov av politiska beslut.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

- f) Inriktningsbeslut NÄRF-RMB – uppdrag förbundsordning Prospero
Fackliga parter ombeds lämna mötesrummet inför direktionens behandling av paragraf 45 f, med hänvisning till att paragrafen utgörs av ett politiskt arbetsmaterial.

Dan Nyberg (S) Vänersborg, ordförande, informerade om bakgrunden för utdelat uppdrag till, Prospero Samhällssäkerhet AB, att arbeta fram förslag på ny förbundsordning.

Jan Wisén från Prospero Samhällssäkerhet AB informerade direktionen om nuläge för pågående uppdrag. Under paragrafen deltog även Rainar All, Prospero.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

- g) Säkerhetspolitiskt läge – påverkan i samhället
Förbundet märker av den senaste tidens ökning av påverkan i samhället, främst har mystiska samtal och mejl (nätfiske) noterats. Personalen har varit mycket uppmärksam, agerat enligt rutin och anmält sådant som är avvikande. Information lämnas regelbundet till personal och ledning kring risker för informationssäkerhet och hur vi kan skydda verksamheten.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

§ 46 Beslut om anstånd att inkomma med förslag till budget 2024 inkl. ekonomisk plan enligt Kommunalförbundsordningen §9.

Förbundet begär om anstånd att inkomma med förslag till budget 2024 inkl. ekonomisk plan 2025-2026 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Detta med hänsyn till pågående dialog med medlemskommunerna om förbundets ekonomiska förutsättningar. Därtill pågående utredning om ny förbundsordning inför en eventuell sammanslagning av NÄRF och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän. Dessa utgör huvudsakliga faktorer inför framtagande av budget och verksamhetsmål och har medfört att förbundets arbete i budgetprocessen blivit fördröjt.

Vidare kommer uppgradering av kontoplan för Kommun-BAS att ske efter T2, vilket beräknas vara färdigställt under hösten. Att avvakta med Budget 2024 underlättar även för verksamheten att få med rätt konton i budget från start.

Utdrag Kommunalförbundsordningen §9 Ekonomi

"Förbundsdirektionen ska årligen fastställa ekonomiska handlingsprogram för de närmsta tre räkenskapsåren.

Handlingsplan och budget ska vara medlemskommunerna tillhanda senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret."

Direktionen föreslås fatta beslut om att ge förbundet anstånd att inkomma med budget 2024 inkl. ekonomisk plan 2025-2026.

Förslag till budget 2024 inkl. ekonomisk plan 2025-2026 föreslås vara direktionen tillhanda senast vid ordinarie sammanträde 19 december för direktionens beslut.

Direktionens beslut

Direktionen beslutade att bevilja förbundets begäran om anstånd att inkomma med förslag till budget 2024 inkl. ekonomisk plan 2025-2026 att vara direktionen tillhanda senast vid ordinarie sammanträde 19 december.

**§ 47 Utskottsbeslut, revidering av taxor 2024 Tillsyn och tillstånd för Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund**

NÄRF har via utskottsbeslut daterat 2023-09-04 översänt reviderade taxor 2024 Tillsyn och tillstånd (myndighetsutövning) till kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för antagande.

Tillägg har skett av följande textstycke och avgift för bränsletillägg (sid 3) taxedokument:

Bränsletillägg

Av timkostnaden beräknas restid i snittprocent av total tid. I nuvarande beräkning är restiden i snitt 21,47 procent av total timkostnad. Detta gör att andelen i kronor för 2024 blir 254 kr vilket är den del som påverkas av drivmedlets upp-/nedgång. Då samtliga bilar f.n. drivs med diesel är det dieselpriiset i rullande 12 mån som jämförs. Maj 2021-april 2022 jämförs med maj 2022 – april 2023. En ökning av dieselpriiset har skett med 23,28 procent under denna period. Restidens andel 254 kr räknas upp med 23,28 procent vilket ger 59 kr.

Tabell 1. Grundavgift för tillsyn/tillstånd (AKI)

Tillsyn/tillstånd (AKI)	Enhet	Summa
Timkostnad	tim	1184kr
Bränsletillägg	st	59 kr
Total grundavgift per st	st	1243 kr

Direktionens beslut

Direktionen beslutade att godkänna upprättat utskottsbeslut om revidering av Taxor 2024 Tillsyn och tillstånd för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

§ 48 Beslut om revidering av firmatecknare för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Förbundet har behov av att revidera beslut om firmatecknare för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund för mandatperiod 2023-2026. Regleras enligt delegationsordning, policy för finansiell verksamhet samt policy för upphandling och inköp för förbundet.

Utdrag delegationsordning punkt 1.2 Firmatecknare och delgivningsmottagare

Rätten att teckna firma ska överensstämma med undertecknande av handlingar och avtal i delegationsordningen för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF). Firmatecknare är en person som genom delegation har rätt att teckna avtal med ekonomiska förpliktelser. Behöriga funktioner med rätt att teckna firma

- Ordförande
- Vice ordförande
- Förbundschef
- Stf. Räddningschef
- Ekonomichef

Behovet av förnyat beslut om firmatecknare grundar sig i att det, från och med 1 oktober 2023, tillträder en ny tillförordnad förbunds-/räddningschef i NÄRF. Funktionen tillhandahålls av Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) enligt tecknat avtal mellan NÄRF och RMB, dnr 6010-2023-249-1.

Direktionen har att fatta beslut om att rätten att teckna firma och undertecknande av handlingar och avtal ska tilldelas tjänstgörande befattning enligt delegationsordning 1.2 Firmatecknare.

Beslutet föreslås gälla från 1 oktober 2023 och tills vidare under mandatperiod 2023-2026, fram till dess förändring inträffar som föranleder nytt beslut.

Direktionens beslut

Direktionen beslutade att rätten att teckna firma och undertecknande av handlingar och avtal ska tilldelas följande personer inom Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund enligt beslutad delegationsordning punkt 12 Firmatecknare.

- Dan Nyberg (S) Vänersborg, ordförande
- Pia Fogelberg (M) Trollhättan, vice ordförande
- Markus Green, tf. förbunds-/räddningschef
- Anders Gillek, stf räddningschef
- Annika Larsson, ekonomichef

Beslutet gäller från 1 oktober 2023 och tills vidare under mandatperiod 2023-2026, fram till dess förändring inträffar som föranleder nytt beslut.

§ 49 Delegationsärenden

Förteckning över beslut fattade med stöd av direktionens delegationsbeslut § 19/2018.
Avser ärenden för perioden 2023-06-01 till 2023-08-31, nr 254-359.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

§ 50 Förbundschefens rapport från verksamheten

Markus Green, tillträdande tf. förbunds-/räddningschef lämnade en redogörelse över;

- Erfarenheter efter sommaren
- Vänersborgs brandstation
- IVPA
- Skred E6
 - stöd till Räddningstjänsten Storgöteborg
 - påverkan av riskbild NÄRF - förändrade transportflöden
- Tillsyn MSB, fokus på övergripande ledning/ledningscentral
- Projektering LC
- Ledningsträning, prioriterad pga. förhöjd terrorhotnivå
- Räddsam VG höstmöte 11-12 dec, Trollhättan. NÄRF utgör värd.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

§ 51 Revisorernas granskning av delårsrapport jan-aug 2023

Rebecka Rask och Anna de Blanche, Ernst & Young lämnade en redogörelse över utförd granskning av delårsrapport jan-aug 2023 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. Under paragrafen deltog även förtroendevalda revisorer från Mellerud, Trollhättan och Vänersborgs kommuner.

Revisionens bedömning är att delårsrapporten per 2023-08-31 i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets ekonomiska resultat och ställning.

Revisionen rekommenderar att direktionen tar fram tydligare kriterier för god ekonomisk hushållning i syfte att tydliggöra förutsättningarna för detta arbete och bedömningen av måluppfyllelse.

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

§ 52 Övriga frågor

a) Dialog inför ägarsamråd 17 oktober

Dan Nyberg (S) Vänersborg, ordförande, meddelar att förbundet avser lyfta frågeställningar kring nedan punkter vid ägarsamrådet, samt se till att dessa protokollförs vid mötet.

- Sotningsverksamhet
- Underskott 2023
- Ramtillskott 2024
- Arbetstidsförändring
- PFAS
- Förbundsbyggnad

Direktionens beslut

Direktionen har tagit del av och godkänner rapporten.

KS § 164 Dnr 2023/264
Godkännande av delårsrapport 2023, Dalslands Miljö & Energiförbund

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner delårsbokslut för Dalslands Miljö- och energiförbund för perioden 1 januari-31 augusti 2023 och lägger det till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Dalslands Miljö- och energiförbund (DMEF) har inkommit med delårsbokslut per 31 augusti 2023.

Periodens resultat uppgår till 956 tkr, vilket innebär en positiv avvikelse gentemot budget på 1 438 tkr och härrör från Miljö- och energikontoret.

Budgetavvikelsen för Miljö- och energikontoret beror i huvudsak på följande faktorer:

- de årliga tillsynsavgifterna faktureras och bokförs i början av året
- personalbortfall, har till viss del kompensrats genom inhyrd konsult
- verksamhetens intäkter (exkl. kalkning) bedöms bli något lägre än budgeterat
- återhållsamhet med övriga kostnader, framförallt kostnader för utbildningsinsatser

Prognosen för helåret är betydligt bättre än budget beroende på framförallt personalbortfall, men pekar ändå på ett negativt resultat på ca 90 tkr.

Revisorerna skall varje år i samband med granskningen av delårsrapporten göra en bedömning om resultatet är förenligt med kraven på god ekonomisk hushållning. Bedömningen skall avse både finansiella mål och verksamhetsmål. Kommunallagens krav på att delårsrapporten skall behandlas i fullmäktige gäller även kommunalförbund.

Revisorerna har översiktligt granskat förbundets delårsrapport per 31 augusti 2023. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad och inriktad på analys och mindre detaljgranskning. Granskningsresultatet framgår av bifogade revisionsrapport och yttrande som utarbetats av PwC.

Utifrån genomförd granskning gör revisorerna följande bedömning av förbundets delårsrapport:

Justering			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

- Resultatet i delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt i allt väsentligt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2023.
- Med anledning av att det finansiella målet ej följs upp i delårsrapporten kan någon bedömning ej göras av målets utfall.
- Revisorernas sammanfattande bedömning kring verksamhetsmålen är att måluppfyllelsen avseende verksamheten är förenlig med direktionens fastställda mål.

Beslutsunderlag

DMEF Delårsbokslut 2023-08-31

Bilaga 1 DMEF Delårsbokslut 2023

Revisorernas utlåtande, daterat 13 oktober 2023

Sakkunniga biträdets yttrande, daterat 12 oktober

Granskning av god ekonomisk hushållning, daterad 13 oktober 2023

Direktionen DMEF:s beslut 2023-10-05 § 32

Sändlista

DMEF

Ekonomiavdelningen
Ekonomichef
Kristina Olsson

Tjänsteskrivelse
2023-11-01
2023/264

Kommunfullmäktige

Delårsbokslut 31 augusti 2023 Dalslands Miljö- och energiförbund

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige godkänner delårsbokslut för Dalslands Miljö- och energiförbund för perioden 1 januari-31 augusti 2023 och lägger det till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Dalslands Miljö- och energiförbund (DMEF) har inkommit med delårsbokslut per 31 augusti 2023.

Periodens resultat uppgår till 956 tkr, vilket innebär en positiv avvikelse gentemot budget på 1 438 tkr och härrör från Miljö- och energikontoret.

Budgetavvikelsen för Miljö- och energikontoret beror i huvudsak på följande faktorer:

- de årliga tillsynsavgifterna faktureras och bokförs i början av året
- personalbortfall, har till viss del kompenseras genom inhyrd konsult
- verksamhetens intäkter (exkl. kalkning) bedöms bli något lägre än budgeterat
- återhållsamhet med övriga kostnader, framförallt kostnader för utbildningsinsatser

Prognosen för helåret är betydligt bättre än budget beroende på framförallt personalbortfall, men pekar ändå på ett negativt resultat på ca 90 tkr.

Revisorerna skall varje år i samband med granskningen av delårsrapporten göra en bedömning om resultatet är förenligt med kraven på god ekonomisk hushållning. Bedömningen skall avse både finansiella mål och verksamhetsmål. Kommunallagens krav på att delårsrapporten skall behandlas i fullmäktige gäller även kommunalförbund.

Revisorerna har översiktligt granskat förbundets delårsrapport per 31 augusti 2023. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad och inriktad

på analys och mindre detaljgranskning. Granskningsresultatet framgår av bifogade revisionsrapport och yttrande som utarbetats av PwC.

Utifrån genomförd granskning gör revisorerna följande bedömning av förbundets delårsrapport:

- Resultatet i delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt i allt väsentligt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2023.
- Med anledning av att det finansiella målet ej följs upp i delårsrapporten kan någon bedömning ej göras av målets utfall.
- Revisorernas sammanfattande bedömning kring verksamhetsmålen är att måluppfyllelsen avseende verksamheten är förenlig med direktionens fastställda mål.

Beslutsunderlag:

DMEF Delårsbokslut 2023-08-31

Bilaga 1 DMEF Delårsbokslut 2023

Revisorernas utlåtande, daterat 13 oktober 2023

Sakkunniga biträdets yttrande, daterat 12 oktober

Granskning av god ekonomisk hushållning, daterad 13 oktober 2023

Direktionen DMEF:s beslut 2023-10-05 § 32

Sändlista:

DMEF

Kristina Olsson

Ekonomichef

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-08-31

Dalslands Miljö- och Energiförbund

Revisionsrapport
Oktober 2023

Projektledare Daniel Brandt

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas delårsrapport/årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av respektive rapport. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i delårsrapport förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

I granskning av delårsrapport riktas fokus mot om det finns förutsättningar att mål och balanskrav kommer att uppnås för perioden.

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport respektive rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser delårsrapport som upprättats per 2023-08-31 och som behandlats av direktionen 2023-10-05.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av förbundschef.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Direktionen har beslutat om mål avseende god ekonomisk hushållning.
- I förvaltningsberättelsen redovisas ett särskilt avsnitt benämnt "God ekonomisk hushållning".
- I delårsrapporten redovisas den finansiella målsättningen som att "verksamheten skall bedrivas inom de ramar som våra medlemskommuner samt externa finansiärer beslutat om och samtidigt ha kontroll över kassalikviditeten". Någon bedömning av prognostiserad måluppfyllelse lämnas inte i delårsrapporten.
- I delårsrapporten görs en avstämning mot förbundets verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2023. Av redovisningen framgår att 3 av 8 mål uppnåtts, resterande 5 mål följs inte upp i delårsbokslutet, uppföljning ska istället ske i samband med årsbokslut. Vi noterar att flera av verksamhetsmålen har karaktären av aktiviteter.
- Direktionen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2023.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- Balanskravsutredning redovisas som ett separat avsnitt.
- Förbundet redovisar ett prognostiserat negativt balanskravsresultat för år 2023. Förbundet har även ett negativt ackumulerat balanskravsresultat från tidigare års underskott.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i delårsrapport förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?

- Finansiella mål

Bedömning saknas

- Verksamhetsmål

Ja, uppfyllt

2. Revisionsfråga 2

Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

- Förbundet prognostiserar ett negativt ackumulerat balanskravsresultat

Nej, ej uppfyllt

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Förtydliga vilka finansiella mål förbundet har att förhålla sig till.
- Se över formuleringen av verksamhetsmålen
- Följ upp samtliga verksamhetsmål i samband med delårsbokslut.
- Komplettera med en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning.
- Redovisa en handlingsplan för att åtgärder avseende balanskravsresultat

2023-10-13

Lars Dahlin

Uppdragsledare

Daniel Brandt

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Dalslands Miljö & Energiförbund enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Sakkunniga biträdets yttrande om delårsrapport
Till revisorerna i Dalslands Miljö & Energiförbund

Org.nr 222000–0877

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter för perioden 2023-01-01–2023-08-31. Det är direktionen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga biträdets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Karlstad den dag som framgår av min elektroniska underskrift

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Tomas Elander
Auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2023-10-12 10:05:20 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: TOMAS ELANDER

Datum

Tomas Elander
Senior Manager

Leveranskanal: E-post

Kommunfullmäktige i Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, och Mellerud kommuner

Direktionen i Dalslandskommunernas kommunalförbund

Utlåtande avseende delårsrapport 2023

Revisorerna skall varje år i samband med granskningen av delårsrapporten göra en bedömning av om resultatet är förenligt med kraven på god ekonomisk hushållning. Bedömningen skall avse både finansiella mål och verksamhetsmål. Kommunallagens krav på att delårsrapporten skall behandlas i fullmäktige gäller även kommunalförbund.

Enligt kommunallagen 11 kap 5 § skall budgeten innehålla en plan för verksamheten och ekonomi under budgetåret. Mål och riktlinjer som har betydelse för god ekonomisk hushållning skall anges för såväl verksamhet som ekonomi.

Vi har översiktligt granskat förbundets delårsrapport per 2023-08-31. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad och inriktad på analys och mindre på detaljgranskning. Granskningsresultatet framgår av bifogade revisionsrapport och yttrande som utarbetats av PwC.

Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömning av förbundets delårsrapport:

- *Resultatet i delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt i allt väsentligt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2023.*
- *Med anledning av att det finansiella målet ej följs upp i delårsrapporten kan någon bedömning ej göras av målets utfall.*
- *Vår sammanfattande bedömning kring verksamhetsmålen är att måluppfyllelsen avseende verksamheten är förenlig med direktionens fastställda mål.*

DALSLANDS MILJÖ & ENERGIFÖRBUND
Revisorerna

Katarina Norgren

Sven-Åke Gustavsson

Pia Axelsson

Johan Lorentzon

Ann-Britt Dahl

Deltagare

DALSLANDS MILJÖ- OCH ENERGIFÖRBUND 222000-0877 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: KATARINA NORGRÉN

Katarina Norgren
Förtroendevald revisor

2023-10-16 09:19:46 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: BENGT SVEN ÅKE
GUSTAVSSON

Sven Åke Gustavsson
Förtroendevald revisor

2023-10-17 09:23:16 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Pia Axelsson

Pia Axelsson

2023-10-16 07:07:34 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: JOHAN LORENTZON

Johan Lorentzon

2023-10-16 07:33:08 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANN-BRITT DAHL

Ann-Britt Dahl

2023-10-16 07:06:51 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Sammanträdesdatum

2023-10-05

DMEF § 32

Dnr 2023/1350.ADM

Delårsbokslut 2023-08-31 - DMEF

Direktionens beslut

Direktionen godkänner upprättat delårsbokslut för perioden 2023-01-01 – 2023-08-31 och överlämnar detta till kommunerna och revisorerna.

Bakgrund

Delårsbokslut 2023 för förbundet föreligger. Dalslands miljö- och energinämnd har antagit den del av bokslutet som omfattade nämndens verksamhet 2022-09-21.

Delårsbokslutet redovisar statusen avseende både ekonomiska och kvalitativa faktorer.

Beredning:

Presidium 2023-09-25

Dalslands miljö- och energinämnd 2023-09-21, § 70

Förbundschefens tjänsteskrivelse

Beslutsgång:

Ordföranden Ludwig Mossberg frågar på förslaget och finner att direktionen bifaller detta.

Expedieras:

KF Bengtsfors kommun

KF Dals-Eds kommun

KF Färgelanda kommun

KF Melleruds kommun

Sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbetet 2023 – Bilaga till delårsbokslut för Dalslands miljö- och energiförbund 2023

Mål- och måluppfyllelse samt status för den myndighetsrelaterade tillsynen

Myndighetsarbetet

Myndighetssidan har under 2023 genomfört en omorganisation som syftar till att öka effektiviteten i arbetet och minska sårbarheten vid vakanser och längre frånvaro.

I år är det ca 3 heltidstjänster färre på myndighetssidan än under 2022. För att tillfälligt överbrygga denna minskning i personal samt till följd av bl.a. långtidssjukskrivning har konsultstöd anlåtats under året och kommer fortsatt anlitas resten av året.

Förhoppningen är att myndighetsarbetet ska kunna genomföras i sin helhet med ordinarie bemanning efter 2024.

Utöver den minskning av antalet tjänster som nämns ovan har verksamheten i nuläget två vakanser i form av en föräldraledighet och en längre sjukskrivning. Någon ytterligare förstärkning av personalstyrkan till följd av detta är ej aktuell i nuläget.

Det myndighetsrelaterade arbetet ligger i fas med gällande verksamhetsplan och förväntas gå in i nästa verksamhetsår utan någon tillsyns- eller kontrollskuld. den planerade tillsynen förväntas kunna slutföras i enlighet med verksamhetsplanen.

Miljö- och lantbrukstillsyn

Tillsynen av B- och C-anläggningar ligger i fas med verksamhetsplanen. Tillsynen av U-anläggningar har delvis genomförts och beräknas kunna slutföras under hösten.

Risikklassning av förorenade områden i enlighet med uppsatt mål kommer att genomföras under hösten.

Enskilda avlopp

Handläggningen av äldre tillsynsärenden gällande enskilda avloppsanläggningar fortlöper enligt plan och handläggs parallellt med inkommande ansökningar om inrättande av nya anläggningar.

Livsmedels- och hälsoskyddstillsyn

Livsmedelskontrollen bedöms kunna genomföras i enlighet med verksamhetsplanen.

Den planerade tillsynen av hälsoskyddsverksamheter är genomförd enligt verksamhetsplanen, undantaget tillsynen av flerbostadshus. Det sistnämnda tillsynsområdet kommer att fullföljas under hösten.

Kansli & administration

Administrativa uppgifter har hanterats löpande. Kansliet utvecklar kontinuerligt handläggarsstödet genom uppdatering och utveckling av ärendesystemet Vision. Arbeta med revidering av förbundets dokumenthanteringsplan pågår och förväntas färdigställas under 2023.

Förbundet har ansökt om medverkan i e-arkiv Väst och väntar nu på godkännande.

Avseende förbundets arbete med e-tjänster, se redovisning under mål 8 nedan.

Förbundet har genomfört upphandling av ramavtal avseende köp av inspektörskompetens på konsultbasis.

Förbundet har upphandlat digital signeringstjänst för justering mm av protokoll. Tjänsten förväntas vara i drift fr.o.m. i höst.

Operativa mål och nyckeltal

MÅL		NYCKELTAL	STATUS
Mål 1	Tillsyn ska utföras på minst 100 stycken miljöfarliga verksamheter under 2023.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 100 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet uppnått. Hittills har 142 inspektioner utförts på miljöfarliga verksamheter.
Mål 2	Tillsyn ska utföras på minst 30 stycken lantbruk/hästgårdar under 2023.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 30 st har fått tillsyn.	Målet uppnått. Hittills har 71 stycken inspektioner genomförts på lantbruk.
Mål 3	Tillsyn ska utföras på minst 60 stycken hälsoskyddsverksamheter under 2023.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 60 st har fått tillsyn.	Målet uppnått. Hittills har 61 stycken inspektioner genomförts på hälsoskyddsverksamheter.
Mål 4	Senast 2025 ska offentlig kontroll utföras vid samtliga dricksvattenanläggningar för att verifiera att verksamhetsutövaren har rutiner för att garantera säkerheten vid vattenverk och reservoarer vid samtliga kommunala vattenverk och distributionsanläggningar som producerar respektive tillhandahåller dricksvatten till mer än 2 000 personer.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar som har kontrollerats med avseende på säkerheten vid vattenverk och reservoarer 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Denna kontroll kommer att påbörjas under hösten.
Mål 5	Senast 2025 ska offentlig kontroll avseende mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten ha utförts vid samtliga kommunala dricksvattenanläggningar som producerar över 100 m ³ dricksvatten per dygn.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar som har kontrollerats med avseende på mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Denna kontroll kommer att påbörjas under hösten.
Mål 6	Samtliga 75 stycken förorenade områden som ska inventeras i branschklass 1–3 ska vara inventerade och riskklassade senast 2030. Som delmål ska 5 stycken områden i branschklass 1–3 vara inventerade och riskklassade under 2023.	Andel åtgärdsbedömda/åtgärdade förorenade områden i RK 1–3. Målet anses uppfyllt när 75 stycken har inventerats och klassats 2030. Delmålet anses uppfyllt när 5 stycken har inventerats och klassats 2023.	Inventering och klassning av förorenade områden kommer att ske under hösten.
Mål 7	Finansieringen av miljönämndens myndighetsutövning ska till minst 50% vara avgiftsfinansierad.	Målet anses uppfyllt när 50 procent avgiftsintäkter i relation till	Följs upp i helårsbokslutet.

		miljönämndens kostnader för myndighetsutövning.	
Mål 8	Under 2023 ska E-tjänster avseende ansökan om inrättande av enskild avloppsanläggning, ansökan om inrättande av värmepumpsanläggning samt registrering av livsmedelsanläggning färdigställas.	Antal färdigställda E-tjänster. Målet anses uppfyllt när alla tre E-tjänsterna är i drift	Livsmedelsverket har tagit fram en e-tjänst för registrering av livsmedelsverksamheter som planeras tas i drift under 2023. Kontoret arbetar för att ansluta till denna tjänst inför 2024. Havs och vattenmyndigheten håller på att ta fram en e-tjänst för ansökning av enskilt avlopp, varför kontoret avvaktar utvecklingen av detta arbete. Möjligheterna att ta fram e-tjänster i övrigt sker för närvarande genom dialog med Melleruds kommun för att se på möjligheter kring samordning och hålla nere kostnader.

Insatser/aktiviteter i verksamhetsplan för det miljö- och energistrategiska arbetet 2023

Insatser/aktiviteter i det miljö- och energistrategiska arbetet 2023		
Övergripande	Vad innebär insatsen/aktiviteten	Status
Strategiskt arbete för hållbar ekologisk utveckling	Arbete pågår kontinuerligt att skapa ett systematiskt och långsiktigt miljöarbete som tar avstamp i Agenda 2030. Vår roll är att medverka i alla delar av kommunernas förbättringsprocess dvs planera, genomföra, följa upp och förbättra (PDCA). Innefattar delaktighet i kommunernas nulägesanalys, målprocesser, utbildningsinsatser, verksamhetsstöttning och uppföljningsarbete.	Kontinuerlig dialog med kommunerna för skapa mer aktivitet och bättre uppföljning av miljöfrågorna. En sammanställning har gjorts av kommunernas styrdokument inom miljö- och energiområdet. DMEK deltar bl.a. i Melleruds nystartade Hållbarhetsgrupp.
Utvecklad samverkan - externa aktörer	DMEF medverkar i befintliga/uppbyggda nätverk (t.ex. via Fyrbodals kommunalförbund, energikontoret Väst), men kommer också arbeta för att utveckla former och arenor för samverkan med externa aktörer.	Samverkan med externa aktörer pågår kontinuerligt. Förbundet kommer exempelvis medverka i ett Interregg-projekt 2024-2026 kring fossilfria transporter tillsammans med bl.a. Fyrbodals kommunalförbund.

Remisser/enkäter	Förbundet kommer tillsammans med kommunerna strukturera ärendehantering kring remisser/enkäter i syfte effektivisera remiss-/enkäthantering.	Remisshantering enligt de gemensamma riktlinjerna, uppföljning kommer att ske vid årsskiftet.
Bokslut/hållbarhetsredovisningar etc.	Tar fram underlag inom förbundets ansvarsområde till kommunernas bokslut. Medverkar i de kommunala hållbarhetsredovisningar/-bokslut som aviserats från vissa kommuner.	Bokslut framtaget för Bengtsfors och Dals-Ed Arbete pågår med att ta fram en hållbarhetsrapport för Bengtsfors.
Styrning/ägarsamråd	Ägarsamråd kring hållbarhetsfrågor och inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet.	Regelbunden dialog med kommuncheferna (KORP-möten) samt Miljöforum 2 ggr/år. Workshop med direktionen genomfördes 8/6.
Miljöforum	Forum där företrädare från förbundet resp. kommunerna medverkar i en process kring inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet 2024 och framåt.	Miljöforum genomförd 26/5. Nytt miljöforum planeras till hösten.
Energisamverkan/energi- och klimatrådgivning		
Energi- och klimatstrategi (Dalslandsgemensam)	En arbetsgrupp med företrädare från förbundet resp. medlemskommuner inkl. Åmål, samverkar i framtagande och implementering av gemensam energi- och klimatstrategi	Strategin färdigställdes och överlämnades i maj till kommunerna för internremiss och antagande.
Energisamverkan kommunerna (energigrupper, klimatlöften mm)	Stöd och samverkan med kommunernas energigrupper inkl. Åmål avseende energi- och klimatfrågor. Under arbetet med energi- och klimatstrategin har energigrupperna legat vilande då samverkan skett i detta forum.	En fordonsgrupp med representanter från förbundet och kommunerna startades upp i augusti. Den gemensamma Resepolicyn överlämnades i maj till kommunerna för antagande. Ny hållbarhetsgrupp har bildats i Mellerud, DMEK deltar. DMEK har lämnat över ett underlag med analys och förslag som stöd för kommunernas antaganden av klimatlöften. DMEK har undersökt möjligheten att få till ett bättre system för cirkulära möbler i kommunerna

Energiuppföljning	Regelbunden uppföljning av energianvändningen hos medlemskommunerna (innefattar även drivmedelsanvändning etc. hos kommunernas fordon). Från och med 2024 kommer energiuppföljningen vara en del i uppföljningen av energi- och klimatstrategin.	Tider för redovisning av energiuppföljningarna har planerats in för nästan samtliga Dalslandskommuner och kommer att genomföras under hösten.
Energi- och klimatrådgivning (EKR)	Enskild rådgivning, samt informationsspridning genom utåtriktade aktiviteter till privatpersoner, föreningar, organisationer och företag utifrån energimyndighetens anvisningar och riktlinjer. Finansieras genom stöd från Energimyndigheten. Under 2023 har energi- och klimatrådgivningen fått utökade medel från Energimyndigheten för att förstärka rådgivningen med en extra resurs. Detta på grund av det ökade söktrycket som varit under 2022 och som förväntades även under 2023.	EKR har deltagit på Cykelns dag i Åmål och Kanalyran i Mellerud. Fler utåtriktade aktiviteter är planerade under hösten. /AS Under våren genomfördes en riktad insats gentemot SFI (svenska för invandrare). EKR har påbörjat en riktad insats mot företag och botadsrättsföreningar i kommunerna och under sommar/höst har besök planerats in. Utöver det besvarar EKR löpande inkommande samtal, e-post mm från privatpersoner, org., föreningar och företag.
Hållbar samhällsplanering		
ÖP Färgelanda inkl. LIS	Revidering av ÖP (inkl. LIS-plan) för Färgelanda kommun. DMEF medverkar i kommunens arbetsgrupp.	Ingen inbjudan/förfrågan. har inkommit.
Omarbetning LIS – Bengtsfors	Omarbetning av LIS-plan. DMEF medverkar i ev. arbetsgrupp alt. är kompetensstöd utifrån hur arbetet utformas i Bengtsfors.	Ingen inbjudan/förfrågan har inkommit.
Grön infrastruktur/ekosystem-tjänstanalys, Dalslandsgemensam. (projekt)	Projekt som till 50% finansieras via s.k. LONA-stöd. Projektperiod 2021-2024. Melleruds kommun är projektägare. Arbetet pågår och arbetsgrupp är etablerad (funktioner från förbundet och kommunerna). Åmåls och Vänersborgs kommuner medverkar i projektet.	Arbete pågår utifrån projektplan. /HE
Avfallsplan Dalsland	Fortsatt arbete enligt mål och åtgärder i avfallsplan Dalsland	Kommunerna sammankallade. Ingen förfrågan har inkommit till DMEK
Stöd klimatanpassning	Kompetensstöd i kommunernas arbete med klimatanpassning.	DMEK medverkat inom ramen för projektet Grön infrastruktur (se ovan).

Medverkan detaljplaneringsprocessen	Deltagande av DMEF i hela DP-processen (dvs. ej enbart som remissinstans). Önskemål om detta har uttryckts från Färgelanda och Mellerud.	Ingen inbjudan/förfrågan har inkommit.
Upphandlingsfrågor	DMEF deltar i kommunernas upphandlingsmöten, bistå upphandlarna med att välja och specificera miljökriterier i gemensamma upphandlingar, följa upp miljökrav i befintliga avtal	Deltar i kommunernas gemensamma upphandlingsgrupp. Lämnat synpunkter i upphandling av förpackningsinsamling, grävtjänster och taxiresor hittills i år.
Naturvård		
Vägledning Naturen i Dalsland (engelsk översättning)	Boken Naturen i Dalsland håller på att översättas till engelska. DMEF processleder projektet. Ambitionen är att översatt bok/webbmaterial finns framtagen till sommarsäsongen 2023.	Arbetet har pausats på grund av resursbrist.
Åtgärder naturvårdsprogram	Aktuella åtgärder i kommunernas naturvårdsprogram.	DMEK arbetar för närvarande med en sammanställning av hur åtgärder genomförs i kommunernas olika naturvårdsprogram. Sammanställningen förväntas klar under hösten.
Förarbete kommunala naturreservat Dals-Ed, Färgelanda	Dals-Ed och Färgelanda har uttryckt önskemål om bildande av kommunala naturreservat. Underlag (fastighetsutredningar, naturbruksplaner etc.) behöver tas fram innan det är möjligt att ansöka om medel för bildande av dessa reservat. Sådant underlag avses tas fram under 2023.	Underlag är framtaget och presenterat för politiken. Beslut om fortsatt hantering inväntas.
Invasiva arter	Framtagande av gemensamma riktlinjer/policys avseende förebyggande arbete/hantering/bekämpning av invasiva arter.	Ingen inbjudan/förfrågan från kommunerna har inkommit.
Friluftsliv relaterat till naturvårdsfrågor	Dals-Ed och Mellerud har efterfrågat kompetensstöd för friluftslivsfrågor som är kopplade till naturvårdsrelaterade frågor.	DMEK har bistått i arbetet, både i Mellerud och Dals-Ed
Hållbar vattenplanering		
LEVA/LOVA Lillån/Dalboslätten (projekt)	Pågående projekt som till 80% finansieras med s.k. LOVA-stöd. Projektperiod 2019-2023. Åtgärdssamordnare leder projektet genom tät samverkan med brukare i området. DMEF är projektägare. Vänersborgs kommun medverkar. Projektet har förlängts genom att en ny ansökan har beviljats stöd t.o.m. 2027.	Arbetet pågår.
LOVA Örekilsälven (projekt)	Åtgärdssamordning i Örekilsälvens övre del. Pågående projekt som till 80% finansieras med s.k. LOVA-stöd. Projektperiod 2019-2024. Projektägare Dals-Eds kommun. DMEF projektleder tillsammans med kommunen. Fältpersonal från Milva (konsult), länsstyrelsen och skogsstyrelsen arbetar operativt, med markägarmöten, naturbruksplaner m.m. Samverkan sker med bl.a. med fiskevårdsområden och dikningsföretag.	Arbetet pågår.

LOVA-Valboån (projekt)	Åtgärdsamordning inom Valboåns avrinningsområde. Projekt som till 80% finansieras med s.k. LOVA-stöd. Projektperiod 2021-2024. Projektägare DMEF. DMEF projektleder. Fältpersonal från Milva (konsult), länsstyrelsen och skogsstyrelsen arbetar operativt, med markägarmöten, naturbruksplaner m.m. Samverkan sker med bl.a. med fiskevårdsområden och dikningsföretag.	Arbetet pågår.
Samverkan Teåkersälven	DMEF deltar aktivt i samverkansgruppen för Teåkersälven (del av Dalbergså/Holmsåns vattenråd). Arbetet sker utifrån bred samverkan och enligt åtgärdsplanen för Teåkersälven. Indikatorarter är flodpärlmusslor och öring. Arbeta sker med flera olika slags åtgärder som syftar till god ekologisk status. Åtgärdsmedel söks där det är möjligt.	DMEK har medverkat i möten med samverkansgruppen.
Medverkan vattenråden	Deltar i Gullmarns (Örekilsälvens) och Dalbergså/Holmsåns vattenråd inom ramen för pågående projekt/aktiviteter. DMEF kommer även delta i Enningdalsälvens vattenråd som gör en uppstart under våren 2023.	DMEK har medverkat i Gullmarns och Enningdalsälvens vattenråd. Dalbergså/Holmsåns vattenråd är under omstrukturering.
Dagvattenpolicy (Mellerud/Bengtsfors) och övrig VA-planering	Deltagande av DMEF i kommunernas VA-planeringsprocesser. Mellerud och Bengtsfors har uttryckt en ambition att tillsammans ta fram en dagvattenpolicy under 2023.	DMEK har medverkat som kompetensstöd i kommunernas arbete med Vattentjänstplan.
Övrigt		
Tätortsnära grönplanering	Medverkan i planering/utformning av grönstruktur – Dals-Ed (oförutsedd förfrågan som inkom 2022)	Fältarbete är gjort och plan håller på att färdigställas.
Samordning åtgärdsprogram – Hållbart Västra Götaland	Samordning kring uppföljning av kommunernas och förbundets åtaganden i Länsstyrelsen Åtgärdsprogram för miljömålen – Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland 2022-2025.	DMEK har samordnat uppföljningen av åtgärdsprogrammet (feb 2023)
Oförutsedda förfrågningar från kommunerna	DMEF är "bollplank" kring miljö- och energirelaterade frågor som kan uppkomma under 2023.	Bl.a. frågor kring planering rörande grön-/skogsområden i Bengtsfors

Dalslands Miljö
& Energiförbund

org.nr. 222000-0877

Delårsbokslut 2023-08-31

Innehållsförteckning

	Sida
Förvaltningsberättelse	
Förbundets ändamål och organisation	2
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	4
Händelser av väsentlig betydelse	5
Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet	6
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	6
Balanskravsresultatet	11
Väsentliga personalförhållanden	12
Förväntad utveckling	12
 Ekonomisk redovisning	
Resultaträkning	13
Balansräkning	14
Finansieringsanalys	15
Notförteckning	16
 Bilaga	
Sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbete.	

Förbundets ändamål och organisation

Förbundet ägs av kommunerna; Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud. Förbundets syfte och ändamål regleras i förbundsordning för Dalslands miljö- och energiförbund. Förbundet har följande inriktning:

- Förbundets operativa samverkansområde är inriktat mot miljö- och energifrågor.
- Förbundet ska vara en juridisk plattform för gemensamma avtal m m.

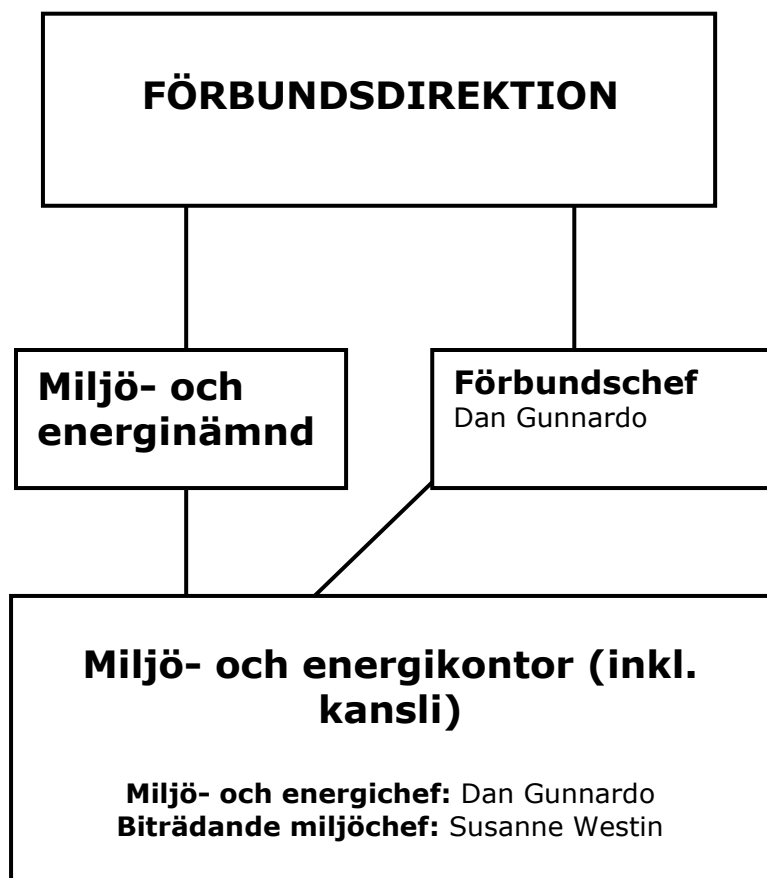
Förbundet har två politiska nivåer enligt följande:

- Förbundsdirektionen: Direktionens roll regleras i förbundsordningen. Direktionen fastställer budgetram utifrån den ram som medlemmarna enats om. Direktionen fastställer också inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet.
- Miljö- och energinämnden: Nämndens roll regleras i nämndens reglemente. Nämnden ansvarar för det lagreglerade arbetet inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt livsmedelskontroll. Nämnden är anställningsmyndighet för personalen inom miljö- och energikontoret och har med vissa undantag (faller då på direktionen) även personal- och arbetsmiljöansvar för verksamheten.

Förbundets tjänstemannaorganisation leds av förbundschefen och är utformad enligt följande (se även organisationsstruktur nedan):

- Miljö- och energikontor: Här finns miljö-/energi- och klimatstrateger, samordnare, miljö- och hälsoskyddsinspektörer, livsmedelsinspektörer samt kansli. Personalen arbetar med såväl myndighetsfrågor, strategiska frågor och administration. Förbundschefen är tillika miljö- och energichef. En biträdande miljöchef har operativt ansvar för myndighetsarbetet samt arbetsmiljöansvar för myndighetspersonalen (miljö- och hälsoskyddsinspektörer och livsmedelsinspektörer).

Löne- och ekonomiadministration (stöd vid bokslut, budget, ekonomiuppföljning, löneadministration), HR-stöd och IT-stöd köps externt av Melleruds kommun.

Figur: Organisationsstruktur Dalarnas miljö- och energiförbund

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Identifierade risker och konsekvensbeskrivning

Nedanstående risker av betydelse för förbundet har identifierats:

- Coronapandemi eller motsvarande
- Förändrat uppdrag
- Kompetent personal
- Kommunbidrag
- Taxor

Se analys av riskerna i tabell nedan

Identifierad risk	Beskrivning	Hantering av risk
Omvärldsrisk		
Coronapandemi eller motsvarande	Om strikta restriktioner återinförs finns risk för att såväl tillsyn som projektdrift försvåras och påverkas kvalitativt. Risk även för intäktsbortfall	- God omvärldsbevakning - Anpassning och utveckling av arbetsmetodik - Långsiktig planering
Förändrat uppdrag	Förändrade krav/riktlinjer från centrala myndigheter och/eller förändrad lagstiftning	- God omvärldsbevakning för proaktivt arbetssätt - Anpassning och verksamhetsutveckling - Kompetensutveckling - Samverkan med värdkommuner och andra miljökontor
Verksamhetsrisk		
Kompetent personal	Svårigheter att hitta kompetent personal varför det är viktigt att minimera personalomsättningen	- God arbetsmiljö - Förutsättningar för gott ledarskap - Stimulerande och utvecklande arbetsuppgifter - God löneutveckling
Kommunbidrag	Ej uppräknade kommunbidrag innebär risk för reduceringar avseende; hållbarhetsarbetet, kompetensstöd till värdkommunerna, försämrad service, återbetalning av projektmedel.	- Utveckling av förbundets syfte och ändamål - Effektivisering genom utvecklad samverkan mellan värdkommuner - Ökad finansiering av verksamheten via projektmedel - Ökad samverkan med externa aktörer - Prioriteringar
Taxor	Utebliven anpassning av taxor till kostnaden för lagstadgad tillsyn ger risker som ovan men medför också att gällande lagstiftning inte efterlevs samt riskerar en urholkning av myndighetsrollen.	- Taxor anpassas till kostnaden för lagstadgad tillsyn - Ökad kostnadseffektivitet

Händelser av väsentlig betydelse

- Under 2023 har myndighetssidan genomfört en omorganisation med goda resultat avseende effektivisering av verksamheten. I år är det ca 3 heltidstjänster färre på myndighetssidan än under 2022. För att tillfälligt överbrygga denna minskning i personal samt till följd av bl.a. långtidssjukskrivning har konsultstöd anlåtts under året och kommer fortsatt anlitas resten av året.
- Förslag till Dalarnas gemensam energi- och klimatstrategi har färdigställts och skickats på remiss till värdkommunerna samt Åmål.
- Miljöforum kring inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet 2024 och framåt genomfördes den 26 maj. Förbundets strategier medverkade tillsammans med värdkommunernas ledningsgrupper.
- Upphandling av ramavtal avseende köp av inspektörskompetens har genomförts under första halvåret 2023.
- Miljö- och energinämnden föreslog en höjning av nämndens tillsyns-/kontrollavgifter inför 2024 i enlighet med den princip som föreslogs i utredningen av finansieringsprinciper för förbundets verksamheter. Direktionen följde dock inte nämndens rekommendation utan föreslog kommunernas KF att besluta om en betydligt lägre höjning av avgifterna (ca en halvering i jämförelse med nämndens rekommendation).

En sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbete 2023 redovisas som bilaga till delårsbokslutet.

Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet

Verksamhetens omfattning

Dalslands miljö- och energiförbunds verksamhet bedrivs i enlighet med fastställd förbundsordning i samverkan med förbundets värdkommuner och omfattar 22 heltidstjänster. Dalslands miljö- och energiförbund är huvudman för verksamheten. Verksamheten ska genom en effektiv och riskbaserad tillsyn, samt miljö- och energistrategiskt arbete bidra till ett hållbart samhälle. Globala, nationella och regionala miljömål ska implementeras i miljö- och energikontorets arbete och genomsyra både den operativa tillsynen, övrig tillsyn samt det miljö- och energistrategiska arbetet. Det energi- och klimatstrategiska arbetet samt energi- och klimatrådgivningen innefattar även Åmåls kommun.

Styrning och uppföljning av verksamheten

Det myndighetsreglerade arbetet styrs av gällande lagstiftning. Dalslands miljö- och energinämnd är ansvarig för det myndighetsreglerade arbetet. Resursbehovet för det myndighetsreglerade arbetet fastställs av nämnden i form av en lagreglerad resursbehovsutredning. Prioriteringar, målsättningar och inriktningar av det myndighetsreglerade arbetet fastställs årligen av nämnden i form av en tillsyns- respektive kontrollplan. Uppföljning sker löpande genom återrapporteringar till nämnden samt via del- och helårsbokslut.

Inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet beslutas av förbundets direktion i samverkan med värdkommunerna. Inriktningen fastställs i en årlig verksamhetsplan. Uppföljning sker löpande genom återrapporteringar till direktionen samt via del- och helårsbokslut.

Direktionen fastställer budget för förbundet inom den ram som värdkommunerna enats om. Kommunbidrag till förbundet beslutas av respektive kommuns kommunfullmäktige. Nämnden föreslår taxor för nämndens verksamhet till direktionen. Direktionen beslutar om rekommenderade taxor till respektive kommuns kommunfullmäktige. Internkontroll för förbundets verksamhet fastställs och redovisas årligen till såväl nämnd som direktion.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska förbundet ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. För ekonomin och verksamheten ska anges mål och riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Avstämning av god ekonomisk hushållning

Förbundets verksamheter skall bedrivas med god ekonomisk hushållning. Det innebär att förbundet ska ha en hög ekonomisk medvetenhet bland chefer och medarbetare samt att uppsatta mål för verksamheterna följs och ger de effekter som önskas från förbundets uppdragsgivare.

Ur ett finansiellt perspektiv betyder god ekonomisk hushållning att vi har att hålla oss till de ramar som våra medlemskommuner samt externa finansiärer beslutat om och samtidigt ha kontroll över kassalikviditeten.

För delåret 2023 är förbundets nettoresultat respektive budgetavvikelse (se även notering under ekonomisk analys nedan)

- Nettoresultat: 956 tkr
- Budgetavvikelse: 1 438 tkr

Ur ett verksamhetsmässigt perspektiv har tre av åtta mål redan uppfyllts. Resterande fem mål följs upp i helårsbokslutet (se även bilagan till delårsbokslutet).

Ekonomi/finans

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 1010

Belopp i tkr	Delår 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Delår 2022
Verksamhetens intäkter	6 902	0	0	6 400
Finansiella intäkter	3	0	0	0
Summa intäkter	6 905	0	0	6 400
Kostnader				
Personalkostnader	3 022	0	0	2 631
Övriga kostnader	3 880	0	0	3 769
Finansiella kostnader	2	0	0	0
Summa kostnader	6 905	0	0	6 400
Årets resultat	0	0	0	0

Miljö- och energikontoret

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 2010

Belopp i tkr	Delår 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Delår 2022
Verksamhetens intäkter	12 451	18 153	17 712	9 562
Intäkter kalkning	3 794	0	3 794	3 524
Finansiella intäkter	774	990	1 202	1
Summa intäkter	17 018	19 143	22 708	13 087
Kostnader				
Personalkostnader	9 958	15 731	14 900	9 606
Övriga kostnader	2 215	4 135	4 000	2 297
Kostnader kalkning	3 888	0	3 888	972
Finansiella kostnader	1	0	10	8
Summa kostnader	16 062	19 866	22 798	12 884
Årets resultat	956	-723	-90	203

Ekonomisk analys

Resultatet för delåret visar ett kraftigt positivt resultat. Detta beror framförallt på att de årliga tillsynsavgifterna faktureras och bokförs i början av året. Till följd av personalbortfall under året ligger personalkostnaderna lägre än budgeterat, detta har till viss del kompenseras genom inhyrd konsult. Till följd av fortsatt personalbortfall kommer konsultstödet förstärkas under sept.-dec. Verksamhetens intäkter (exklusive kalkning) bedöms bli något lägre än budgeterat på grund av att avgiftsintäkterna inte förväntas nå den budgeterade nivån för helåret. Nettokostnaden för kalkningen beräknas uppgå till 94 000 kr. Miljö- och energikontoret har varit återhållsamt med övriga kostnader, framförallt genom att minska kostnaderna för utbildningsinsatser. Prognosen för helåret är betydligt bättre än budget beroende på framförallt personalbortfall, men pekar ändå på ett minusresultat motsvarande ca 90 000 kr. Det bör betonas att ersättning från den så kallade överskottsfonden är helt avgörande för det prognosticerade utfallet för helåret. Överskottsfonden beräknas täcka de ökade pensionskostnader med ett belopp motsvarande ca 1,2 miljoner kr.

Sammanfattande avstämning av verksamhetsmål och utförandet av verksamheten

Konkretiserade mål i verksamhetsplan för Dalslands miljö- och energinämnd

Nedanstående mål har uppnåtts i sin helhet

Mål 1	Tillsyn ska utföras på minst 100 stycken miljöfarliga verksamheter under 2023.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 100 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet uppnått. Hittills har 142 inspektioner utförts på miljöfarliga verksamheter.
Mål 2	Tillsyn ska utföras på minst 30 stycken lantbruk/hästgårdar under 2023.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 30 st har fått tillsyn.	Målet uppnått. Hittills har 71 stycken inspektioner genomförts på lantbruk.
Mål 3	Tillsyn ska utföras på minst 60 stycken hälsoskyddsverksamheter under 2023.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 60 st har fått tillsyn.	Målet uppnått. Hittills har 61 stycken inspektioner genomförts på hälsoskyddsverksamheter.

Nedanstående mål kommer att följas upp i helårsbokslutet

Mål 4	Senast 2025 ska offentlig kontroll utföras vid samtliga dricksvattenanläggningar för att verifiera att verksamhetsutövaren har rutiner för att garantera säkerheten vid vattenverk och reservoarer vid samtliga kommunala vattenverk och distributionsanläggningar som producerar respektive tillhandahåller dricksvatten till mer än 2 000 personer.	Andel kommunala dricksvatten-anläggningar som kontrollerats med avseende på säkerheten vid vattenverk och reservoarer 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Denna kontroll kommer att påbörjas under hösten.
Mål 5	Senast 2025 ska offentlig kontroll avseende mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten ha utförts vid samtliga kommunala dricksvattenanläggningar som producerar över 100 m ³ dricksvatten per dygn.	Andel kommunala dricksvatten-anläggningar som har kontrollerats med avseende på mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Denna kontroll kommer att påbörjas under hösten.

Mål 6	Samtliga 75 stycken förorenade områden som ska inventeras i branschklass 1–3 ska vara inventerade och riskklassade senast 2030. Som delmål ska 5 stycken områden i branschklass 1–3 vara inventerade och riskklassade under 2023.	Andel åtgärdsbedömda/åtgärdade förorenade områden i RK 1–3. Målet anses uppfyllt när 75 stycken har inventerats och klassats 2030. Delmålet anses uppfyllt när 5 stycken har inventerats och klassats 2023.	Inventering och klassning av förorenade områden kommer att ske under hösten.
Mål 7	Finansieringen av miljönämndens myndighetsutövning ska till minst 50% vara avgiftsfinansierad.	Målet anses uppfyllt när 50 procent avgiftsintäkter i relation till miljönämndens kostnader för myndighetsutövning.	Följs upp i helårsboks slutet.
Mål 8	Under 2023 ska E-tjänster avseende ansökan om inrättande av enskild avloppsanläggning, ansökan om inrättande av värmepumpsanläggning samt registrering av livsmedelsanläggning färdigställas.	Antal färdigställda E-tjänster. Målet anses uppfyllt när alla tre E-tjänsterna är i drift	Livsmedelsverket har tagit fram en e-tjänst för registrering av livsmedelsverksamheter som planeras tas i drift under 2023. Kontoret arbetar för att ansluta till denna tjänst inför 2024. Havs och vattenmyndigheten håller på att ta fram en e-tjänst för ansökning av enskilt avlopp, varför kontoret avvaktar utvecklingen av detta arbete. Möjligheterna att ta fram e-tjänster i övrigt sker för närvarande genom dialog med Melleruds kommun för att se på möjligheter kring samordning och hålla nere kostnader.

Utförandet av myndighetsuppdraget och det strategiska arbetet

Myndighetsarbetet

Myndighetssidan har under året genomfört en omorganisation som syftar till att öka effektiviteten i arbetet och minska sårbarheten vid vakanser och längre frånvaro.

I år är det ca 3 heltidstjänster färre på myndighetssidan än under 2022. För att tillfälligt överbrygga denna minskning i personal samt till följd av bl.a. långtidssjukskrivning har konsultstöd anlåtats under året och kommer fortsatt anlitas resten av året.

Förhoppningen är att myndighetsarbetet ska kunna genomföras i sin helhet med ordinarie bemanning efter 2024.

Det myndighetsrelaterade arbetet ligger i fas med gällande verksamhetsplan och den planerade tillsynen förväntas kunna slutföras i enlighet med planen.

Det strategiska arbetet

Det strategiska arbetet fortlöper i huvudsak enligt verksamhetsplanen. Ett fåtal aktiviteter i verksamhetsplanen har inte genomförts då kommunerna inte inkommit med förfrågan om stöd och/eller inte påbörjat den aktuella aktiviteten.

Arbetet med miljöforum som samverkansform för det strategiska arbetet mellan kommunerna och förbundet har fortsatt under året och kommer fortgå under hösten.

Förslag till Dalslandsgemensam energi- och klimatstrategi har tagits fram och skickats på remiss till kommunerna (inkl. Åmål).

Arbetet i aktuella projekt fortskrider. Samverkan mellan kommunerna och förbundet fortskrider i olika forum som t.ex. upphandling, samhällsplanering och kostfrågor. Förbundet har medverkat i den nya Hållbarhetsgrupp som skapats i Melleruds kommun.

Energi- och klimatrådgivning sker enligt plan. Särskild rådgivning har erbjudits företag kring möjligheterna att söka stöd via bl.a. klimatklivet. För närvarande pågår sådan rådgivning gentemot tre st. företag.

En utförlig redovisning av myndighetsuppdraget och det strategiska arbetet redovisas i bilaga 1.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat enligt kommunallagen och innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna. Ett negativt balanskravsresultat ska regleras under de närmast följande tre åren.

År/Tkr	Prognos		
	2023	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	-90	-667	17
- Samtliga realisationsvinster	0	0	0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0

= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-90	-667	17
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserven	0	0	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserven	0	0	0
= Årets balanskravsresultat	-90	-667	17

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

	2023-08-31		2022-12-31	
	Antal	varav män	Antal	varav män
Miljö- och energikontor inkl kansli (fast anställda)	22	5	24	5
Summa	22	5	24	5

Förväntad utveckling

Faktorer som påverkar förbundets utveckling i form av möjligheter, förväntningar och kända förhållanden

- Kommunbidragen till förbundet ligger idag på samma nivå som 2019. Detsamma gäller miljö- och energinämndens avgiftsnivå för tillsyn/kontroll enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Inför 2024 rekommenderade miljö- och energinämnden direktionen att föreslå kommunernas KF om en höjning av taxenivån enligt den princip som föreslogs i utredningen om finansiering av förbundets verksamhet (25:e lägsta percentilen inom Fyrbodalen + uppräknings enligt PKV). Direktionen följde dock inte nämndens rekommendation utan rekommenderade istället en betydligt lägre uppräknings av avgiftsnivån (ca hälften av den nivå nämnden rekommenderade).

Att inte anpassa avgiftsnivån till kostnaderna för tillsynen är den faktor som bedöms vara den viktigaste när det gäller förbundets möjligheter att klara sitt uppdrag. Om sådana ställningstaganden skulle fortsätta riskerar det att leda till en successiv nedmontering av förbundets möjligheter att klara sitt uppdrag. Att inte ha en tillräcklig kostnadstäckning för den lagstadgade tillsynen via taxan är inte heller förenligt med gällande lagstiftning och riskerar att leda till en urholkad myndighetsfunktion.

- De utredningar av förbundets verksamhet som genomfördes 2021 och 2022 (utveckling av förbundets verksamhet samt finansieringsprinciper för förbundet),

rekommenderade kommunerna att pröva/genomföra ett flertal åtgärder. De åtgärder som utredningarna rekommenderade bedömdes ge positiva effekter avseende såväl kvalitet och effektivitet för såväl kommunerna som förbundet. Det handlade bl.a. om att samordna myndighetsfunktionerna inom alkohol/tobak och bygg med förbundets myndighetsfunktion inom miljö och livsmedel samt ett antal finansieringsprinciper av förbundets verksamhet. Tyvärr har inga av dessa rekommendationer prövats/genomförts och inte heller utretts vidare. Detta är negativt för förbundets möjligheter till utveckling av verksamheten.

- Förbundets värdefullaste tillgång är kompetent personal och det är avgörande att ha fortsatt tillgång till sådan för förbundets fortsatta utveckling. En viktig faktor för fortsatt tillgång till kompetent personal bedöms vara de framtida förutsättningarna för förbundet. I det sammanhanget bedöms det vara viktigt att frågor avseende förbundets fortsatta utveckling präglas av en samsyn kring behovet av samverkan och värdet av kompetent personal samt vilja till just utveckling även i ekonomiskt ansträngda situationer.
- En fortsatt utveckling av såväl förbundet som värdkommunerna kring faktorer/områden där varken förbundet eller värdkommunerna har full rådhighet, men som är viktiga för en fortsatt utveckling av förbundet och värdkommunerna, kräver utvecklad samverkan med externa aktörer. Möjligheterna att ta fram gemensamma processer och arbetssätt mellan såväl värdkommunerna som mellan värdkommunerna och förbundet för en utvecklad och strukturerad samverkan med externa aktörer, bedöms ha stor betydelse för den förväntade utvecklingen för såväl förbundet som värdkommunerna.

Resultaträkning

Belopp i tkr		Delår 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Delår 2022
Verksamhetens intäkter	Not 2	20 712	22 474	22 708	16 826
Verksamhetens kostnader	Not 3	-20 682	-24 187	-22 798	-16 623
Verksamhetens nettokostnader		30	-1 713	-90	196
Finansiella intäkter	Not 4	777	990	0	1
Finansiella kostnader	Not 5	-3	0	0	-9
Resultat efter finansiella poster		804	-723	0	-188
Extraordinära poster			0	0	0
Årets resultat		804	-723	-90	-188

Nettoresultat

Belopp i tkr	Delår 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Delår 2022
Miljö- och energikontoret	30	-723	-90	196
Summa	30	-723	-90	196

Balansräkning

Belopp i tkr		Delår 2023	Bokslut 2022
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar		0	0
Finansiella anläggningstillgångar	Not 6	1 459	2 188
Summa anläggningstillgångar		1 459	2 188
Omsättningstillgångar			
Fordringar	Not 7	6 695	6 010
Kassa och bank	Not 8	19 954	9 742
Summa omsättningstillgångar		26 649	15 742
SUMMA TILLGÅNGAR		28 107	17 939
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
varav årets resultat	Not 9	4 018 805	3 213 -375
Skulder			
Kortfristiga skulder	Not 10	24 089	14 726
Summa skulder		24 089	14 726
S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER		28 107	17 939
Soliditet		14,3%	17,9%

Finansieringsanalys

Belopp i tkr		Delår 2023	Delår 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	Not 9	804	196
Utbetalning del av föregående års resultat till medlemskommuner		0	0
Justering för av- och nedskrivningar		0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		804	196
Ökning (-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	Not 8	1 642	1 425
Ökning (+)/minskning(-) kortfristiga skulder	Not 10	6 974	6 658
Kassaflöde från den löpande verksamheten		7 229	8 278
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella anläggningstillgångar		0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		0	0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av skuld		0	0
Ökning av långfristiga fordringar		0	0
Minskning av långfristiga fordringar	Not 6	729	729
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		729	729
Periodens kassaflöde		7 959	9 007
Likvida medel vid årets början		9 742	5 324
Likvida medel vid periodens slut		19 954	14 331

Notförteckning

Not 1 Redovisningsprinciper

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten 2022 som i den senaste årsredovisningen.

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bland annat innebär att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Pensioner

Förpliktelse för pensionsåtaganden för anställda i förbundet är beräknade enligt RIPS21.

Notförteckning

Belopp i tkr	Delår 2023	Bokslut 2022
Not 2 Verksamhetens intäkter		
Årsavgifter tillsyn	2 696	2 826
Tillsyns- och prövningsavgifter	1 694	2 843
Bidrag kalkning	3 794	4 497
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Bengtsfors	2 157	3 526
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Dals Ed	1 092	1 648
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Färgelanda	1 518	2 262
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Mellerud	2 146	3 203
Bidrag energisamverkan (VHT 2251)	588	706
Bidrag energimyndighet (VHT 2251)	449	789
Försäljning till annan kommun	176	176
Intäkter lönesystem HR+	1 039	1 234
Intäkter implementering HR-system	1 022	1 071
Intäkter VA-system	257	455
Intäkter plan/bygg-system	144	149
Periodiserad ej fakturerat ekonomisystem Xledger	1 259	2 209
Extern finansiering av projekt hos miljökontoret	649	852
Övriga intäkter	210	26
S:a verksamhetens intäkter	20 712	28 112
Not 3 Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-10 524	-14 152
Hyror	-366	-552
Material	-150	-218
Köpta tjänster	-4 887	-7 574
Övriga kostnader	-4 756	-5 990
S:a verksamhetens kostnader	-20 682	-24 485

Notförteckning

Belopp i tkr	Delår 2023	Bokslut 2022
Not 4 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter kundfordringar	4	10
Överskottsfond	765	0
Övriga ränteintekter	9	0
S:a finansiella intäkter	777	10
Not 5 Finansiella kostnader		
Dalslands Sparbank Ekonomisystem	0	5
Dalslands Sparbank Löne/PA-system	0	2
Dalslands Sparbank bibliotekssystem	0	0
Övriga räntekostnader	3	5
Övriga finansiella kostnader	0	0
S:a finansiella kostnader	3	12
Not 6 Finansiella anläggningstillgångar		
Långfristiga fordringar	1 459	2 188
S:a finansiella anläggningstillgångar	1 459	2 188
Not 7 Kortfristiga fordringar		
Kortfristig del av långfristig fordran	1 094	1 094
Kundfordringar	3 219	2 168
Skattekonto	51	1 102
Moms	1 399	461
Lönefordran	1	10
Förutbetalda hyror	39	0
Förutbetalda kostnader	218	62
Upplupna intäkter	481	336
Periodiseringsfordringar	193	777
S:a kortfristiga fordringar	6 695	6 010
Not 8 Kassa och bank		
Bank	19 954	9 742
S:a kassa och bank	19 954	9 742

Notförteckning

Belopp i tkr	Delår 2013	Bokslut 2022
Not 9 Eget kapital		
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	3 213	-4 625
Justering ingående eget kapital		1 038
Årets resultat	804	375
Utgående balans eget kapital	4 017	-3 213
Not 10 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	-6868	-1 488
Utgående moms	-632	-433
Arbetsgivaravgifter/ kollektiva avgifter	-438	-224
Preliminärskatt	-222	-199
Semesterlöneskuld	-412	-697
Pensionskostnader individuell del	-521	-446
Särskild löneskatt individuell del	-617	-649
Övriga kortfristiga skulder	0	-116
Inkomstförskott	-14 379	-10 473
S:a kortfristiga skulder	-24 089	-14 726

Beviljad checkkredit 6000 tkr.

KS § 172 Dnr 2023/258
Beslut om äskande om medel- Socialnämnden

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att socialnämndens prognostiserade underskottet för 2023 på 2 670 tkr hanteras i samband med 2023 års bokslut.

Socialnämnden uppmanas till fortsatt arbete för att nå en budget i balans inför 2024.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i socialnämnden 2023-09-26.

Ärendebeskrivning

Sektor omsorg står fortsatt inför stora utmaningar och har så gjort under de senaste åren. Icke lagstadgade verksamheter såsom familjecentral och fritidsgård har stängts sedan tidigare.

Under året har sektorn haft ett antal externa placeringar på bred front. Såväl inom individ- och familjeomsorgens verksamheter som inom socialpsykiatri med flera placeringar och åtaganden än det funnits budgeterade medel för. Dessa är svåra att förutse och har varit flera i antal. Utöver detta högre kostnader för bostadsanpassningsbidrag än budgeterat. Inom äldreomsorgen är det framför allt hemtjänsten som redovisar det största underskottet. Underskottet är att härröra till bemanningssituationen.

En underbudgeterad personalbudget. Den beviljade insatstiden har varit högre än budgeterade personalresurser, därtill ej inräknat tid för dubbelbemanning där detta så krävs och uttryckningar på larm som tillkommer. Höga kostnader för sjuklöner och timavlönad personal som har varit beständig. Situationen inom hemtjänsten behöver ses över för att nå en tillfredsställande nivå för såväl chef, medarbetare, brukare som för ekonomi. Inom enheten för stöd och service har det saknats medel för personal inom service- och gruppboendena. Därtill fick man dubbel kostnad i början av året för en placering med uppsägningstid samt ökade kostnader för personlig assistans.

Någon buffert för oförutsedda händelser finns inte budgeterad. Sammantaget under året har man identifierat möjlighet att nyttja ett flertal riktade statsbidrag. Utan dessa hade sektorn redovisat en negativ avvikelse per 31 augusti om ca – 7 800 tkr. Stor osäkerhet råder kring kommande års statsbidrag.

Under sensommaren har det kommit in två statsbidrag om totalt 5 000 tkr, dessa definieras som generella och kommer inte sektorn tillhanda utan politiska beslut. Dessa vilar ändock på prestationer utförda inom omsorgssektorn. Hade socialnämnden fått del av dessa skulle vi reducera vårt underskott betydligt i år. Högst sannolikt kommer flera riktade statsbidrag omdefinieras till generella från och med år 2024, vilket kommer kunna ställa krav på ändrad beslutsgång avseende användande av dessa bidrag inom kommunen. En genomlysning av äldreomsorgen som omfattar såväl myndighetsutövningen som verkställigheten har startat i syfte att ha en så resurseffektiv organisation som möjligt från ansökan om insats till avslut. Konsekvensen av ytterligare effektiviseringar i redan befintliga verksamheter nu medför att såväl verksamhet som kvalitet och arbetsmiljö äventyras och att socialnämnden inte kan hålla lagkrav i SoL (socialtjänstlagen), HSL (hälso-och sjukvårdslagen), LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade eller arbetsmiljölagen).

Därför föreslås ett äskande av summan för det prognostiserade underskottet på -2 670 tkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-02

Protokollsutdrag socialnämnden § 82, dat 2023-09-26

Sändlista

Socialnämnden

Socialchef

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-10-02
2023/258

Kommunfullmäktige

Beslut om äskande om medel- Socialnämnden

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att socialnämndens prognostiserade underskottet för 2023 på 2 670 tkr hanteras i samband med 2023 års bokslut.

Socialnämnden uppmanas till fortsatt arbete för att nå en budget i balans inför 2024.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i socialnämnden 2023-09-26.

Ärendebeskrivning

Sektor omsorg står fortsatt inför stora utmaningar och har så gjort under de senaste åren. Icke lagstadgade verksamheter såsom familjecentral och fritidsgård har stängts sedan tidigare.

Under året har sektorn haft ett antal externa placeringar på bred front. Såväl inom individ- och familjeomsorgens verksamheter som inom socialpsykiatri med flera placeringar och åtaganden än det funnits budgeterade medel för. Dessa är svåra att förutse och har varit flera i antal. Utöver detta högre kostnader för bostadanpassningsbidrag än budgeterat. Inom äldreomsorgen är det framför allt hemtjänsten som redovisar det största underskottet. Underskottet är att härröra till bemanningssituationen.

En underbudgeterad personalbudget. Den beviljade insatstiden har varit högre än budgeterade personalresurser, därtill ej inräknat tid för dubbelbemanning där detta så krävs och uttryckningar på larm som tillkommer. Höga kostnader för sjuklöner och timavlönad personal som har varit beständig. Situationen inom hemtjänsten behöver ses över för att nå en tillfredsställande nivå för såväl chef, medarbetare, brukare som för ekonomi. Inom enheten för stöd och service har det saknats medel för personal inom service- och gruppboendena. Därtill fick man dubbel kostnad i början av året för en placering med uppsägningstid samt ökade kostnader för personlig assistans.

Någon buffert för oförutsedda händelser finns inte budgeterad. Sammantaget under året har man identifierat möjlighet att nyttja ett flertal riktade statsbidrag. Utan dessa hade sektorn redovisat en negativ avvikelse per 31 augusti om ca – 7 800 tkr. Stor osäkerhet råder kring kommande års statsbidrag.

Under sensommaren har det kommit in två statsbidrag om totalt 5 000 tkr, dessa definieras som generella och kommer inte sektorn tillhanda utan politiska beslut. Dessa vilar ändå på prestationer utförda inom omsorgssektorn. Hade socialnämnden fått del av dessa skulle vi reducera vårt underskott betydligt i år. Högst sannolikt kommer flera riktade statsbidrag omdefinieras till generella från och med år 2024, vilket kommer kunna ställa krav på ändrad beslutsgång avseende användande av dessa bidrag inom kommunen.

En genomlysning av äldreomsorgen som omfattar såväl myndighetsutövningen som verkställigheten har startat i syfte att ha en så resurseffektiv organisation som möjligt från ansökan om insats till avslut. Konsekvensen av ytterligare effektiviseringar i redan befintliga verksamheter nu medför att såväl verksamhet som kvalitet och arbetsmiljö äventyras och att socialnämnden inte kan hålla lagkrav i SoL (socialtjänstlagen), HSL (hälso-och sjukvårdslagen), LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade eller arbetsmiljölagen).

Därför föreslås ett äskande av summan för det prognostiserade underskottet på -2 670 tkr.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-02

Protokollsutdrag socialnämnden § 82, dat 2023-09-26

Sändlista:

Socialnämnden

Socialchef

Izabel Flood

Kommunsekreterare

Styrelse/nämnd kod § K

Dnr 2023/258

Äskande om medel till Kommunfullmäktige

Styrelse/nämnds beslut

Socialnämnden beslutar att äska medel från kommunfullmäktige motsvarande det prognostiserade underskottet som är differensen mellan budget och förväntat resultat på - 2 670 tkr.

Socialnämnden beslutar att fortsatt jobba med att få ner kostnaderna och nå uppsatt budget.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Christoffer Wallin (SD) till förmån för eget yrkande.

"Vi reserverar oss mot beslutet att äska medel av kommunfullmäktige för att täcka underskottet. SD-KD tog upp på februari sammanträdet att vi skulle ta fram åtgärder för att möta upp det stigande underskottet dessa åtgärder och förslag har uteblivit för nämnden att ta ställning till".

Yrkande

Christoffer Wallin (SD) yrkar avslag på liggande förslag.

Ordförande Håkan Gusteus (L) yrkar bifall enligt liggande förslag.

Ann Blomberg (C) yrkar bifall till liggande förslag med ett tilläggsyrkande som lyder: att Socialnämnden fortsatt ska jobba med att få ner kostnaderna och nå uppsatt budget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Ann Blomberg (C) yrkande mot Christoffer Wallin (SD) avslagsyrkande.

Ordförande finner att Socialnämnden beslutar enligt liggande förslag med Ann Blomberg (C) tilläggsyrkande.

Ärendebeskrivning

Sektor omsorg står fortsatt inför stora utmaningar och har så gjort under de senaste åren. Icke lagstadgade verksamheter såsom familjecentral och fritidsgård har stängts sedan tidigare.

Under året har sektorn haft ett antal externa placeringar på bred front. Såväl inom individ- och familjeomsorgens verksamheter som inom

socialpsykiatrin med flera placeringar och åtaganden än det funnits budgeterade medel för. Dessa är svåra att förutse och har varit flera i antal. Utöver detta högre kostnader för bostadanpassningsbidrag än budgeterat.

Inom äldreomsorgen är det framför allt hemtjänsten som redovisar det största underskottet. Underskottet är att härröra till bemanningssituationen. En underbudgeterad personalbudget. Den beviljade insatstiden har varit högre än budgeterade personalresurser, därtill ej inräknat tid för dubbelbemanning där detta så krävs och uttryckningar på larm som tillkommer. Höga kostnader för sjuklöner och timavlönad personal som har varit beständig. Situationen inom hemtjänsten behöver ses över för att nå en tillfredsställande nivå för såväl chef, medarbetare, brukare som för ekonomi.

Inom enheten för stöd och service har det saknats medel för personal inom service- och gruppboendena. Därtill fick man dubbel kostnad i början av året för en placering med uppsägningstid samt ökade kostnader för personlig assistans.

Någon buffert för oförutsedda händelser finns inte budgeterad.

Sammantaget under året har man identifierat möjlighet att nyttja ett flertal riktade statsbidrag. Utan dessa hade sektorn redovisat en negativ avvikelse per 31 augusti om ca – 7 800 tkr. Stor osäkerhet råder kring kommande års statsbidrag.

Under sensommaren har det kommit in två statsbidrag om totalt 5 000 tkr, dessa definieras som generella och kommer inte sektorn tillhanda utan politiska beslut. Dessa vilar ändock på prestationer utförda inom omsorgssektorn. Hade socialnämnden fått del av dessa skulle vi reducera vårt underskott betydligt i år. Högst sannolikt kommer flera riktade statsbidrag omdefinieras till generella från och med år 2024, vilket kommer kunna ställa krav på ändrad beslutsgång avseende användande av dessa bidrag inom kommunen.

En genomlysning av äldreomsorgen som omfattar såväl myndighetsutövningen som verkställigheten har startat i syfte att ha en så resurseffektiv organisation som möjligt från ansökan om insats till avslut.

Konsekvensen av ytterligare effektiviseringar i redan befintliga verksamheter nu medför att såväl verksamhet som kvalitet och arbetsmiljö äventyras och att socialnämnden inte kan hålla lagkrav i SoL (socialtjänstlagen), HSL (hälso-och sjukvårdslagen), LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade eller arbetsmiljölagen).

Därför föreslås ett äskande av summan för det prognostiserade underskottet på -2 670 tkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-09-20

Sändlista

Socialnämnden

Socialchef

KS § 142

Dnr 2023/20

Godkännande av partistöd – Utbetalning av kommunalt partistöd 2024

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna utbetalning av kommunalt partistöd för år 2024 till Socialdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna i enighet med 'Regler för partistöd' (antagen i KF 2022-06-08 § 56).

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna till förmån för sitt eget yrkande.

Yrkande

Christoffer Wallin (SD) tillsammans med Margurihe Zellén (KD) yrkar på ett ändringsyrkande genom att kommunstyrelsen återremitterar ärendet för att ta fram alternativa riktlinjer för partistöd under 2024 och 2025 med sparkrav på 300 tusen under dessa två år. Förslaget ska innehålla en fördelning av stödet som blir lika oavsett storlek på parti.

Ordförande yrkar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på återremiss eller om ärendet ska avgöras idag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att avgöra ärendet idag. Omröstning begärs.

Omröstning

Ordförande meddelar att följande omröstningsdisposition ställs upp och godkänns:

Den som röstar "ja" röstar på att ärendet ska avgöras idag och den som röstar "nej" röstar på återremiss.

Efter avslutad omröstning redovisas sju stycken ja-röster:

Ulla Börjesson (S), Kenneth Öhman (S), Urban Henriksson (S), Linda Jansson (M), Ingo Asplund (L), Ann Blomberg (C) och Louise Blom (C) och fyra stycken nej-röster: Jörgen Andersson (SD), Christoffer Wallin (SD), Karl-Erik Segersax (SD) och Margurihe Zellén (KD).

Kommunstyrelsen beslutar att avgöra ärendet idag.

Ordföranden ställer proposition på yrkande om liggande förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detta.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige årligen fatta beslut om utbetalning av kommunalt partistöd.

Enligt regler för partistöd (antagen i KF 2022-06-08 § 56) utgår stödet dels som ett grundstöd, dels som ett mandatbundet stöd. Grundstödet uppgår till 2 500 kronor per parti och år och mandatstödet uppgår till 7 600 kronor per mandat och år.

Enligt kommunallagen ska mottagare av partistödet årligen lämna en skriftlig redovisning med ett granskningsintyg som visar att stödet föregående år har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin (KL 4 kapitlet 31 §). Denna redovisning ska lämnas senast sex månader efter det aktuella årets slut, det vill säga 30 juni 2023.

Socialdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har lämnat sin redovisning för 2022 inom den föreskrivna tiden.

Utbetalning av partistöd för år 2024 enligt regler för partistöd

Partier	Mandat i KF	Mandatstöd	Grundstöd	Totalt
Socialdemokraterna	8	60 800	2 500	63 300 kr
Moderaterna	3	22 800	2 500	25 300 kr
Liberalerna	2	15 200	2 500	17 700 kr
Centerpartiet	6	45 600	2 500	48 100 kr
Sverigedemokraterna	11	83 600	2 500	86 100 kr
Kristdemokraterna	1	7 600	2 500	10 100 kr

Beslutsunderlag

Regler för partistöd beslutad av KF 2022-06-08 § 56

Sverigedemokraterna redovisning av det kommunala partistödet samt granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-01-19

Liberalerna redovisning av det kommunala partistödet samt granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-01-31

Nya Moderaterna redovisning av det kommunala partistödet samt granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-03-06

Socialdemokraterna redovisning av det kommunala partistödet samt granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-06-12

Centerpartiet redovisning av det kommunala partistödet samt
granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-06-29
Kristdemokraterna redovisning av det kommunala partistödet samt
granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-06-29.

Sändlista

Partiernas gruppledare

Ekonomi

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-05-22
2023/20

Kommunstyrelsen

Partistöd- utbetalning av kommunalt partistöd 2024

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna utbetalning av kommunalt partistöd för år 2024 till Socialdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna i enighet med 'Regler för partistöd' (antagen i KF 2022-06-08 § 56).

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige årligen fatta beslut om utbetalning av kommunalt partistöd.

Enligt regler för partistöd (antagen i KF 2022-06-08 § 56) utgår stödet dels som ett grundstöd, dels som ett mandatbundet stöd. Grundstödet uppgår till 2 500 kronor per parti och år och mandatstödet uppgår till 7 600 kronor per mandat och år.

Enligt kommunallagen ska mottagare av partistödet årligen lämna en skriftlig redovisning med ett granskningsintyg som visar att stödet föregående år har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin (KL 4 kapitlet 31 §). Denna redovisning ska lämnas senast sex månader efter det aktuella årets slut, det vill säga 30 juni 2023.

Socialdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har lämnat sin redovisning för 2022 inom den föreskrivna tiden.

Utbetalning av partistöd för år 2024 enligt regler för partistöd

Partier	Mandat i KF	Mandatstöd	Grundstöd	Totalt
Socialdemokraterna	8	60 800	2 500	63 300 kr
Moderaterna	3	22 800	2 500	25 300 kr
Liberalerna	2	15 200	2 500	17 700 kr
Centerpartiet	6	45 600	2 500	48 100 kr
Sverigedemokraterna	11	83 600	2 500	86 100 kr
Kristdemokraterna	1	7 600	2 500	10 100 kr

Beslutsunderlag:

Regler för partistöd beslutad av KF 2022-06-08 § 56

Sverigedemokraterna redovisning av det kommunala partistödet samt
granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-01-19

Liberalerna redovisning av det kommunala partistödet samt
granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-01-31

Nya Moderaterna redovisning av det kommunala partistödet samt
granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-03-06

Socialdemokraterna redovisning av det kommunala partistödet samt
granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-06-12

Centerpartiet redovisning av det kommunala partistödet samt
granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-06-29

Kristdemokraterna redovisning av det kommunala partistödet samt
granskningsrapport 2022-01-01-2022-12-31, dat 2023-06-29.

Sändlista:

Partiernas gruppledare
Ekonomi

Izabel Flood
Kommunsekreterare

**KS § 165 Dnr 2023/265
VA-taxa för 2024 med taxeföreskrifter**

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna en höjning av bruksningsavgiften med 8 % från och med 2024-01-01.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna en höjning av anläggningsavgiften med 15 % från och med 2024-01-01.

Kommunfullmäktige beslutar att anta taxeföreskrifter 2024, Färgelanda Vatten AB.

Reservation

Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Protokollsanteckning

Ann Blomberg (C) lämnar en protokollsanteckning som lyder:

”Man kan ha synpunkter på att nuvarande taxa inte täcker återinvesteringar i den grad som skulle behövas för att långsiktigt säkra att nuvarande anläggningar för vatten och avlopp ska vara framtidssäkra. Det är dock ingen fråga som ska avgöras i Kommunstyrelsen. Färgelanda kommun har valt att lägga all sin VA-verksamhet i ett bolag, därmed är det bolaget som ansvarar för sin budget och sin ekonomi. Styrelsen, som är politiskt tillsatt, har ett ansvar för bolagets ekonomi och ett ansvar för bolagets strategiska vägval. Med det sagt vilar ansvaret för budget och taxor på styrelsen, där varje enskild styrelseledamot har ett stort ansvar. Samtidigt har kommunstyrelsen ett tillsynsansvar för all verksamhet inom kommunen, så även för kommunala bolag. I samband med att kommunstyrelsens presidium träffar Färgelanda vatten är det lämpligt att lyfta frågan om hur styrelsen tänker vad gäller budget, taxor och återinvesteringar”.

Yrkande

Christoffer Wallin (SD) tillsammans med Margurithe Zellén (KD) yrkar på ett tilläggsyrkande som lyder:

” -Att till dess att taxan för 2025 ska behandlas så ska Färgelanda vatten återkomma med en plan på att komma ner till en takt på 100 år.

-Att man ska beskriva hur mycket av detta som kan finansieras genom omfördelning av resurser inom befintlig taxa samt behov av ökning av taxa”.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på liggande förslag och dels på Christoffer Wallins (SD) tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt liggande förslag.

Ärendebeskrivning

För att täcka nödvändiga kostnader för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgift enligt taxa (bruknings- och anläggningsavgift).

Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen, och fördelningen av avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

Bolagets verksamhet finansieras via avgifter genom en taxa. Taxan ska enligt ägardirektiv (KF 2022-06-08 § 50) beslutas av kommunfullmäktige.

Brukningsavgift

Färgelanda Vatten AB föreslår att brukningstaxan (den löpande kostnaden för vatten och avlopp) ökas med 8 % från och med 2024-01-01. För Typhus A blir den totala årsavgiften cirka 14 500 kr inkl. moms. Ökning per månad blir ca: 89 kr/månad. För Typhus B blir den totala årsavgiften cirka 132 000 kr inkl. moms. Ökning per månad blir ca: 54 kr/månad.

Omvärlden har en stor påverkan på VA-bolaget för närvarande vilket visar sig i betydligt högre räntenivåer än tidigare år, prisökningar när det gäller material, entreprenad och kemikalier och lägre brukningsintäkter. För VA-bolaget ger detta snabba kostnadsökningar vilket är svårt att hantera på kort sikt och resulterar i högre taxeökningar.

Anläggningsavgift

Anläggningsavgiften (engångskostnad när anslutning sker till det kommunala VA-nätet) föreslås öka med 15 % från och med 2024-01-01.

Denna är uträknad via:

- viktad indexökning på femton index gällande drivmedel, anläggningsarbeten och material
- beräkning av att tillräckligt hög taxehöjning har skett tidigare år genom en kontroll av kalkylerade/genomförda projekt

Taxeföreskrifter

En justering av taxorna har gjorts utifrån den ökning av bruksningsavgifter och anläggningsavgifter som är föreslagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat2023-10-26

Färgelanda Vatten tjänsteskrivelse, dat2023-10-05

Protokoll styrelsemöte Färgelanda Vatten, 2023-10-05

VA-taxa 2024 Dnr 2023/168

FVAB Budget 2024 samt plan2025-2026, Dnr 2023/119

Sändlista

Färgelanda Vatten AB

Samhällsutvecklingschef

Ekonomiavdelningen
Ekonomichef
Kristina Olsson

Tjänsteskrivelse
2023-10-26
2023/265

Kommunstyrelsen

VA-taxa 2024 för Färgelanda Kommun

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna en höjning av bruksningsavgiften med 8 % från och med 2024-01-01.

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna en höjning av anläggningsavgiften med 15 % från och med 2024-01-01.

Kommunfullmäktige beslutar att anta taxeföreskrifter 2024, Färgelanda Vatten AB.

Ärendebeskrivning

För att täcka nödvändiga kostnader för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgift enligt taxa (bruksnings- och anläggningsavgift).

Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen, och fördelningen av avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

Bolagets verksamhet finansieras via avgifter genom en taxa. Taxan ska enligt ägardirektiv (KF 2022-06-08 § 50) beslutas av kommunfullmäktige.

Bruksningsavgift

Färgelanda Vatten AB föreslår att brukningstaxan (den löpande kostnaden för vatten och avlopp) ökas med 8 % från och med 2024-01-01. För Typhus A blir den totala årsavgiften cirka 14 500 kr inkl. moms. Ökning per månad blir ca: 89 kr/månad. För Typhus B blir den totala årsavgiften cirka 132 000 kr inkl. moms. Ökning per månad blir ca: 54 kr/månad.

Omvärlden har en stor påverkan på VA-bolaget för närvarande vilket visar sig i betydligt högre räntenivåer än tidigare år, prisökningar när det gäller material, entreprenad och kemikalier och lägre bruksningsintäkter. För VA-

bolaget ger detta snabba kostnadsökningar vilket är svårt att hantera på kort sikt och resulterar i högre taxeökningar.

Anläggningsavgift

Anläggningsavgiften (engångskostnad när anslutning sker till det kommunala VA-nätet) föreslås öka med 15 % från och med 2024-01-01.

Denna är uträknad via:

- viktad indexökning på femton index gällande drivmedel, anläggningsarbeten och material
- beräkning av att tillräckligt hög taxehöjning har skett tidigare år genom en kontroll av kalkylerade/genomförda projekt

Taxeföreskrifter

En justering av taxorna har gjorts utifrån den ökning av bruksavgifter och anläggningsavgifter som är föreslagen.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat2023-10-26

Färgelanda Vatten tjänsteskrivelse, dat2023-10-05

Protokoll styrelsemöte Färgelanda Vatten, 2023-10-05

VA-taxa 2024 Dnr 2023/168

FVAB Budget 2024 samt plan2025-2026, Dnr 2023/119

Sändlista:

Färgelanda Vatten AB

Samhällsutvecklingschef

Kristina Olsson

Ekonomichef

Handläggare:
Susanne Thorén
0522-63 88 21
susanne.thoren@vastvatten.se

Färgelanda kommun
Kommunfullmäktige

VA-taxa för 2024 med plan 2025–2026

Sammanfattning

Färgelanda Vatten AB har arbetat fram en budget för 2024 med plan 2025–2026. Färgelanda Kommunfullmäktige har att ta beslut om ökning av VA-taxan för år 2024 gällande bruks- och anläggningstaxa samt att anta taxeföreskrifterna för år 2024.

Bakgrund

För att täcka nödvändiga kostnader för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgift enligt taxa (bruks- och anläggningsavgift).

Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen, och fördelningen av avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

Bolagets verksamhet finansieras via avgifter genom en taxa. Taxan ska enligt ägardirektivet beslutas av kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Bruksavgift

Färgelanda Vatten AB föreslår att brukningstaxan (den löpande kostnaden för vatten och avlopp) ökas med 8,0 % från och med 2024-01-01.

För Typhus A blir den totala årsavgiften cirka 14 500 kr inkl. moms. Ökning per månad blir ca: 89 kr/månad.

För Typhus B blir den totala årsavgiften cirka 132 000 kr inkl. moms. Ökning per månad blir ca: 54 kr/månad.

Omvärlden har en stor påverkan på VA-bolaget för närvarande vilket visar sig i betydligt högre räntenivåer än tidigare år, prisökningar när det gäller material, entreprenad och kemikalier och lägre bruksintäkter. För VA-bolaget ger detta snabba kostnadsökningar vilket är svårt att hantera på kort sikt och resulterar i högre taxeökningar.

Förslaget till höjning grundar sig på bedömda kostnadsökningar och minskade intäkter enligt nedan tabell.

Kostnad	%
Lägre bruksintäkter <i>Minskning av försäljning vatten</i>	4,1
Bolagsgemensamma kostnader från Västvatten AB <i>främst högre pensionskostnader (nytt pensionsavtal samt inflation)</i>	2,2
Kapitalkostnader <i>Under perioden ökar räntan i betydligt snabbare takt än vad som har varit historiskt.</i>	5,9
Material/entreprenad <i>Ökningen för att ha samma takt som idag</i>	3,0
Index (Specifika intäkter/kostnader FVAB) <i>Bland annat ökade slamintäkter, beräknar ett lägre pris/kWh för el inkl. solceller, minskade kostnader för tillskottsvattenutredningar och engångskostnader för vattendom/saneringar</i>	-7,2
Totalt	8,0

För treårsperioden (2024–2026) föreslås en ökning på 8,0 % - 7,0 % - 6,0 %. För de första två åren är det budgeterat ett underuttag för att hantera ett sedan tidigare överuttag. De ökade kostnaderna vilket genererar underuttaget är till största del i form av engångskostnader i form av utredningar, saneringar och reservvattentäkter.

Anläggningsavgift

Anläggningsavgiften (engångskostnad när anslutning sker till det kommunala VA-nätet) föreslås öka med 15,0 % från och med 2024-01-01. Denna är uträknad via:

- Viktad indexökning på femton index gällande drivmedel, anläggningsarbeten och material.
- Beräkning av att tillräckligt hög taxehöjning har skett tidigare år genom en kontroll av kalkylerade/genomförda projekt.

Investeringar

Investeringsbudgeten med plan för de kommande tre åren är på 32 000 tkr och reinvesteringstakten av ledningar ligger på ca: 1 000 år i budgeten. Investeringarna är reinvesteringar, det vill säga investeringar i befintligt ledningsnät, dricksvatten- och reningsverksanläggningar.

Taxeföreskrifter

En justering av taxorna har gjorts utifrån den ökning av bruksavgifter och anläggningsavgifter som är föreslagen.

Övrig information

Budget 2024 föranleder ett nyupplåningsbehov på 12 000 tkr. Borgensförbindelse som finns mellan Färgelanda Vatten AB och Färgelanda kommun täcker denna ökning.

Underlag till tjänsteskrivelsen är Färgelanda Vatten AB Budget 2024 samt plan 2025–2026 samt VA-Taxa för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning 2024-01-01.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att besluta om en höjning av brukningsavgiften med 8,0 % från och med 2024-01-01. 8,0 % i ökning innebär för ett Typhus A ca 89 kr/månad.

att besluta om en höjning av anläggningsavgiften med 15,0 % från och med 2024-01-01.

att besluta att anta taxeföreskrifter 2024, Färgelanda Vatten AB.

Antagen av kommunfullmäktige 2023-xx-xx, § xxx

VA-TAXA

för Färgelanda kommuns allmänna
vatten- och avloppsanläggning

att gälla från och med 2024-01-01

Innehåll

ANLÄGGNINGSavgifter (§§ 5-13)	3
BRUKNINGSavgifter (§§ 14-22).....	8

Förslag

VA-TAXA

för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Färgelanda Vatten AB. Avgifterna enligt denna taxa skall betalas till Färgelanda Vatten AB.

§ 1

För att täcka nödvändiga kostnader för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 4 §§ i *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*, nedan kallad *vattentjänstlagen*, jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldig för ändamålet *dagvatten från allmän platsmark (Dg)* är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § vattentjänstlagen är uppfyllda.

§ 2

Avgifterna utgörs av *anläggningsavgifter* (engångsavgifter) och *brukningsavgifter* (periodiska avgifter).

§ 3

I dessa taxeföreskrifter avses med:

Småhusfastighet: fastighet som är bebyggd eller avsedd att bebyggas med en- eller två bostäder och som är taxerad som *Småhusenhet (1-2 familjer)*.

Bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas för bostadsändamål och som inte klassas som småhusfastighet.

Med bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas, för vissa ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt.

Exempel på byggnader som jämställs med bostadsändamål är:

Kontor	Förvaltning	Stormarknader
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	
Hantverk	Småindustri	
Utbildning	Sjukvård	

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas, för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggs.

Lägenhet: ett eller flera utrymmen i byggnad, eller på fastighet, som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet, som är avsedda för bostadsändamål, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard (SS 02 10 53) som en lägenhet.

För byggnad, eller del av byggnad, som inte är avsedd för bostadsändamål, räknas varje påbörjat 300-tal m² bruttoyta (BTA) enligt svensk standard (SS 02 10 53) som en lägenhet. Hela byggnaden eller delar av byggnaden kan vara antingen uppvärmd eller ouppvärmd.

Ytor där dagvatten avleds: Fastighetsytor och allmän platsmark som har behov av avledning av dagvatten till den allmänna va-anläggningen delas in i tre kategorier utifrån hur hårdgjord marken är. Huvudmannen bestämmer till vilken kategori fastigheten respektive den allmänna platsmarken hör och kategorierna definieras på följande sätt:

Kategori 1: Mestadels grönyta, eller yta med hög genomsläpplighet, där endast en mindre del av ytan är hårdgjord.

Kategori 2: En blandning av dels hårdgjord yta och dels grönyta eller yta med hög genomsläpplighet.

Kategori 3: Mestadels hårdgjord yta, eller yta med låg genomsläpplighet där den största delen av ytan är hårdgjord.

Uppdelningen av ytor i kategorier gäller för uttag av bruksavgifter för dagvatten. Småhusfastigheter betalar en schablonavgift för dagvatten och deras fastighetsytor delas inte i kategorier enligt ovan.

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt *Plan- och bygglag (2010:900)* redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

Förbindelsepunkt (FP): den punkt, som huvudmannen bestämt, där den allmänna anläggningen slutar och fastighetens va-installation börjar.

§ 4

4.1 Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Bruksavgift
Vattenförsörjning (V)	Ja	Ja
Spillvattenavlopp (S)	Ja	Ja
Dag- och dränvattenavlopp från fastighet (Df)	Ja	Ja
Dagvattenavlopp från allmän platsmark (Dg)	Ja	Ja

Fortsättningsvis i denna taxa benämns ovanstående ändamål med förkortningarna V, S, Df och Dg.

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge, även innan inkoppling skett.

Om dagvatten från fastighet (Df) avleds till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Denna taxa förutsätter att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 vattentjänstlagen angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

4.4 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg gäller även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § vattentjänstlagen är uppfyllda.

4.5 Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldigheten inträder.

ANLÄGGNINGSAVGIFTER (§§ 5-13)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5

5.1 För *småhusfastighet*, *bostadsfastighet* och därmed jämställd fastighet skall anläggningsavgift betalas. Avgift tas ut per småhusfastighet, bostadsfastighet eller därmed jämställd, enligt nedan. I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

	PER LEDNING			SAMTLIGA TJÄNSTER
	En ledning	Två ledningar	Tre ledningar	
a) Servisavgift en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	37 270 kr (29 816 kr)	45 260 kr (36 208 kr)	53 245 kr (42 596 kr)	53 245 kr (42 596 kr)
	PER VATTENTJÄNST			SAMTLIGA TJÄNSTER
	V	S	Df	Dg
b) Förbindelsepunktsavgift en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	19 165 kr (15 332 kr)	31 945 kr (25 556 kr)	12 775 kr (10 220 kr)	63 885 kr (51 108 kr)
c) Tomtyteavgift en avgift per m² tomtyta	11,36 kr (9,09 kr)	18,95 kr (15,16 kr)		7,58 kr (6,06 kr) 37,89 kr (30,31 kr)
d) Lägenhetsavgift en avgift per lägenhet	8 115 kr (6 492 kr)	13 525 kr (10 820 kr)		5 410 kr (4 328 kr) 27 050 kr (21 640 kr)
e) Grundavgift Df utan FP* en grundavgift för bortledning av Df, om bortledning av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats			12 775 kr (10 220 kr)	

*Avgift enligt 5.1 e) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 5.1 a) och b). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut, tas inte avgift ut för Df enligt 5.1 a) och 5.1 b) eftersom servisledning och förbindelsepunkt för detta inte lagts respektive upprättats.

5.2 Är *förbindelsepunkt* *gemensam* för två eller flera fastigheter, fördelas avgifterna enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna.

5.3 *Tomtytan* utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoareal (BTA).

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast upp till det belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och d), eller i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b), d) och e).

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ytterligare avgift enligt 5.1 c) i den mån ovan angiven *begränsningsregel* så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

5.4 *Lägenhetsantalet* bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

5.5 Dras *yttre ledningar* fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, skall avgifter enligt 5.1 a) och b) betalas.

5.6 Ökas fastighets *tomtyta* skall avgift enligt 5.1 c) betalas för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut betald.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 5.3.

5.7 Sker *om- eller tillbyggnad*, uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet skall avgift betalas enligt 5.1 d) för varje tillkommande lägenhet.

5.8 *Tillkommer bortledning av Df* till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, skall avgifter enligt 5.1 e) betalas.

§ 6

6.1 För *annan fastighet* skall anläggningsavgift betalas. Avgift tas ut per *annan fastighet* enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

	PER LEDNING			SAMTLIGA TJÄNSTER
	En ledning	Två ledningar	Tre ledningar	
a) Servisavgift en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	37 270 kr (29 816 kr)	45 260 kr (36 208 kr)	53 245 kr (42 596 kr)	53 245 kr (42 596 kr)
	PER VATTENTJÄNST			
	V	S	Df	Dg
b) Förbindelsepunktsavgift en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	19 165 kr (15 332 kr)	31 945 kr (25 556 kr)	12 775 kr (10 220 kr)	63 885 kr (51 108 kr)
c) Tomtyteavgift en avgift per m ² tomtyta	17,08 kr (13,66 kr)	28,46 kr (22,77 kr)		11,39 kr (9,11 kr)
d) Grundavgift Df utan FP* en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats			12 775 kr (10 220 kr)	56,93 kr (45,54 kr)

*Avgift enligt 6.1 d) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut, tas inte avgift ut för Df enligt 6.1 a) och 6.1 b) eftersom servisledning och förbindelsepunkt för detta inte lagts respektive upprättats.

6.2 Är *förbindelsepunkt gemensam* för två eller flera fastigheter, eller därmed jämställda, fördelas avgifterna enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

6.3 *Tomtytan* utgörs av fastigheternas areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner.

6.4 Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, bevilja *anstånd* med betalning av tomtYTEavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tillsvidare inte nyttjas för verksamhet på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtYTEavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § i *Räntelag* (SFS 1975:635), nedan kallad *räntelagen*, från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § i räntelagen.

6.5 Dras *ytterligare servisledningar* fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter skall avgifter betalas enligt 6.1 a) och b).

6.6 Ökas *fastighets tomtyta*, skall avgift enligt 6.1 c) betalas för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtYTEavgift inte skall anses vara tidigare betald.

6.7 *Tillkommer bortledning av Df* till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, skall avgift enligt 6.1 d) betalas.

§ 7

7.1 För *obebyggd fastighet* skall del av full anläggningsavgift betalas. Avgift tas ut per fastighet, enligt nedanstående.

		Småhusfastighet, Bostadsfastighet		Annan fastighet
Servisavgift	5.1 a)	100 %	6.1 a)	100 %
Avgift per uppsättning FP	5.1 b)	100 %	6.1 b)	100 %
TomtYTEavgift	5.1 c)	100 %	6.1 c)	70 %
Lägenhetsavgift	5.1 d)	0 %	-	
Grundavgift för Df, om FP för Df inte upprättats	5.1 e)	100 %	6.1 d)	100 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast upp till det belopp som motsvarar summan av avgifterna 5.1 a) och b), eller i det fall dagvatten bortleds till den allmänna anläggningen men förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och e), jämför 5.3 andra stycket.

7.2 *Bebyggs obebyggd fastighet* skall resterande avgifter betalas enligt nedanstående.

		Småhusfastighet, Bostadsfastighet		Annan fastighet
TomtYTEavgift	5.1 c)	*)	6.1 c)	30 %
Lägenhetsavgift	5.1 d)	100%	-	

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

*Bebyggs småhusfastighet eller bostadsfastighet tas ytterligare avgift ut enligt 5.1 c) om föreskriften i 5.3 andra stycket så medger.

§ 8

8.1 Föreligger *inte avgiftsskyldighet* för samtliga i 4.1 angivna ändamål, skall avgifter enligt 5.1 respektive 6.1 betalas för de ändamål där avgiftsskyldighet föreligger.

För avgiftsändamålet Df tas avgifter ut antingen enligt 5.1 a) och b) eller 5.1 e), samt enligt 6.1 a) och b) eller 6.1 d).

8.2 *Inträder avgiftsskyldighet* för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare funnits, skall avgifter enligt 5.1 respektive 6.1 betalas.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar inte till högre belopp än 100 % av avgiften enligt 5.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3 För *servisledning* som på fastighetsägarens begäran utförs *senare* än övriga servisledningar för fastigheten skall, utöver avgift enligt 5.1 a) och b) respektive 6.1 a) och b) betalas en etableringsavgift om 50 % av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

§ 9

Den som svarar för att *allmän platsmark* ställs i ordning och underhålls skall betala anläggningsavgift. Avgift tas ut enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

Avgift per m² för anordnande av dagvattenbortledning för:

Väghållare	103,13 kr	(82,50 kr)
Övriga	28,91 kr	(23,13 kr)

§ 10

Vid beloppsavrundning tillämpas *Lag (1970:1029) om avrundning av vissa öresbelopp*.

§ 11

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt vattentjänstlagen avgifter tas ut enligt särskild antagen *särtaxa*.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5-9 får huvudmannen i stället *komma överens* med fastighetsägaren om avgiftens storlek.

§ 12

12.1 Sedan *avgiftsskyldighet inträtt*, skall avgift betalas inom tid som anges i faktura.

12.2 Betalas inte debiterat belopp inom tid som anges i fakturan, skall dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

12.3 Enligt 36 § vattentjänstlagen skall en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta skall betalas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen skall ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall betalas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall betalas enligt 12.2.

12.4 Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett *ändrat förhållande* meddelats eller ändrat förhållande inträtt utan att bygglov krävts eller meddelats – till exempel ökning av tomtyta eller tillkommande byggnad vilken kan räknas som tillkommande lägenhet. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 12.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 13

13.1 Om efter *ansökan från fastighetsägare* och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på *annat sätt* eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, skall fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader för detta.

13.2 Om en *fastighetsägare* begär att *ny servisledning* skall utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl att bevilja ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

13.3 Finner *huvudmannen* *påkallat* att utföra *ny servisledning* i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren dennes kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

BRUKNINGSAVGIFTER (§§ 14-22)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 14

14.1 För *bebyggd fastighet* skall brukningsavgift betalas. Avgift tas ut enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

FASTA AVGIFTER

a) Fast avgift	Mätarstorlek	Avgift per	V	S	TOTALT
Småhusfastigheter	Qn2,5x1	år	2 120 kr (1 696 kr)	2 590 kr (2 072 kr)	4 710 kr (3 768 kr)
Övriga fastigheter	Qn2,5x1	år	3 340 kr (2 672 kr)	4 085 kr (3 268 kr)	7 425 kr (5 940 kr)
	Qn2,5x2	år	8 010 kr (6 408 kr)	9 790 kr (7 832 kr)	17 800 kr (14 240 kr)
	Qn2,5x3	år	18 675 kr (14 940 kr)	22 825 kr (18 260 kr)	41 500 kr (33 200 kr)
	Qn2,5x4	år	30 990 kr (24 792 kr)	37 870 kr (30 296 kr)	68 860 kr (55 088 kr)
	Qn6x1	år	10 075 kr (8 060 kr)	12 310 kr (9 848 kr)	22 385 kr (17 908 kr)
	Qn6x2	år	41 170 kr (32 936 kr)	50 320 kr (40 256 kr)	91 490 kr (73 192 kr)
	Qn6x3	år	63 705 kr (50 964 kr)	77 865 kr (62 292 kr)	141 570 kr (113 256 kr)
	Qn6x4	år	98 530 kr (78 824 kr)	120 425 kr (96 340 kr)	218 955 kr (175 164 kr)
	Qn10x1	år	26 900 kr (21 520 kr)	32 880 kr (26 304 kr)	59 780 kr (47 824 kr)
	Qn10x2	år	63 840 kr (51 072 kr)	78 025 kr (62 420 kr)	141 865 kr (113 492 kr)
	Qn10x3	år	135 690 kr (108 552 kr)	165 845 kr (132 676 kr)	301 535 kr (241 228 kr)
	Qn10x4	år	188 650 kr (150 920 kr)	230 575 kr (184 460 kr)	419 225 kr (335 380 kr)
	Qn15x1	år	30 780 kr (24 624 kr)	37 620 kr (30 096 kr)	68 400 kr (54 720 kr)

För bebyggd fastighet utan mätare eller fastighet som ännu ej är påkopplad tas avgift ut enligt följande:

b) Fast avgift	Avgift per	V	S	TOTALT
Småhusfastigheter	år	2 120 kr (1 696 kr)	2 590 kr (2 072 kr)	4 710 kr (3 768 kr)
Övriga fastigheter	år	3 340 kr (2 672 kr)	4 085 kr (3 268 kr)	7 425 kr (5 940 kr)

c) Dagvattenavgift	Kategori#	Avgift per	Df	Dg	TOTALT
Småhusfastigheter	Småhus	år	1 240 kr (992 kr)	125 kr (100 kr)	1 365 kr (1 092 kr)
Övriga fastigheter	Kategori 1	m ² /år	1,06 kr (0,85 kr)	0,10 kr (0,08 kr)	1,16 kr (0,93 kr)
	Kategori 2	m ² /år	1,82 kr (1,46 kr)	0,18 kr (0,14 kr)	2,00 kr (1,60 kr)
	Kategori 3	m ² /år	2,34 kr (1,87 kr)	0,23 kr (0,18 kr)	2,56 kr (2,05 kr)
Allmän platsmark	Kategori 1	m ² /år		1,10 kr (0,88 kr)	1,10 kr (0,88 kr)
	Kategori 2	m ² /år		1,79 kr (1,43 kr)	1,79 kr (1,43 kr)
	Kategori 3	m ² /år		2,83 kr (2,26 kr)	2,83 kr (2,26 kr)

RÖRLIGA AVGIFTER

d) Förbrukning	Avgift per	V	S	TOTALT
Uppmätt/beräknad mängd	m ³	25,30 kr (20,24 kr)	30,93 kr (24,74 kr)	56,23 kr (44,98 kr)

Huvudmannen beslutar vilken mätarstorlek som skall installeras utifrån fastighetens behov, där hänsyn tas till behovet av hushållsvatten.

14.2 Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål skall avgifter enligt 14.1 betalas för de ändamål där avgiftsskyldighet föreligger. För fastigheter som inte är avgiftsskyldiga för vatten gör huvudmannen en bedömning av vilken mätarstorlek som motsvarar fastighetens behov av vatten för hushållsbruk. Fastighetsägaren får sedan betala spillvattendelen av avgiften för den mätare som bedöms motsvara behovet av hushållsvatten.

Fastighetens förbrukning bestäms enligt reglerna i 14.3, dock tas bara spillvattendelen av den rörliga avgiften ut.

14.3 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levererats till fastigheten. Har huvudmannen bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tills vidare inte skall fastställas genom mätning, tas rörlig avgift ut för enligt 14.1 d) efter *antagen förbrukning* om 75 m³ per år och person vid helårsboende och 150 m³ per år och hushåll vid delårsboende. Fast avgift debiteras enligt 14.1 b).

För *övriga fastigheter* där vattenförbrukningen tills vidare inte skall fastställas genom mätning, tas rörlig avgift ut enligt 14.1 d) *enligt överenskommelse* i avtal. Fast avgift debiteras i nivå med den mätarstorlek som motsvarar fastighetens behov av vatten.

14.4 För så kallat *byggvatten* skall bruksavgift enligt 14.1 a) och 14.1 d) betalas. Om mätning inte sker, antas den förbrukade mängden uppgå till 30 kbm per lägenhet enligt §3, samt fast avgift enligt 14.1 b).

14.5 För *extra mätställe* (mätställe utöver ett per fastighet) skall fast avgift enligt 14.1 a) betalas.

Parallellkopplade mätare räknas som ett mätställe.

14.6 Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen *undersöka mätaren*, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller provning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDAC:s föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära provning av frågan hos Mark- och miljödomstol eller annan instans bestämd av Riksdagen.

14.7 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren blivit godkänd, skall fastighetsägaren ersätta huvudmannen för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av § 18.

14.8 För spillvattenmängd, som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvattenledning (kylvatten o dyl.), skall avgift betalas för motsvarande spillvattenandel enligt 14.1 d).

§ 15

Den som ansvarar för att *allmän platsmark* ställs i ordning och underhålls skall betala bruksavgift enligt 14.1 c).

§ 16

Tillförs avloppsnätet *större spillvattenmängd* än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet skall avgift för spillvattenavlopp betalas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten skall debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 17

För *obebyggda fastigheter* som enligt detaljplan är avsedda för småhus betalas avgift motsvarande fast avgift för småhus enligt 14.1 b) och dagvattenavgift enligt 14.1 c). Alla andra obebyggda fastigheter inom detaljplanelagt område betalar fast avgift enligt 14.1 b) och dagvattenavgift enligt 14.1 c).

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål skall avgifter enligt 14.1 b) och c) betalas för de ändamål där avgiftsskyldighet föreligger.

Bebyggs småhusfastighet tillkommer avgift enligt 14.1 d).

Bebyggs bostadsfastighet eller *annan fastighet* skall avgifter enligt 14.1 a), b), c) och d) betalas, där storleken på mätaren eller mätarkombinationen bestäms av huvudmannen efter fastighetens behov av vatten för hushållsbruk och där dagvattenavgiften bestäms utifrån fastighetens hårdgjordhet.

§ 18

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln stängts av eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen skall avgift för detta betalas. Avgift tas ut enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

Avgift per åtgärd och tillfälle:*

Nedtagning av vattenmätare	740 kr	(592 kr)
Uppsättning av vattenmätare	740 kr	(592 kr)
Avstängning av vattentillförsel på fastighetsägares begäran	740 kr	(592 kr)
Avstängning av vattentillförsel på grund av utebliven betalning	1 480 kr	(1 184 kr)
Påsläpp av vattentillförsel	740 kr	(592 kr)
Montering av strypbricka	1 480 kr	(1 184 kr)
Demontering av strypbricka	740 kr	(592 kr)
Undersökning av vattenmätare	1 471 kr	(1 177 kr)
Länsning av vattenmätarbrunn	740 kr	(592 kr)
Förgävesbesök	925 kr	(740 kr)

*För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp. Påsläpp av vattentillförsel vid utebliven betalning utförs endast helgfria vardagar under ordinarie arbetstid.

§ 19

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter tas ut enligt antagen *särta*.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 14-18 får huvudmannen i stället *komma överens* med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 20

Avgift enligt 14.1 a), b) och c) debiteras i efterskott per månad, kvartal eller annan debiteringsperiod om huvudmannen beslutar om. Avgift enligt 14.1 d) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 14 och 16.

Betalas inte debiterat belopp inom tid som anges på faktura, skall dröjsmålsräntas betalas på obetalt belopp enligt 6 § i räntelagen från den dag betalningen skulle skett.

Sker enligt huvudmannens beslut inte mätaravläsning för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst *en* gång per år.

I samband med *fastighetsöverlåtelse* skall fastighetsägare skriftligen meddela mätarställning samt övriga nödvändiga uppgifter för registrering av fastighetsöverlåtelsen.

§ 21

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen i stället *komma överens* med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 22

Vid beloppsavrundning tillämpas *Lag (1970:1029) om avrundning av vissa öresbelopp*.

TAXANS INFÖRANDE

§ 23

Denna taxa träder i kraft 2024-01-01. De bruksavgifter enligt 14.1, 14.3 och 14.6 samt § 16, som är baserade på uppmätning, eller uppskattad förbrukning, hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas hos Mark- och miljödomstol, eller annan instans bestämd av Riksdagen, jämlikt 53 § vattentjänstlagen.

Handläggare
Ekonomichef Susanne Thorén
Telefon: 0522-63 88 21

Färgelanda Vatten AB Budget 2024 samt plan 2025–2026

1. Vatten och avloppsverksamhet

Information om verksamheten

Färgelanda Vatten är huvudman för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshantering i kommunen, vilket omfattar att producera och distribuera vatten av god kvalitet samt rena avloppsvatten och därmed förenliga verksamheter.

Bolaget äger samtliga kommunala VA anläggningar i kommunen. Bolaget tar fram underlag till VA-taxor och ABVA vilka kommunen sedan tar beslut om. Färgelanda Vatten AB har inga anställda utan den dagliga driften och annan förenlig verksamhet sköts av det gemensamma bolaget, Västvatten AB, som svarar för driften av VA-anläggningarna i Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommun.

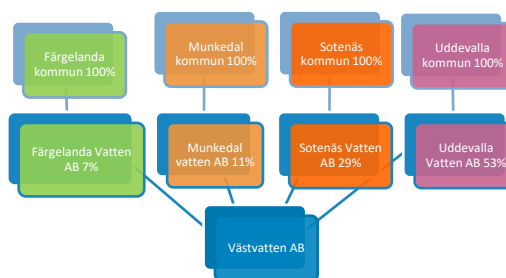
Topografi

Färgelanda kommun är en glesbefolkad kommun med förhållandevis långa avstånd mellan tätorterna. Terrängen är lätt kuperad med mycket lera och berg i dagen. Den kommunala vattenförsörjningen kommer uteslutande från mindre grundvattentäkter.

Avloppsreningen klaras med hjälp av flera mindre verk som inte är sammankopplade.

Ägarförhållande

Färgelanda Vatten AB är ett helägt dotterbolag till Färgelanda kommun (212000–1421). Färgelanda Vatten AB äger 7 % av det gemensamma bolaget Västvatten AB

Antalet aktier och röster i Färgelanda Vatten AB är 2 500 stycken.

Styrelse

Färgelanda Vatten AB:s styrelse ska bestå av lägst tre och högst sju ledamöter och högst fem suppleanter. Kommunfullmäktige utser sina representanter till styrelsen samt vem som ska vara ordförande respektive vice ordförande.

Viktiga lagar och föreskrifter

Bolaget följer de regler och krav som ställs av ett flertal myndigheter och organisationer. Nedan återfinns en kort sammanställning av några av dessa. Det grundläggande för verksamheten är Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster samt allmänna bestämmelser för vatten och avloppstjänster (ABVA).

- Ägardirektiv
- Bolagsordning
- Miljöbalken
- Havs- och Vattenmyndigheten
- Kemikalieinspektionen
- Livsmedelsverket
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Naturvårdsverket
- Boverket
- Länsstyrelsen
- MSB
- Riksdag
- Strålsäkerhetsmyndigheten

- SWEDAC
- WHO
- Vattenmyndigheterna

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver verksamhet som till stora delar berörs av miljöbalken och dess förordningar. Anläggningarna omfattas av anmälnings- och tillståndsplikt enligt miljölagstiftningen.

För vattenverken avser tillstånden uttag av vatten och för avloppsreningsverken behandling av hushållens- och industrins avloppsvatten. Verksamheterna påverkar framför allt miljön genom utsläpp av renat avloppsvatten till recipient och genom omhändertagande av avloppsslam.

Provtagning görs löpande för att visa att gällande tillstånd och villkor följs och hur miljön utanför våra reningsverk påverkas.

Det löpande miljöarbetet kräver brett engagemang, tålamod och framförhållning. Vi försöker hela tiden att blicka framåt och utmana oss själva. Miljöarbetet blir aldrig fullbordat utan är under ständig förbättring.

Taxekollektiv

Enligt Lag om allmänna vattentjänster ska fastighetsägaren bära de nödvändiga kostnader som krävs för att tillhandahålla respektive vattentjänst. Detta sker genom att avgifter för dricksvatten, spillvatten och dagvatten tas ut av fastighetsägaren enligt självkostnadsprincipen. Det vill säga de nödvändiga kostnader som uppkommer för att till exempel ta hand om spillvatten finansieras via motsvarande avgift. Avgifterna fastställs av kommunfullmäktige

och framgår av bruks- och anläggnings-taxan.

Ökning brukningstaxa 2024 8,0 %

Ökning anläggningstaxa 2024 15,0 %

Omvärldsanalys

En överskuggande och tydlig trend är ökade krav från myndigheter, huvudmän och kunder. Detta innebär att vi kontinuerligt behöver se över de kompetenser vi behöver ha inom bolaget.

Omvärlden har en stor påverkan på vilka kostnader som kommer vara framåt. Just nu efter pandemin, det pågående kriget i Ukraina och den ökande inflationen så är omvärldspåvekan större än vanligt och ger en stor osäkerhet i framtida kostnader och kring leveranser av det material som behövs i verksamheten.

Det finns idag en ökad nationell medvetenhet inför hot som vår och andra samhällsviktiga verksamheter kan stå inför. Detta leder till delvis förändrade kompetensbehov och krav kring säkerhet.

Ökade krav gör att VA-verksamheter står inför stora utmaningar som är generella för hela VA-branschen. De utmaningarna och möjligheter för att möta dessa beskrivs under målområdena ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och social hållbarhet. För att få mer information läs bolagets Affärsplan Dnr. VVAB 2017/276.

Svenskt vattens kommentarer till 2023 års taxestatistik¹

”Ett turbulent år för både världen och VA.”

¹ Svenskt vatten, Kommentarer till 2023 års taxestatistik, juni 2023

Brukningsavgiften i Sveriges kommuner höjdes 2023 i genomsnitt med 8,1 %. Den högsta ökningen sedan år 2002. Högsta priset i landet för vatten år 2023 är 11,2 öre/liter.

”VA-organisationerna har påverkats av bland annat inflation, ökade elpriser, stigande räntor samt högre priser på material och entreprenad. Samtidigt ser vi stora kostnadsdrivande utmaningar som klimatanpassning och -påverkan, investeringsbehov i infrastrukturen och ökade krav i form av nya EU-direktiv.”

Efter flera år med en låg och stabil inflation i närheten av Riksbankens 2 %-mål så har denna nu ökat, detta påverkar prisökningar i många led för både varor och tjänster.

Svenskt vatten ser även att investeringskostnaderna ökar inom VA. Dels beror det på att VA tidigare och till viss del fortsatt underinvesterat. Årligt investeringsbehov 31 mdkr, mot investerat 20 mdkr. Dels beror det på att gamla anläggningar som redan är avskrivna ersätts med nya anläggningar och därmed ökar kapitalkostnaderna.

”Samtidigt täcker inte höjningarna de framtida behoven utan bara VA-verksamhetens kostnader under 2023.

Därför är ytterligare höjningar att vänta framöver, även om det är svårt att sia om hur höga de blir då utvecklingen är starkt kopplad till omvärldsfaktorer. Kommande års höjningar är således osäkra men en sak är säker: taxornas nivå och utformning är en rejäl framtidsutmaning.”

Påverkansfaktorer till taxan².

Taxorna varierar mycket i landet och det beror på flera olika parametrar bland annat:

- **Anslutningsgrad** – fler kunder ger ett större intäktsunderlag och fler som delar på nödvändiga kostnader.
- **Tillväxt** – en positiv samhällsutveckling inom kommunen ger stärkta kommunala organisationer som gynnar VA.
- **Bebyggelsetäthet** – tät bebyggelse ger kortare ledningsdragningar och ofta färre anläggningar.
- **Klimat, geografi, vatten, miljö** – förutsättningarna påverkar hur avancerade och kostsamma VA-system som behövs.
- **Historisk VA-ekonomi** – redan avskrivna anläggningar, höga lån och statsbidragsfinansiering på 1900-talet.
- **Samverkan** – via personal, gemensamma verk, system.

² Svenskt vatten, Kommentarer till 2022 års taxestatistik, juni 2022

2. Finansiering

Låneportföljen för Färgelanda Vatten AB består av direkta lån (48 500 tkr) via Kommuninvest. Färgelanda Vatten AB sköter sin egen finansiering med ramborgen via Färgelanda kommun.

Borgen är beviljad upp t.o.m. 70 000 tkr

För 2024 budgeteras följande:

Borgensavgift 0,04 %

Ränta, egen upplåning 2,64 %

Kommande års lånebehov täcks inte av borgensåtagandet. Borgen behöver utökas till 77 000 tkr för att täcka lånebehovet fram till slutet av år 2026. Nuvarande borgensutrymme täcker lånebehovet för år 2024. Förfrågan till Färgelanda kommun om utökad ramborgen kommer under år 2024. Belopp utanför budgetperioden kommer att tillkomma vid förfrågan.

I och med de kommande årens investeringsbehov krävs allt högre nyupplåning. Effekten blir att bolagets soliditet sänks samt att bolaget blir räntekänsligt. Det innebär att utrymmet för den löpande driften minskas eller att brukningstaxorna behöver höjas. En möjlig åtgärd är även ett tillskott från kommunen.

Befintlig låneskuld 2023-12-31	48 500 tkr
Nyupplåning investeringar 2024	12 000 tkr
Ny Låneskuld 2024-12-31	60 500 tkr

Likvida medel 2024-01-01	- 1 694 tkr
<i>Utbetalningar:</i>	
<i>investeringsutbetalningar</i>	-11 000 tkr
<i>övriga utbetalningar</i>	-17 117 tkr
<i>Inbetalningar:</i>	
<i>brukningsavgifter m.m.</i>	+18 961 tkr
<i>anläggningsavgifter</i>	0 tkr
<i>nyupplåning</i>	+12 000 tkr
Årets kassaflöde 2024	+ 2 844 tkr
Likvida medel 2024-12-31	1 150 tkr

3. Investeringsbudget

Här följer en sammanfattning av pågående och planerade projekt samt en särredovisning av investeringar av principiell betydelse eller av större vikt.

Sammanställning pågående investeringar (tkr)	Prognos 2023 ³	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Reinvesteringar samt kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder	9 700	11 000	11 000	10 000
Omvandlingsområden	-	-	-	-
Exploateringsområden	-	-	-	-
Bruttoinvesteringar	9 700	11 000	11 000	10 000
Fakturerade anläggningsavgifter	0	-	-	-
Nettoinvesteringar	9 700	11 000	11 000	10 000

Investeringar av strategisk betydelse ⁴	Total utgift (tkr)	Utförande-period (år)
-	-	-

Osäkerheter

I dagens omvärldsläge så är kostnadsbilden osäker. För tillfället är inflation och ränta sådana osäkerheter.

Osäkerheten kvarstår även kring Ellenö reningsverks framtid. Ska verket uppgraderas eller byggas om till pumpstation med överföringsledning till Ödeborgs reningsverk? Nytt inriktningsbeslut förväntas under 2024.

Reinvesteringar samt utbyggnad inom befintliga VA-anläggningar

Befintligt ledningsnät

Avser utbyte eller relining och i vissa fall omläggning från kombinerat ledningssystem

till separata spill- och dagvattenledningar. Ska följa beslutad förnyelseplan.

Under perioden 2024–2026 investeras cirka 1 900 tkr/år vilket ger en förnyelsetakt på cirka 1 000 år. Avskrivningstiden på nylagda ledningar anges till 75 år.

Önskvärt vore en förnyelsetakt av ledningsnätet på minst 150 år vilket skulle innebära investeringar på 13 400 tkr/år.

En låg investeringstakt innebär en ökad risk för:

- utläckage av dricksvatten
- inläckage av tillskottsvatten
- bräddning av orenat avloppsvatten
- källaröversvämningar
- minskad kapacitet i nätet
- vite från tillsynsmyndighet

³ Prognos04 (Delårsrapport januari-april 2023).

⁴ Beskrivning av respektive investering återfinns i texten nedan.

- ökade driftkostnader
- missnöjda abonnenter
- dåligt rustat för framtida krav och klimatförändringar

Allmänt: En del av de ledningar som byts ut eller relinas under perioden ingår i kombinerade system och arbetet minskar dagvattenflödet i spillvattenledningarna. Detta flöde leder idag till oönskade utsläpp eller källaröversvämningar. Vägföreningarnas asfalteringsplaner är en del i turordningen för ledningssträckorna.

Kapacitets- och säkerhetshöjande

Åtgärder som säkerställer leverans men som även kan utgöra förutsättning för exploaterings- och/eller omvandlingsprojekt. Här ingår t.ex. reservoarer och överföringsledningar.

Inga projekt planerade.

Dricksvatten

Reinvestering samt nyinvestering i byggnader, processteg eller annan utrustning som är kopplad till produktion av dricksvatten. Här ingår även tryckstegringsstationer som ser till att vattnet kan levereras med rätt tryck till kunden.

Under perioden 2024–2026 investeras cirka 8 300 tkr fördelat på verk och yttre anläggningar.

Gatersbyn1 VV: PLC byte.

Reservoarer: Renovering samt byte elskåp i Högsäters reservoar. Nya pumpar och renovering i Ödeborgs reservoar/TSS.

Avlopp

Reinvestering samt nyinvestering i byggnader, processteg eller annan utrustning som är kopplad till rening av avloppsvatten. Här ingår även

pumpstationer som ser till att avloppsvattnet kan transporteras.

Under perioden 2024–2026 investeras cirka 17 900 tkr fördelat på verk och yttre anläggningar.

Ödeborg reningsverk: bland annat slamhantering, byggnad och biotorn.

Högsäter reningsverk: bland annat byggnaden.

Solceller: En satsning på att bygga solceller på våra anläggningar för att minska externt energibehov är påbörjad och kommer fortsätta under perioden.

Omvandlingsområden

VA-utbyggnad som påkallats efter Länsstyrelsens beslut eller som definierats i samband med tillsynsmyndighetens inventeringar. Här finns en potentiell risk för ökade kostnader då fastighetsägare i "mindre bebyggelseområden" kan begära kommunalt vatten och/eller avlopp. Dessa frågor avgörs av Länsstyrelsen. VA-utbyggnad kan även påkallas ihop med en ny detaljplan som ändrar områdets förutsättningar.

Inga pågående projekt.

Exploateringsområden

VA-utbyggnad som initieras av privata exploatörer eller kommunens mark- och exploateringsverksamhet. Exploateringsområde är ett avgränsat område med byggbar mark som är eller kommer att bli detaljplanelagt.

Inga pågående projekt.

Anläggningsavgift

När en fastighet ansluts till den allmänna VA-anläggningen erläggs anläggningsavgift.

Detta sker då ett omvandlings- eller exploateringsområde färdigställts.

Anläggningsavgifterna ska motsvara fastighetens andel av kostnaden för att ordna VA-anläggningen.

De totala anläggningsavgifterna inom områdena omvandling samt exploatering, inklusive framtida möjliga och tilltänkta anslutningar inom en femårsperiod, ska motsvara de samlade omvandlings- och exploateringsprojektens debiterbara kostnader. Ej debiterbara kostnader är t.ex. överföringsledning eller motsvarande ledningar fram till aktuellt område.

Förslag på ny anläggningsavgift är + 15,0 % för 2024, vilket följer ett:

- Viktad indexökning på femton index gällande drivmedel, anläggningsarbeten och material.
- Beräkning av att tillräckligt hög taxehöjning har skett tidigare år genom en kontroll av kalkylerade/genomförda projekt.

Anläggnings-avgift (kr)	2023	Budget 2024
Ökning taxa	15,0%	
Typhus A	151 370	+15%
Typhus B	481 010	+15%

Investerings påverkan på driftbudgeten

Verksamheten ska vara långsiktigt ekonomiskt hållbar vilket innebär att säkerställa sitt uppdrag såväl nu som i framtiden.

Investeringar genererar ett omedelbart kapitalbehov men också en flerårig driftkostnad.

Nya avskrivningskostnader (exkluderat ränta) under perioden 2024–2026 beräknas till 1 782 tkr.

Likvida medel till investeringarna under perioden 2024–2026 kommer från anläggningsavgifter 0%, befintliga avskrivningar⁵ 30% och nya lån 70%.

⁵ Se tabellen resultaträkning.

4. Driftbudget

Självkostnadsprincip råder inom VA-verksamhet. Det får inte tas ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som tillhandahålls.

De nödvändiga kostnader som tas ut fördelat per vattentjänst ska finansieras via motsvarande intäkt, så kallad bruknings- och anläggningstaxor.

Färgelanda Vatten AB har ett överuttag gentemot kollektivet 2022 på 3 343 tkr. Överuttaget är tänkt att användas till nuvarande och framtida engångskostnader. Därav det negativa resultatet under de första två åren i perioden. Ett över- eller underuttag ska återställas inom tre år enligt lag.

Färgelanda Vatten AB har fonderat 2 155 tkr till fonden "Solenergi". Del av denna har tagits i anspråk 2023.

Resultaträkning					
(Tkr)	Prognos 2023 ¹	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Intäkter					
Brukningsintäkter	17 162	17 897	18 597	19 899	21 092
Varav ökning brukningsintäkter	-	2 326	1 487	1 393	1 265
Upplösning VA-fond	7	50	65	107	107
Anläggningsintäkter	22	15	22	22	22
Slamintäkt	553	513	594	624	656
Övriga rörelseintäkter	28	29	28	28	28
Summa intäkter	17 772	18 504	19 306	20 680	21 905
Rörelsens kostnader					
Material och varor	-888	-808	-1 280	-991	-1 002
Entreprenad	-1 057	-1 107	-1 197	-1 211	-1 225
Elkostnader	-2 129	-2 386	-2 133	-1 954	-1 986
Övriga externa kostnader	-3 853	-4 481	-3 465	-4 852	-3 387
Köp tjänst VVAB	-7 374	-7 198	-7 616	-7 491	-7 420
Styrelsekostnader	-264	-263	-232	-240	-248
Avskrivningar	-2 221	-2 684	-2 959	-3 256	-3 840
Summa kostnader	-17 786	-18 927	-18 882	-19 995	-19 108
Rörelseresultat	-14	-423	424	685	2 797
Ränteintäkter	10	10	10	10	10
Räntekostnader	-1 213	-645	-1 470	-2 075	-2 371
Summa efter finansiella poster	-1 217	-1 058	-1 036	-1 380	436
Årets skatt	-1	-1	-2	-2	-2
Periodens resultat	-1 218	-1 059	-1 038	-1 382	434

1) Prognos04 (Delårsrapport januari-april 2023)

Övergripande förändringar

Förändringarna mellan åren i driftbudget redovisas nedan.

Förändring mellan åren	2024	2025	2026
% förändring	8,0 %	7,0 %	6,0 %

Ökningen av brukningstaxa beror till stor del på lägre förbrukning av vatten inom taxekollektivet. Denna minskning av vattenförbrukning ger inte lika höga kostnadsminskningar vilket ger ett intäktsbortfall som behöver hämtas hem. Bolaget ser också en stor ökning på material och entreprenadkostnader samt kapitalkostnader.

För 2024 beror förändringen på följande kostnader och intäktsminskningar.

Kostnad	%
Lägre brukningsintäkter	4,1 %
Högre slamintäkter & fondering	-0,5 %
Material & Entreprenad	3,0 %
Bolagsgemensamma kostnader från Västvatten AB främst högre pensionskostnader (nytt pensionsavtal samt inflation)	2,2 %
Kapitalkostnader	5,9 %
Elkostnader (2,0 kr/kWh)	-1,4 %
Minskade kostnader tillskottsvatten	-1,6 %
Index (specifika kostnader FVAB, vattendom/sanering)	-3,7 %
Totalt	8,0 %
1 % ökning är 186 tkr	

Taxeökning vad gör det per månad i pengar?

Brukningstaxa Kr/mån	2023	2024	2025	2026
Ökning taxa	13,0%	8,0%	7,0%	6,0%
Typhus A	1 120	1 209	1 294	1 371
Typhus B	681	735	786	834

En höjning av brukningstaxan på 8,0 % för Typhus A ger en ökning på 89 kr/månad 2024. 7,0 % höjning 2025 ger 85 kr/månad och 6,0 % höjning 2026 ger 77 kr/månad.

En höjning av brukningstaxan på 8,0 % för Typhus B ger en ökning på 54 kr/månad 2024. 7,0 % höjning 2025 ger 51 kr/månad och 6,0 % höjning 2026 ger 48 kr/månad.

Osäkerheter i budgeten

Det rådande omvärldsläget bidrar till ökad osäkerhet i budgeten. Vi ser höga inflationssiffror, högre räntenivåer, höga elkostnader och ökade priser gällande material, entreprenad och kemikalier. Bolaget följer noga utvecklingen och lägger en budget efter den information som finns tillgänglig.

I denna budget för Färgelanda Vatten AB är de större engångsinsatserna vattendomar, skyltning av vattenskyddsområden, utredning kring reservvatten och sanering som ett underuttag i budgeten. Detta då de är osäkra till belopp och när i tid de blir genomförda. Ett överuttag sedan tidigare är tänkt att användas till dessa kostnader. Om kostnaderna uppstår och inget överuttag finns till förfogande ska det återställas inom tre år.

Beroende på vilket beslut som tas angående Reningsverket i Ellenö och om en omarbetning av taxekonstruktionen ska göras till Svenskt vattens nya basförslag kan kostnaderna påverkas.

Långsiktighet och effektiviseringar

Färgelanda Vatten AB strävar ständigt efter att göra det bästa för verksamheten, både på kort- och lång sikt.

Bolaget jobbar ständigt med att effektivisera och trimma vår verksamhet. Då vår verksamhet är starkt driven av de kostnader som genereras av våra anläggningar, såväl kapital som driftkostnader, så är det av största vikt att vi fattar långsiktiga och livscykelkostnadsbaserade beslut vid våra investeringar.

Att vidmakthålla våra 10 årsplaner och utveckla dem mot en 20 års horisont på en översiktlig nivå är ett av våra verktyg för att långsiktigt bli effektivare.

Vår satsning på tillskottsvatten och uppströmsarbete kommer vara ytterligare en pusselbit. Varje undviket avloppsstopp, och varje undviken kubikmeter tillskottsvatten kommer reducera våra kostnader för såväl arbetsinsatser som el och insatsvaror. Detta har givetvis också positiva effekter för klimat och miljöaspekten samt minskade störningar för våra kunder. Det har även initierats ett arbete att ta fram ett datadrivet analysstödssystem för vår drift.

Dessa satsningar är långsiktiga, men det pågår parallellt arbete på kort och medellång sikt, och då är det förbättringsgruppens arbete samt vårt arbete med bolagsmålen, där målet att minska mängden köpt energi har en viktig roll.

En idé som realiserats i Färgelanda Vatten AB är inköp av fastighet för att användas för avtalsservitut som medför kortare handläggningstider och minskade lantmäterikostnader.

Intäkter

Budget 2024 med plan 2025–2026 är lagd med underuttag de första två åren, alltså att intäkterna inte täcker de kostnader som finns inom Färgelanda Vatten AB för att hantera vatten och avlopp i kommunen. Underuttagen 2024–2025 beror på engångssatsningar i form av reservvattentäkt och vattenskydd till dessa, skyltning av vattenskyddsområde samt föroreningssaneringar. Underuttagen återställer överuttaget som finns sedan tidigare.

Brukningsintäkter

Brukningsintäkterna är budgeterat att öka med 8,0 % 2024 för att minska ner till 6,0 % 2026.

Brukningsintäkterna är en periodisk avgift för drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra nödvändiga kostnader för att tillhandahålla vattentjänsterna som inte täcks av anläggningsavgiften.

Anläggningsintäkter

Anläggningsintäkter består i driftbudgeten av periodiserad anläggningsintäkt som delas upp på projektets livslängd. Anläggningsintäkten är en engångsavgift för att täcka kostnaden för att ordna en allmän VA-anläggning.

Inga anläggningsavgifter är budgeterade under perioden 2024–2026.

Slam

Slamintäkterna har ökat något sedan tidigare år. Reningsverket i Ödeborg tar emot slam från enskilda avlopp.

Övriga rörelseintäkter

Inom övriga rörelseintäkter är inkassoavgifter budgeterade.

Kostnader

Material och varor

Inom material och varor återfinns bland annat vattenmätare, material för att laga läckor och utbyte av mindre delar på verken.

Flertalet prisökningar har skett under 2022 och 2023 gällande material och varor från leverantörerna allt från 5–50 % i ökning. För att kunna hålla samma nivå som i dagsläget höjs därmed denna budgetpost.

Entreprenad

Inom entreprenad återfinns bland annat beläggnings- och markarbeten så som asfaltering och grävmaskinister som hyrs in externt. Omfattar till stora delar arbete med läckor och avloppsstopp.

Flertalet prisökningar har skett under 2022 och 2023 gällande material och varor från leverantörerna allt från 5–50 % i ökning. För att kunna hålla samma nivå som i dagsläget höjs därmed denna budgetpost.

Elkostnader

Elkostnader består av rörliga och fasta avgifter för våra elabonnemang till bland annat verk, pump- och tryckstegringsstationer.

Bolaget budgeterar en elkostnad på 2,0 kr/kWh samt minskad externt köpt el då de genomförda och tänkta solcellsanläggningarna ger effekt.

Övriga externa kostnader

Inom övriga externa kostnader ingår bland annat slamkostnader, lokalkostnader, kemikalier, spolningar av ledningsnätet,

telefon och larm, revision, konsulter och företagsförsäkring.

Under åren 2024 till 2026 finns kostnader för utredning av reservvattentäkt, skyltning av vattenskyddsområde och föroreningssanering samt vattendomar. Detta är engångskostnader som påverkar just det året som de uppkommer.

Budget 2023 utökades med kostnader för undersökning av tillskottsvatten och uppströmsarbete. I budget 2024 är denna ökning borttagen då man räknar med att eget arbete och det ursprungliga budgetbeloppet ska räcka.

Köpt tjänst av Västvatten AB

All egen personal är anställd via det gemensamt ägda bolaget Västvatten AB som driftar och sköter VA-anläggningarna i Färgelanda Vatten AB. Västvatten AB består till drygt 80 % av personalkostnader och beroende på vad som ska åtgärdas/inriktas på under perioden ökar eller minskar denna kostnad.

Ökningen av köp från Västvatten AB under perioden beror på ökade pensionskostnader dels ingicks ett nytt kollektivavtal mellan SKR, Sobona och de fackliga organisationerna vilket ger höjda pensionsavsättningar, dels har den höga inflationen påverkat pensionskostnaderna. Detta ger höga pensionsutbetalningar under 2024 som minskar under 2025 för att 2026 hamna på en ny jämn nivå.

Under 2024 ligger det budgetmässigt något färre timmar i Färgelandas driftbudget och något fler på investeringarna.

Personalkostnadsökning (VVAB) 1,9 %⁶

Avskrivningar

Avskrivningar sker på de investeringar som har skett och som budgeteras att ske i planperioden. I Färgelanda arbetas det under perioden med bland annat ledningsförnyelse, solceller, kommunikation till pumpstationer och slam/renshantering på Ödeborg reningsverk. En hög investeringsnivå gör att avskrivningskostnaderna ökar under året.

Finansiella poster

Finansiella poster består av ränteintäkter och räntekostnader. Ränteintäkter genereras från bankkonto och kundfordringar. Räntekostnader består av kostnader för upplåning, se mer under kapitel 2. Finansiering.

De höga inflationssiffrorna samt att Riksbanken höjer styrräntan har gjort att räntan har ökat markant under 2022 och 2023 och framöver budgeteras det för betydligt högre räntekostnader.

Årets skatt

Färgelanda Vatten har en låg beskattning vilket beror till stor del på att VA-bolag inte går med vinst/förlust. Det som ger en skatteeffekt är vissa räntekostnader och ränteintäkter för skatter samt medlemsavgifter som är exklusive mervärdesskatt.

2019 infördes en ränteavdragsbegränsningsregel i svensk lag för att följa ett EU-direktiv. Ränteavdragsbegränsningen innebär att räntan inte får dras av till fullo med åtföljande beskattning.

Så länge räntan var låg så har detta haft låg effekt på VA-branschen men med högre räntor och höga investeringsnivåer så kommer det inom kort synas som en beskattning på VA. Regeringen har tillsatt en utredning (Fi 2021:07) "En uppföljning av de nya skattereglerna för företagssektorn". Svenskt Vatten arbetar med en skrivelse, till utredningen, som handlar om att VA-sektorn ska vara kvalificerade att få ett undantag från räntebegränsningsreglerna.

För Färgelanda Vatten AB ger det effekt 2026 med en ökad beskattning, denna är inte inlagd i nuvarande plan.

5. Framtida utveckling, risker och osäkerhetsfaktorer

För att kunna ha en långsiktig hållbar vattenförsörjning arbetar bolaget aktivt med effektiviseringar, framtida kapacitetsbehov och kännedom om befintlig status på verk och ledningar.

En tydlig trend är ökade myndighets-, lag- och kundkrav, ett behov av långsiktig klimatanpassning och nya säkerhetskrav kring bland annat nätverk- och informationssäkerhet (NIS). Framåt kommer NIS-direktivet utökas till att inte bara hantera dricksvatten utan även avloppshantering.

Förbättringar av styrning, automatisk larmfunktion och digital dokumentation för anläggningarna behöver fortsatt utveckling.

Långsiktig planering, Vattentjänstplan:

För att använda kollektivets pengar och bolagets resurser på ett så effektivt sätt som

⁶ Mellanskillnaden av personalkostnader 2024–2023 borttaget pensionsökningen dividerat med

totala kostnadsökningen samt övriga intäkter 2023.

möjligt behövs ett långsiktigt planeringsarbete med effektiva lösningar. För detta krävs ett tydligt samarbete mellan förvaltningar, bolag och politiken. Det är numera ett lagkrav på att en vattentjänstplan ska vara upprättad från årsskiftet 2023/2024. När detta är klart kommer bolaget ha en långsiktig plan från kommunen att följa.

Ekonomi: En ökad miljömedvetenhet och beteendeförändringar hos våra kunder har visat sig i en minskad vattenförbrukning. Det innebär minskade kundintäkter och påverkar behovet av taxehöjningar för att täcka de fasta kostnaderna. Enligt Svenskt Vatten kommer taxorna behöva höjas i snabbare takt framöver beroende på ett uppdämt investeringsbehov och ökande krav på vatten- och avloppstjänster. Dagens taxekollektiv betalar sannolikt inte sina kostnader, vilket beror på hur tidigare finansiering av anläggningar har skett (bland annat genom statliga medel).

VA-verksamheten bygger på långsiktighet då investeringar som görs är både kostsamma och har lång förväntad livslängd.

Ett ökat finansieringsbehov för att ta hand om underhåll av anläggningar och ledningsnät samt utöka kapaciteten är en utmaning. VA-verksamheten är kapitalintensiv och många kommunkoncerner har en hög belåning. Bolaget har en hög skuldsättningsgrad och förändringar i ränteläget har stor påverkan på den framtida kostnadsutvecklingen och bruksavgiften.

Dricksvatten: Behovet av rent vatten i tillräckliga kvantiteter är ständigt i fokus. Att trygga vattenresurserna från yttre påverkan

är viktigt. Vattentäkter kommer säkerställas genom miljödomstolens tillstånd för vattenuttag och genom att vattenskyddsområden skyltas. Ett arbete som sker tillsammans med Färgelanda kommun.

Ledningsnät: Ökat fokus på förnyelse av ledningsnätet måste prioriteras. Detta är viktigt för att minska antalet vattenläckor och avloppsstopp samt minska mängden tillskottsvatten till våra verk. För att få effektiva satsningar där rätt åtgärder sätts in i tid och på rätt plats genomförs inventeringar av ledningsnätet och planering av förnyelse.

Avlopp: Flera anläggningar har renoverats sedan 2013, men ett antal är i fortsatt behov av upprustning på grund av ålderstigna installationer, stort slitage och brister i arbetsmiljö. Kommande år fokuseras insatserna på Ödeborgs avloppsreningsverk och en till två pumpstationer per år.

Framtida reningskrav, till exempel krav på rening av läkemedelsrester och mikroplaster och även krav på ännu lägre utsläppshalter än vi har i dagens tillstånd, kan göra det kostsamt att ha flera reningsverk i kommunen. För att verksamheten ska bli så kostnadseffektiv som möjligt bör därför frågan om samförläggning diskuteras.

Den statliga utredningen om hantering av avloppsslam som presenterades 2020 har ännu inte resulterat i några konkreta framtida krav men vi behöver vara förberedda på förändrade kostnader och/eller krav på annan hantering av vårt slam. I nuläget sker avsättning av slam från reningsverken i huvudsak som anläggningsjord.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Protokoll nr 4 för styrelsemöte – Färgelanda Vatten AB

Tid: Torsdag 5 oktober 2023, kl 09:00-16:00
Plats: Destination Bokenäset, Uddevalla

Närvarande ledamöter:

Peter Hög (S), ordförande
Karl-Erik Segersax (SD), vice ordförande
Urban Henriksson (S) ersätter Björn Skår (M)
Håkan Melin (C)

Närvarande tjänstemän:

Peter Johansson, VD
Susanne Thorén, ekonomichef
Madelene Ahl, administratör
Beahtrice Axtelius, abonnenthandläggare deltar under § 7
Jeanette Strömberg, ekonom deltar under § 8-9

§ 1 Mötet öppnas av Peter Hög**§ 2 Upprop förrättas****§ 3 Dagordningen godkänns****§ 4 Protokollet justeras av Håkan Melin****§ 5 Föregående protokoll godkänns och läggs till handlingarna****§ 6 Gemensam information**

- Möten under 2023
- Styrelsemöten 2024
- Delårsrapport, övergripande
- Hur fördelas kostnaderna från VVAB till ägarbolagen
- Uppföljning bolagsmål

§ 7 Fördjupningsinformation

- Taxekonstruktion

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 8 Beslut – Slutrapport Intern kontroll 2023**Beslutsunderlag**

Avrapportering – Intern kontroll 2023, Dnr 2022/142

Styrelsen beslutar

att godkänna slutrapport för utförd Intern kontroll 2023.

§ 9 Beslut – Intern kontrollplan 2024**Beslutsunderlag**

Intern kontrollplan för 2024, Dnr 2023/150

Styrelsen beslutar

att godkänna Intern kontrollplan för 2024.

§ 10 Beslut – Delårsrapport januari-augusti 2023 Färgelanda Vatten AB**Beslutsunderlag**

Delårsrapport januari-augusti, 2023, Dnr 2022/115

Styrelsen beslutar

att fastställa delårsrapport januari-augusti, 2023 för Färgelanda Vatten AB.

§ 11 Beslut – VA-taxa för 2024 med taxeföreskrifter**Beslutsunderlag**

Färgelanda Vatten AB Budget 2024 samt plan 2025-2026, Dnr 2023/119

Taxeföreskrift 2024 Färgelanda Vatten AB, Dnr 2023/168

Tjänsteskrivelse, VA-taxa för 2024 med plan 2025-2026, Dnr 2023/119

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige:

att besluta om en höjning av bruksavgiften med 8 % från och med 2024-01-01. 8 % i ökning innebär för ett Typhus A ca 89 kr/månad.

att besluta om en höjning av anläggningsavgiften med 15 % från och med 2024-01-01.

att besluta att anta taxeföreskrifter 2024, Färgelanda Vatten AB.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 12 Beslut - Budget 2024 och plan för 2025-2026**Beslutsunderlag**

Färgelanda Vatten AB Budget 2024 samt plan 2025-2026, Dnr 2023/119
Tjänsteskrivelse, VA-taxa för 2024 med plan 2025-2026, Dnr 2023/119

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar

att godkänna budget 2024 och plan 2025-2026 för Färgelanda Vatten AB under förutsättning att bruks-/anläggningsavgifter blir antagna i kommunfullmäktige.

§ 13 Beslut – Nyupplåning**Beslutsunderlag**

Färgelanda Vatten AB Budget 2024 samt plan 2025-2026, Dnr 2023/119

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar

att uppdra åt vd, med ekonomichef som ersättare att från och med 1 januari 2024 till och med 31 december 2024 för företagets räkning nyupplåna, dvs öka företagets skulder under nämnda period, med totalt 12 mnkr.

§ 14 Beslut – Omsättning lån**Styrelsen beslutar**

att uppdra till VD, med ekonomichef som ersättare att för företaget räkning omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning.

§ 15 Information

- Fastighetsköp
 - o Styrelsens mål/inriktning är vi ska arbeta vidare med fastighetsköp och ta upp det på ett samråd med kommunen.
- Reservvattentäkt Stigen
- Ellenö

§ 16 Vattentjänstplan – Anna Lena Sörensson, Färgelanda kommun presenterade

- Ansvarsfördelning och samarbetsformer för VTP presenterades.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 17 Information från VD
- Ingen information

§ 18 Övriga frågor
- Inga övriga frågor

§ 19 Mötet avslutas

Digital signering

Peter Hög (ordförande)

Digital signering

Håkan Melin (justerare)

Digital signering

Peter Johansson (VD)

Digital signering

Madelene Ahl (sekreterare)

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur. Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.

Undertecknare

  Anna Madelene Ahl LBmfmyMqTJKGwt7qAeM5Fw 2023-10-05 16:31:50Z	 Lars Peter Johansson VD DrubPOhutQmHw+bX2g+xzw 2023-10-05 16:32:53Z
  Lars Peter Holger Hög Ordförande FVAB J6LBzmN+XiBwKEWPkcLQcg 2023-10-05 16:34:39Z	 HÅKAN MELIN FVAB 2u3frBm4/tluxhvmSt8xRw 2023-10-05 17:04:26Z

Dokument i försändelsen

2023-10-05, Protokoll nr 4. Styrelsemöte Färgelanda Vatten AB (2).pdf

Detta dokument

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

KS § 166

Dnr 2023/257

**Antagande av taxa 2024–2026 för alkohol, tobak, nikotinprodukter
samt receptfria läkemedel**

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta det nya taxeförslaget för 2024–2026, att gälla från och med 1 januari 2024 till och med 31 december 2026.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i socialnämnden 2023-09-26.

Ärendebeskrivning

Det har inkommit nya förslag till taxor för perioden 2024–2026 enligt alkohollagen (2010:1622), tobakslagen och liknande produkter (LTLP 2018:2088) samt Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter, samt receptfria läkemedel (2009:730). De avgifter som tas ut när det gäller myndighetsutövning får enligt kommunallagen (2017:725) tas ut som avgift för de tjänster som kommunen erbjuder. Avgiftsbeloppen är satta utifrån hur lång tid det förväntas ta att handlägga de olika ärendena. Det har också tagits hänsyn till hur avgifterna ser ut i närliggande kommuner samt svenska kommuner med ungefär samma folkmängd som vår kommun.

Tillsynsavgiften gällande de med serveringstillstånd uttas som en fast och en rörlig del, där den rörliga avgiften är uppdelad på olika avgiftsklasser (trappsteg) beroende på serveringsställets årsomsättning (föregående år) av alkoholdrycker. Tillsynsavgiften gällande de med tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel tas ut som en fast avgift. I förslaget finns det en del ändringar på text och summor samt att beslut om taxor ska tas i intervaller om tre år, det som är nytt har vi markerat med gult. Vi har under flera år haft samma taxor då konjunkturen varit tufft för många av våra krögare och handlare.

Dock är det också ett mål att vår enhet inte ska vara skattefinansierade utan verksamheten ska så långt som möjligt avgiftsfinansieras enligt de principer som lagstadgats i kommunallagen (2017:725). En administrativ avgift tas ut för det arbete som krävs vid tillsyn och registerhållning hos kommunen. Därför väljer vi nu att göra vissa mindre höjningar i våra taxor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-02

Taxor 2024 till 2026, dat 2023-08-23

Protokollsutdrag socialnämnden § 80, dat 2023-09-26

Sändlista

Socialnämnden

Dalsland & Säffles Alkohol-och Tobaksenhet

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-10-02
2023/257

Kommunfullmäktige

Taxa 2024–2026 för alkohol, tobak, nikotinprodukter samt receptfria läkemedel

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta det nya taxeförslaget för 2024–2026, att gälla från och med 1 januari 2024 till och med 31 december 2026.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i socialnämnden 2023-09-26.

Ärendebeskrivning

Det har inkommit nya förslag till taxor för perioden 2024–2026 enligt alkohollagen (2010:1622), tobakslagen och liknande produkter (LTLP 2018:2088) samt Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter, samt receptfria läkemedel (2009:730). De avgifter som tas ut när det gäller myndighetsutövning får enligt kommunallagen (2017:725) tas ut som avgift för de tjänster som kommunen erbjuder. Avgiftsbeloppen är satta utifrån hur lång tid det förväntas ta att handlägga de olika ärendena. Det har också tagits hänsyn till hur avgifterna ser ut i närliggande kommuner samt svenska kommuner med ungefär samma folkmängd som vår kommun.

Tillsynsavgiften gällande de med serveringstillstånd uttas som en fast och en rörlig del, där den rörliga avgiften är uppdelad på olika avgiftsklasser (trappsteg) beroende på serveringsställets årsomsättning (föregående år) av alkoholdrycker. Tillsynsavgiften gällande de med tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel tas ut som en fast avgift. I förslaget finns det en del ändringar på text och summor samt att beslut om taxor ska tas i intervaller om tre år, det som är nytt har vi markerat med gult. Vi har under flera år haft samma taxor då konjunkturen varit tufft för många av våra krögare och handlare.

Dock är det också ett mål att vår enhet inte ska vara skattefinansierade utan verksamheten ska så långt som möjligt avgiftsfinansieras enligt de principer som lagstadgats i kommunallagen (2017:725). En administrativ avgift tas ut för det arbete som krävs vid tillsyn och registerhållning hos kommunen. Därför väljer vi nu att göra vissa mindre höjningar i våra taxor.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-02

Taxor 2024 till 2026, dat 2023-08-23

Protokollsutdrag socialnämnden § 80, dat 2023-09-26

Sändlista:

Socialnämnden

Dalsland & Säffles Alkohol-och Tobaksenhet

Izabel Flood

Kommunsekreterare

Förslag Taxor 2024–2026

Allt som är gul markerat är nytt, kursiv text är tidigare text/ summa som ska tas bort.

Taxor enligt alkohollagen i Dalsland och Säffle

Stadigvarande tillstånd	Avgift kr	Kommentar
-Nyansökningar Stadigvarande serveringstillstånd till nallmänhet, slutet sällskap samt catering, tåg och båt -Nyansökningar stadigvarande serveringstillstånd, Ägarskiften, servering på tåg och båt	9000: -	Inkl. 1 kunskapsprov Ingen återbetalning
-Anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare -Anmälan om övertagande/köp av bolag med stadigvarande serveringstillstånd.	7000: -	Avser tillfällen där hela styrelsen i ett aktiebolag eller samtliga bolagsmän i ett handelsbolag bytt ut. Ingen återbetalning
-Ansökan om stadigvarande ändring i tillstånd -Utvidgade tillstånd utökad serveringstid, ändrad serveringsyta eller ändrat alkoholutbud	4000: - (2000: -)	Avser till exempel stadigvarande utökad serveringstid/ yta, gemensam serveringsyta. Ingen återbetalning
-Ändring omregistrering till AB/HB/EF, eller övrig omregistrering i företag, samma ägare	2000: -	Ingen återbetalning
PBI-Utredning (byte av enstaka person med betydande inflytande)	1000: - /per person	Ingen återbetalning
-Nyansökan provsmakning och pausservering	5000: -	Inkl. 1 kunskapsprov Ingen återbetalning
-Anmälan om catering, provsmakning, rumsservering, servering eller kryddning av snaps	Ingen avgift	Sökande har tillstånd i Dalsland
-Ansökan om tillfällig förändring i tillstånd -Ansökan Tillfälligt utökad serveringstid och serveringsyta Tillståndshavarens nuvarande lokaler	2000: -	Avser till exempel tillfälligt utökad serveringstid eller serveringsyta vid enstaka tillfälle. Sökande har tillstånd i Dalsland. Ingen återbetalning
-Ansökan om tillfällig gemensam serveringsyta	4000:-	
Tillfälliga tillstånd		
-Tillfälligt tillstånd för 2 ggr och samma lokal Sökanden har stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna - extra dagar, söks vid samma tillfälle, max 6 ggr/år	3000: - 500: -/dag	Ingen återbetalning
- Tillfälligt tillstånd för 2 ggr och samma lokal Sökanden har inte stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna - extra dagar, söks vid samma tillfälle, max 6 ggr/år	5000: - 500: -/dag	Ingen återbetalning
- Tillfälligt tillstånd För slutna sällskap max 6 tillstånd per halvår och avser samma lokal	2000: -	Ingen återbetalning
-Kunskapsprov med möjlighet till två omprov (Gäller både stadigvarande och tillfälligt tillstånd)	1000: - /prov	Per provtillfälle förutom nyansökans första prov

Årlig avgift för stadigvarande serveringstillstånd	Avgift kr	
Fast avgift serveringstillstånd	4500:- 4000: -	
Fast avgift tillstånd för pausservering, provsmakning och catering	2500:- 2000: -	Halv fast avgift
Rörlig avgift föregående års alkoholomsättning		Beror på föregående årets försäljning enligt restaurangrapport
0-25 000	0: -	
25 001-50 000	1500:- 1000: -	
50 001-100 000	2500:- 2000: -	
100 001-150 000	3500:- 3000: -	
150 001-200 000	4500:- 4000: -	
200 001-300 000	5500:- 5000: -	
300 001-600 000	6500:- 6000: -	
600 001-900 000	7500:- 7000: -	
900 001-1 200 000	8500:- 8000: -	
1 200 001-1 500 000	9500:- 9000: -	
1-500 001-2 500 000	10 500:- 10 000: -	
2 500 001-3 000 000	11 500:- 11 000: -	
3 000 001 -	12 500:- 12 000: -	
Påminnelseavgift Restaurangrapport ska vara registrerat före den 31mars! 1000:- 500: - första påminnelsen! 1500:- 1000: - andra påminnelsen, utredning startas.		

Taxor enligt tobakslagen och liknande produkter (2018:2088), Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter samt alkohollagen (2010:1622).

ingen återbetalning vid avslag eller att ansökan tas tillbaka.

Stadigvarande tobakstillstånd	8000:- 7000 kr Ingen återbetalning
-Anmälan om ändrade ägarförhållanden, helt nya företrädare	6000:- Ingen återbetalning
Tillfälligt tobakstillstånd (har stadigvarande tobakstillstånd)	2000 kr Ingen återbetalning
Tillfälligt tobakstillstånd (har inget tobakstillstånd)	4000 kr Ingen återbetalning
-Ändring omregistrering till AB/HB/EF, eller övrig omregistrering i företag, samma ägare	2000: - Ingen återbetalning

PBI-Utredning (byte av enstaka person med betydande inflytande)	1000: -/per person Ingen återbetalning
Årsavgift Tobakstillstånd	
Årsavgift för tillsyn och administration	5500:- 5000 kr
Årsavgift för produkter utöver tobakstillstånd	
Avgift per tillkommande produkt	500 kr

Årliga avgifter (för de som EJ har tobakstillstånd)	Avgift kr	kommentar
En produkt	2000: -	Vid försäljning av t ex folköl och e-cigarett blir det två produkter och totalt 3500: -
Två produkter	3500: -	
Tre produkter	4500: -	Försäljning av folköl, e-cigarett samt receptfria läkemedel
Fyra produkter	5000: -	Försäljning av folköl, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel

Styrelse/nämnd kod § K

Dnr 2023/257

Taxa 2024–2026 för alkohol, tobak, nikotinprodukter samt receptfria läkemedel.

Styrelse/nämnds beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att anta det nya taxeförslaget för 2024–2026, att gälla från och med 1 januari 2024 till och med 31 december 2026.

Ärendebeskrivning

Det har inkommit nya förslag till taxor för perioden 2024–2026 enligt alkohollagen (2010:1622), tobakslagen och liknande produkter (LTLP 2018:2088) samt Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter, samt receptfria läkemedel (2009:730). De avgifter som tas ut när det gäller myndighetsutövning får enligt kommunallagen (2017:725) tas ut som avgift för de tjänster som kommunen erbjuder. Avgiftsbeloppen är satta utifrån hur lång tid det förväntas ta att handlägga de olika ärendena. Det har också tagits hänsyn till hur avgifterna ser ut i närliggande kommuner samt svenska kommuner med ungefär samma folkmängd som vår kommun.

Tillsynsavgiften gällande de med serveringstillstånd uttas som en fast och en rörlig del, där den rörliga avgiften är uppdelad på olika avgiftsklasser (trappsteg) beroende på serveringsställets årsomsättning (föregående år) av alkoholdrycker. Tillsynsavgiften gällande de med tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel tas ut som en fast avgift. I förslaget finns det en del ändringar på text och summor samt att beslut om taxor ska tas i intervaller om tre år, det som är nytt har vi markerat med gult. Vi har under flera år haft samma taxor då konjunkturen varit tufft för många av våra krögare och handlare.

Dock är det också ett mål att vår enhet inte ska vara skattefinansierade utan verksamheten ska så långt som möjligt avgiftsfinansieras enligt de principer som lagstadgats i kommunallagen (2017:725). En administrativ avgift tas ut för det arbete som krävs vid tillsyn och registerhållning hos kommunen. Därför väljer vi nu att göra vissa mindre höjningar i våra taxor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-08-23

Taxor 2024 till 2026, dat 2023-08-23

Sändlista

Socialnämnden

Dalsland & Säffles Alkohol-och Tobaksenhet

KS § 168

Dnr 2023/310

Fastställande av taxor och avgifter för utbildningsnämndens verksamhetsområde 2024

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta förslaget till taxor och avgifter inom utbildningsnämndens verksamhetsområde att gälla fr o m 2024-01-01:

- Taxa för förskolan (maxtaxa)
- Taxa för Lovfritidshem
- Taxa för förkommet busskort
- Taxa för Vuxenutbildningen
- Musikskolan

Ärendebeskrivning

Varje år ska Utbildningsnämndens taxor beslutas.

Detta är ett brådskande ärende som ska beslutas av kommunfullmäktige innan årsskiftet och måste därför tas som ett ordförandebeslut med stöd av kommunallagen 6 kap 39§. Den största taxan gäller förskola och fritidshem. Maxtaxa tillämpas i Färgelanda kommun.

Avgiftsnivåer för maxtaxa 2024

Hushållet betalar en avgift för att ha sina barn i förskola, fritidshem. Hur mycket hushållet maximalt ska betala baseras på en procentsats av hushållets samlade inkomst upp till ett inkomsttak. Det betyder att ju mer hushållet tjänar desto högre kan avgiften bli, men bara upp till en viss inkomst. Hur stort inkomsttaket är räknas ut varje år.

I förskolan är avgiften per månad högst tre, två respektive en procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad för det första, andra respektive tredje barnet. I fritidshemmet är avgiften per månad högst två, en respektive en procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad för det första, andra respektive tredje barnet.

Den högsta avgiften betalas för det yngsta barnet och den närmast lägre avgiften för det näst yngsta barnet. Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

Varje år beräknar och informerar Skolverket kommunerna om inkomsttaket och vad den högsta avgiften är för första, andra och tredje barnet i förskola och motsvarande för fritidshem. Detta gör Skolverket senast den 1 december inför kommande bidragsår.

Inkomsttaket per månad för 2023 är 54 803 kronor

Siffrorna för maxtaxan 2024 är ännu inte fastställd.

Enligt SCB (2018) tillämpar samtliga Sveriges kommuner maxtaxa sedan den 1 januari 2003. Att välja att avvika från den normen kan bli svårt att

visa fram som en fördel för kommunen och dess invånare.

Övriga taxor, provtillfälle hos vuxenutbildningen, avgift för borttappat
busskort samt musikskolan föreslås en indexuppräkning för 2024 på 4,1 %.

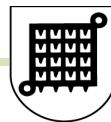
Beslutsunderlag

Ordförandebeslut, dat 2023-11-14

Taxor 2024 Sektor utbildning

Sändlista

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden

Maxtaxa förskola och fritidshem

Inkomsttak indexregleras varje år enligt förordning 2001:160

Högsta avgift förskola/familjedaghem 2024:

- Barn nr 1: 3% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- Barn nr 2: 2% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- Barn nr 3: 1% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- Barn nr 4: ingen avgift

Högsta avgift fritidshem/familjedaghem 2024:

- Barn nr 1: 2% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- Barn nr 2: 1% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- Barn nr 3: 1% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- Barn nr 4: ingen avgift

Det yngsta barnet räknas som "barn nr 1" i den verksamhet där barnet är placerat. För barn vars förälder är arbetssökande eller föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av annat barn, gäller maxtaxan och en vistelsetid av 15 timmar/vecka.

För barn placerat i förskola utifrån skollagen 8 kap 7§ reduceras avgiften med 30% i de fall vistelsetiden överstiger 15 timmar/vecka.

De tre- fyra- och femåringar som har plats på förskola, får reduktion av avgiften med 30 % under januari-maj och september-december, full avgift debiteras under juni-augusti.

	Belopp 2023, kr	Belopp 2024, kr	Avser
Inkomsttak	54 803		Hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad.

Lovfritidshem

	Belopp 2023, kr	Belopp 2024, kr	Avser
Lovfritidshem	53	55	Per bokad dag

Förkommet busskort

	Belopp 2023, kr	Belopp 2024, kr	Avser
Förkommet busskort	181	188	Per styck

Vuxenutbildningen

	Belopp 2023, kr	Belopp 2024, kr	Avser
Externt prov	398	414	Per provtillfälle

Musikskola

	Belopp 2023, kr	Belopp 2024, kr	Avser
Elevavgift	1 194	1 243	Per läsår

Utbildningskontoret
Utbildningsnämndens ordförande
Tommy Larsson

Ordförandebeslut
2023-11-14
2023/7

Ordförandebeslut avseende taxor och avgifter 2024 sektor utbildning

Utbildningsnämndens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta förslaget till taxor och avgifter inom utbildningsnämndens verksamhetsområde att gälla fr o m 2024-01-01:

- Taxa för förskolan (maxtaxa)
- Taxa för Lovfritidshem
- Taxa för förkommet busskort
- Taxa för Vuxenutbildningen
- Musikskolan.

Ärendebeskrivning

Varje år ska Utbildningsnämndens taxor beslutas.

Detta är ett brådskande ärende som ska beslutas av kommunfullmäktige innan årsskiftet och måste därför tas som ett ordförandebeslut med stöd av kommunallagen 6 kap 39§

Den största taxan gäller förskola och fritidshem.
Maxtaxa tillämpas i Färgelanda kommun.

Avgiftsnivåer för maxtaxa 2024

Hushållet betalar en avgift för att ha sina barn i förskola, fritidshem. Hur mycket hushållet maximalt ska betala baseras på en procentsats av hushållets samlade inkomst upp till ett inkomsttak. Det betyder att ju mer hushållet tjänar desto högre kan avgiften bli, men bara upp till en viss inkomst. Hur stort inkomsttaket är räknas ut varje år.

I förskolan är avgiften per månad högst tre, två respektive en procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad för det första, andra respektive tredje barnet. I fritidshemmet är avgiften per månad högst två, en respektive en procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad för det första, andra respektive tredje barnet.

Den högsta avgiften betalas för det yngsta barnet och den närmast lägre avgiften för det näst yngsta barnet. Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

Varje år beräknar och informerar Skolverket kommunerna om inkomsttaket och vad den högsta avgiften är för första, andra och tredje barnet i förskola och motsvarande för fritidshem. Detta gör Skolverket senast den 1 december inför kommande bidragsår.

Inkomsttaket per månad för 2023 är 54 803 kronor

Siffrorna för maxtaxan 2024 är ännu inte fastställd.

Enligt [SCB](#) (2018) tillämpar samtliga Sveriges kommuner maxtaxa sedan den 1 januari 2003. Att välja att avvika från den normen kan bli svårt att visa fram som en fördel för kommunen och dess invånare.

Övriga taxor, provtillfälle hos vuxenutbildningen, avgift för borttappat busskort samt musikskolan föreslås en indexuppräkning för 2024 på 4,1 %.

Beslutet fattat med stöd av

Kommunallagen 6 kap 39§

Beslutsunderlag

Ordförandebeslut daterat 2023-11-14

Taxor 2024 Sektor utbildning

Sändlista

Kommunstyrelsen

Utbildningsnämnden

Utbildningschef

Sektorekonom Barn- och utbildning

Tommy Larsson

Utbildningsnämndens ordförande

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Utbildningsnämnden ordförande: Tommy Larsson

KS § 167

Dnr 2023/238

Fastställande av taxa för prövning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa förslag till taxa för prövning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar att gälla från och med 1 januari 2024.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Dalslands Miljö & Energiförbund dat, 2023-10-05.

Sammanfattning av ärendet

Genom en ändring av lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg ska Dalslands miljö- och energinämnd bedriva tillsyn över att vissa fritidsbåtshamnar har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket.

Tillsynsmyndigheten ska även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har en skyldighet att upprätta.

Med anledning av detta har en ny taxa upprättats för prövning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar inom Dalslands miljö- och energinämnds ansvarsområde.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-15

Protokollsutdrag från Dalslands Miljö och Energiförbund, dat 2023-10-05
§ 33

Protokollsutdrag från Dalslands Miljö- och Energinämnd, dat 2023-09-21
§ 58

Taxa tillsyn över avfallshantering fritidsbåthamnar, dat 2023-08-24

Sändlista

Dalslands Miljö & Energiförbund

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-10-15
2023/238

Kommunfullmäktige

Fastställande av taxa för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar att gälla från och med 1 januari 2024

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa förslag till taxa för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar att gälla från och med 1 januari 2024.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Dalslands Miljö & Energiförbund dat, 2023-10-05.

Sammanfattning av ärendet

Genom en ändring av lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg ska Dalslands miljö- och energinämnd bedriva tillsyn över att vissa fritidsbåtshamnar har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket.

Tillsynsmyndigheten ska även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har en skyldighet att upprätta.

Med anledning av detta har en ny taxa upprättats för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar inom Dalslands miljö- och energinämnds ansvarsområde.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-15

Protokollsutdrag från Dalslands Miljö och Energiförbund, dat 2023-10-05
§ 33

Protokollsutdrag från Dalslands Miljö- och Energinämnd, dat 2023-09-21
§ 58

Taxa tillsyn över avfallshantering fritidsbåthamnar, dat 2023-08-24

Sändlista:

Dalslands Miljö & Energiförbund

Izabel Flood
Kommunsekreterare

Sammanträdesdatum

2023-10-05

DMEF § 33

Dnr 2023/700.ADM

Fastställande av taxa för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar att gälla från och med 1 januari 2024

Direktionens beslut

Direktionen rekommenderar kommunfullmäktige i kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud att:

1. Fastställa förslag till taxa för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar att gälla från och med 1 januari 2024.

Ärendebeskrivning

Genom en ändring av lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg ska Dalslands miljö- och energinämnd bedriva tillsyn över att vissa fritidsbåtshamnar har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket. Tillsynsmyndigheten ska även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har en skyldighet att upprätta.

Med anledning av detta har en ny taxa upprättats för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar inom Dalslands miljö- och energinämnds ansvarsområde.

Beredning:

Presidium 2023-09-25

Dalslands miljö- och energinämnd 2023-09-21, § 58

Förbundschefens tjänsteskrivelse

Beslutsgång:

Ordföranden Ludwig Mossberg (M) frågar på förslaget och finner att direktionen bifaller detta.

Expedieras:

KF Bengtsfors kommun

KF Dals-Eds kommun

KF Färgelanda kommun

KF Melleruds kommun

Sammanträdesdatum

2023-08-24

DMEN § 58

Dnr 2023/700.ADM

Fastställande av taxa för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd föreslår Dalslands miljö- och energiförbunds direktion att besluta att rekommendera kommunfullmäktige i kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud att:

- Fastställa förslag till taxa för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar att gälla från och med 1 januari 2024.

Ärendebeskrivning

Genom en ändring av lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg ska Dalslands miljö- och energinämnd bedriva tillsyn över att vissa fritidsbåtshamnar har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket. Tillsynsmyndigheten ska även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har en skyldighet att upprätta.

Med anledning av detta har en ny taxa upprättats för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar inom Dalslands miljö- och energinämnds ansvarsområde.

Beredning:

Presidium 2023-08-10

Handläggarens förslag till beslut

Bilaga:

Förslag till taxa för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar

Expedieras:

Direktionen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Dalssands Miljö
& Energiförbund

Taxa för prövning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar

Fotograf: Helene Inggärde

Fastställt av Kommunfullmäktige i:

- Bengtsfors kommun 2023-xx-xx, § xx
- Dals-Eds kommun 2023-xx-xx, § xx
- Färgelanda kommun 2023-xx-xx, § xx
- Melleruds kommun 2023-xx-xx, § xx

TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ÖVER AVFALLSHANTERING I FRITIDSBÅTSHAMNAR

Dalslands miljö- och energiförbunds taxa för provning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar.

Taxan är upprättad av Dalslands miljö- & energinämnd 2023-08-24, § xx och antagen av Dalslands miljö- och energiförbund 2023-xx-xx, § xx.

Innehåll

DALSLANDS MILJÖ- OCH ENERGIFÖRBUNDS TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ÖVER AVFALLSHANTERING I FRITIDSBÅTSHAMNAR.....	3
Inledande bestämmelser.....	3
Timavgift	3
Avgift för provning	3
Avgifter för tillsyn	4
Nedsättning av avgift	4
Betalning av avgift	4
Överklagande.....	4
Taxans ikraftträdande.....	4

DALSLANDS MILJÖ- OCH ENERGIFÖRBUNDS TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ÖVER AVFALLSHANTERING I FRITIDSBÅTSHAMNAR

Med stöd av 6 kap. 8 § andra stycket lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, förskriver Dalslands miljö- och energiförbund följande:

Inledande bestämmelser

- 1 § Avgiftsskyldig är den som bedriver en verksamhet inom miljö- och energinämndens tillsynsansvar enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.
- 2 § Avgift tas inte ut för handläggning av överklagande av miljö- och energinämndens eller en överinstans beslut.

Timavgift

- 3 § I de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.
- Avgift tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen avgift ut.
- För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

Avgift för provning

- 4 § För provning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på miljö- och energinämnden enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg, tar nämnden ut en avgift för nedlagd handläggningstid med 1 075 kr per timme.

Avgift för tillsyn

- 5 § För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar miljö- och energinämnden ut avgift för nedlagd handläggningstid med 1 075 kr per timme.

Nedsättning av avgift

- 6 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas. Beslut om nedsättning eller efterskänkning av avgiften fattas av miljö- och energinämnden.

Betalning av avgift

- 7 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av miljö- och energinämnden. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

Överklagande

- 8 § Bestämmelser om överklagande av miljö- och energinämndens beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Taxans ikraftträdande

- 9 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2024. I ärenden som rör anmälningar tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

KS § 169

Dnr 2023/237

Revidering av renhållningsavgifter i Färgelanda kommun

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta 'Renhållningsavgifter i Färgelanda kommun' daterat 1 november 2023. Beslutet gäller från och med den 1 januari 2024.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna till förmån för eget yrkande.

Yrkande

Christoffer Wallin (SD) tillsammans med Margurithe Zellén (KD) yrkar på återremiss av ärendet med följande motivering:

”-Vi önskar en ekonomisk analys av alla kommunens kostnader gällande renhållning samt vilka intäkter som renhållningen inbringar.

-Vi vill ha en uppskattad kostnad som Dalslandsmiljö debiterar för att utfärda dispenser.

- Vi önskar att få en redovisning hur naturvårdsverkets ersättning för producentansvar påverkar ekonomin”.

Ulla Börjesson (S) tillsammans med Ann Blomberg (C) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på återremiss eller om ärendet ska avgöras idag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att avgöra ärendet idag. Kommunstyrelsen beslutar enligt liggande förslag.

Ärendebeskrivning

Styrdokumentet 'Renhållningsavgifter för Färgelanda kommun' från 2021 behöver revideras. Tabellen som redovisar taxorna har tidigare inte varit synkroniserade mot leverantörens tjänster,

Förslag till renhållningsavgifter för 2024 består fortsatt av en fast grundavgift samt en rörlig sophanteringsavgift och slamtömningsavgift. Den fasta grundavgiften bekostar kundservice, drift av återvinningscentralen (ÅVC) Stigen samt återvinningsstationerna.

Förslag till nya avgifter för 2024

- Fast grundavgift permanentboende i småhus: 908 kr exkl. moms/abbonent/år.
- Fast grundavgift lägenhet samt fritidsbostad: 436 kr exkl. moms/abbonent/år.

Den fasta grundavgiften täcker även lagstadgade förändringar och utveckling av återvinningscentralen, som exempelvis extra container för invasiva växtarter.

Den rörliga sophanteringsavgiften innefattar hämtning och behandling av hushållsavfall. Boende kan påverka denna kostnad genom val av kärlsstorlek och hämtningsintervall.

Justering av avgifterna regleras utifrån upphandlat avtal med uppräkningsindex.

Lägenheter har tidigare inte varit med som separata objekt, men föreslås nu bli det. Skälet till det är att även lägenhetsinnehavare nyttjar återvinningsstationer och ÅVC och bör bidra till kostnaderna.

Avgifterna för slamhantering har i förslaget ändrats så de stämmer med leverantörens prissättning för olika storlek på tank för enskild avloppsanläggning.

Kärstorlek och tömningsfrekvens behöver justeras efter leverantörens utbud.

Kostnadsökningarna för avgiftskollektivet under 2023 har varit relativt stora. De bygger på indexhöjning i slutet av 2022 som för slamhanteringen har inneburit en kostnadsökning med cirka 15 % och för hushållsavfallet med cirka 11 %.

Avfallsindex för 2024 är ännu inte fastställt, men sektorns bedömning är att en kostnadsökning på cirka 12 % för de rörliga avgifterna är trolig.

Som typexempel innebär de förändrade avgifterna för hushållsavfall följande:

För ett permanentbebott småhus med kommunalt VA som har ett sopkärl på 140 l med tömning varannan vecka innebär förslaget att kostnaden ökar med 35 kr per månad.

För den som har slamtömning enligt schema 0–3 kbm så blir kostnaden i princip oförändrad (den ökar endast med 2 kr per månad).

Revideringen av taxorna innebär även förändring i fria besök på ÅVC enligt följande:

- Permanentboende i småhus i Färgelanda kommun kan utnyttja 12 fria besök per kalenderår att lämna sorterat avfall på ÅVC Stigen.
- Fritidsbostäder kan utnyttja 6 fria besök per kalenderår att lämna sorterat avfall på ÅVC Stigen.
- Lägenheter kan utnyttja 6 fria besök per kalenderår att lämna sorterat avfall på ÅVC Stigen.
- Föreningar med helårsabonnemang för hushållsavfall kan utnyttja 6 fria besök per kalenderår att lämna sorterat avfall på ÅVC Stigen.
- Företag samt kommunala bolag betalar avgift för varje besök utifrån framtagna taxa.
- Efter de utnyttjade fria besöken på återvinningscentralen i Stigen debiteras besöken med fastslagen taxa.
- Styrdokument gällande renhållning samt renhållningsavgifter specificeras i bilaga 1.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-11-02

Renhållningsavgifter i Färgelanda kommun, dat 2023-11-02

Sändlista

Teknisk chef, Jenny Clasborn

Sektor samhällsutveckling
Teknisk Chef
Jenny Clasborn
Jenny.clasborn@fargelanda.se

Tjänsteskrivelse
2023-11-02
2023/237

Kommunfullmäktige

Revidering av renhållningstaxa i Färgelanda kommun

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta 'Renhållningsavgifter i Färgelanda kommun' daterat 1 november 2023.

Beslutet gäller från och med den 1 januari 2024.

Ärendebeskrivning

Styrdokumentet 'Renhållningsavgifter för Färgelanda kommun' från 2021 behöver revideras. Tabellen som redovisar taxorna har tidigare inte varit synkroniserade mot leverantörens tjänster,

Förslag till renhållningsavgifter för 2024 består fortsatt av en fast grundavgift samt en rörlig sophanteringsavgift och slamtömningsavgift. Den fasta grundavgiften bekostar kundservice, drift av återvinningscentralen (ÅVC) Stigen samt återvinningsstationerna.

Förslag till nya avgifter för 2024

- Fast grundavgift permanentboende i småhus: 908 kr exkl. moms/abbonent/år.
- Fast grundavgift lägenhet samt fritidsbostad: 436 kr exkl. moms/abbonent/år.

Den fasta grundavgiften täcker även lagstadgade förändringar och utveckling av återvinningscentralen, som exempelvis extra container för invasiva växtarter.

Den rörliga sophanteringsavgiften innefattar hämtning och behandling av hushållsavfall. Boende kan påverka denna kostnad genom val av kärlsstorlek och hämtningsintervall.

Justering av avgifterna regleras utifrån upphandlat avtal med uppräkningsindex.

Lägenheter har tidigare inte varit med som separata objekt, men föreslås nu bli det. Skälet till det är att även lägenhetsinnehavare nyttjar återvinningsstationer och ÅVC och bör bidra till kostnaderna.

Avgifterna för slamhantering har i förslaget ändrats så de stämmer med leverantörens prissättning för olika storlek på tank för enskild avloppsanläggning.

Kärlstorlek och tömningsfrekvens behöver justeras efter leverantörens utbud.

Kostnadsökningarna för avgiftskollektivet under 2023 har varit relativt stora. De bygger på indexhöjning i slutet av 2022 som för slamhanteringen har inneburit en kostnadsökning med cirka 15 % och för hushållsavfallet med cirka 11 %.

Avfallsindex för 2024 är ännu inte fastställt, men sektorns bedömning är att en kostnadsökning på cirka 12 % för de rörliga avgifterna är trolig.

Som typexempel innebär de förändrade avgifterna för hushållsavfall följande:

För ett permanentbebott småhus med kommunalt VA som har ett sopkärl på 140 l med tömning varannan vecka innebär förslaget att kostnaden ökar med 35 kr per månad.

För den som har slamtömning enligt schema 0–3 kbm så blir kostnaden i princip oförändrad (den ökar endast med 2 kr per månad).

Revideringen av taxorna innebär även förändring i fria besök på ÅVC enligt följande:

- Permanentboende i småhus i Färgelanda kommun kan utnyttja 12 fria besök per kalenderår att lämna sorterat avfall på ÅVC Stigen.
- Fritidsbostäder kan utnyttja 6 fria besök per kalenderår att lämna sorterat avfall på ÅVC Stigen.
- Lägenheter kan utnyttja 6 fria besök per kalenderår att lämna sorterat avfall på ÅVC Stigen.
- Föreningar med helårsabonnemang för hushållsavfall kan utnyttja 6 fria besök per kalenderår att lämna sorterat avfall på ÅVC Stigen.
- Företag samt kommunala bolag betalar avgift för varje besök utifrån framtagna taxa.
- Efter de utnyttjade fria besöken på återvinningscentralen i Stigen debiteras besöken med fastslagen taxa.
- Styrdokument gällande renhållning samt renhållningsavgifter specificeras i bilaga 1.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2023-11-02

Renhållningsavgifter i Färgelanda kommun, dat 2023-11-02

Sändlista:

Teknisk chef

Jenny Clasborn

Teknisk Chef

**Färgelanda
kommun**

Renhållningsavgifter Färgelanda kommun

2023-11-02

Dnr; 2023/237

Version 1

Beslutad;

**Den senaste versionen finns tillgänglig på Färgelanda kommuns
hemsida, www.fargelanda.se**

Dokumentet innehåller avgifter för renhållningen i Färgelanda kommun samt
korta förtydliganden gällande avgifterna.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Kommunens uppdrag och fastighetsägarens avgiftsskyldighet	3
2.1 Undantag.....	4
3. Avgifter – Hushållsavfall	5
3.1 Delning av sophanteringstjänst.....	6
3.2 Fastighetsägare för flerbostadshus.....	7
3.3 Extratjänster.....	7
4. Avgifter slamhantering.....	8
4.1 Tömning av brunn	8
4.2 Tömning av slutna tank	8
4.3 Tömning av BDT	9
4.4 Övriga tjänster	9
5. Avgifter på återvinningscentralen	9
6. Avgifter på återvinningscentralen för företag och verksamheter	9

1. Inledning

Renhållningen i Färgelanda kommun är taxefinansierad. Detta dokument innehåller avgifter för 2024.

Taxan ska täcka kostnader enligt uppdraget för hämtning av kommunalt avfall men även täcka kostnader för drift och skötsel av kommunens återvinningscentral, återvinningsstationer, inklusive farligt avfall, fjärtransporter och behandling av insamlat materialet, avfallsplanering, uppföljning och **utveckling** av verksamheten, administration och kundservice. Taxan är uppdelad i en fast grundavgift och en rörlig hämningsavgift. Grundavgiften debiteras oavsett godkänt uppehåll i sophämtning eller liknande.

Översyn av nedan avgifter kan ske varje år enligt Konsumentprisindex med basår 2022 utifrån nedan angivna belopp. Avrundning ska ske till närmaste tiotal. Beslut om indexjustering sker av behörig nämnd.

Syftet med förevarande dokument är att ange i vilka situationer avgift tas ut och med vilket belopp och ange lagstöd för detta.

Tillämpliga föreskrifter

1 § För kommunens avfallshantering gäller

- miljöbalken (1988:808) och avfallsförordningen (2011:927)
- föreskrifter om avfallshantering i förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken och andra författningar

2. Kommunens uppdrag och fastighetsägarens avgiftsskyldighet

Kommunerna har ansvar för insamling, hantering och behandling av kommunalt avfall, utom det avfall som omfattas av producentansvar. Hanteringen av kommunalt avfall finansieras genom avgifter till berörda fastighetsägare.

Fastighetsinnehavares och nyttjanderättsinnehavares ansvar för betalning och information

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

Avgiftsskyldighet åligger fastighetsinnehavaren eller den som vid debiteringstillfället är skattskyldig för fastigheten enligt 1 kap. 5 §

fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Avgiften kan inte överföras på nyttjanderättshavaren. Fastighetsinnehavaren är skyldig att meddela ägarbyte till kommunen senast vid tillträdesdag.

Renhållningstaxa fastställs i särskild ordning av kommunfullmäktige.

7 § Fastighetsinnehavare är skyldig att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor i eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

2.1 Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

24 § Ansökan/anmälan av undantag från renhållningsföreskrifterna enligt 25-28 § ska ske till Dalslands Miljö & Energinämnd. Dalslands Miljö & Energinämnd ska meddela både kommunen och sökande vid godkännande av dispenser och undantag. Dalslands Miljö & Energinämnd ska också meddela både kommunen och sökande när tidsfristen för dispenser och undantag har löpt ut.

Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen

25 § Tidsbegränsad dispens från avfallshämtning kan efter särskild ansökan prövas av Dalslands Miljö & Energinämnd. Dispens ges i fyra år, varefter ny ansökan måste inlämnas. Vid ändrade förhållanden ska Dalslands Miljö & Energinämnd underrättas omgående. För ovan nämnda befrielse äger kommunen rätt att ta ut grundavgift.

Eget omhändertagande av hushållsavfall

27 § Anmälan av hemkompostering av biologiskt lättnedbrytbart hushållsavfall på den egna fastigheten ska ske till Dalslands Miljö & Energinämnd.

Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljö.

Kompostering av biologiskt lättnedbrytbart hushållsavfall på fastigheten ska ske i skadedjursäker behållare, anpassad för kompostering av lättnedbrytbart hushålls-avfall året runt.

Trädgårdsavfall får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Utvidgat hämtningsintervall slam

28 § Tillstånd till tömning av slamavskiljare vartannat år kan medges efter ansökan till Dalslands Miljö & Energinämnd om avloppsanordningens kapacitet med god marginal överstiger rådande nyttjandegrad, samt kan bedömas uppfylla aktuella krav på rening. Ansökan ska godkännas av Dalslands Miljö & Energinämnd. Dispens ges i 6 år, varefter ny ansökan

måste inlämnas. Vid ändrade förhållanden ska Dalslands Miljö & Energinämnd underrättas omgående.

Utvidgat hämtningsintervall hushållsavfall

29 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som utsorterar allt biologiskt lättnedbrytbart hushållsavfall kan medges att avfallet hämtas mer sällan än varannan vecka under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Medgivande om utvidgat hämtningsintervall kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att avfallet från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

Uppehåll i hämtning

30 § Vid permanentbostad kan uppehåll i hämtning medges om inte fastigheten kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid av minst 3 månader.

Vid fritidsabonnemang kan uppehåll i hämtning medges vid fastigheter som inte utnyttjas alls under hämtningsperioden maj-september.

Om fastighetsägaren har fritidshus för eget bruk och samtidigt äger en permanentbostad inom kommunen med renhållningsabonnemang kan uppehåll från avfallshämtning medges för fritidshuset.

Vid ändrade förhållanden ska kommunen underrättas omgående.

Vid uppehåll av avfallshämtning äger kommunen rätt att ta ut grundavgift.

Upplysning

Dispenser och undantag är personliga och förfaller om fastigheten byter ägare.

Kärl

KärLEN ägs av kommunen. Fastighetsägaren ansvarar för rengöring av kärLEN. Rengöring bör ske med miljövänligt diskmedel eller såpa.

Tvättvattnet ska inte hällas direkt i dagvattnet utan hälls lämpligen på egen gräsmatta eller liknande där det kan infiltreras ner i marken.

I angivna belopp i taxan ingår lagstadgad mervärdesskatt. Samtliga avgifter anges inklusive moms.

3. Avgifter – Hushållsavfall

Renhållningsavgiften utgörs av en grundavgift per hushåll/lägenhet samt en rörlig avgift för insamling bortforsling och behandling av avfallet

- **Grundavgift** - I grundavgiften räknas kostnader för återvinningscentralen, återvinningsstationerna, information, utredning, elektroniskrotinsamling och administration.

- **Rörlig avgift** - I den rörliga avgiften ingår insamling, bortforsling och behandling av det avfall som hämtas i kärl. Kostnaden varierar utifrån kärlstorlek och tömningsintervall.

I grundavgiften ingår begränsade fria besök till Stigens återvinningscentral enligt följande:

- 12 fria besök för permanentboende i enfamiljshus
- 6 fria besök för fritidsboende med sommartömning
- 6 fria besök för permanentboende i lägenhet
- 6 fria besök för föreningar som har renhållningsabonnemang.

Kärl liter	Tömningsintervall	Grundavgift exkl. moms	Taxa 2024 exkl. moms/år
140	2 gånger/vecka	908	10 064
190	2 gånger/vecka	908	10 580
370	2 gånger/vecka	908	11 981
660	2 gånger/vecka	908	15 314
140	1 gång/vecka	908	5 486
190	1 gång/vecka	908	5 744
370	1 gång/vecka	908	7 168
660	1 gång/vecka	908	9 235
140	Varannan vecka	908	2 608
190	Varannan vecka	908	2 619
370	Varannan vecka	908	3 331
660	Varannan vecka	908	4 468
140	1 gång/månad	908	1 322
190	1 gång/månad	908	1 382
140	1 gång/kvartal	908	1 263
190	1 gång/kvartal	908	1 283
140	Sommar varannan vecka	436 kr/säsong	1 315
190	Sommar varannan vecka	436 kr/säsong	1 369
370	Sommar varannan vecka	436 kr/säsong	1 806

Sommartömning utförs varannan vecka v. 18-39

3.1 Delning av sophanteringstjänst

Delning av sophanteringstjänst kan utföras mellan upp till tre fastigheter. Den rörliga kostnaden för sophanteringen debiteras till en fastighetsägare, grundavgiften debiteras per fastighet.

3.2 Fastighetsägare för flerbostadshus

Grundavgift/lägenhet debiteras oberoende om lägenhet är uthyrd. Färgelanda kommun har rätt att debitera retroaktivt om fastighetsägare inte inkommer med rätt uppgifter.

	Pris exkl. moms
Grundavgift/lägenhet	436 kr/år

3.3 Extratjänster

	Pris exkl. moms
Extra säck i samband med ordinarie tömning	85 kr/styck
Extra tömning av kärl inom 2 arbetsdagar	431 kr/styck
Extra kompostkärl, befintlig tjänst, tömning 1 gång/vecka	2 866 kr/år
Extra kompostkärl, befintlig tjänst, tömning varannan vecka	726 kr/år
Utställning av kärl vid nytt abonnemang	346 kr/tillfälle
Utbyte av kärl	346 kr/styck

4. Avgifter slamhantering

Slamhantering avser hämtning av slam i egna brunnar och slutna tankar samt tömning av BDT. Hämtning utförs av Ragn-Sells, vilken är Färgelanda kommuns upphandlade entreprenör.

Kunden kan få slamtömt sin brunn/tank enligt ett årsschema eller kontakta kundtjänst och beställa tömning, så kallade budning.

4.1 Tömning av brunn

	Pris exkl. moms/tömning
0-3 kbm enligt schema	1 477
0-3 kbm budning inom 10 arbetsdagar	1 633
0-3 kbm budning inom 24 h (akut)	2 630
3,1 - 6,0 kbm enligt schema	1 677
3,1-6,0 kbm budning inom 10 arbetsdagar	2 102
3,1-6,0 kbm budning inom 24 h (akut)	2 630
6,1 kbm – enligt schema	2 000
6,1 kbm - budning inom 10 arbetsdagar	2 406
6,1 kbm - budning inom 24 h (akut)	3 806

4.2 Tömning av sluten tank

	Pris exkl. moms/tömning
0-3 kbm budning inom 10 arbetsdagar	1 636
0-3 kbm budning inom 24 h (akut)	2 350
3,1-6,0 kbm budning inom 10 arbetsdagar	2 337
3,1-6,0 kbm budning inom 24 h (akut)	2 777
6,1 kbm - budning inom 10 arbetsdagar	2 725
6,1 kbm - budning inom 24 h (akut)	2 806

4.3 Tömning av BDT

Tömning av BDT enligt schema*	406
Tillägg budning inom 10 arbetsdagar	1 472
Tillägg budning inom 24 h (akut)	1 971
* = I samband med tömning av slamtömning	

4.4 Övriga tjänster

Tömning av minireningsverk enligt schema	1 477
Tömning av minireningsverk budning inom 10 arbetsdagar	1 633
Tömning av minireningsverk inom 24 h (akut)	2 630
Fettavskiljare upp till 3 kbm	2 557
Spolning av ledningar vardag/h	1 340
Spolning av ledningar helg/h	3 539
Bomkörning	1 093
Slanglängd över fria 25 m/m	2

5. Avgifter på återvinningscentralen

Undantag från fria besök	
Asbest/kbm	1 271
Däck på fälg (bildäck)/styck	26
Tryckimpregnerat virke/kbm	790

6. Avgifter på återvinningscentralen för företag och verksamheter

Avgift (exkl. asbest, däck på fälg, tryckimpregnerat virke och farligt avfall/besök Max 3 kbm (bilsläp)/besök	478

Renhållningsavgifter

Färgelanda kommun

Ulf Nilsson

2021-09-11

Dnr: 2021/209

Version: 1

Beslutad KF 2021-10-13 §105

**Den senaste versionen finns tillgänglig på Färgelandas
webbplats www.fargelanda.se**

Dokumentet innehåller avgifter för renhållningen i Färgelanda kommun
samt korta förtydliganden angående avgifterna.

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Kommunens uppdrag och avgiftsskyldigheten	2
3. Hushållsavfall	3
4. Slamhantering	3
5. Avgifter på återvinningscentralen i Stigen	4
6. Avgifter på återvinningscentralen i Stigen för företag, verksamheter och föreningar	4

1. Inledning

Renhållningen i Färgelanda kommun är taxefinansierad. Detta dokument innehåller avgifter för 2022.

Taxan ska täcka kostnader enligt uppdraget för hämtning av kommunalt avfall men även täcka kostnader för drift och skötsel av kommunens återvinningscentral, inklusive farligt avfall, fjärrtransporter och behandling av insamlat materialet, avfallsplanering och uppföljning av verksamheten, administration och kundservice. Taxan är uppdelad i en fast grundavgift och en rörlig hämningsavgift. Grundavgiften debiteras oavsett godkänt uppehåll i sophämtning eller liknande.

Syftet med förevarande dokument är att ange i vilka situationer avgift tas ut och med vilket belopp och ange lagstöd för detta.

2. Kommunens uppdrag och avgiftsskyldigheten

Kommunerna har ansvar för insamling, hantering och behandling av kommunalt avfall, utom det avfall som omfattas av producentansvar. Hanteringen av kommunalt avfall finansieras genom avgifter till berörda fastighetsägare.

Avgiftsskyldig är, enligt denna taxa, fastighetsinnehavare inom Färgelanda kommun. Med fastighetsinnehavare avses den som äger en fastighet eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare. Tomträttshavare jämställs med fastighetsinnehavare.

Renhållningsavgifter regleras i 27 kap. 4-6 § § miljöbalken (1998:808).

I angivna belopp i taxan ingår lagstadgad mervärdesskatt. Samtliga avgifter anges inklusive moms.

I Färgelanda har alla hushåll 12 fria besök att lämna sorterat avfall på återvinningscentralen i Stigen. Det finns dock undantag när det gäller viss miljöfarligt avfall.

Efter det 12 fria besöken, som registreras via en kortterminal, är kostnaden därutöver 450 kronor per besök.

Översyn av nedan avgifter kan ske varje år enligt Konsumentprisindex med basår 2022 utifrån nedan angivna belopp. Avrundning ska ske till närmaste tiotal. Beslut om indexjustering sker av behörig nämnd.

3. Hushållsavfall

Avgiften för hushållsavfall är uppdelad i en fast samt en rörlig del. För år 2022 är den fasta avgiften för alla hushåll 805 kronor per år för alla i Färgelanda kommun. Den rörliga avgiften är en variabel som varierar men kärlestorlek samt hämtningsintervall.

Benämning	Avgift 2022	Avser
Extrasäckar	86	Per styck
140 l kärle vecka	3890	Per år
190 l kärle vecka	5238	Per år
370 l kärle vecka	9785	Per år
660 l kärle vecka	17154	Per år
140 l kärle 14 dag	1600	Per år
190 l kärle 14 dag	2340	Per år
370 l kärle 14 dag	4655	Per år
660 l kärle 14 dag	8310	Per år
140 l kärle månad	755	Per år
190 l kärle månad	912	Per år
140 l kärle kvartal	150	Per år
190 l kärle kvartal	245	Per år
140 l kärle sommar	270	Per år
190 l kärle sommar	600	Per år
370 l kärle sommar	1458	Per år
660 l kärle sommar	3200	Per år
Extra kärletömning 7 dygn	218	Per år
Utbyte av kärle	129	Per år

4. Slamhantering

Slamhantering avser hämtning av slam i egna brunnar och slutna tankar. Hämtning utförs av en upphandlad entreprenör. Kunden kan få slamtömt sin brunn/tank enligt ett årsschema eller eller så kan kunden kontakta kundtjänst och beställa tömning, så kallade budning.

Benämning	Avgift 2022	Avser
Slam brunn 0-4 kbm enligt schema	1590	Per styck
Varje kbm utöver	154	Per kbm

Tillägg budning inom 14 dagar	169	Per tillfälle
Tillägg budning inom 24 timmar (Akut)	1573	Per tillfälle
Bomkörning	716	Per tillfälle
Extra slang	2	Per meter
BDT		
Tömning av BDT brunn enligt schema*	214	Per styck
Tillägg budning inom 14 dagar	532	Per tillfälle
Tillägg budning inom 24 timmar (akut)	817	Per tillfälle
*=I samband med tömning av slamtank		

5. Avgifter på återvinningscentralen i Stigen

Alla hushåll har 12 stycken fria besök att lämna sorterat avfall på ÅVC Stigen. Undantag enligt tabell nedan.

Undantag från fria besök	Avgift / 2022	Avser
Asbest	1198	Per kbm
Däck på fälg (bildäck)	25	Per styck
Tryckimpregnerat virke	750	Per kbm

6. Avgifter på återvinningscentralen i Stigen för företag, verksamheter och föreningar

Benämning	Avgift 2022	Avser
Avgift (exkl asbest, Däck på fälg samt tryckimpregnerat virke	450	3 kbm (bilsläp) och tillfälle

KS § 143

Dnr 2023/250

Revidering av kommunstyrelsens reglemente avseende strategisk lokalförsörjning

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige reviderar kommunstyrelsens reglemente, antaget 2022-12-19 (§ 155) genom att lägga till ansvaret för strategisk lokalförsörjning.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens presidium har uppdragit åt kommundirektören att utreda och tydliggöra det organisatoriska ansvaret för strategisk lokalförsörjning.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog 2022-12-19 (§ 155) ett nytt reglemente för kommunstyrelsen. I reglementet står att läsa att kommunstyrelsen är ansvarig för kommunens fastighetsinnehav samt att kommunstyrelsen beslutar i ärenden avseende köp, försäljning och byte av fast egendom samt avtal om fastighetsreglering. I kommunstyrelsens reglemente saknas dock uttalat ansvaret för strategisk lokalförsörjning. I socialnämndens respektive utbildningsnämndens reglementen omnämns varken fastighets- eller lokalförsörjningsfrågor, utan nämndernas primära uppgifter rör i stället verksamhetsfrågor

Kommunernas lokalanvändning är en stor budgetpost och en effektiv lokalanvändning är därför av stor ekonomisk vikt. Ändamålsenliga lokaler är också en viktig grund för att kunna bedriva en bra verksamhet. Det är därför av synnerlig vikt att det finns gemensamma processer och rutiner för en strategisk lokalförsörjning i kommunen.

För att de kommunala verksamheternas lokalbehov ska kunna tillgodoses måste lokalförsörjningsfrågor lyftas in tidigt i strategisk planering. Strategisk lokalförsörjning handlar om att på både kort och lång sikt ha balans mellan tillgång och efterfrågan på lokaler. För att lyckas med det krävs ett nära samarbete så att kommunen har:

- Rätt typ av lokaler; ändamålsenliga och välplanerade.
- Rätt placerade lokaler; med god tillgänglighet och närhet.
- Lokaler till rätt kostnad; som är hållbara, flexibla och yteffektiva
- Lokaler som färdigställs i rätt tid; när verksamhetsbehovet finns.

Kommunstyrelsen bör därför uttalat ges ansvaret för den strategiska lokalförsörjningen och därmed den övergripande planeringen och analysen avseende fastighetsinnehav, lokalförsörjning och nyttjandet av kommunens mark, fastighets- och lokalbestånd samt frågor som rör förändrad

fastighets/lokalanvändning, ny- till- och ombyggnad, varför föreslås att detta ansvar tydliggörs i kommunstyrelsens reglemente.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens reglemente, antaget 2022-12-19 (§ 155)

Sändlista

Sektor Samhällsutveckling

Socialnämnden

Utbildningsnämnden

KS § 174

Dnr 2023/269

Godkännande revidering av förbundsordning för Dalslands Miljö & Energiförbund

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att i 3 § förbundsordningen införs att förbundet ansvarar för myndighetsutövning genom prövning och tillsyn enligt Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg i enlighet med bilagt förslag till ändring av förbundsordning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Dalslands Miljö & Energiförbund, dat 2023-10-05.

Sammanfattning av ärendet

Genom en ändring av lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg ska kommunen bedriva tillsyn över att vissa fritidsbåtshamnar har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket. Kommunen ska även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har en skyldighet att upprätta. I lagtexten framgår att det är den tillsynsmyndighet som utövar lokal prövning och tillsyn enligt miljöbalken som också ska utöva denna prövning och tillsyn. Då förbundet ansvarar för myndighetsutövningen enligt miljöbalken för ägarkommunerna bör även denna prövning och tillsyn ingå i förbundets myndighetsansvar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-15

Protokollsutdrag från Dalslands Miljö & Energiförbund, dat 2023-10-05 § 34

Förbundsordning- revidering

Sändlista

Dalslands Miljö & Energiförbund

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-10-15
2023/269

Kommunfullmäktige

Revidering av förbundsordning för Dalslands Miljö och Energiförbund

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att i 3 § förbundsordningen införs att förbundet ansvarar för myndighetsutövning genom prövning och tillsyn enligt Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg i enlighet med bilagt förslag till ändring av förbundsordning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Dalslands Miljö & Energiförbund, dat 2023-10-05.

Sammanfattning av ärendet

Genom en ändring av lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg ska kommunen bedriva tillsyn över att vissa fritidsbåtshamnarna har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket. Kommunen ska även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har en skyldighet att upprätta. I lagtexten framgår att det är den tillsynsmyndighet som utövar lokal prövning och tillsyn enligt miljöbalken som också ska utöva denna prövning och tillsyn. Då förbundet ansvarar för myndighetsutövningen enligt miljöbalken för ägarkommunerna bör även denna prövning och tillsyn ingå i förbundets myndighetsansvar.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2023-10-15
Protokollsutdrag från Dalslands Miljö & Energiförbund, dat 2023-10-05 § 34
Förbundsordning- revidering

Sändlista:

Dalslands Miljö & Energiförbund

Izabel Flood
Kommunsekreterare

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Förbundsordning för Dalslands miljö- och energiförbund

1 § Namn och säte

Kommunalförbundets namn är Dalslands miljö- och energiförbund. Förbundet har sitt säte i Mellerud.

2 § Medlemmar

Medlemmarna i kommunalförbundet är kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud.

3 § Ändamål m m

Förbundet ansvarar för den myndighetsutövning genom prövning och tillsyn som ankommer på medlemskommunerna enligt följande lagar på miljö- och hälsoskyddsområdet samt följdförordningar och föreskrifter till dessa:

- Miljöbalken (SFS 1998:808). Undantaget är att prövning enligt strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken som istället utövas av respektive kommun. Tillsyn enligt strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken fullgörs dock av förbundet. Tillsynen enligt miljöbalken omfattar även den tillsyn som länsstyrelsen beslutat överlåta till medlemskommunerna.
- Livsmedelslagen (SFS 2006:804)
- Strålskyddslagen vad gäller solarier (SFS 1988:220)
- Tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer (SFS 2014:799)
- Lagen om foder och animaliska biprodukter (SFS 2006:805)
- Lag om åtgärder mot förorening från fartyg (SFS 1980:424)
- Övriga uppgifter som enligt svensk lag eller Europeiska unionens bestämmelser ska fullgöras av kommunal nämnd som har anknytning till ovanstående lagstiftning.

Förbundet utför energi- och klimatrådgivning utifrån tilldelade statsbidrag enligt:

- Förordning om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

Beslut som enligt specialförfattningar ska fattas av kommunfullmäktige i kommunerna fattas i stället av förbundsdirektionen i kommunalförbundet. Beslut om taxor och lokala föreskrifter fattas dock av respektive kommuns fullmäktige.

Förbundet fullgör även kommunernas åtaganden när det gäller kalkning av sjöar och vattendrag samt medverkar i det lokala och regionala miljöövervakningsarbetet. Förbundet initierar och samordnar det miljö-, energi- och klimatstrategiska arbetet i medlemskommunerna och i förbundet. Arbetet sker i nära samverkan med medlemskommunernas olika verksamheter. Energi- och

Sammanträdesdatum

2023-10-05

DMEF § 34

Ändring av förbundsordning till följd av förbundets ansvar för myndighetsutövning enligt Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Direktionens beslut

Direktionen föreslår kommunfullmäktige i kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud att göra följande ändring i förbundsordningen för Dalslands miljö- och energiförbund:

1. I 3 § förbundsordningen införs att förbundet ansvarar för myndighetsutövning genom prövning och tillsyn enligt Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg i enlighet med bilagt förslag till ändring av förbundsordning.

Ärendebeskrivning

Genom en ändring av lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg ska kommunen bedriva tillsyn över att vissa fritidsbåtshamnar har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket. Kommunen ska även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har en skyldighet att upprätta. I lagtexten framgår att det är den tillsynsmyndighet som utövar lokal prövning och tillsyn enligt miljöbalken som också ska utöva denna prövning och tillsyn. Då förbundet ansvarar för myndighetsutövningen enligt miljöbalken för ägarkommunerna bör även denna prövning och tillsyn ingå i förbundets myndighetsansvar.

Beredning:

Presidium 2023-09-25

Förbundschefens tjänsteskrivelse

Beslutsgång:

Ordföranden Ludwig Mossberg (M) frågar på förslaget och finner att direktionen bifaller detta.

Expedieras:

KF Bengtsfors kommun
KF Dals-Eds kommun
KF Färgelanda kommun
KF Melleruds kommun

KS § 170

Dnr 2021/312

Antagande av riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta 'Riktlinjer för att förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda' och ersätter tidigare version beslutad 2018-02-14 KS § 283.

Ärendets beredning

Dokument har skickats på remiss till kommunstyrelsen och samtliga gruppleddare i kommunfullmäktige för att lyssna in synpunkter år 2021. Säkerhetssamordnare har tillsammans med kollegor i Dalslandskommunerna reviderat dokumentet för att få en samsyn i Dalsland.

Ärendebeskrivning

I rollen som förtroendevald finns en risk att utsättas för hat, hot och våld. Det är av stor vikt att det finns tydliga rutiner i den kommunala organisationen hur man ska agera om detta skulle uppstå. Med anledning av detta har riktlinjer utarbetats och reviderats. Syftet är att dessa ska vara ett stöd för kommunens förtroendevalda för att på detta sätt värna den lokala demokratin. Sveriges kommuner och regioner har analyserat behovet av ansvarsfördelning och vilket ansvar kommunen har när det gäller hot och våld mot förtroendevalda.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-11-02

Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda, dat 2023-11-02

Sändlista

Partigruppleddare

Säkerhetssamordnare

Kommunledningskontoret
Säkerhetsamordnare
Elisabet Niklasson

Tjänsteskrivelse
2023-08-14
2021/312

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda

Beslutsförslag

Fullmäktige beslutar att anta 'Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hot och våld mot förtroendevalda' och ersätter tidigare version beslutad 2018-02-14 KS § 283.

Ärendets beredning

Dokument har skickats på remiss till kommunstyrelsen och samtliga gruppleddare i kommunfullmäktige för att lyssna in synpunkter år 2021. Säkerhetssamordnare har tillsammans med kollegor i Dalslandskommunerna reviderat dokumentet för att få en samsyn i Dalsland.

Ärendebeskrivning

I rollen som förtroendevald finns en risk att utsättas för hat, hot och våld. Det är av stor vikt att det finns tydliga rutiner i den kommunala organisationen hur man ska agera om detta skulle uppstå. Med anledning av detta har riktlinjer utarbetats och reviderats. Syftet är att dessa ska vara ett stöd för kommunens förtroendevalda för att på detta sätt värna den lokala demokratin. Sveriges kommuner och regioner har analyserat behovet av ansvarsfördelning och vilket ansvar kommunen har när det gäller hot och våld mot förtroendevalda.

Beslutsunderlag:

Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda

Sändlista:

Partigruppleddare
Säkerhetssamordnare

Elisabet Niklasson
Säkerhetsamordnare

Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda	Antagen	Antagen av
Dokumentägare Anna Gunnervik	Dokumentansvarig Anna Gunnervik	Reviderad	Giltighet Tillsvidare
Dokumentinformation Förtroendevalda			Diarienummer
Ämnesområde Förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda		Intranät X	Hemsida X
Andra regelverk som omnämns			

Innehåll

1. Inledning.....	4
Syfte.....	4
Mål.....	4
Omfattning.....	5
2. Det demokratiska klimatet	5
Tillitsbaserade processer.....	6
3. Definitioner	6
Förtroendevald.....	6
Otillåten påverkan.....	6
Hot	6
Hatbrott	6
Trakasserier.....	7
Näthat.....	7
Våld.....	7
Korruption.....	7
4. Roller och ansvar.....	8
De politiska partierna.....	8
Förtroendevald.....	8
Ordförande.....	8
Kommunen/säkerhetssamordnaren.....	9
Polismyndigheten	9
5. Förebyggande åtgärder.....	9
Riskanalys och samtal	9
Attityder.....	10
Proaktiv kommunikation	10
Sociala media.....	11
Skydda din identitet.....	12
Utbildning av förtroendevalda mot hot, våld och allvarliga trakasserier	12
Resor.....	13
6. Hantera hot, hat och våld.....	13
Hot på telefon	13
Hot via e-post, SMS, meddelanden och sociala medier	14
Kapade konton (fejk-konton).....	14
Hot via brev	14
Avvikande försändelser	15
Stalkning.....	15
Rättshaverister	16
Utpressning	16

Hot eller våldssituation	17
Terrorattentat och andra attentat	17
Polisanmälan	18
Incidentrapportera alla hat-, hot- eller våldssituationer	18
Samtalsstöd	18
7. Uppföljande arbete	19
8. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde	19
Kommunfullmäktiges ordförande	19
Kommunstyrelsens samt nämndernas ordförande	19
Beslut om säkerhetskontroll	20
Genomförande av säkerhetskontroll	20
Checklista för offentliga sammanträden	20
Riskfaktorer	20
Före mötet (planering):	20
Efter mötet (följa upp och förbättra)	21
9. Mall för incidentrapportering	22

1. Inledning

Färgelanda kommun är en politisk styrd organisation och har därmed ett särskilt ansvar att värna den svenska demokratin och det demokratiska systemet. Den offentliga förvaltningen ska präglas av demokrati, rättssäkerhet och effektivitet ska präglas. Hot och hat är ett hot mot grundläggande principer och den politiska beslutsprocessen i vårt demokratiska samhälle. Ett hållbart politiskt ledarskap och de förtroendevaldas trygghet och säkerhet måste därför värnas.

Frågan är angelägen. I juli 2017 beslutade regeringen om Handlingsplan till det fria ordets försvar. Syftet är att förebygga och hantera hot och hat mot bland annat politiskt förtroendevalda och journalister då dessa aktörer är särskilt utsatta i det demokratiska samtalet. Sveriges Kommuner och Regioner stödjer kommuner och regioner i deras arbete mot hot och våld mot förtroendevalda. Polismyndigheten kan lämna stödja genom information till säkerhetsansvariga och politiska partier på lokal nivå. Dessa riktlinjer är framtagna mot denna bakgrund.

Ordföranden i nämnder och styrelser samt partiernas gruppleddare ansvarar för att innehållet i dessa riktlinjer med tillhörande dokument (bilagorna) blir kända för de förtroendevalda och att de följs. Det är särskilt viktigt att informera nya förtroendevalda. Varje enskild förtroendevald har också ett eget ansvar för att rapportera eventuella händelser och hålla sig uppdaterad om dessa riktlinjer.

Syfte

Riktlinjerna ska utgöra ett stöd och en vägledning för kommunens förtroendevalda i syfte att öka tryggheten vid utförande av offentliga förtroendeuppdrag för Färgelanda kommun. Syftet är att förebygga och skapa förhållningssätt vid hantering av hat, hot och våld mot förtroendevalda. Riktlinjerna uttrycker även förväntningar på kommunen, den förtroendevalda och partierna.

Mål

Målet är att de förtroendevalda:

- inte ska påverkas i sitt beslutsfattande
- ska kunna utföra sitt uppdrag utan inskränkningar samt
- ska känna trygghet och säkerhet både under sitt uppdrag och i övriga sammanhang

- känner till innehållet i dessa riktlinjer och vet vem de ska kontakta vid utsatthet eller oro

Omfattning

Detta riktlinjer tillämpas vid hot, hat och våld mot förtroendevalda med koppling till deras förtroendeuppdrag i Färgelanda kommun. De omfattar även hot och våld riktat mot förtroendevalda i samband med offentliga sammanträden så som kommunfullmäktige.

Riktlinjerna är ett komplement till vägledningar från Polisen, Säkerhetspolisen (SÄPO) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

2. Det demokratiska klimatet

Politikernas trygghetsundersökning utförs av det nationella Brottsförebyggande rådet (Brå, 2021) på uppdrag av regeringen. Undersökningen visar att trakasserier, hot och våld mot politiker i Sverige har ökat de senaste åren men det är få som anmäler. Hot och trakasserier står för den främsta ökningen. Det är en större andel kvinnor än män som uppger att angreppen mot dem är av sexuell karaktär. Kvinnliga förtroendevalda är också mer oroliga för att utsättas för trakasserier, hot eller våld, jämfört med män. Nästan var fjärde av samtliga förtroendevalda uppger att de har påverkats i sitt uppdrag. Med påverkan menas till exempel att den förtroendevalde självcensurerat sig i något sammanhang av oro för att utsättas för trakasserier, hot eller våld.

I SKL:s arbete framkommer att hot, hat och våld kan uppstå när förtroendevalda, utifrån vissa medborgargrupperns perspektiv, har fattat obekväma beslut som berör myndighetsbeslut, beslut kopplade till värdegrundsfrågor eller beslut kring förändringar inom välfärdstjänster. Det pekar på att kommuner och regioner behöver stöd i att utveckla systematiskt arbete med medborgardialoger kring komplexa frågor.

De förtroendevaldas uppdrag är inte avgränsade till en förutbestämd arbetstid. Hot, hat och våld mot förtroendevalda är en ständigt aktuell fråga. Frågan om att stärka och värna demokratin är allt viktigare och det finns tendenser i samhället som gör att samhället kan finna oro när det gäller förtroendevaldas utsatthet. Vi behöver därför tillsammans, såväl nationellt som lokalt, värna den svenska demokratin och möta en allt hårdare samtalston i det demokratiska samtalet. Detta arbete kan handla om såväl det politiska samtalsklimatet och sociala mediers utveckling, som det allmänna demokratiska samtalet.

Tillitsbaserade processer

Agenda 2030 lyfter fram flera viktiga områden som påverkar välfärden och möjligheten att utveckla det lokala samhället. Mål 16 handlar om att främja fredliga och inkluderande samhällen. Ett par av delmålen lyfter vikten av att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, samt bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Kommuner och regioner har ett särskilt ansvar att medverka till att skapa tillitsbaserade processer i sitt arbete med lokal utveckling för att uppfylla agendas mål. Ett utforskande arbete behöver ske för att undersöka vad som påverkar de beslutande församlingarnas beslutsförmåga. Rollen som förtroendevald måste diskuteras och utvecklas till att gå från organisationsledare till samhällsledare.

3. Definitioner

Förtroendevald

Med förtroendevald menas person som, vid tidpunkten för händelsen, har ett politiskt uppdrag för sitt parti i Färgelanda kommunfullmäktige, nämnder, beredningar eller styrelser.

Otillåten påverkan

Med otillåten påverkan avses allvarliga trakasserier och hot samt våldssituation mot person eller egendom. Fysiskt våld är den grövsta formen av otillåten påverkan.

Hot

Hot innebär att någon hotar att skada någon person, närstående eller dennes egendom. Hot definieras som allt från att någon uttalat ett konkret hot till att någon mottagit ett SMS, mail eller meddelande med innehåll som uppfattas som hotfullt. Hot kan också framställas via sociala media och kan ofta vara anonyma, hårdare och råare till sin karaktär. Hot kan även omfatta andra personer, djur eller föremål som har stor betydelse för den som hotas. Det kan ibland vara svårt att avgöra om och vad man utsatts för eftersom vissa hot är subtila och tvetydiga. Det är den drabbade personens subjektiva bedömning som avgör om en situation är hotfull.

Hatbrott

Om ett angrepp beror på gärningspersonens negativa inställning till den förtroendevaldes hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuella läggning är detta klassat som hatbrott och ska uppges i samband med polisanmälan.

Trakasserier

Trakasserier omfattar ett brett spektrum av beteenden av stötande karaktär. Med trakasserier avses exempelvis obehagliga telefonsamtal, angrepp via sociala media, tecken på kartläggning eller att oönskade varor har beställts i personens namn i syfte att hämnas eller av annat skäl väcka obehag. I vissa situationer kan trakasserier betraktas som ofredande, olaga förföljelse eller fridskränkingsbrott.

Näthat

Näthat är ett samlingsbegrepp för när någon kränker, trakasserar eller utsätter någon annan person för hot via Internet, t.ex. sociala medier eller e-post.

Det är inte bara den som lagt ut den brottsliga bilden eller kommentaren som begår ett brott. Det gör också den som sprider den genom att dela den. Vissa meddelanden och inlägg kan kännas jobbiga, kränkande och hotfulla, utan att de är olagliga. Allt är inte brottsligt. Men upplever mottagaren att hotet kan bli verklighet och känner sig rädd, eller om det handlar om allvarliga kränkningar, ska en polisanmälan göras.

Våld

Våld är en handling mot någon som medför fysisk eller psykisk skada på den som blir utsatt. Det kan även handla om våld mot egendom, till exempel skadegörelse.

Korruption

Att utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans vinning.

- Den tydligaste formen av korruption är att ge eller ta emot en muta eller annan otillbörlig belöning.
- En annan form av korruption är ett brott som kallas trolöshet mot huvudman. Detta innebär att någon missbrukar en förtroendeställning och detta missbruk innebär skada för huvudmannen.

Till gruppen korruptionsbrott räknas även "valrättsbrott/rösträttsbrott" som innebär att man otillbörligt söker påverka någon vid omröstning eller val i ett allmänt ärende.

4. Roller och ansvar

Hot och våld mot förtroendevalda är inte en arbetsmiljöfråga i juridisk mening och arbetsmiljölagen är inte tillämplig. Däremot är arbetet mycket viktigt och den förtroendevalde, partierna och kommunen bör tillsammans samverka i arbetet mot hat, hot och våld mot förtroendevalda.

I följande avsnitt beskrivs agerande och förväntningarna på de olika parterna:

De politiska partierna

- Bör själv utse säkerhetsansvariga kontaktpersoner¹ inom partierna t.ex. ordförande eller ansvarig inom partiorganisationen, som kan stödja sina medlemmar i händelse av hot, hat, trakasserier eller våld samt vid behov ansvara för kontakter med polis och kommunens säkerhetssamordnare. Gruppledaren ansvarar för att meddela kommunen vem som utsetts.
- Den säkerhetsansvarige inom partiet ska vara uppdaterad kring eventuella risker som kan förekomma mot de förtroendevalda inom sitt parti samt aktuella, kontroversiella frågor som väcker starka känslor bland medborgarna.

Förtroendevald

Den enskilda förtroendevaldes egen insats i personskyddet är en viktig parameter.

Den förtroendevalde ska

- Medverka vid utbildning om hot och våld, ta del av riktlinjerna om förebyggande arbete och ha kännedom om åtgärder vid incidenter.
- Varje enskild förtroendevald ansvarar för att rapportera eventuella incidenter till partiets säkerhetsansvarige och säkerhetssamordnaren. Se mall för incidentrapport.

Ordförande

- Under ett sammanträde är det respektive ordförande som inför varje sammanträde särskilt bör granska dagordningens punkter ur ett säkerhetsperspektiv.
- Vid sammanträdet åligger även ordföranden att informera deltagarna om utrymningsplan samt uppsamlingsplats.

¹ Ofta har partierna en säkerhetsansvarig utsedd person på nationell eller regional nivå och denna funktion kan vara ett stöd i det lokala arbetet. Partiernas förutsättningar ser olika ut varför olika lösningar kan behövas.

Kommunen/säkerhetssamordnaren

- Säkerhetsansvarig inom partiet tillsammans med kommunens säkerhetssamordnare ansvarar för rådgivning och stöd till utsatta förtroendevalda och för att ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter
- Säkerhetssamordnaren ansvarar för att vid behov, dock minst en gång per mandatperiod, informera och anordna utbildning inom området
- Säkerhetssamordnaren ansvarar för att upprättade kontaktvägar finns med polis och andra berörda myndigheter
- Säkerhetssamordnaren ska tillgängliggöra dessa riktlinjer, utbildningsmaterial samt information om du blir utsatt för hot, trakasserier eller våld enligt överenskommelse med kommunstyrelsens ordförande

Polismyndigheten

Polismyndigheten ansvarar för skyddsarbetet på den politiska arenan för landstings-, kommun- och fritidspolitiker.

5. Förebyggande åtgärder

Följande avsnitt är hämtat från Säkerhetspolisens handbok om Personlig säkerhet på www.sakerhetspolisen.se och SKR:s stödmaterial inom området. Handboken beskriver bland annat vikten av att göra en riskanalys och konkreta tips kopplat till arbetsplatsen, exponering i massmedia, sociala media, kontroverser och ryktesspridning, skydd av identitet och integritet, säkerhetsåtgärder i bostaden och vardagen med mera. Syftet är att bygga upp en systematik i det förebyggande arbetet, med strävan att stärka den sociala tilliten.

Riskanalys och samtal

För att systematiskt förebygga och synliggöra förtroendevaldas risker, behöver metoder för riskanalyser utarbetas kring de system som finns runt de politiska processerna och det demokratiska samtalet enligt SKR. Reflektera regelbundet kring risken att utsättas för risker inom det politiska förtroendeuppdraget. Ta hjälp av varandra inom nämnden, styrelsen, partiet och gruppen. Vid behov kan stöd sökas genom säkerhetssamordnaren. Försök att bedöma eventuella konsekvenser och reaktioner på politiska processer, på saker ni gör eller har gjort, till exempel beslut som ska fattas eller uttalanden som ska göras. Inför varje sammanträde uppmanas ordförande gå hur igenom dagordningen ur ett säkerhetsperspektiv. Genom

en medvetenhet, förberedelse, samverkan och aktiva val är varje förtroendevald med och bygger sin säkerhet och verkar för demokratin. I förebyggande syfte har ordföranden i respektive nämnd möjlighet att be om ett säkerhetssamtal med säkerhetssamordnaren. Är det ett mer allmänt samtal, exempelvis i början av mandatperioden, genomförs samtalet med fördel med ordförande i alla nämnder och styrelsen och eventuellt polisen.

Attityder

Det finns en förskjutning i vad som är tillåtet att uttrycka i det demokratiska samtalet. Hot- och hatfulla uttryck blir allt vanligare och tonläget kan även bli högt inom politiken. Hur politiker talar med och om varandra är en viktig del av det förebyggande arbetet. I det arbetet är sammanträdet där de förtroendevalda möts en av viktig arena. Ansvar för samtalstonen i det politiska samtalet delas mellan alla inblandade medan respektive ordförande ansvar för att samtalstonen håller en god nivå under respektive sammanträde.

Det finns en mer eller mindre outtalad norm i samhället som säger att medborgarna ska förhålla sig skeptiska till politiker, ibland finns även ett politikerförakt. En del incidenter skulle kanske ha förhindrats om allmänheten hade haft en annan attityd gentemot politiker. Ibland kan förtroendevalda utsättas för incidenter av någon med politiskt extrema åsikter. Det är viktigt att markera mot sådant bland annat för att undvika polarisering.

I rapporter från det nationella Brottsförebyggande rådet framgår att förövaren emellanåt har varit en annan förtroendevald, ibland till och med från det egna partiet. Personpåhopp och hätsk tongång mellan förtroendevalda förekommer både i politiska debatter och i utspel i medier. Det behövs en samsyn i de olika politiska organen och inom partierna om vilket samtalsklimat som är acceptabelt. Samtalstonen förtroendevalda sinsemellan är normerande. Om förtroendevalda har en hård ton och använder personangrepp mot varandra legitimerar det allmänheten att använda samma jargong mot politiker i allmänhet. I ett förebyggande syfte är det angeläget att förtroendevalda är medvetna om att händelser, kroppsspråk och uttalanden i det offentliga rummet kan bidra till negativa och oönskade händelser.

Proaktiv kommunikation

Tänk strategiskt i fråga om kommunikation! En kommunikationsstrategi kan innehålla riktlinjer för hur politiska budskap och beslut förmedlas, hur och var du vill visa upp dig, vem som bör framföra det samt hur eventuella konflikter kan bemötas. Detta kan vara särskilt viktigt att tänka på om beslutet kan uppfattas som kontroversiellt eller skapa missnöje.

Som politiskt aktiv är det både vanligt och eftersträvansvärt att exponeras i media. Men fundera alltid i förväg på hur och var du vill visa upp dig. Ordförandepositionen är mer utsatt än andra positioner. För att inte en enskild representant ska pekas ut kan synligheten roteras bland flera personer.

Det händer ibland att vinklingen i media blir personbetonad och att sakfrågan kommer i skymundan. En åtgärd är att förskjuta fokus från den enskilde till kollektivet genom att flera ställer sig bakom de beslut som eller de ställningstagande som debatteras. Det är särskilt viktigt när negativa beslut kan väcka hotfulla och ibland aggressiva reaktioner. På så sätt läggs ansvaret på partiet eller den politiska församlingen och inte på individen.

Några tips om exponering i media:

- Om du ska intervjuas bör du undvika att intervjun sker i ditt hem. Föreslå en neutral plats. Du bör generellt undvika att exponera ditt hem, din familj och de exakta miljöer där du regelbundet befinner dig.
- Du bör aldrig kommentera din egen säkerhet eller olika skyddsåtgärder som rör dig eller din familj.
- Kommentera aldrig till media eller uppdatera i sociala medier i affekt, exempelvis då något obehagligt precis har skett så som vid en olycka eller om du precis blivit hotad.
- Tänk på att även om du inte själv är utsatt kan en partikamrat vara det. Undvik därför att nämna dem i intervjuer, i kontakter med media eller i sociala media utan att det är förankrat med dem.

Sociala media

Sociala medier är en viktig arena för politiker. Den bevakas även av massmedia och det finns ett stort intresse för politikens digitala närvaro. Det som publiceras får snabbt spridning, oavsett om informationen är sann, falsk, vilseledande eller populistisk. Spridningen kan i sin tur leda till starka reaktioner och motreaktioner oavsett om vem som publicerat informationen. Tänk igenom före hur ni ska hantera snabb ryktesspridning i sociala medier.

Några tips om sociala media:

- Det är bra att sätta en gräns mellan privatlivet och förtroendeuppdraget. Definiera vad som är privat för dig
- Berätta vad du har gjort inte vad du ska göra. Avhåll dig från att använda incheckningsfunktioner som avslöjar geografisk position
- Berätta aldrig om någon annan (familj, vän, partikollega)

- Undvik att exponera eller ge en inblick i dina vanor som kan underlätta kartläggning av dig
- Var noga med att alltid fråga om godkännande för publicering från de personer som medverkar i dina inlägg och på dina bilder
- Var noga med att även i privata sammanhang berätta vad som gäller för din medverkan i sociala medier
- Betrakta så kallade ”direktmeddelanden” på sociala medier som offentliga arenor. Allt som sägs där ska teoretiskt sett hålla för att granskas av såväl massmedia som av meningsmotståndare
- Vid direkt hot ska du skärmdumpa inläggen och användarprofilen samt vända dig till partiets säkerhetsansvarige, kommunens säkerhetssamordnare och polis

Skydda din identitet

Den tekniska utrustning vi använder i allt större utsträckning gör oss också mer sårbara. Oavsett om du är politiker eller inte kan dina personliga uppgifter missbrukas bland annat genom att någon kapar din elektroniska identitet, gör oriktiga debiteringar, startar nya abonnemang eller genom förändrad mantalsskrivning. Ett annat syfte kan vara att använda din identitet på sociala medier för att till exempel sprida falska påståenden i ditt namn.

Någon kan komma åt dina personliga uppgifter genom medlemsmatriklar, adresslistor, webbplatser, e-postlistor, via sociala plattformar och genom din vanliga postlåda. Gör därför ett medvetet val kring vilken information du delar med dig av via internet och lås din postlåda. Använd aldrig dina privata lösenord i arbetssammanhang och använd inte samma lösenord på mer än ett ställe.

En rekommendation är att använda tilldelad tekniska utrustning så som politikerdator. Då har kommunens it-support lättare att hjälpa dig om det skulle hända något med din dator eller konton. Förvara utrustningen skyddad när den inte används. Ha kontroll på dina id-handlingar, var vaksam om någon gör en kreditupplysning på dig och polisanmäl direkt om du misstänker brott.

Utbildning av förtroendevalda mot hot, våld och allvarliga trakasserier

Inför och under varje mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hot, hat och trakasserier som riktas mot förtroendevalda. Detta ska ske när ny nämnd, styrelse och fullmäktige tillträder samt inför valår. Ordföranden ansvarar för att så sker. Gruppledarna ansvarar för att

respektive förtroendevald inom partiet har kunskap om kommunens riktlinjer och därtill hörande dokument inom området. Även de politiska partierna rekommenderas att arbeta proaktivt med kunskap om och trygghetsfrämjande och förebyggande säkerhetsåtgärder.

Resor

Vid resor, särskilt med fler förtroendevalda, rekommenderas att ledamöter inom ledande ställning eller presidierna inte reser tillsammans. Det är en förebyggande åtgärd för att kunna upprätthålla styrelsen och nämndens verksamhet även om en olycka skulle vara framme. Riskerna vid resor varierar mellan och inom olika länder. Tillfälligt uppkomna politiska situationer kan snabbt förändra läget och öka riskerna. Om du som förtroendevald ska resa till ett annat land i uppdraget bör det allmänna säkerhetsläget bedömas före resan.

6. Hantera hot, hat och våld

Om du skulle bli utsatt för hat, hot eller våld är det bra att känna till hur dessa situationer ska hanteras. Oavsett om händelsen inträffar i samband med ett offentligt framträdande, på nätet, arbetsplatsen eller i anslutning till din bostad.

Om du blir utsatt för hot som kan knytas till din politiska gärning eller ditt uppdrag bör du vara extra uppmärksam på vad som sker. Att vara mentalt förberedd kan hjälpa dig att agera korrekt. Det kan handla om att du i förväg tänkt igenom olika scenarier och olika handlingsalternativ. Säkerhetspolisens handbok [Personlig säkerhet](#) tar upp information och tips om hur du bör hantera hot och angrepp. Följande tips är i huvudsak hämtade ur handboken Personlig säkerhet (och kan kompletteras med ett litet plånbokskort med tips).

Hot på telefon

Om du blir hotad eller trakasserad via telefon bör du snarast anmäla det till polisen, gruppleadare och kommuns säkerhetssamordnare. I en eventuell brottsutredning finns det möjlighet att spåra samtal (vissa begränsningar med oregistrerade kontantkort) och skapa en beredskap för att spåra eventuella framtida samtal. Du kan även själv begära ut listor på inkommande samtal från din teleoperatör. Förutsättningarna kan skilja mellan olika operatörer.

- Lyssna uppmärksam under samtalet
- Försök att hålla i gång samtalet så länge som möjligt i syfte att ge dig mer information

- Försök att lyssna till rösten, sättet att uttrycka sig, eventuella bakgrundsljud etc
- Anteckna allt som sagts och era intryck av personen
- Ställ frågor som: mot vem/ vilka riktas hotet, när ska hotet genomföras, var ska hotet genomföras?
- Personens dialekt, utländsk brytning/språk
- Finns möjlighet så spela in samtalet

Hot via e-post, SMS, meddelanden och sociala medier

Hot och trakasserier via internet ökar. I allvarliga fall eller om du utsätts för direkta hot ska du ta kontakt med polisen, gruppleddare samt kommunens säkerhetssamordnare.

- Tänkt på att inte radera de hot du får via internet. Dessa behövs i digital form för att vara spårbara.
- Gör skärmdumpar (print screen) på det du kan och spara bilden.
- Spara SMS, MMS, konversationer och e-postmeddelanden.

Kapade konton (fejk-konton)

Om någon kapar eller öppnar ett falskt socialt media-konto i en förtroendevalds namn:

1. Anmäl kontot. Det finns ofta upplysningar om hur du går till väga på webbplatsen.
2. Informera partiets säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetssamordnare.
3. Händelsen bör polisanmälas.

Hot via brev

Hantera eventuella hotbrev med försiktighet, lägg dem i en plastpåse och förvara dem skyddat så att polisen kan säkra eventuella spår och kan ta del av innehållet för att analysera det. Kontakta säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetssamordnare. Får du flera försändelser från samma avsändare är det bra om du bevarar några oöppnade. Analyser kan exempelvis ske genom att studera innehållet i texten och genom att säkra fingeravtryck. Även biologiska spår kan hittas på brevet.

- Oftast vet man vilken post som väntas. Var vaksam på oväntade brev
- Be den som levererar brev eller paket att visa legitimation
- Öppna inte brev eller paket om du är osäker på avsändaren
- Initiera utrymning av lokalen vid behov
- Hantera eventuella hotbrev med försiktighet, förvara dem skyddat och underlätta för polisen. Spara några oöppnade om det är fler

- Kontakta även partiets säkerhetsansvariga och kommunens säkerhetssamordnare

Avvikande försändelser

Post som du får hem eller till din arbetsplats kan innehålla obehagliga överraskningar. Var uppmärksam på icke beställda och avvikande försändelser. Du bör be din familj och den som öppnar din post på arbetet att agera på samma sätt.

Kontakta polisen, partiets säkerhetsansvariga och kommunens säkerhetssamordnare om du får ett paket som ser annorlunda ut och där du inte känner igen avsändaren. Försök inte öppna det för att se efter vad det är. Detta gäller även ett paket som du hittar på eller i anslutning till ditt arbete eller din bostad.

Var extra uppmärksam på försändelser som:

- Är ojämn, sned eller bucklig
- Ger ljud ifrån sig
- Har inskränkande text som ”personligt” eller ”får endast öppnas av”
- Är lätt/tung i förhållande till storleken
- Har olje- eller fettfläckar
- Saknar returadress

Stalkning

I samband med ditt politiska uppdrag eller samhällsengagemang finns en risk att du blir utsatt för någon som förföljer dig. Detta kan ske genom att innehållet i meddelanden med dig som mottagare är hotfulla eller aggressivt, påhållningar, kartläggning eller rättshaveristiska brev eller e-post. Stalking kan också yttra sig i form av att en person blir förälskad i dig och att detta inte är ömsesidigt och personen inte förstår eller accepterar det.

Några tips vid stalkning:

- Var tydlig med att du inte vill ha någon kontakt med individen i fråga
- Svara inte på kommunikationsförsök
- Informera de som eventuellt öppnar din post
- Var uppmärksam på din omgivning
- Gör en polisanmälan. Varje gång. Informera gruppledare och kommunens säkerhetssamordnare
- Dokumentera och upprätta en logg. Samla allt som kommer från stalkaren, dvs. e-post, telefonsamtal och sms. Kontrollera att informationen sparas och en försvinner av misstag

- Samarbeta med polis och andra professionella för att få råd kring hur du bör agera
- Berätta för personer i din närhet du kan lita på, t.ex. närmsta grannen, så de kan hjälpa till och vara vaksamma, informera dig om personer eller fordon som börjar komma. Be dem gärna anteckna eller fotografera sina iakttagelser
- Informera kollegorna. Se till att alla medarbetare är medvetna om situationen och att de inte bör ha kontakt med stalkaren

Rättshaverister

De flesta som arbetar inom offentlig sektor har någon gång varit i kontakt med en rättshaverist och vet att det kan vara svårt att bemöta dessa människor på ett sätt som tillfredsställer deras behov. Men bara för att en person är arg och upprörd på kommunen eller politiker innebär det inte att de är rättshaverister. Rättshaverister har inte sällan ett psykiskt lidande som tar sig uttryck i anklagande av andra.

Några tips vid kontakt med rättshaverist:

- Behåll lugnet, även om det kan vara svårt
- Att bemöta en rättshaverist handlar om att visa empati och värme, samtidigt som du har en professionell hållning
- Gör inga avsteg från regler eller lagar för att blidka rättshaveristen, det kan bli en katalysator för ytterligare närmanden och kontakt
- Låt personen få sista ordet, kommentera inte ytterligare
- Avsluta eller avbryt samtal som blir alltför kränkande, hotfulla eller meningslösa. Det finns gränser
- Se till att ha en handlingsplan för hur ni ska hantera en rättshaverist så att alla vet vad de ska göra och vad de inte ska göra

Utpressning

Det förekommer att personer vill störa den demokratiska beslutsprocessen genom utpressning. Till exempel försöka påverka ett beslut i en känslig fråga. Hotet kan vara riktat mot politikern direkt eller dennes anhöriga. Ibland räcker det med insinuationer för att skrämmas.

Några tips vid utpressning:

- Håll informationen i en så liten krets som möjligt
- Kommunicera med polisen och andra utan att det upptäcks
- Kontakta gruppledaren, polisen och kommunens säkerhetssamordnare

Hot eller våldssituation

- Larma 112, ropa på hjälp
- Vid akutsamtal uppge vem du är, platsen, skador hot, drabbade samt telefonnummer man når dig på
- Försök uppträda lugnt, lyssna utan att avbryta den som hotar, undvik motargument.
- Försök att uppmärksamma andra på situationen

Om hotet övergår till handling

- Ta skydd
- Ropa på hjälp
- Försök ta dig från platsen
- Nödvärn

Terrorattentat och andra attentat

Under senare år har attentat i form av politiskt eller religiöst våld i västvärlden ökat. Sannolikheten att drabbas är liten, men det är ändå viktigt att känna till hur du bör agera om ett terrorangrepp eller motsvarande våldsbrott skulle inträffa.

Några råd vid terrorattentat och andra attentat:

- Om du rör dig i offentliga eller andra publika miljöer där ett dåd kan ske, bör du vara uppmärksam på nödutgångarna. Avfärda inte ljud som om de vore smällare
- När oväntade händelser inträffar är det många som först ser hur andra reagerar innan de själva gör något. Var inte den personen. Ta initiativ och agera
- Agera så här:
 1. Utrym och fly - Lämna platsen. Sätt dig i säkerhet. Notera nödutgångar
 2. SÖK SKYDD - Sök upp en säker plats. Var uppmärksam. Slå av ljudet på telefonen. Ring inte i onödan till personer i riskområde
 3. LARMA - Ring 112 så fort du kan. Berätta om platsen, vad som hänt, om gärningsmännen, när du senast såg dem, vilka vapen de har
 4. När polisen kommer till platsen - Se till att du inte kan misstas för att vara gärningsman. Håll därför inget i händerna. Var beredd på att ytterligare attentat kan ske

Polisanmälan

Om du trots förebyggande åtgärder för din säkerhet blir utsatt för hat-, hot- eller våldssituationer finns det ett antal saker du ska göra. Till att börja med är det viktigt att du polisanmäler alla hat-, hot- eller våldssituationer. Det är en markering att du inte accepterar det du blivit utsatt för. Det är viktigt att du inte själv försöker avgöra om beteendet är straffbart eller inte.

Rekommendationen från Polismyndigheten är att polisanmäla alla överträdelser för att pröva ärendet och vid behov kan polisens brottsoffer- och personsäkerhetsarbete kan inledas. Polisen eller en åklagare prövar om händelsen uppnår brott och vad det är för brottsrubricering.

Gör en [polisanmälan \(polisen.se\)](https://polisen.se). Ringer du till polisen på 114 14, säg ”anmälan”. Ange i din anmälan att du är förtroendevald om du upplever att det misstänkta brottet kan ha att göra med detta, för att anmälan ska hamna hos en utredare som handlägger demokratibrott i polisens demokratibrottsgrupp. Som förtroendevald har du möjlighet att be om att din anmälan blir åtkomstskyddad. Det innebär att endast de tjänstemän hos polisen som är berörda och arbetar med ärendet kan ta del av innehållet under utredningen. Polisen använder sig av begreppet demokratibrott för att signalera allvaret när politiker utsätts för angrepp i sitt förtroendeuppdrag.

Om ett angrepp kan bero på gärningspersonens negativa inställning till den drabbades hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuell läggning är det viktigt att det anges vid polisanmälan. Detta klassas som hatbrott och kan leda till straffskärpning vid lagföring.

I första hand gör den förtroendevalda en polisanmälan. Partiets säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetssamordnare kan bistå vid anmälan.

Incidentrapportera alla hat-, hot- eller våldssituationer

Om en incident gällande hat, hot eller våld har ägt rum ska en incidentrapport skrivas. Syftet med incidentrapporten är att skapa underlag för förbättringsåtgärder (se bilaga). Polisanmäl vid misstanke om brott. Vid akut behov av polis ring polisen direkt, ring 112. Undersök behov av stöd och tillgodose i rimlig mån. Återkoppla till den utsatte och följ upp händelsen.

Samtalsstöd

Förtroendevalda inom Färgelanda kommun omfattas av försäkringen om kristerapi om den försäkrade råkat ut för akut psykisk kris på grund av rån, eller överfall. Skadan anmäls till försäkringsbolaget som anvisar var den förtroendevalde får sin kristerapi. I övrigt hänvisas till ordinarie instanser

som till exempel vårdcentraler, psykiskt stöd via sjukvården eller samtalsstöd genom brottsofferjouren.

7. Uppföljande arbete

En gång per år, vid årets första rapport om säkerhetsfrågor till kommunstyrelsens arbetsutskott, redovisar säkerhetssamordnaren antalet incidenter mot förtroendevalda. Mot slutet av respektive mandatperiod genomförs en utvärdering av tillämpningen av riktlinjerna bland annat som underlag för eventuell revidering av dokumentet.

8. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde

Enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting får kommuner och landsting anordna säkerhetskontroll vid sina offentliga sammanträden om det finns anledning att misstänka brott som medför fara för någons liv, hälsa, frihet eller omfattande skadegörelse på egendom i samband med sammanträdet.

Kommunfullmäktiges ordförande

Det är ordförandes roll att ansvara för ordningen under sammanträdet. Ordföranden har rätt att visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Ordförande får inte utvisa någon utan att först ha gett en tillsägelse.

Bestämmelse om ordförandes rätt att utvisa störande personer gäller såväl åhörare som ledamöter och ersättare. Om det under sammanträdet uppstår oordning så att sammanträdet inte på ett meningsfullt sätt kan fortsätta får ordföranden bestämma att sammanträdet ska ajourneras eller som en sista väg upplösas.

Kommunstyrelsens samt nämndernas ordförande

Huvudregeln för nämnder och styrelser är att sammanträden inte är offentliga. Fullmäktige kan besluta om att en nämnds eller styrelsens sammanträde ska vara offentliga, förutsatt att ärendena som behandlas vid sammanträdet inte avser myndighetsutövning eller innehåller sekretessbelagda uppgifter. Om en nämnd eller kommunstyrelsen håller offentliga sammanträde gäller i fråga om ordning vid sammanträdet samma regler som för fullmäktige.

Beslut om säkerhetskontroll

Beslut om säkerhetskontroll fattas av den som är ordförande vid sammanträdet. Enligt lagen ska samråd med Polisen göras innan ordföranden beslutar om säkerhetskontroll. I ett beslut om säkerhetskontroll ska det anges vilket sammanträde och vilka lokaler som omfattas av beslutet.

Genomförande av säkerhetskontroll

Det är Polisen som beslutar om säkerhetskontrollen ska genomföras av närvarande polis eller om den kan utföras av ordningsvakt. Om en säkerhetskontroll genomförs får den omfatta identitetsundersökning av besökande personer till sammanträdet. Vid säkerhetskontrollen eftersöks vapen och andra föremål i väskor, paket och dylikt som kan vara ägnade att komma till användning vid brott. Besökare som inte underkastar sig beslutad säkerhetskontroll får vägras tillträde till sammanträdet och avvisas eller avlägsnas från lokalerna. Samma åtgärder får vidtas mot den som inte följer en uppmaning att lämna vapen eller farliga föremål ifrån sig.

Checklista för offentliga sammanträden

Risikfaktorer

- Kan mötet dra till sig ett intresse från grupper eller individer som utgör en särskild risk för hot och våld eller som på annat sätt kan vara ute efter att störa mötet? (Behandlas några kontroversiella ämnen?)
- Finns det risk för överförda hotbilder? (medverkar personer eller grupper som har en hotbild riktad mot sig?)
- Pågår andra evenemang i närheten som kan påverka situationen? (Demonstrationer, möten med mera)
- Vilken bedömning gör arrangören/ordföranden av hotbilden utifrån stämningsläge. Medierapportering, antal deltagare och eventuell övrig information?

Före mötet (planering):

- Vid möten utan utpekad ordförande ska en ansvarig för ordningen och säkerheten på mötet alltid pekas ut och vara känd bland deltagarna
- Undvik ensamarbete, se till att det finns medhjälpare/kollega på plats. Prata ihop er innan mötet om hur ni hanterar uppkomna situationer och vem som gör vad
- Se till att lokal polis är underrättad om situationen. Informera exempelvis om eventuella kontroversiella budskap som kan påverka hotbilden

- Ordna med en smidig väg till och från talarstol. Inga åskådare bakom ryggen eller fysiska hinder i utrymme mellan talare och publik
- Se över möjligheten att larma. Ladda mobiltelefoner, bestäm vem som larmar, till vilka nummer och se över möjligheten till snabb hjälp
- Transport till och från mötesplatsen bör ses över. Parkera bilen lämpligt för att underlätta en snabb och smidig ankomst och avfärd, ordna eventuellt sällskap till och från mötet

Efter mötet (följa upp och förbättra)

- Om polis är underrättad, kontakta dem och berätta att aktiviteten är avslutad.
- Om något hänt, se till att drabbad inte lämnas ensam. Prata igenom händelsen och utifrån situationen kontaktas lämpliga parter.
- Vad gick bra och vad kan göras bättre?

9. Mall för incidentrapportering

Datum för rapporten: _____

Vem rapporterar incidenten? (Namn, funktion, relation till den utsatte)		
Vem utsattes? (Namn, vilken nämnd/styrelse)		
Vad utsattes personen för? (Beskriv detaljrikt händelsen. Trakasserier, hot, skadegörelse, våld, korruption? Via mail, telefonsamtal, sms/mms, personligt framfört, sociala media etc?)		
När och var inträffade händelsen? Var det någon annan som såg händelsen? (Känd/okänd förövare? En eller flera personer? Kön, ungefärlig ålder? Dialekt? Har förövaren utsatt andra förtroendevalda?)		
Antas förövaren tillhöra en grupp/falang av något slag? (Ja/nej? Om ja, vilken?)		
Finns någon känd utlösande faktor? (t.ex. särskild politisk fråga, ett beslut, annat?)		
Hur upplevde den utsatte incidenten? Skrämmande eller inte? Allvarligt menad eller inte? Andra känslor/upplevelser?)		
Har polisen kontaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Om ja, när?		
Har incidenten polisanmälts?	JA ☐	NEJ ☐
Om inte, vill den utsatte att incidenten ska polisanmäljas?	JA ☐	NEJ ☐
Har den utsatte uttryckt behov av stöd/hjälp?	JA ☐	NEJ ☐
Om ja, vilket behov?		
Har den utsatte fått stöd/hjälp?	JA ☐	NEJ ☐
Beskrivning av stöd/hjälp/andra åtgärder		
Har anhöriga informerats?	JA ☐	NEJ ☐
Vem/vilka?		
Har gruppledaren eller annan utsedd i partiet informerats om incidenten?	JA ☐	NEJ ☐

Har eventuella berörda verksamheter (t.ex. nämnd/styrelseordförande) informerats?	JA ☐	NEJ ☐
Vilka?		

KS § 195 Dnr 2021/312
**Information till KS- Reviderade riktlinjer hot & hat mot
förtroendevalda**

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen lägger informationen om arbetsmaterialet angående riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda till handlingarna.

Nämndsekreteraren ska skicka ut arbetsmaterialet på remiss till kommunstyrelsens ledamöter och partiernas gruppleddare.

Ärendebeskrivning

Nämndsekreteraren delger information från säkerhetssamordnare om arbetsmaterialet gällande *Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda*.

2017 medverkade Bengtsfors, Färgelanda och Mellerud i ett projekt med Sveriges kommuner och regioner (SKR) om hot och hat mot förtroendevalda. Förslag till riktlinjer togs fram inom projektet och dessa har nu reviderats i samverkan med handläggarna i Dalslandskommunerna. Syftet med riktlinjerna är att de ska vara ett stöd i uppdraget som förtroendevald i samtliga kommuner i Dalsland och inför arbetet med Valet 2022.

Dokumentet med riktlinjerna ska efter kommunstyrelsens sammanträde skickas på remiss till kommunstyrelsen och samtliga gruppleddare i kommunfullmäktige. Synpunkter från förtroendevalda ska så snart som möjligt skickas direkt till säkerhetssamordnaren.

Kommunstyrelsen ajournerar sammanträdet i ca 20 minuter.

Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda	Antagen	Antagen av
Dokumentägare Anna Gunnervik	Dokumentansvarig Anna Gunnervik	Reviderad	Giltighet Tillsvidare
Dokumentinformation Förtroendevalda			Diarienummer
Ämnesområde Förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda		Intranät X	Hemsida X
Andra regelverk som omnämns			

Innehåll

1. Inledning.....	4
Syfte.....	4
Mål.....	4
Omfattning.....	5
2. Det demokratiska klimatet	5
Tillitsbaserade processer.....	6
3. Definitioner	6
Förtroendevald.....	6
Otillåten påverkan.....	6
Hot	6
Hatbrott	6
Trakasserier.....	7
Näthat.....	7
Våld.....	7
Korruption.....	7
4. Roller och ansvar.....	8
De politiska partierna.....	8
Förtroendevald.....	8
Ordförande.....	8
Kommunen/säkerhetssamordnaren.....	9
Polismyndigheten	9
5. Förebyggande åtgärder.....	9
Riskanalys och samtal	9
Attityder.....	10
Proaktiv kommunikation	10
Sociala media.....	11
Skydda din identitet.....	12
Utbildning av förtroendevalda mot hot, våld och allvarliga trakasserier	12
Resor.....	13
6. Hantera hot, hat och våld.....	13
Hot på telefon	13
Hot via e-post, SMS, meddelanden och sociala medier	14
Kapade konton (fejk-konton).....	14
Hot via brev	14
Avvikande försändelser	15
Stalkning.....	15
Rättshaverister	16
Utpressning	16

Hot eller våldssituation	17
Terrorattentat och andra attentat	17
Polisanmälan	18
Incidentrapportera alla hat-, hot- eller våldssituationer	18
Samtalsstöd	18
7. Uppföljande arbete	19
8. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde	19
Kommunfullmäktiges ordförande	19
Kommunstyrelsens samt nämndernas ordförande	19
Beslut om säkerhetskontroll	20
Genomförande av säkerhetskontroll	20
Checklista för offentliga sammanträden	20
Riskfaktorer	20
Före mötet (planering):	20
Efter mötet (följa upp och förbättra)	21
9. Mall för incidentrapportering	22

1. Inledning

Färgelanda kommun är en politisk styrd organisation och har därmed ett särskilt ansvar att värna den svenska demokratin och det demokratiska systemet. Den offentliga förvaltningen ska präglas av demokrati, rättssäkerhet och effektivitet ska präglas. Hot och hat är ett hot mot grundläggande principer och den politiska beslutsprocessen i vårt demokratiska samhälle. Ett hållbart politiskt ledarskap och de förtroendevaldas trygghet och säkerhet måste därför värnas.

Frågan är angelägen. I juli 2017 beslutade regeringen om Handlingsplan till det fria ordets försvar. Syftet är att förebygga och hantera hot och hat mot bland annat politiskt förtroendevalda och journalister då dessa aktörer är särskilt utsatta i det demokratiska samtalet. Sveriges Kommuner och Regioner stödjer kommuner och regioner i deras arbete mot hot och våld mot förtroendevalda. Polismyndigheten kan lämna stödja genom information till säkerhetsansvariga och politiska partier på lokal nivå. Dessa riktlinjer är framtagna mot denna bakgrund.

Ordföranden i nämnder och styrelser samt partiernas gruppleddare ansvarar för att innehållet i dessa riktlinjer med tillhörande dokument (bilagorna) blir kända för de förtroendevalda och att de följs. Det är särskilt viktigt att informera nya förtroendevalda. Varje enskild förtroendevald har också ett eget ansvar för att rapportera eventuella händelser och hålla sig uppdaterad om dessa riktlinjer.

Syfte

Riktlinjerna ska utgöra ett stöd och en vägledning för kommunens förtroendevalda i syfte att öka tryggheten vid utförande av offentliga förtroendeuppdrag för Färgelanda kommun. Syftet är att förebygga och skapa förhållningssätt vid hantering av hat, hot och våld mot förtroendevalda. Riktlinjerna uttrycker även förväntningar på kommunen, den förtroendevalda och partierna.

Mål

Målet är att de förtroendevalda:

- inte ska påverkas i sitt beslutsfattande
- ska kunna utföra sitt uppdrag utan inskränkningar samt
- ska känna trygghet och säkerhet både under sitt uppdrag och i övriga sammanhang

- känner till innehållet i dessa riktlinjer och vet vem de ska kontakta vid utsatthet eller oro

Omfattning

Detta riktlinjer tillämpas vid hot, hat och våld mot förtroendevalda med koppling till deras förtroendeuppdrag i Färgelanda kommun. De omfattar även hot och våld riktat mot förtroendevalda i samband med offentliga sammanträden så som kommunfullmäktige.

Riktlinjerna är ett komplement till vägledningar från Polisen, Säkerhetspolisen (SÄPO) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

2. Det demokratiska klimatet

Politikernas trygghetsundersökning utförs av det nationella Brottsförebyggande rådet (Brå, 2021) på uppdrag av regeringen. Undersökningen visar att trakasserier, hot och våld mot politiker i Sverige har ökat de senaste åren men det är få som anmäler. Hot och trakasserier står för den främsta ökningen. Det är en större andel kvinnor än män som uppger att angreppen mot dem är av sexuell karaktär. Kvinnliga förtroendevalda är också mer oroliga för att utsättas för trakasserier, hot eller våld, jämfört med män. Nästan var fjärde av samtliga förtroendevalda uppger att de har påverkats i sitt uppdrag. Med påverkan menas till exempel att den förtroendevalde självcensurerat sig i något sammanhang av oro för att utsättas för trakasserier, hot eller våld.

I SKL:s arbete framkommer att hot, hat och våld kan uppstå när förtroendevalda, utifrån vissa medborgargrupperns perspektiv, har fattat obekväma beslut som berör myndighetsbeslut, beslut kopplade till värdegrundsfrågor eller beslut kring förändringar inom välfärdstjänster. Det pekar på att kommuner och regioner behöver stöd i att utveckla systematiskt arbete med medborgardialoger kring komplexa frågor.

De förtroendevaldas uppdrag är inte avgränsade till en förutbestämd arbetstid. Hot, hat och våld mot förtroendevalda är en ständigt aktuell fråga. Frågan om att stärka och värna demokratin är allt viktigare och det finns tendenser i samhället som gör att samhället kan finna oro när det gäller förtroendevaldas utsatthet. Vi behöver därför tillsammans, såväl nationellt som lokalt, värna den svenska demokratin och möta en allt hårdare samtalston i det demokratiska samtalet. Detta arbete kan handla om såväl det politiska samtalsklimatet och sociala mediers utveckling, som det allmänna demokratiska samtalet.

Tillitsbaserade processer

Agenda 2030 lyfter fram flera viktiga områden som påverkar välfärden och möjligheten att utveckla det lokala samhället. Mål 16 handlar om att främja fredliga och inkluderande samhällen. Ett par av delmålen lyfter vikten av att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, samt bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Kommuner och regioner har ett särskilt ansvar att medverka till att skapa tillitsbaserade processer i sitt arbete med lokal utveckling för att uppfylla agendas mål. Ett utforskande arbete behöver ske för att undersöka vad som påverkar de beslutande församlingarnas beslutsförmåga. Rollen som förtroendevald måste diskuteras och utvecklas till att gå från organisationsledare till samhällsledare.

3. Definitioner

Förtroendevald

Med förtroendevald menas person som, vid tidpunkten för händelsen, har ett politiskt uppdrag för sitt parti i Färgelanda kommunfullmäktige, nämnder, beredningar eller styrelser.

Otillåten påverkan

Med otillåten påverkan avses allvarliga trakasserier och hot samt våldssituation mot person eller egendom. Fysiskt våld är den grövsta formen av otillåten påverkan.

Hot

Hot innebär att någon hotar att skada någon person, närstående eller dennes egendom. Hot definieras som allt från att någon uttalat ett konkret hot till att någon mottagit ett SMS, mail eller meddelande med innehåll som uppfattas som hotfullt. Hot kan också framställas via sociala media och kan ofta vara anonyma, hårdare och råare till sin karaktär. Hot kan även omfatta andra personer, djur eller föremål som har stor betydelse för den som hotas. Det kan ibland vara svårt att avgöra om och vad man utsatts för eftersom vissa hot är subtila och tvetydiga. Det är den drabbade personens subjektiva bedömning som avgör om en situation är hotfull.

Hatbrott

Om ett angrepp beror på gärningspersonens negativa inställning till den förtroendevaldes hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuella läggning är detta klassat som hatbrott och ska uppges i samband med polisanmälan.

Trakasserier

Trakasserier omfattar ett brett spektrum av beteenden av stötande karaktär. Med trakasserier avses exempelvis obehagliga telefonsamtal, angrepp via sociala media, tecken på kartläggning eller att oönskade varor har beställts i personens namn i syfte att hämnas eller av annat skäl väcka obehag. I vissa situationer kan trakasserierna betraktas som ofredande, olaga förföljelse eller fridskränkingsbrott.

Näthat

Näthat är ett samlingsbegrepp för när någon kränker, trakasserar eller utsätter någon annan person för hot via Internet, t.ex. sociala medier eller e-post.

Det är inte bara den som lagt ut den brottsliga bilden eller kommentaren som begår ett brott. Det gör också den som sprider den genom att dela den. Vissa meddelanden och inlägg kan kännas jobbiga, kränkande och hotfulla, utan att de är olagliga. Allt är inte brottsligt. Men upplever mottagaren att hotet kan bli verklighet och känner sig rädd, eller om det handlar om allvarliga kränkningar, ska en polisanmälan göras.

Våld

Våld är en handling mot någon som medför fysisk eller psykisk skada på den som blir utsatt. Det kan även handla om våld mot egendom, till exempel skadegörelse.

Korruption

Att utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans vinning.

- Den tydligaste formen av korruption är att ge eller ta emot en muta eller annan otillbörlig belöning.
- En annan form av korruption är ett brott som kallas trolöshet mot huvudman. Detta innebär att någon missbrukar en förtroendeställning och detta missbruk innebär skada för huvudmannen.

Till gruppen korruptionsbrott räknas även "valrättsbrott/rösträttsbrott" som innebär att man otillbörligt söker påverka någon vid omröstning eller val i ett allmänt ärende.

4. Roller och ansvar

Hot och våld mot förtroendevalda är inte en arbetsmiljöfråga i juridisk mening och arbetsmiljölagen är inte tillämplig. Däremot är arbetet mycket viktigt och den förtroendevalde, partierna och kommunen bör tillsammans samverka i arbetet mot hat, hot och våld mot förtroendevalda.

I följande avsnitt beskrivs agerande och förväntningarna på de olika parterna:

De politiska partierna

- Bör själv utse säkerhetsansvariga kontaktpersoner¹ inom partierna t.ex. ordförande eller ansvarig inom partiorganisationen, som kan stödja sina medlemmar i händelse av hot, hat, trakasserier eller våld samt vid behov ansvara för kontakter med polis och kommunens säkerhetssamordnare. Gruppledaren ansvarar för att meddela kommunen vem som utsetts.
- Den säkerhetsansvarige inom partiet ska vara uppdaterad kring eventuella risker som kan förekomma mot de förtroendevalda inom sitt parti samt aktuella, kontroversiella frågor som väcker starka känslor bland medborgarna.

Förtroendevald

Den enskilda förtroendevaldes egen insats i personskyddet är en viktig parameter.

Den förtroendevalde ska

- Medverka vid utbildning om hot och våld, ta del av riktlinjerna om förebyggande arbete och ha kännedom om åtgärder vid incidenter.
- Varje enskild förtroendevald ansvarar för att rapportera eventuella incidenter till partiets säkerhetsansvarige och säkerhetssamordnaren. Se mall för incidentrapport.

Ordförande

- Under ett sammanträde är det respektive ordförande som inför varje sammanträde särskilt bör granska dagordningens punkter ur ett säkerhetsperspektiv.
- Vid sammanträdet åligger även ordföranden att informera deltagarna om utrymningsplan samt uppsamlingsplats.

¹ Ofta har partierna en säkerhetsansvarig utsedd person på nationell eller regional nivå och denna funktion kan vara ett stöd i det lokala arbetet. Partiernas förutsättningar ser olika ut varför olika lösningar kan behövas.

Kommunen/säkerhetssamordnaren

- Säkerhetsansvarig inom partiet tillsammans med kommunens säkerhetssamordnare ansvarar för rådgivning och stöd till utsatta förtroendevalda och för att ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter
- Säkerhetssamordnaren ansvarar för att vid behov, dock minst en gång per mandatperiod, informera och anordna utbildning inom området
- Säkerhetssamordnaren ansvarar för att upprättade kontaktvägar finns med polis och andra berörda myndigheter
- Säkerhetssamordnaren ska tillgängliggöra dessa riktlinjer, utbildningsmaterial samt information om du blir utsatt för hot, trakasserier eller våld enligt överenskommelse med kommunstyrelsens ordförande

Polismyndigheten

Polismyndigheten ansvarar för skyddsarbetet på den politiska arenan för landstings-, kommun- och fritidspolitiker.

5. Förebyggande åtgärder

Följande avsnitt är hämtat från Säkerhetspolisens handbok om Personlig säkerhet på www.sakerhetspolisen.se och SKR:s stödmaterial inom området. Handboken beskriver bland annat vikten av att göra en riskanalys och konkreta tips kopplat till arbetsplatsen, exponering i massmedia, sociala media, kontroverser och ryktesspridning, skydd av identitet och integritet, säkerhetsåtgärder i bostaden och vardagen med mera. Syftet är att bygga upp en systematik i det förebyggande arbetet, med strävan att stärka den sociala tilliten.

Riskanalys och samtal

För att systematiskt förebygga och synliggöra förtroendevaldas risker, behöver metoder för riskanalyser utarbetas kring de system som finns runt de politiska processerna och det demokratiska samtalet enligt SKR. Reflektera regelbundet kring risken att utsättas för risker inom det politiska förtroendeuppdraget. Ta hjälp av varandra inom nämnden, styrelsen, partiet och gruppen. Vid behov kan stöd sökas genom säkerhetssamordnaren. Försök att bedöma eventuella konsekvenser och reaktioner på politiska processer, på saker ni gör eller har gjort, till exempel beslut som ska fattas eller uttalanden som ska göras. Inför varje sammanträde uppmanas ordförande gå hur igenom dagordningen ur ett säkerhetsperspektiv. Genom

en medvetenhet, förberedelse, samverkan och aktiva val är varje förtroendevald med och bygger sin säkerhet och verkar för demokratin. I förebyggande syfte har ordföranden i respektive nämnd möjlighet att be om ett säkerhetssamtal med säkerhetssamordnaren. Är det ett mer allmänt samtal, exempelvis i början av mandatperioden, genomförs samtalet med fördel med ordförande i alla nämnder och styrelsen och eventuellt polisen.

Attityder

Det finns en förskjutning i vad som är tillåtet att uttrycka i det demokratiska samtalet. Hot- och hatfulla uttryck blir allt vanligare och tonläget kan även bli högt inom politiken. Hur politiker talar med och om varandra är en viktig del av det förebyggande arbetet. I det arbetet är sammanträdet där de förtroendevalda möts en av viktig arena. Ansvar för samtalstonen i det politiska samtalet delas mellan alla inblandade medan respektive ordförande ansvar för att samtalstonen håller en god nivå under respektive sammanträde.

Det finns en mer eller mindre outtalad norm i samhället som säger att medborgarna ska förhålla sig skeptiska till politiker, ibland finns även ett politikerförakt. En del incidenter skulle kanske ha förhindrats om allmänheten hade haft en annan attityd gentemot politiker. Ibland kan förtroendevalda utsättas för incidenter av någon med politiskt extrema åsikter. Det är viktigt att markera mot sådant bland annat för att undvika polarisering.

I rapporter från det nationella Brottsförebyggande rådet framgår att förövaren emellanåt har varit en annan förtroendevald, ibland till och med från det egna partiet. Personpåhopp och hätsk tongång mellan förtroendevalda förekommer både i politiska debatter och i utspel i medier. Det behövs en samsyn i de olika politiska organen och inom partierna om vilket samtalsklimat som är acceptabelt. Samtalstonen förtroendevalda sinsemellan är normerande. Om förtroendevalda har en hård ton och använder personangrepp mot varandra legitimerar det allmänheten att använda samma jargong mot politiker i allmänhet. I ett förebyggande syfte är det angeläget att förtroendevalda är medvetna om att händelser, kroppsspråk och uttalanden i det offentliga rummet kan bidra till negativa och oönskade händelser.

Proaktiv kommunikation

Tänk strategiskt i fråga om kommunikation! En kommunikationsstrategi kan innehålla riktlinjer för hur politiska budskap och beslut förmedlas, hur och var du vill visa upp dig, vem som bör framföra det samt hur eventuella konflikter kan bemötas. Detta kan vara särskilt viktigt att tänka på om beslutet kan uppfattas som kontroversiellt eller skapa missnöje.

Som politiskt aktiv är det både vanligt och eftersträvansvärt att exponeras i media. Men fundera alltid i förväg på hur och var du vill visa upp dig. Ordförandepositionen är mer utsatt än andra positioner. För att inte en enskild representant ska pekas ut kan synligheten roteras bland flera personer.

Det händer ibland att vinklingen i media blir personbetonad och att sakfrågan kommer i skymundan. En åtgärd är att förskjuta fokus från den enskilde till kollektivet genom att flera ställer sig bakom de beslut som eller de ställningstagande som debatteras. Det är särskilt viktigt när negativa beslut kan väcka hotfulla och ibland aggressiva reaktioner. På så sätt läggs ansvaret på partiet eller den politiska församlingen och inte på individen.

Några tips om exponering i media:

- Om du ska intervjuas bör du undvika att intervjun sker i ditt hem. Föreslå en neutral plats. Du bör generellt undvika att exponera ditt hem, din familj och de exakta miljöer där du regelbundet befinner dig.
- Du bör aldrig kommentera din egen säkerhet eller olika skyddsåtgärder som rör dig eller din familj.
- Kommentera aldrig till media eller uppdatera i sociala medier i affekt, exempelvis då något obehagligt precis har skett så som vid en olycka eller om du precis blivit hotad.
- Tänk på att även om du inte själv är utsatt kan en partikamrat vara det. Undvik därför att nämna dem i intervjuer, i kontakter med media eller i sociala media utan att det är förankrat med dem.

Sociala media

Sociala medier är en viktig arena för politiker. Den bevakas även av massmedia och det finns ett stort intresse för politikens digitala närvaro. Det som publiceras får snabbt spridning, oavsett om informationen är sann, falsk, vilseledande eller populistisk. Spridningen kan i sin tur leda till starka reaktioner och motreaktioner oavsett om vem som publicerat informationen. Tänk igenom före hur ni ska hantera snabb ryktesspridning i sociala medier.

Några tips om sociala media:

- Det är bra att sätta en gräns mellan privatlivet och förtroendeuppdraget. Definiera vad som är privat för dig
- Berätta vad du har gjort inte vad du ska göra. Avhåll dig från att använda incheckningsfunktioner som avslöjar geografisk position
- Berätta aldrig om någon annan (familj, vän, partikollega)

- Undvik att exponera eller ge en inblick i dina vanor som kan underlätta kartläggning av dig
- Var noga med att alltid fråga om godkännande för publicering från de personer som medverkar i dina inlägg och på dina bilder
- Var noga med att även i privata sammanhang berätta vad som gäller för din medverkan i sociala medier
- Betrakta så kallade ”direktmeddelanden” på sociala medier som offentliga arenor. Allt som sägs där ska teoretiskt sett hålla för att granskas av såväl massmedia som av meningsmotståndare
- Vid direkt hot ska du skärmdumpa inläggen och användarprofilen samt vända dig till partiets säkerhetsansvarige, kommunens säkerhetssamordnare och polis

Skydda din identitet

Den tekniska utrustning vi använder i allt större utsträckning gör oss också mer sårbara. Oavsett om du är politiker eller inte kan dina personliga uppgifter missbrukas bland annat genom att någon kapar din elektroniska identitet, gör oriktiga debiteringar, startar nya abonnemang eller genom förändrad mantalsskrivning. Ett annat syfte kan vara att använda din identitet på sociala medier för att till exempel sprida falska påståenden i ditt namn.

Någon kan komma åt dina personliga uppgifter genom medlemsmatriklar, adresslistor, webbplatser, e-postlistor, via sociala plattformar och genom din vanliga postlåda. Gör därför ett medvetet val kring vilken information du delar med dig av via internet och lås din postlåda. Använd aldrig dina privata lösenord i arbetssammanhang och använd inte samma lösenord på mer än ett ställe.

En rekommendation är att använda tilldelad tekniska utrustning så som politikerdator. Då har kommunens it-support lättare att hjälpa dig om det skulle hända något med din dator eller konton. Förvara utrustningen skyddad när den inte används. Ha kontroll på dina id-handlingar, var vaksam om någon gör en kreditupplysning på dig och polisanmäl direkt om du misstänker brott.

Utbildning av förtroendevalda mot hot, våld och allvarliga trakasserier

Inför och under varje mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hot, hat och trakasserier som riktas mot förtroendevalda. Detta ska ske när ny nämnd, styrelse och fullmäktige tillträder samt inför valår. Ordföranden ansvarar för att så sker. Gruppledarna ansvarar för att

respektive förtroendevald inom partiet har kunskap om kommunens riktlinjer och därtill hörande dokument inom området. Även de politiska partierna rekommenderas att arbeta proaktivt med kunskap om och trygghetsfrämjande och förebyggande säkerhetsåtgärder.

Resor

Vid resor, särskilt med fler förtroendevalda, rekommenderas att ledamöter inom ledande ställning eller presidierna inte reser tillsammans. Det är en förebyggande åtgärd för att kunna upprätthålla styrelsen och nämndens verksamhet även om en olycka skulle vara framme. Riskerna vid resor varierar mellan och inom olika länder. Tillfälligt uppkomna politiska situationer kan snabbt förändra läget och öka riskerna. Om du som förtroendevald ska resa till ett annat land i uppdraget bör det allmänna säkerhetsläget bedömas före resan.

6. Hantera hot, hat och våld

Om du skulle bli utsatt för hat, hot eller våld är det bra att känna till hur dessa situationer ska hanteras. Oavsett om händelsen inträffar i samband med ett offentligt framträdande, på nätet, arbetsplatsen eller i anslutning till din bostad.

Om du blir utsatt för hot som kan knytas till din politiska gärning eller ditt uppdrag bör du vara extra uppmärksam på vad som sker. Att vara mentalt förberedd kan hjälpa dig att agera korrekt. Det kan handla om att du i förväg tänkt igenom olika scenarier och olika handlingsalternativ. Säkerhetspolisens handbok [Personlig säkerhet](#) tar upp information och tips om hur du bör hantera hot och angrepp. Följande tips är i huvudsak hämtade ur handboken Personlig säkerhet (och kan kompletteras med ett litet plånbokskort med tips).

Hot på telefon

Om du blir hotad eller trakasserad via telefon bör du snarast anmäla det till polisen, gruppleadare och kommuns säkerhetssamordnare. I en eventuell brottsutredning finns det möjlighet att spåra samtal (vissa begränsningar med oregistrerade kontantkort) och skapa en beredskap för att spåra eventuella framtida samtal. Du kan även själv begära ut listor på inkommande samtal från din teleoperatör. Förutsättningarna kan skilja mellan olika operatörer.

- Lyssna uppmärksam under samtalet
- Försök att hålla i gång samtalet så länge som möjligt i syfte att ge dig mer information

- Försök att lyssna till rösten, sättet att uttrycka sig, eventuella bakgrundsljud etc
- Anteckna allt som sagts och era intryck av personen
- Ställ frågor som: mot vem/ vilka riktas hotet, när ska hotet genomföras, var ska hotet genomföras?
- Personens dialekt, utländsk brytning/språk
- Finns möjlighet så spela in samtalet

Hot via e-post, SMS, meddelanden och sociala medier

Hot och trakasserier via internet ökar. I allvarliga fall eller om du utsätts för direkta hot ska du ta kontakt med polisen, gruppleddare samt kommunens säkerhetssamordnare.

- Tänkt på att inte radera de hot du får via internet. Dessa behövs i digital form för att vara spårbara.
- Gör skärmdumpar (print screen) på det du kan och spara bilden.
- Spara SMS, MMS, konversationer och e-postmeddelanden.

Kapade konton (fejk-konton)

Om någon kapar eller öppnar ett falskt socialt media-konto i en förtroendevalds namn:

1. Anmäl kontot. Det finns ofta upplysningar om hur du går till väga på webbplatsen.
2. Informera partiets säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetssamordnare.
3. Händelsen bör polisanmälas.

Hot via brev

Hantera eventuella hotbrev med försiktighet, lägg dem i en plastpåse och förvara dem skyddat så att polisen kan säkra eventuella spår och kan ta del av innehållet för att analysera det. Kontakta säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetssamordnare. Får du flera försändelser från samma avsändare är det bra om du bevarar några oöppnade. Analyser kan exempelvis ske genom att studera innehållet i texten och genom att säkra fingeravtryck. Även biologiska spår kan hittas på brevet.

- Oftast vet man vilken post som väntas. Var vaksam på oväntade brev
- Be den som levererar brev eller paket att visa legitimation
- Öppna inte brev eller paket om du är osäker på avsändaren
- Initiera utrymning av lokalen vid behov
- Hantera eventuella hotbrev med försiktighet, förvara dem skyddat och underlätta för polisen. Spara några oöppnade om det är fler

- Kontakta även partiets säkerhetsansvariga och kommunens säkerhetssamordnare

Avvikande försändelser

Post som du får hem eller till din arbetsplats kan innehålla obehagliga överraskningar. Var uppmärksam på icke beställda och avvikande försändelser. Du bör be din familj och den som öppnar din post på arbetet att agera på samma sätt.

Kontakta polisen, partiets säkerhetsansvariga och kommunens säkerhetssamordnare om du får ett paket som ser annorlunda ut och där du inte känner igen avsändaren. Försök inte öppna det för att se efter vad det är. Detta gäller även ett paket som du hittar på eller i anslutning till ditt arbete eller din bostad.

Var extra uppmärksam på försändelser som:

- Är ojämn, sned eller bucklig
- Ger ljud ifrån sig
- Har inskränkande text som ”personligt” eller ”får endast öppnas av”
- Är lätt/tung i förhållande till storleken
- Har olje- eller fettfläckar
- Saknar returadress

Stalkning

I samband med ditt politiska uppdrag eller samhällsengagemang finns en risk att du blir utsatt för någon som förföljer dig. Detta kan ske genom att innehållet i meddelanden med dig som mottagare är hotfulla eller aggressivt, påhållningar, kartläggning eller rättshaveristiska brev eller e-post. Stalking kan också yttra sig i form av att en person blir förälskad i dig och att detta inte är ömsesidigt och personen inte förstår eller accepterar det.

Några tips vid stalkning:

- Var tydlig med att du inte vill ha någon kontakt med individen i fråga
- Svara inte på kommunikationsförsök
- Informera de som eventuellt öppnar din post
- Var uppmärksam på din omgivning
- Gör en polisanmälan. Varje gång. Informera gruppledare och kommunens säkerhetssamordnare
- Dokumentera och upprätta en logg. Samla allt som kommer från stalkaren, dvs. e-post, telefonsamtal och sms. Kontrollera att informationen sparas och en försvinner av misstag

- Samarbeta med polis och andra professionella för att få råd kring hur du bör agera
- Berätta för personer i din närhet du kan lita på, t.ex. närmsta grannen, så de kan hjälpa till och vara vaksamma, informera dig om personer eller fordon som börjar komma. Be dem gärna anteckna eller fotografera sina iakttagelser
- Informera kollegorna. Se till att alla medarbetare är medvetna om situationen och att de inte bör ha kontakt med stalkaren

Rättshaverister

De flesta som arbetar inom offentlig sektor har någon gång varit i kontakt med en rättshaverist och vet att det kan vara svårt att bemöta dessa människor på ett sätt som tillfredsställer deras behov. Men bara för att en person är arg och upprörd på kommunen eller politiker innebär det inte att de är rättshaverister. Rättshaverister har inte sällan ett psykiskt lidande som tar sig uttryck i anklagande av andra.

Några tips vid kontakt med rättshaverist:

- Behåll lugnet, även om det kan vara svårt
- Att bemöta en rättshaverist handlar om att visa empati och värme, samtidigt som du har en professionell hållning
- Gör inga avsteg från regler eller lagar för att blidka rättshaveristen, det kan bli en katalysator för ytterligare närmanden och kontakt
- Låt personen få sista ordet, kommentera inte ytterligare
- Avsluta eller avbryt samtal som blir alltför kränkande, hotfulla eller meningslösa. Det finns gränser
- Se till att ha en handlingsplan för hur ni ska hantera en rättshaverist så att alla vet vad de ska göra och vad de inte ska göra

Utpressning

Det förekommer att personer vill störa den demokratiska beslutsprocessen genom utpressning. Till exempel försöka påverka ett beslut i en känslig fråga. Hotet kan vara riktat mot politikern direkt eller dennes anhöriga. Ibland räcker det med insinuationer för att skrämmas.

Några tips vid utpressning:

- Håll informationen i en så liten krets som möjligt
- Kommunicera med polisen och andra utan att det upptäcks
- Kontakta gruppledaren, polisen och kommunens säkerhetssamordnare

Hot eller våldssituation

- Larma 112, ropa på hjälp
- Vid akutsamtal uppge vem du är, platsen, skador hot, drabbade samt telefonnummer man når dig på
- Försök uppträda lugnt, lyssna utan att avbryta den som hotar, undvik motargument.
- Försök att uppmärksamma andra på situationen

Om hotet övergår till handling

- Ta skydd
- Ropa på hjälp
- Försök ta dig från platsen
- Nödvärn

Terrorattentat och andra attentat

Under senare år har attentat i form av politiskt eller religiöst våld i västvärlden ökat. Sannolikheten att drabbas är liten, men det är ändå viktigt att känna till hur du bör agera om ett terrorangrepp eller motsvarande våldsbrott skulle inträffa.

Några råd vid terrorattentat och andra attentat:

- Om du rör dig i offentliga eller andra publika miljöer där ett dåd kan ske, bör du vara uppmärksam på nödutgångarna. Avfärda inte ljud som om de vore smällare
- När oväntade händelser inträffar är det många som först ser hur andra reagerar innan de själva gör något. Var inte den personen. Ta initiativ och agera
- Agera så här:
 1. Utrym och fly - Lämna platsen. Sätt dig i säkerhet. Notera nödutgångar
 2. SÖK SKYDD - Sök upp en säker plats. Var uppmärksam. Slå av ljudet på telefonen. Ring inte i onödan till personer i riskområde
 3. LARMA - Ring 112 så fort du kan. Berätta om platsen, vad som hänt, om gärningsmännen, när du senast såg dem, vilka vapen de har
 4. När polisen kommer till platsen - Se till att du inte kan misstas för att vara gärningsman. Håll därför inget i händerna. Var beredd på att ytterligare attentat kan ske

Polisanmälan

Om du trots förebyggande åtgärder för din säkerhet blir utsatt för hat-, hot- eller våldssituationer finns det ett antal saker du ska göra. Till att börja med är det viktigt att du polisanmäler alla hat-, hot- eller våldssituationer. Det är en markering att du inte accepterar det du blivit utsatt för. Det är viktigt att du inte själv försöker avgöra om beteendet är straffbart eller inte.

Rekommendationen från Polismyndigheten är att polisanmäla alla överträdelser för att pröva ärendet och vid behov kan polisens brottsoffer- och personsäkerhetsarbete kan inledas. Polisen eller en åklagare prövar om händelsen uppnår brott och vad det är för brottsrubricering.

Gör en [polisanmälan \(polisen.se\)](https://polisen.se). Ringer du till polisen på 114 14, säg ”anmälan”. Ange i din anmälan att du är förtroendevald om du upplever att det misstänkta brottet kan ha att göra med detta, för att anmälan ska hamna hos en utredare som handlägger demokratibrott i polisens demokratibrottsgrupp. Som förtroendevald har du möjlighet att be om att din anmälan blir åtkomstskyddad. Det innebär att endast de tjänstemän hos polisen som är berörda och arbetar med ärendet kan ta del av innehållet under utredningen. Polisen använder sig av begreppet demokratibrott för att signalera allvaret när politiker utsätts för angrepp i sitt förtroendeuppdrag.

Om ett angrepp kan bero på gärningspersonens negativa inställning till den drabbades hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuell läggning är det viktigt att det anges vid polisanmälan. Detta klassas som hatbrott och kan leda till straffskärpning vid lagföring.

I första hand gör den förtroendevalda en polisanmälan. Partiets säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetssamordnare kan bistå vid anmälan.

Incidentrapportera alla hat-, hot- eller våldssituationer

Om en incident gällande hat, hot eller våld har ägt rum ska en incidentrapport skrivas. Syftet med incidentrapporten är att skapa underlag för förbättringsåtgärder (se bilaga). Polisanmäl vid misstanke om brott. Vid akut behov av polis ring polisen direkt, ring 112. Undersök behov av stöd och tillgodose i rimlig mån. Återkoppla till den utsatte och följ upp händelsen.

Samtalsstöd

Förtroendevalda inom Färgelanda kommun omfattas av försäkringen om kristerapi om den försäkrade råkat ut för akut psykisk kris på grund av rån, eller överfall. Skadan anmäls till försäkringsbolaget som anvisar var den förtroendevalde får sin kristerapi. I övrigt hänvisas till ordinarie instanser

som till exempel vårdcentraler, psykiskt stöd via sjukvården eller samtalsstöd genom brottsofferjouren.

7. Uppföljande arbete

En gång per år, vid årets första rapport om säkerhetsfrågor till kommunstyrelsens arbetsutskott, redovisar säkerhetssamordnaren antalet incidenter mot förtroendevalda. Mot slutet av respektive mandatperiod genomförs en utvärdering av tillämpningen av riktlinjerna bland annat som underlag för eventuell revidering av dokumentet.

8. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde

Enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting får kommuner och landsting anordna säkerhetskontroll vid sina offentliga sammanträden om det finns anledning att misstänka brott som medför fara för någons liv, hälsa, frihet eller omfattande skadegörelse på egendom i samband med sammanträdet.

Kommunfullmäktiges ordförande

Det är ordförandes roll att ansvara för ordningen under sammanträdet. Ordföranden har rätt att visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Ordförande får inte utvisa någon utan att först ha gett en tillsägelse.

Bestämmelse om ordförandes rätt att utvisa störande personer gäller såväl åhörare som ledamöter och ersättare. Om det under sammanträdet uppstår oordning så att sammanträdet inte på ett meningsfullt sätt kan fortsätta får ordföranden bestämma att sammanträdet ska ajourneras eller som en sista väg upplösas.

Kommunstyrelsens samt nämndernas ordförande

Huvudregeln för nämnder och styrelser är att sammanträden inte är offentliga. Fullmäktige kan besluta om att en nämnds eller styrelsens sammanträde ska vara offentliga, förutsatt att ärendena som behandlas vid sammanträdet inte avser myndighetsutövning eller innehåller sekretessbelagda uppgifter. Om en nämnd eller kommunstyrelsen håller offentliga sammanträde gäller i fråga om ordning vid sammanträdet samma regler som för fullmäktige.

Beslut om säkerhetskontroll

Beslut om säkerhetskontroll fattas av den som är ordförande vid sammanträdet. Enligt lagen ska samråd med Polisen göras innan ordföranden beslutar om säkerhetskontroll. I ett beslut om säkerhetskontroll ska det anges vilket sammanträde och vilka lokaler som omfattas av beslutet.

Genomförande av säkerhetskontroll

Det är Polisen som beslutar om säkerhetskontrollen ska genomföras av närvarande polis eller om den kan utföras av ordningsvakt. Om en säkerhetskontroll genomförs får den omfatta identitetsundersökning av besökande personer till sammanträdet. Vid säkerhetskontrollen eftersöks vapen och andra föremål i väskor, paket och dylikt som kan vara ägnade att komma till användning vid brott. Besökare som inte underkastar sig beslutad säkerhetskontroll får vägras tillträde till sammanträdet och avvisas eller avlägsnas från lokalerna. Samma åtgärder får vidtas mot den som inte följer en uppmaning att lämna vapen eller farliga föremål ifrån sig.

Checklista för offentliga sammanträden**Risikfaktorer**

- Kan mötet dra till sig ett intresse från grupper eller individer som utgör en särskild risk för hot och våld eller som på annat sätt kan vara ute efter att störa mötet? (Behandlas några kontroversiella ämnen?)
- Finns det risk för överförda hotbilder? (medverkar personer eller grupper som har en hotbild riktad mot sig?)
- Pågår andra evenemang i närheten som kan påverka situationen? (Demonstrationer, möten med mera)
- Vilken bedömning gör arrangören/ordföranden av hotbilden utifrån stämningsläge. Medierapportering, antal deltagare och eventuell övrig information?

Före mötet (planering):

- Vid möten utan utpekad ordförande ska en ansvarig för ordningen och säkerheten på mötet alltid pekas ut och vara känd bland deltagarna
- Undvik ensamarbete, se till att det finns medhjälpare/kollega på plats. Prata ihop er innan mötet om hur ni hanterar uppkomna situationer och vem som gör vad
- Se till att lokal polis är underrättad om situationen. Informera exempelvis om eventuella kontroversiella budskap som kan påverka hotbilden

- Ordna med en smidig väg till och från talarstol. Inga åskådare bakom ryggen eller fysiska hinder i utrymme mellan talare och publik
- Se över möjligheten att larma. Ladda mobiltelefoner, bestäm vem som larmar, till vilka nummer och se över möjligheten till snabb hjälp
- Transport till och från mötesplatsen bör ses över. Parkera bilen lämpligt för att underlätta en snabb och smidig ankomst och avfärd, ordna eventuellt sällskap till och från mötet

Efter mötet (följa upp och förbättra)

- Om polis är underrättad, kontakta dem och berätta att aktiviteten är avslutad.
- Om något hänt, se till att drabbad inte lämnas ensam. Prata igenom händelsen och utifrån situationen kontaktas lämpliga parter.
- Vad gick bra och vad kan göras bättre?

9. Mall för incidentrapportering

Datum för rapporten: _____

Vem rapporterar incidenten? (Namn, funktion, relation till den utsatte)		
Vem utsattes? (Namn, vilken nämnd/styrelse)		
Vad utsattes personen för? (Beskriv detaljrikt händelsen. Trakasserier, hot, skadegörelse, våld, korruption? Via mail, telefonsamtal, sms/mms, personligt framfört, sociala media etc?)		
När och var inträffade händelsen? Var det någon annan som såg händelsen? (Känd/okänd förövare? En eller flera personer? Kön, ungefärlig ålder? Dialekt? Har förövaren utsatt andra förtroendevalda?)		
Antas förövaren tillhöra en grupp/falang av något slag? (Ja/nej? Om ja, vilken?)		
Finns någon känd utlösande faktor? (t.ex. särskild politisk fråga, ett beslut, annat?)		
Hur upplevde den utsatte incidenten? Skrämmande eller inte? Allvarligt menad eller inte? Andra känslor/upplevelser?)		
Har polisen kontaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Om ja, när?		
Har incidenten polisanmälts?	JA ☐	NEJ ☐
Om inte, vill den utsatte att incidenten ska polisanmälas?	JA ☐	NEJ ☐
Har den utsatte uttryckt behov av stöd/hjälp?	JA ☐	NEJ ☐
Om ja, vilket behov?		
Har den utsatte fått stöd/hjälp?	JA ☐	NEJ ☐
Beskrivning av stöd/hjälp/andra åtgärder		
Har anhöriga informerats?	JA ☐	NEJ ☐
Vem/vilka?		
Har gruppledaren eller annan utsedd i partiet informerats om incidenten?	JA ☐	NEJ ☐

Har eventuella berörda verksamheter (t.ex. nämnd/styrelseordförande) informerats?	JA ☐	NEJ ☐
Vilka?		

KS § 171

Dnr 2023/256

Antagande av riktlinjer för handläggning av ärenden enligt LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderade riktlinjer daterade 2023-08-24 för handläggning av ärenden enligt LSS som ersätter tidigare riktlinjer daterade 2021-03-17.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i socialnämnden 2023-09-26.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningens riktlinjer för handläggning och insatser enligt LSS för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar utgår från gällande regelverk och praxis inom området – det vill säga lagstiftning, domar, lagens förarbeten, föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen. Riktlinjerna är ett hjälpmedel för LSS-handläggare vid bedömning av insatser för människor med funktionsnedsättning. Det är lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), nämndens riktlinjer och den enskildes behov som styr insatsen och dess omfattning.

Insatsen ska ge möjlighet till att den enskilde uppnår goda levnadsvillkor. Utredning och beslut ska hålla hög rättssäkerhet och kvalitet. Syftet med riktlinjerna är att det ska bidra till att rättssäkerhetskraven tillgodoses. Riktlinjerna ska i huvudsak vara en vägledning för handläggaren, från inkommen ansökan av insats till att beslut ska tas samt uppföljning. Individuell bedömning ska alltid göras utifrån lagstiftningen och rättspraxis med riktlinjerna som stöd. Avsikten är att likvärdiga behov bedöms på samma sätt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelsen, dat 2023-10-02

Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, dat 2023-08-24

Protokollsutdrag socialnämnden § 76, dat 2023-09-26

Sändlista

Välfärds och arbetsmarknadsenheten Åmåls kommun

Socialnämnden

Socialchef

Kansli-och IT avdelningen
Kommunsekreterare
Izabel Flood

Tjänsteskrivelse
2023-10-02
2023/256

Kommunfullmäktige

Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderade riktlinjer daterade 2023-08-24 för handläggning av ärenden enligt LSS som ersätter tidigare riktlinjer daterade 2021-03-17.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i socialnämnden 2023-09-26.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningens riktlinjer för handläggning och insatser enligt LSS för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar utgår från gällande regelverk och praxis inom området – det vill säga lagstiftning, domar, lagens förarbeten, föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen. Riktlinjerna är ett hjälpmedel för LSS-handläggare vid bedömning av insatser för människor med funktionsnedsättning. Det är lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), nämndens riktlinjer och den enskildes behov som styr insatsen och dess omfattning.

Insatsen ska ge möjlighet till att den enskilde uppnår goda levnadsvillkor. Utredning och beslut ska hålla hög rättssäkerhet och kvalitet. Syftet med riktlinjerna är att det ska bidra till att rättssäkerhetskraven tillgodoses. Riktlinjerna ska i huvudsak vara en vägledning för handläggaren, från inkommen ansökan av insats till att beslut ska tas samt uppföljning. Individuell bedömning ska alltid göras utifrån lagstiftningen och rättspraxis med riktlinjerna som stöd. Avsikten är att likvärdiga behov bedöms på samma sätt.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelsen, dat 2023-10-02
Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, dat 2023-08-24
Protokollsutdrag socialnämnden § 76, dat 2023-09-26

Sändlista:

Välfärds och arbetsmarknadsenheten Åmåls kommun

Socialnämnden

Socialchef

Izabel Flood

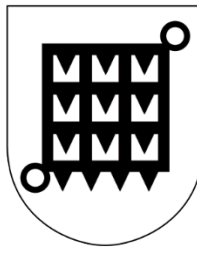
Kommunsekreterare

Bengtsfors

Dals-Ed

Färgelanda

Mellerud

Åmål

Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Antagen av välfärds- och arbetsmarknadsnämnden Åmål d.nr

Socialnämnden i Mellerud d.nr

Socialnämnden i Färgelanda d.nr

Socialnämnden i Bengtsfors kommun d.nr

Socialnämnden i Dals-Ed d.nr

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).....	3
Personkrets.....	4
Verksamhetens mål.....	4
Rätten till insatser	4
Insatserna för särskilt stöd och service	5
Individuell plan	5
Handläggning.....	6
Begäran om insats	6
Utredning och bedömning av behov	6
Dokumentation	6
Kommunikation	7
Beslut och underrättelse om beslut	7
Överklagande	7
Handläggningstid	8
Verkställighet av beslut	8
Uppföljning av beslutade insatser	8
Individens behov i centrum	8
Barnets delaktighet i handläggningen	10
Personkretsbedömning	10
Insatser enligt 9 § LSS	12
Rådgivning och annat personligt stöd enligt 9 § 1 LSS	12
Biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd för sådan assistans enligt 9 § 2 LSS.....	12
Ledsagarservice enligt 9 § 3 LSS	13
Biträde av kontaktperson enligt 9 § 4 LSS	14
Avlösarservice i hemmet enligt 9 § 5 LSS	15
Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § 6 LSS.....	15
Korttidstillsyn för skolungdom enligt 9 § 7 LSS	15
Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet enligt 9 § 8 LSS	16
Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna enligt 9 § 9 LSS	16
Daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS	17
Övriga bestämmelser att ta hänsyn till	18

Ansvar mot bosatta i kommunen	18
Förhandsbesked	18
God man/förvaltare.....	18
Lex Sarah	18
Lex Maja	19

Inledning

Förvaltningens riktlinjer för handläggning och insatser enligt LSS för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar utgår från gällande regelverk och praxis inom området – det vill säga lagstiftning, domar, lagens förarbeten, föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen.

Riktlinjerna är ett hjälpmedel för LSS-handläggare vid bedömning av insatser för människor med funktionsnedsättning. Det är lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), nämndens riktlinjer och den enskildes behov som styr insatsen och dess omfattning. Insatsen ska ge möjlighet till att den enskilde uppnår goda levnadsvillkor. Utredning och beslut ska hålla hög rättssäkerhet och kvalitet.

Syftet med riktlinjerna är att det ska bidra till att rättssäkerhetskraven tillgodoses. Riktlinjerna ska i huvudsak vara en vägledning för handläggaren, från inkommen ansökan av insats till att beslut ska tas samt uppföljning. Individuell bedömning ska alltid göras utifrån lagstiftningen och rättspraxis med riktlinjerna som stöd. Avsikten är att likvärdiga behov bedöms på samma sätt.

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

LSS är en rättighetslag för personer som tillhör någon av de tre i lagen beskrivna personkretsarna och började gälla den 1 januari 1994. Lagen grundar sig i alla människors lika värde. Verksamhet enligt LSS ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de som omfattas av lagen. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Bärande principer i LSS är:

- Tillgänglighet
- Inflytande
- Delaktighet
- Självbestämmande
- Helhetssyn
- Kontinuitet

Den som omfattas av någon av personkretsarna kan ha rätt till en eller flera av de insatser som beskrivs i LSS, vilket givetvis sätter gränser för kommunens möjligheter att genom riktlinjer styra tillämpningen av lagen. Den som omfattas av personkretsdefinitionen skall enligt lagens intention tillförsäkras goda levnadsvillkor (7 § LSS).

LSS inskränker inte rättigheter som en enskild person kan ha enligt annan lag. LSS-handläggaren ska upplysa om detta samt om de skillnader som finns mellan SoL och LSS. Av specialmotiveringen till 4 § LSS (Prop. 1992/93:159 s 171) framgår: Om en insats kan ges enligt såväl SoL som LSS ska den enskilde, om han förväntas omfattas av personkretsen i LSS, få hjälp att göra sin ansökan i enlighet med LSS. Det är dock den enskilde som, efter att ha blivit informerad, väljer utifrån vilken lag insatser söks. Även den som ingår i LSS personkrets kan behöva bistånd enligt SoL som komplement till LSS-insatserna.

Personkrets

Enligt 1 § LSS innehåller denna lag bestämmelser om insatser för särskilt stöd och service åt personer:

1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Verksamhetens mål

Verksamhet enligt 5 § LSS skall främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som anges i 1 §. Målet skall vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra.

Av 6 § LSS framgår att verksamheten ska vara av god kvalitet och att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras. Det övergripande målet för verksamhet som bedrivs med stöd av LSS ska vara att främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som omfattas av lagen. Målet ska vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra, trots sin funktionsnedsättning. I 7 § LSS anges en kvalitetsnivå på de insatser som tillhandahålls enligt LSS. Genom de särskilda insatserna i LSS ska den enskilde tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Rätten till insatser

I 7 § LSS framgår att personer som anges i 1 § har rätt till insatser i form av särskilt stöd och service enligt 9 § 1-9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Personer som anges i 1 § 1 och 2 har, under samma förutsättningar, även rätt till insatser enligt 9 § 10.

Den enskilde skall genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna skall vara varaktiga och samordnade. De skall anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärka deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Insatserna för särskilt stöd och service

I 9 § LSS anges de tio insatserna som en person med funktionsnedsättning kan ha rätt till. Insatserna för särskilt stöd och service är:

1. rådgivning och annat personligt stöd som ställer krav på särskild kunskap om problem och livsbetingelser för människor med stora och varaktiga funktionshinder,
2. biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken,
3. ledsagarservice,
4. biträde av kontaktperson,
5. avlösarservice i hemmet,
6. korttidsvistelse utanför det egna hemmet,
7. korttidsstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov,
8. boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet,
9. bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna,
10. daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig.

Individuell plan

I samband med att en insats enligt denna lag beviljas ska den enskilde erbjudas att en individuell plan, enligt 10 § LSS, med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom eller henne. Den som har beviljats en insats ska när som helst kunna begära att en plan upprättas, om det inte redan har skett. I planen ska även åtgärder redovisas som vidtas av andra än kommunen eller Regionen. Planen ska omprövas fortlöpande och minst en gång om året. Regionen och kommunen ska underrätta varandra om upprättade planer.

LSS-handläggaren ska erbjuda den enskilde att en individuell plan upprättas. LSS-handläggaren ska sammankalla de parter som den enskilde önskar närvara vid upprättandet av planen. Dokumentationen av den upprättade planen sker i kommunens gällande verksamhetssystem. LSS-handläggaren ska skicka den upprättade planen till den enskilde för underskrift. Om den enskilde gett sitt samtycke ska LSS-handläggaren skicka planen till berörda parter.

Enligt 14 § LSS skall kommunen verka för att insatser som skall tas upp i planer som avses i 10 § samordnas. En individuell plan har till syfte att klargöra den enskildes behov av insatser samt underlätta samordning mellan de olika organ som den enskilde får stöd av.

Handläggning

Begäran om insats

Insatser enligt LSS ges enbart på den enskildes begäran eller på begäran av vårdnadshavare, god man, förmyndare, förvaltare eller i vissa fall framtidsfullmaktshavare. En begäran ska helst göras skriftligt men kan också göras muntligt. Kommunen har en särskild blankett som kan användas för begäran om insatser enligt LSS. Om den enskilde är under 15 år eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning i frågan kan vårdnadshavare, god man, förmyndare eller förvaltare begära insatser för honom eller henne. Vid en begäran om insats ska handläggaren kontakta den enskilde inom 10 arbetsdagar.

Officialprincipen är en allmän princip inom förvaltningsrätten. Den innebär att en myndighet har ett ansvar för utredningen och en allmän skyldighet att se till att en ansökan blir utredd i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. Det är dock den enskildes ansvar att så långt det är möjligt styrka sina uppgifter genom att inkomma med handlingar, till exempel ett läkarintyg. När det behövs ska myndigheten vägleda den enskilde i vilka uppgifter och eventuella intyg som behövs. Detta beskrivs i 23 § förvaltningslagen. Ibland kan nämnden behöva inhämta sekretessbelagda uppgifter hos andra myndigheter eller inom den egna förvaltningen, för att en bedömning av ansökan ska kunna göras. För att sekretessbelagda uppgifter ska kunna inhämtas måste den enskilde ge sitt samtycke. Ett samtycke kan ges muntligt eller skriftligt. Ett muntligt samtycke dokumenteras. Ett samtycke gäller som längst fram tills beslut är fattat i ärendet, men kan när som helst återkallas. Om nödvändiga uppgifter inte får inhämtas, eller den enskilde på annat sätt inte medverkar till utredningen, kan följden bli att begäran om insatser avslås.

Utredning och bedömning av behov

Vid bedömning om en person har rätt till LSS-insats, provas om den enskilde:

- tillhör LSS personkrets
- har behov av sökt insats för att tillförsäkras goda levnadsvillkor, samt
- inte får behovet tillgodosett på annat sätt.

Det görs alltid en systematisk individuell bedömning utifrån den enskildes unika situation och aktuella behov.

Levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning bör jämföras med villkoren för andra människor i samma ålder och med liknande förhållanden.

Enligt föräldrabalken (FB) har vårdnadshavare till barn ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov blir tillgodosedda. Vårdnadshavaren ska också ansvara för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter. Vid bedömning av insatser enligt LSS till barn och ungdomar under 18 år beaktas vad som normalt kan anses falla inom ramen för det föräldraansvar som alla vårdnadshavare har enligt föräldrabalken. Det innebär att det enbart är det stödbehov som kan anses vara utöver vad som är normalt för barn i motsvarande ålder som ska ligga till grund för rätten till insatser enligt LSS.

Dokumentation

Enligt 21 a § LSS ska handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om insatser enligt denna lag skall dokumenteras. Dokumentationen skall utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Handlingar som rör enskildas personliga förhållanden skall förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem.

Dokumentationen skall enligt 21 b § LSS utformas med respekt för den enskildes integritet. Den enskilde bör hållas underrättad om de journalanteckningar och andra anteckningar som förs om honom eller henne. Om den enskilde anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktig skall detta antecknas.

Dokumentationen ska följa hela processen från aktualisering till beslut. Den ska innehålla tillräcklig, väsentlig, korrekt och ändamålsenlig information. Endast de uppgifter som har betydelse för att kunna utreda behovet av den sökta insatsen ska dokumenteras. Det ska tydligt framgå av dokumentationen vilken personkrets den enskilde tillhör.

Kommunikation

När en utredning är färdigställd ska den i vissa fall kommuniceras med den enskilde innan beslut fattas. Reglerna om kommunikation finns i 25 § förvaltningslagen (FL). Vid kommuniceringen får den enskilde ta del av utredningen och, om så önskas, inkomma med kompletterande information/rättningar.

I utskicket framgår hur lång tid den enskilde har på sig för att yttra sig, i regel 10 arbetsdagar. Alla utredningar där avsikten är att göra ett avslag eller ett delvis avslag på ansökan ska kommuniceras. Det finns ingen skyldighet att kommunicera utredningar när den enskildes ansökan bifalles i sin helhet.

Beslut och underrättelse om beslut

Beslut enligt LSS fattas på delegation av nämnden. Ett beslut kan antingen vara gynnande (bifall), delvis gynnande (delavslag) eller icke gynnande (avslag). Ett gynnande beslut innebär att den sökande får sin ansökan beviljad i sin helhet. Alla beslut där ansökan avslagits helt eller delvis kan överklagas. Den enskilde underrättas skriftligt om beslutet.

Enligt 8 § LSS kan insatser enligt LSS endast ges på begäran från den enskilde eller dennes ställföreträdare. Vid ett tidsbegränsat beslut måste den enskilde därför begära insatsen på nytt, innan nämnden fattar beslut om att insatsen ska fortsätta. Innan ett tidsbegränsat beslut upphör ska nämnden i god tid informera den enskilde, eller dennes företrädare, om att beslutet upphör och att insatsen måste sökas på nytt om den enskilde vill att den ska kvarstå. I samband med att en insats beviljas ska den enskilde erbjudas att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom eller henne (läs mer under avsnittet "Individuell plan").

Överklagande

Ett beslut som helt eller delvis gått den enskilde emot kan överklagas till Förvaltningsrätten. Information om hur beslutet överklagas lämnas i samband med att beslutet delges den enskilde. Om den enskilde behöver hjälp med att utforma överklagandet hjälper handläggaren till med detta. Överklagandet måste ha kommit in till nämnden inom tre veckor från den dag den enskilde fick del av beslutet. När ett överklagande kommer in till nämnden görs en så kallad rättidsprövning. Det innebär att nämnden tar ställning till om överklagandet har kommit in i rätt tid. Om beslutet är uppenbart felaktigt kan nämnden ändra beslutet på det sätt som den enskilde begärt i sitt överklagande. Om beslutet ändras på det sätt som den enskilde begär skickas överklagandet vidare till Förvaltningsrätten tillsammans med kopior på handlingar i ärendet samt nytt beslut. Om beslutet inte ändras skickas överklagandet till Förvaltningsrätten tillsammans med kopior på handlingar i ärendet. Detta bör ske utan dröjsmål, det vill säga inom en vecka.

Handläggningstid

Enligt förvaltningslagen är alla myndigheter skyldiga att utreda ärenden så skyndsamt som möjligt, handläggningstiden kan dock variera beroende på ärendets art. Handläggningstiden kan även påverkas av om intyg eller yttranden behöver inhämtas. Vissa typer av ansökningar har karaktären av mer skyndsamt slag och ska hanteras som prioriterade. Om handläggningstiden försenas är nämnden skyldig att meddela den sökande samt ange skälet till varför förseningen uppstått. Om ett ärende inte har avgjorts senast inom sex månader från det att ansökan inkom får den enskilde skriftligen begära att myndigheten ska avgöra ärendet. Myndigheten ska inom fyra veckor från den dag då en sådan begäran kommer in antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran. Ett sådant beslut är överklagningsbart hos Förvaltningsrätten.

Verkställighet av beslut

Vid beslut om bifall är det innehållet i beslutet som avgör hur det verkställs. Handläggaren skickar en beställning till den enhetschef eller motsvarande som ansvarar för att verkställa beslutet. Detaljerna för hur beslut ska verkställas beskrivs i en genomförandeplan som verkställigheten gör tillsammans med den enskilde.

Uppföljning av beslutade insatser

I LSS finns inga bestämmelser som anger hur ofta nämnden ska följa upp ett beslut om insatser enligt 9 § LSS. I 10 § LSS anges att en individuell plan ska omprövas fortlöpande och minst en gång om året. Beslutade insatser för barn följs upp årligen eller omprövas vid ändrade förhållanden. Beslut om LSS 9 § 8 (bostad med särskild service för barn och ungdom) följs upp minst var sjätte månad. Med hänsyn till barns naturliga utveckling och mognad i takt med stigande ålder, kan beslutade insatser för barn tidsbegränsas som längst till och med den månad då barnet fyller 18 år, eller till och med den månad då gymnasiestudier avslutas. Beslutade insatser för personer över 18 år följs upp och omprövas vid ändrade förhållanden. I normalfallet ska insatser till personer över 18 år inte tidsbegränsas, med hänsyn till den kontinuitetsprincip som LSS bygger på. Ansvarig enhetschef och den enskilde ska till handläggare meddela förändringar som kan påverka insatsen. Har den enskilde ett tidsbegränsat beslut måste den enskilde själv begära insatsen på nytt.

Individens behov i centrum

Socialstyrelsen har tagit fram en modell för behovsinriktat och systematiskt arbetssätt som heter Individens behov i centrum (IBIC). Modellen omfattar alla, oavsett ålder, med behov av stöd enligt Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Arbetssättet innebär att arbeta behovsinriktat med individen i centrum, men också systematiskt med strukturerad dokumentation som bygger på ett nationellt fackspråk, i vilket ICF, Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, är en del.

Den enskildes uppfattning är viktig och lyfts fram i IBIC för att tydliggöra vad den enskilde klarar i sin vardag, samt vilka svårigheterna är just nu och hur de begränsar livsföringen. Den enskildes resurser och syn på vad eventuellt stöd ska bidra till ska vara i fokus. Det viktigaste man vill åstadkomma med förändringen är att det är behovet hos den enskilde som ska styra, att man verkligen gör individuella bedömningar och ger stöd utifrån det. IBIC används när handläggaren utreder och bedömer behov hos den enskilde. Användandet av IBIC ökar den enskildes delaktighet i utredning, planering och genomförande av insatser samt i uppföljning av beslutad insats. Det blir en ökad tydlighet kring vilket stöd den enskilde behöver och har rätt till. Det blir lättare att följa upp insatsernas resultat och utvärdera. Rättssäkerheten och likvärdigheten ökar.

Handläggaren beskriver individens behov utifrån ett urval av de 11 livs- och behovsområden samt relaterade faktorer, t.ex. vad som kan hindra eller underlätta för den enskilde i vardagen. Handläggaren kommer även att beskriva hur den enskildes behov ska tillgodoses; med stödjande/tränande alternativt kompenserande insats (arbetssätt).

De 11 livsområdena är :

Lärande och att tillämpa kunskap

Livsområdet handlar om förmågan till inläring, att kunna ta reda på information, att fokusera uppmärksamhet, att lösa problem samt att fatta beslut.

Allmänna uppgifter och krav

Livsområdet handlar om att genomföra en daglig rutin, att hantera stress och andra psykologiska krav samt att på ett socialt lämpligt sätt hantera sitt eget beteende.

Kommunikation

Livsområdet handlar om att förmedla eller ta emot ett budskap via språk, tecken, symboler så att de inblandade personerna förstår.

Förflyttning

Livsområdet handlar om att röra sig genom att ändra kroppsställning eller att förflytta sig från en plats till en annan, att bära, flytta eller hantera föremål, att gå, springa eller klättra och att använda olika former av transportmedel. En person som behöver stöd med förflyttning kan behöva det både i och utanför hemmet.

Personlig vård

Livsområdet handlar om aktiviteter kring hälsa och att kunna sköta sin hygien. Där ingår aktiviteter såsom att tvätta sig och torka sig själv, att ta hand om sin kropp, att klä sig, gå på toaletten, att äta och att dricka samt att sköta sin egen hälsa.

Hemliv

Livsområdet handlar om aktiviteter kring hushållsarbete i hemmet. Det kan till exempel vara att städa, tvätta, laga och servera mat, diska samla ihop och kasta sopor, köpa kläder och andra varor.

Mellanmänniska interaktioner och relationer

Livsområdet handlar om att umgås och samspela med andra personer i sociala sammanhang på ett sätt som är socialt lämpligt och passande.

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Livsområdet handlar om att ha ett socialt liv, delta i föreningar, utöva intressen, religion och politiskt engagemang.

Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv

Livsområdet rör handlingar som krävs vid arbete och sysselsättning, vid utbildning och i samband med ekonomiska transaktioner i olika former.

Känsla av trygghet

Livsområdet handlar om den enskildes känslomässiga upplevelser av trygghet.

Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående

Livsområdet handlar om brukares anhörigas behov av stöd och avlastning när den anhöriga vårdar eller stödjer sin närstående.

Barnets delaktighet i handläggningen

Den förste januari 2020 blev barnkonventionen, Förenta Nationernas (FNs) konvention om barnets rättigheter svensk lag: barnrättslagen. Barnkonventionen innehåller rättigheter som varje barn ska ha och gäller alla barn och unga upp till 18 år som bor eller vistas i ett land. Barnkonventionen slår fast att alla barn har samma rättigheter att växa upp under trygga förhållanden, att utvecklas och att skyddas mot övergrepp och utnyttjande. Barnkonventionen bygger på fyra principer:

- Barnet ska skyddas mot alla former av diskriminering (artikel 2).
- Barnets bästa ska beaktas i alla beslut (artikel 3).
- Barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6).
- Barnet ska ha rätt att säga sin mening och få den respekterad (artikel 12).

Barn har rätt till inflytande vid ansökan, utredning, beslut och uppföljning. Vid inledande kontakter med vårdnadshavare ska information därför ges om att barnets perspektiv beaktas i utredningen och att barnet kommer att få inflytande i utredningsprocessen.

LSS-handläggaren ska skaffa sig kännedom om barnets vilja, förutsättningar och uppfattning om sin situation.

Vilka överväganden som görs i utredningen utifrån barnets perspektiv och hur detta påverkar beslutet ska framgå av dokumentationen. Hur barnet har varit delaktigt i utredning, beslut och uppföljning, liksom barnets åsikter och önskemål ska dokumenteras. Då barnet inte kan eller vill delta i utredningsprocessen ska orsaken framgå i dokumentationen.

När det gäller barnperspektiv i LSS-handläggning är det viktigt att komma ihåg att begreppet barnperspektiv inbegriper flera delar. För handläggaren innebär detta att dels tänka sig in i det enskilda barnets behov och vad som behövs utifrån barnets perspektiv och sammanhang. Barnet ska också ges möjlighet att komma till tals och framföra sina synpunkter. När det gäller barn med kommunikationssvårigheter finns det olika hjälpmedel att tillgå för att samtala med barnet eller så får handläggaren lita på närstående som är väl förtrogna med barnets sätt att kommunicera. Det samhälleliga barnperspektivet där man tar vara på den allmänna kunskap som finns kring barns utveckling behöver också användas när man gör utredningar enligt LSS.

Personkretsbedömning

Alla människor som har en funktionsnedsättning omfattas inte av LSS. För att få ta del av de insatser som anges i lagen måste den funktionshindrade tillhöra en så kallad personkrets. I LSS 1 § definieras personkretsen i tre punkter.

Denna lag innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer

1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

I punkt 1 anges att personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd ingår i personkretsen. Med utvecklingsstörning avses en intellektuell funktionsnedsättning som inträffar under den enskildes utvecklingsperiod, vilket i regel är före 16 års ålder.

Autism eller autismliknande tillstånd innebär en djupgående störning med betydande svårigheter i social förmåga, kommunikation och ett beteende som medför allvarliga funktionshinder ifråga om psykosocial eller pedagogisk anpassning. Tillståndet debuterar under barndomen, oftast före 7 års ålder. Autismspektrumstörning är ett samlingsnamn för flera olika diagnoser. De vanligaste är autism, aspergers syndrom och atypisk autism. Det är skillnad på autism och autistiska drag. Den senare är inte en diagnos utan en komplettering till en annan diagnos. Personer som endast har autistiska drag tillhör inte personkrets 1.

I punkt 2 ingår personer som har fått ett begåvningsmässigt funktionshinder efter en hjärnskada i vuxen ålder. Hjärnskadan skall ha orsakat ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionsnedsättning.

Hjärnskadan kan exempelvis ha uppstått genom yttre våld, sjukdom eller olycksfall. Personer med psykiska sjukdomstillstånd som medför begåvningshandikapp som exempelvis sjukdomar som är en följd av missbruk eller demens kan endast omfattas av lagen om de uppfyller kriterierna i tredje punkten.

Efter lagens tillkomst har domstolarna i några fall bedömt att personer med demens eller Alzheimers sjukdom tillhört personkrets 2. I dessa fall har domstolarna ansett att tillståndet beror på kroppsliga förändringar och inte är psykiska sjukdomstillstånd. För att tillhöra personkrets 2 räcker det inte med att ha fått diagnosen Alzheimers sjukdom. Liksom för andra personer som bedöms tillhöra personkretsen krävs att den begåvningsmässiga funktionsnedsättningen efter hjärnskada är betydande och bestående.

I punkt 3 ingår personer med varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder, som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är så stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och har därmed ett omfattande behov av stöd och service. För att tillhöra tredje punkten måste samtliga kriterier vara uppfyllda.

Varaktiga funktionshinder

Funktionshindren skall vara varaktiga, d v s inte vara av tillfällig eller mer övergående karaktär.

Stora funktionshinder

I specialmotiveringen till LSS anges funktionshinder vara den begränsning eller det hinder som gör att en människa till följd av skada eller sjukdom inte kan utföra en aktivitet på det sätt eller inom de gränser som kan anses normalt. Funktionshindret skall vara stort på så sätt att det inkräktar på viktiga livsområden som t ex i hemmet, på arbetet, eller under fritiden samt förmågan att ta till sig information, att kommunicera, strukturera, organisera och förstå den egna vardagen eller förstå sin ekonomi.

Exempel på funktionshinder som gör att en enskild omfattas av personkrets 3 kan vara t ex uttalade förflamningar, svårartade och invalidiserande effekter av t ex. diabetes eller hjärt- och lungsjukdomar, grava syn- och hörselskador och olika former av psykiska funktionshinder.

Betydande svårigheter

I specialmotiveringen till LSS anges betydande svårigheter i den dagliga livsföringen kunna vara att inte klara vardagsrutiner som toalettbestyr och hygien, påklädning, mathållning, kommunikation (t ex direkt samtal med andra och telefonering), förflyttning inom- eller utomhus, sysselsättning och nödvändig träning och/eller behandling. Det kan också handla om att kunna göra sig förstådd eller förstå sin ekonomi.

Omfattande behov av stöd eller service

Detta kan vara behov av hjälp med toalettbesök, påklädning, matlagning, skrivning och läsning, kommunikation, förflyttning, sysselsättning och rekreation. Med omfattande menas att den enskilde i allmänhet har ett dagligt behov av långvarigt eller upprepat stöd i olika situationer och miljöer. Ibland kan det dock behövas återkommande insatser av så speciell art att de trots mindre tidsåtgång är att betrakta som omfattande. En enskilds behov av stöd och service skall ske utifrån en sammanvägning av medicinska, sociala och psykologiska faktorer.

För människor med flera funktionshinder måste den samlade effekten bedömas. Små men flera funktionshinder kan sammantaget förorsaka betydande svårigheter.

LSS-handläggaren ska bedöma om den enskilde tillhör personkrets enligt LSS. Personkrets enligt 1 § punkt 1 och 2 LSS skall alltid intygas med psykolog och/eller läkarutlåtande, där diagnosen uttryckligen överensstämmer med begreppen i lagtexten. Personkrets enligt 1 § punkt 3 LSS skall alltid intygas med ett läkarutlåtande där det framgår diagnos, varaktighet, beskrivning och bedömning av funktionshindrets omfattning och karaktär för att LSS-handläggaren ska kunna göra en bedömning om den enskilde tillhör personkrets. Det kan även behövas kompletterande intyg från exempelvis psykolog, sjukgymnast och/eller arbetsterapeut.

Vid personkretsbedömning av små barn kan det vara svårt att avgöra om funktionshindret kan komma att förorsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen eftersom alla små barn har mer eller mindre svårigheter med att gå, äta själv, tala o s v. En bedömning ska då göras om barnet med stigande ålder kan antas komma att få onormalt stora svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd och service. Om det inte går att bedöma om barnet kommer omfattas av personkretsen i framtiden uppfylls inte kraven på varaktighet i funktionshindret. Vårdnadshavaren skall dock informeras om att en ny ansökan om insatser enligt LSS kan göras längre fram. Om barnet har t ex allvarligt ryggmärgsbräck eller en grav CP skada kan man dock anta att barnet kommer få betydande svårigheter även på längre sikt och det finns därmed ingen anledning att inte bedöma personkretstillhörigheten.

Insatser enligt 9 § LSS

Rådgivning och annat personligt stöd enligt 9 § 1 LSS

Är en stödinsats som Västra Götalandsregionen ansvarar för. Insatserna kan vara av rådgivande och stödjande karaktär som exempelvis kan ges av kurator, sjukgymnast, psykolog, dietist, arbetsterapeut, talpedagog osv.

Biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd för sådan assistans enligt 9 § 2 LSS

Med personlig assistans avses ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer, till den som på grund av stora och varaktiga funktionsnedsättningar behöver hjälp för att tillgodose sina grundläggande behov. Omfattningen av de grundläggande behoven har en avgörande betydelse för huruvida personlig assistans kan beviljas.

Med grundläggande behov avses:

1. Andning.
2. Personlig hygien.
3. Måltider.
4. Av- och påklädning.
5. Kommunikation med andra.

6. Stöd som den enskilde behöver på grund av en psykisk funktionsnedsättning för att förebygga att han eller hon fysiskt skadar sig själv, någon annan eller egendom.

7. Stöd som den enskilde behöver löpande under större delen av dygnet på grund av ett medicinskt tillstånd som innebär att det finns fara för den enskildes liv eller att det annars finns en överhängande och allvarlig risk för hans eller hennes fysiska hälsa.

Om den enskilde på grund av en psykisk funktionsnedsättning behöver kvalificerade aktiverings- och motiveringsinsatser för att han eller hon själv ska klara att tillgodose ett grundläggande behov som avses i första stycket 2-5, ska sådana insatser beaktas som en del av hjälpen med det grundläggande behovet.

Utöver assistans för de grundläggande behoven, kan även rätt till insatser för andra kvalificerade personliga behov beviljas efter en bedömning av den enskildes unika förutsättningar och livssituation, så som exempelvis hjälp med att sköta hushållsarbete och inköp samt hjälp och stöd vid aktiviteter utanför bostaden. Den enskilde ska vara delaktig i utförandet av sysslorna.

Om den enskilde har en make/maka/sambo ska denne i de flesta fall ta ansvar för delar av de gemensamma hushållssysslorna. Hur stor del av hushållsarbetet som ska tillgodoses genom personlig assistans avgörs i varje enskilt ärende.

När behovet av personlig assistans bedöms för ett barn ska det bortses från det hjälpbehov som en vårdnadshavare normalt ska tillgodose enligt föräldrabalken med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter.

Detta ska göras genom schablonavdrag (föräldraavdrag) från barnets behov av hjälp med grundläggande behov och andra personliga behov. Föräldraavdrag ska fastställas med hänsyn till barnets ålder och göras dels från grundläggande behov, dels från andra personliga behov.

Personlig assistans i form av assistansersättning kan även beviljas från Försäkringskassan enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken (SFB). En person kan bara beviljas assistansersättning från Försäkringskassan om behov av hjälp med sina grundläggande behov som överstiger 20 timmar per vecka. Läs mer om assistansersättning på Försäkringskassans webbplats, www.forsakringskassan.se.

Vid tillfälligt behov av utökning av personlig assistans, utöver vad som beviljats inom ramen för Försäkringskassans eller kommunens beslut, gör den enskilde en ansökan hos kommunen som utreder behovet.

Exempel på ett tillfälligt behov av utökning kan vara en tillfällig försämring av funktionsförmågan på grund av sjukdom.

Enligt 9 b § LSS är personer som fyllt 66 år inte berättigade till insatsen biträde av personlig assistent. Har insatsen beviljats före 66-årsdagen, har den enskilde dock rätt att behålla insatsen i samma omfattning även efter 66-årsdagen.

Personlig assistans beviljas med antal timmar och minuter per vecka. I beslutet ska det stå om personen har rätt till assistans vid vistelse på sjukhus.

Personlig assistans lämnas inte för sjukvårdande insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Ledsagarservice enligt 9 § 3 LSS

Ledsagarservice ska underlätta för den enskilde att delta i samhällslivet. Ledsagarservice ska ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven. Insatsen är till för att ge personer som inte uppfyller förutsättningarna för personlig assistans ökade möjligheter att genomföra enklare aktiviteter, till exempel besöka släkt och vänner, delta i fritids-, kultur- och nöjesaktiviteter eller i föreningsliv. Ledsagarservice kan beviljas både som en regelbunden insats och

som en tillfällig sådan. Den är i första hand tänkt att tillgodose aktiviteter i närmiljön men kan även gälla för tillfälliga resor, studiecirklar/kurser eller familjeangelägenheter. Det kan finnas omständigheter i det enskilda fallet där ledsagning vid kortare resor utanför närområdet kan beviljas, exempelvis för besök hos släkt/närstående inom Sverige. Beslutet ska tidsbegränsas och insatsen beviljas vanligtvis i antal timmar per månad. Outnyttjad ledsagning kan inte sparas. LSS-handläggare eller enhetschef skriver ett intyg om att personen har beslut om ledsagning. Ledsagarkortet kan ge fri entré vid vissa arrangemang.

”Omfattande insatser i assistansliknande former kan alltså inte anses ligga inom ramen för vad en kommun kan förpliktas att svara för som ledsagarservice enligt 9 § 3 LSS. Inte heller olika omkostnader som kan uppstå för ledsagare ingår i den insats som regleras i nämnda lagrum. Insatser som går utöver vad som följer av LSS kan bara ges med stöd av socialtjänstlagen” (HFD 2011:8).

Vägledande nivå: Individuell behovsbedömning med utgångspunkt från personer i jämförbar ålder. Utgå från upp till 8 timmar per månad som en rimlig nivå för ledsagning.

Särskilda villkor: I insatsen ingår ingen omvårdnad enligt 9 e § LSS.

Omvårdnad kan dock förekomma under ledsagningen. Ledsagaren kan vara behjälplig med exempelvis intag av en måltid eller toalettbesök, om det behövs för att insatsen ska vara möjlig att genomföra.

Insatsen ledsagarservice är inte ett alternativ till sjukresor för att underlätta besök hos läkare, sjukgymnast, tandläkare eller liknande (Kammarrätten Stockholm, 2013-02-27, mål nr: 7444-12).

Insatsen är inte till för personer som har beslut om personlig assistans enl. LSS eller assistansersättning enl. SFB

Biträde av kontaktperson enligt 9 § 4 LSS

Syftet med insatsen kontaktperson är att bryta den enskildes isolering genom samvaro och hjälp till fritidsverksamhet, ge råd till den enskilde som inte är av komplicerad natur och att underlätta ett självständigt liv i samhället. Insatsen ges som ett icke professionellt stöd av någon med stort engagemang och intresse. Insatsen beviljas med antal tillfällen per vecka eller månad och ska tidsbegränsas.

Vägledande nivå: Individuell behovsbedömning. Bedömningen utgår ifrån hur ofta en person i liknande ålder har aktiviteter tillsammans med en vän på fritiden. En rimlig nivå att utgå ifrån är två tillfällen i månaden.

Särskilda villkor: Insatsen är huvudsakligen riktad till vuxna personer. Biträde av kontaktperson ska inte beviljas personer som har ett privat nätverk (d.v.s. familj, närstående, vänner) eller bor i en bostad med särskild service (då kultur och fritid ingår i insatsen) eller har regelbunden sysselsättning. I insatsen bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS ingår fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter (9 e § LSS). KR i Göteborg 2018-09-26, mål nr 2716- 18, KR i Sundsvall 2018-10-03 2763-17, KR i Jönköping 2018-10-30, mål nr 2311-18, domar avseende person som bor i en bostad med särskild service och har insatsen daglig verksamhet.

Avlösarservice i hemmet enligt 9 § 5 LSS

Avlösarservice fungerar som avlastning för den som i hemmet har omvårdnad om en person med funktionsnedsättning. Insatsen gör det möjligt för den anhörige/närstående att få avkoppling och egen tid för aktiviteter utanför och/eller i hemmet. Den kan även ges för att familjen ska kunna genomföra aktiviteter som personen med funktionsnedsättning inte deltar i eller för att anhöriga ska kunna ägna sig åt syskon. Den som får uppdraget som avlösare tar då tillfälligt över omvårdnaden och tillsynen i hemmet. Avlösarservice kan erbjudas som en regelbunden insats eller som en insats vid enstaka tillfällen. Insatsen beviljas vanligtvis med antal timmar per vecka och ska tidsbegränsas.

Vägledande nivå: Bedömningen ska göras utifrån individuella behov. En rimlig nivå att utgå ifrån är upp till 12 timmar per månad. Ett normalt föräldraansvar ska beaktas, så även omfattningen av övriga beviljade insatser så som korttidsvistelse utanför det egna hemmet, som även syftar till att tillgodose avlösning i omvårdnadsarbete.

Särskilda villkor: Avlösarservice i hemmet ska inte ersätta förskola och fritidshem. Avlösaren ska inte tillhöra den närmaste familjekretsen.

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § 6 LSS

Är en insats som ska ge den enskilde miljöombyte och rekreation samtidigt som anhöriga ges möjlighet till avlösning i omvårdnadsarbetet. Insatsen korttidsvistelse kan förläggas i korttidshem, i stödfamilj eller som lägervistelse. Insatsen kan beviljas både som en regelbunden insats eller som en lösning vid akut behov. Insatsen beviljas med antal dygn per månad eller dygn per år och ska tidsbegränsas.

Vägledande nivå: Individuell prövning. En rimlig nivå att utgå ifrån är 4-7 dygn per månad. Korttidsvistelse är inte tänkt att vara en heltidslösning, vid ett omfattande behov bör ett övervägande göras om insatsen bostad med särskild service är den insats som bäst tillgodoser den enskildes behov.

Särskilda villkor: När föräldrar har gemensam vårdnad och barnet bor växelvis hos de båda vårdnadshavarna beviljas inte insatsen korttidsvistelse, då behovet av avlastning anses vara tillgodosett. Utifrån barnets bästa beaktas också att minimera antalet miljöer att förhålla sig till, vilket kan vara påfrestande inte minst utifrån funktionsnedsättningen.

Gäller begäran om korttidsvistelse en vuxen person måste det beaktas om den enskilde har andra insatser enligt LSS som ska tillgodose delvis samma behov, t.ex. om den enskilde har personlig assistans som möjliggör för honom eller henne att ta del av aktiviteter av olika slag, RÅ 2006 ref. 66.

Beakta även HFD 2018 ref. 20 vid prövning av rätt till korttidsvistelse utanför det egna hemmet för att bereda anhöriga avlösning när de anhöriga är assistenter. Prövningen ska göras på samma sätt som om den funktionsnedsatte anlitat utomstående assistenter.

Korttidstillsyn för skolungdom enligt 9 § 7 LSS

Fritidshem (skolbarnsomsorg) erbjuds till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år. Korttidstillsyn är en fortsättning på fritidshem och kan erbjudas från och med vårterminens slut det år man fyller 13 år och så länge man går i skolan. Insatsen ges i anslutning till skoldagen, samt under lov- och studiedagar under tid då föräldrar förvärvsarbetar, studerar eller andra särskilda skäl. Öppethållandet vid korttidstillsyn överensstämmer med annan kommunal fritidshemsverksamhet

och erbjuds inte under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger.

Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet enligt 9 § 8 LSS

Insatsen är för barn och ungdomar som på grund av sin funktionsnedsättning, trots olika stödinsatser inte kan bo kvar hos sina föräldrar. Anledningen till att ett barn eller ung person beviljas insatsen kan också vara skolgång på annan ort.

Beslutet är tidsbegränsat med halvårsvis uppföljning.

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna enligt 9 § 9 LSS

Bostad med särskild service för vuxna finns i tre huvudformer servicebostad, gruppboende och annan särskilt anpassad bostad.

Med servicebostad menas en fullvärdig bostad med god tillgänglighet där omfattande service och vård kan ges dygnet runt. En baslägenhet med en fast personalbemanning ska finnas i nära anslutning till servicebostäderna. Där finns även gemensamma utrymmen för sällskap och aktiviteter. Bostäderna är i regel anpassade efter den enskildes behov samt kan vara samlade i samma hus eller i kringliggande hus. Servicebostad kan för personer med funktionshinder vara en lämplig mellanform av bostad mellan ett helt självständigt i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboende.

Gruppboende är ett bostadsalternativ för funktionshindrade, som har ett omfattande tillsyn- och omvårdnadsbehov så att det behövs tillgång till personal dygnet runt. Syftet med gruppboende är att vuxna funktionshindrade som inte klarar ett eget boende eller boende i servicebostad, ska ges möjligheten till att kunna skapa sig ett eget hem.

I insatsen bostad med särskild service ingår omvårdnad samt fritid- och kulturaktiviteter. Med omvårdnad menas all individuellt anpassad hjälp i den dagliga livsföringen och avser insatser som ska tillgodose den enskildes psykiska, fysiska och sociala behov. I omvårdnaden ligger en skyldighet stödja och hjälpa personer med funktionsnedsättning med dagliga personliga behov. Till exempel:

- äta, dricka och förflytta sig.
- sköta sin personliga hygien och klä sig.
- sköta hemmet, tillreda måltider, göra ärenden och inköp.
- kommunicera, upprätthålla sociala kontakter och bryta social isolering.
- göra tillvaron begriplig, förutsägbar och trygg.
- planera framåt.
- göra tillgänglig den hälso- och sjukvård, inklusive rehabilitering, rehabilitering och hjälpmedel samt tandvård som behövs.
- se till att misstankar om övergrepp och andra brott mot den enskilde polisanmäls.
- ta del av fritids- och kulturutbudet.

Annan särskilt anpassad bostad är en av kommunen anvisad bostad med viss grundanpassning men utan fast bemanning. I denna boendeform ingår inte omvårdnad, fritids- och kulturaktiviteter.

Vid beslut gällande gruppboende och servicebostad beviljas den enskilde bostad med särskild service enligt LSS och lämplig plats erbjuds i dialog mellan utförare och individen. Vid Annan särskilt

anpassad bostad beviljas bostad med särskild service enligt LSS iform av Annan särskilt anpassad bostad.

Beslutet ska generellt inte tidsbegränsas.

Daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS

Rätt till insatsen föreligger för personer i personkrets 1 och 2 i yrkesverksam ålder, som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig.

Syftet med daglig verksamhet är att erbjuda den enskilde en meningsfull sysselsättning, bidra till den personliga utvecklingen och främja delaktighet i samhället. Det övergripande målet är att utveckla den enskildes möjlighet till arbete.

Övriga bestämmelser att ta hänsyn till

Ansvar mot bosatta i kommunen

Huvudregeln är att insatser enligt LSS ska tillgodoses av den kommun där en person är bosatt enligt 16 § LSS. Vid en bedömning av var en person ska anses vara bosatt kan ledning hämtas från bestämmelserna i folkbokföringslagen (prop. 2010/11:49 s. 61).

Bosättningskommunen ska även ansvara för det stöd och den service enligt LSS som den enskilde kan behöva under en tillfällig vistelse i en annan kommun (om det inte handlar om ett akut behov av stöd). Bosättningskommunens ansvar gäller t.ex. i samband med en längre tids studier eller arbete på annan ort, men även med tillfällig vistelse under sommaren, en kurs på annan ort eller ett teaterbesök med behov av ledsagning.

I det fall en person är bosatt i en kommun till följd av en annan kommuns beslut om boende, ska den kommun som beslutat om boendet behålla ansvaret för LSS-insatser.

Vistelsekommunen är i vissa fall skyldig att på begäran av bosättningskommunen bistå med utredning och ansvara för att verkställa ett beslut (16 a § LSS).

Förhandsbesked

Den som omfattas av LSS personkrets och som vill flytta till en annan kommun har rätt att före flyttningen få besked av inflyttningskommunen om rätt till insatser i den kommunen. Denna bestämmelse har till syfte att underlätta för personer med funktionsnedsättning att flytta mellan kommuner. Förhandsbeskedet gäller gentemot den kommun som man ska flytta till. Den enskilde kan dock inte kräva förhandsbesked från flera kommuner samtidigt. Ett förhandsbesked innebär att personen med funktionsnedsättning får veta vilka insatser han eller hon kan erhålla, vilket ökar tryggheten inför inflyttningen till den nya hemkommunen.

En ansökan om förhandsbesked ska behandlas på samma sätt som om sökanden var bosatt i kommunen. Ett förhandsbesked gäller under 6 månader, räknat från den dag då insatserna blir tillgängliga för den enskilde.

God man/förvaltare

Enligt 15 § punkt 6 LSS hör till kommunens uppgift att anmäla till överförmyndaren dels när en person som omfattas av 1 § kan antas behöva förmyndare, förvaltare eller god man, dels när ett förmyndarskap, förvaltarskap eller godmanskap bör kunna upphöra.

Anmälan om god man/förvaltare görs av LSS-handläggaren för de personer som behöver hjälp med att sörja för person, bevaka sin rätt, och förvalta sin egendom. LSS-handläggare kan även vara den enskilde behjälplig med att ansöka om god man/förvaltare.

Lex Sarah

Enligt 24 b § LSS ska personal genast rapportera om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande, som rör den som får eller som kan komma ifråga för insatser inom LSS. Rapportering av missförhållande eller påtaglig risk

för ett missförhållande ska alltid rapporteras till nämnden i enlighet med fastslagna rutiner. För Lex Sarah finns utarbetade rutiner i nämnden.

Lex Maja

Lex Maja är en bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (OSL) vilket möjliggör att bryta sekretessen genom att anmäla till länsstyrelsen eller polisen att ett djur tydligt utsätts för vanvård eller misshandel, eller uppenbart visar symtom på sjukdom eller är allvarligt skadat.

Styrelse/nämnd kod § K

Dnr 2023/256

Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Styrelse/nämnds beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att anta reviderade riktlinjer daterade 2023-08-24 för handläggning av ärenden enligt LSS som ersätter tidigare riktlinjer daterade 2021-03-17.

Ärendebeskrivning

Förvaltningens riktlinjer för handläggning och insatser enligt LSS för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar utgår från gällande regelverk och praxis inom området – det vill säga lagstiftning, domar, lagens förarbeten, föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen. Riktlinjerna är ett hjälpmedel för LSS-handläggare vid bedömning av insatser för människor med funktionsnedsättning. Det är lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), nämndens riktlinjer och den enskildes behov som styr insatsen och dess omfattning.

Insatsen ska ge möjlighet till att den enskilde uppnår goda levnadsvillkor. Utredning och beslut ska hålla hög rättssäkerhet och kvalitet. Syftet med riktlinjerna är att det ska bidra till att rättssäkerhetskraven tillgodoses. Riktlinjerna ska i huvudsak vara en vägledning för handläggaren, från inkommen ansökan av insats till att beslut ska tas samt uppföljning. Individuell bedömning ska alltid göras utifrån lagstiftningen och rättspraxis med riktlinjerna som stöd. Avsikten är att likvärdiga behov bedöms på samma sätt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2023-09-05

Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, dat 2023-08-24

Sändlista

Välfärds och arbetsmarknadsenheten Åmåls kommun.

Socialnämnden

Socialchef